



SICILIÆ
BIBLIOTHECA
VETUS.

SICILIÆ BIBLIOTHECA VETUS,

CONTINENS

ELOGIA VETERUM SICULORUM,

Qui Literarum fama claruerunt.

AUCTORE

HIERONYMO RENDA-RAGUSA,

SICULO MOTYCENSI.

Quamvìs non paucos protulerit Insula celebres viros; tamen plerique ob temporis injuriam, atque Græcorum calamitates, ignorantur. Constantinus Lascaris in epistolâ dedicatoriâ de Antiquis Philosophis Siculis ad Ferdinandum Acunam, Siciliæ Proregem.



ROMAE, Typis Bernabò Anno Sæculari M DCC.

SUPERIORUM PERMISSU.

EXCELLENTISSIMO D. D. D.

JOANNI THOMÆ HENRIQUEZ, ET CAPRERA,

Magno Caſtellæ Thalaſſiarcho,

MAGNO COMITI

Ampliſſimi, ac vetuſtiſſimi Comitatus Urbis Motycæ in Regno Siciliæ, aliarum Urbium, ac plurium Oppidorum Domino &c.

HISPANIARUM MAGNATI, &c.



VETUS deſiderium, novo exemplo incaleſcens, urget nos ad quærendam umbram nominis Tui, Excellentiſſime Domine. Paucis hinc annis Bibliothecam legalem, ab Auguſtino Fontana conſcriptam, quatuor ejus liberi, poſt conclamatam parentis valetudinem collatis pecuniis ediderunt, ac ſociis obſequiis Sereniſſimo Principi ſuo, Franciſco Mariæ Farneſio, Parmæ, ac Placentiæ Duci, conſecrarunt, magno dome-

ſticæ gloriæ incremento, non modicâ rei familiaris acceſſione. Recens hoc inſignis pietatis, & prudentis conſilii documentum ſtudia noſtra excitavit, ut Veterem Siciliæ Bibliothecam è domeſticis latebris in publicam lucem ſub auſpiciis Tuis tandem educeremus. Digeſſit hanc Bibliothecam avunculus noſter, loco parentis habitus, de quo plura ſubdere non abſterret, quod Plinius ſcribit Pompejo Saturnino, mittens eidem orationem, quam habuerat apud municipes ſuos, dedicaturus ibidem Bibliothecam: nimirum, moleſtam videri orationem, de ſe, aut de ſuis differentem. Id occaſio vetat, vix patiens longiuſculam digreſſionem. Deinde nobis erudiendis donavit, ut fructus lucubrationum ſuarum priùs propinquos, quàm externos, pertingeret. Nos quidem plurimùm ingenium noſtrum excultum ſentimus cognitione rerum geſtarum noſtratium antiquorum Sapientum, nec minùs erectum animum experimur ad comparandam poſſeſſionem omnium bonarum artium, quibus illi claruerunt: quantùm non invidemus Taraſio, patritio Conſtantinopolitano, poſt acceptam à Photio, germano ſuo, Græcorum Scriptorum Bibliothecam. Hinc gemino titulo quodammodò Siculam hanc Bibliothecam effecimus noſtram, altero donationis, altero lectionis: ut autem redderemus Tuam multiplex ratio induxit.

Etenim Auctor operi deſignaverat patronum, non ignotum, non peregrinum, ſed ipſum Patriæ Dominum, ipſum Domus Tutelarem, quem quiſquis probè intelligit Te eſſe, Magnæ Motycæ Comes. Ad exe-

quendum Auctoris mandatum, calcar addiderunt Fontanæ fratres, sed auctoritas Tua persuasit. Una enim auctoritas Tua videbatur, unde ingens patrocinium colligeremus, cuiquè munusculum aliquod offerendum censeremus. Ponunt quidam in ædium areâ proceras arbores, ut luxuriantibus ramis illas exornent, arceantque malignum æstum, trophæis aliquando appensis. Nos in fronte hujus Bibliothecæ stipitem Henriquiæ gentis figendum existimavimus, ad ejusdem ornatum, & tutelam, ad nostram gratitudinem contestandam. Tu enim es Henriquiæ gentis stipes, propagò Regum Castellanorum, quo in novem ramos quaquaversum porrecto gaudet Iberum solum. Vix ullum est Regnum Hispaniarum, quod avitæ ditionis Tuæ portio aliqua non locupletet, hæreditariæ dignitatis Tuæ radius aliquis non illustret. Post insertam huic trunco nobilissimam stirpem Caprerarum Aragonensium, Domus Tua, inde coalescens ex Henriquiis, & Capreris, in quam magnitudinem excrevit? Non parva Siciliæ pars evasit Tua: non enim parva Siciliæ pars est opulentissima Toparchia Alcami, Caccami, & Calatafimi, Amplissimus, ac vetustissimus Comitatus Motycensis, qui tres florentissimas Urbes, totidem oppida comprehendit: quæ omnia Tua sunt: imo universa Siciliæ jura Tua sunt, si celeberrima ejus regio, Comitatus Motycensis, Tua est. Nam Comitatus Motycensis dignitas tanta est, ut penè Regiam Aulam, penè Regiam Curiam repræsentet.

Hactenus fortunas Tuas libavimus: fortunam

Tuam,

Tuam, virtutem Tuam, suprà fortunas, ac fortunam nondum attigimus. Utraque propè suprà mortalium conditionem sese ostendit, cùm ageres Caroli II. Regis Oratorem apud Romanum Pontificem, supremum Equitum Præfectum, deinde Gubernatorem apud Mediolanenses, intimum Consiliarium, in sanctiori Senatu Mantuæ Carpetanorum apud Regem: ut omittam inferiora munia, quæ pari fortitudine, ac prudentiâ obivisti: ut domi, militiæque perfectus heros in tyrocinio videreris. Decora hæc Tua, monumenta hæc Tua, satis esse ad nostrum decus, & munimentum declarant obtrectatores ipsi; dum audaciam damnant, quòd ad tantam umbram pro tantulo corpore tegendo confugeremus. Sanè nos audaciam non diffitemur: maluimus tamen audaces videri, quàm esse ingrati. Et quidem ingrati essemus, si nullum munusculum Tibi offerremus, post tot, tantaque beneficia in Patriam nostram collata, nupero terræ motu eversam, ut alter Hercules dici potes, Motycæ, Metropolis Comitatus, conditor, aut instaurator.

Ergo Tua est hæc Bibliotheca: eam habeas ut Tuam: fac, habeant ut Tuam & alii, quibus nostra parùm arrident. Nobis utere ut Tuis, nec unquam sinas nostram otiari servitutem. Quatuor germani fratres sumus, Joannes Antonius, Joannes Baptista, Joannes Philippus, & Hieronymus, singuli diversorum Doctoratuum insignia gestantes, non armis fulgentes, qui Tibi fœderatis officiis sistimus: ut quatuor oratio plus valeat, quàm trium Horatiorum manus. Accedi-

mus

mus enim; non ad expugnandum Reipublicæ hostem, sed ad Patriæ Patrem, ad Teipsum vinciendum nobis, ac demerendum venerabundi. Quantum autem industriæ, quantum laboris in sublevendâ Patriâ post illatam terræ motus cladem tres priores germani fratres; majores natu, contulerint; testem locupletem, Joannem Antonium Romæum, habes apud Te, quem misisti publicæ calamitatis non inspectorem modò, sed reparatorem, misisti paterni amoris Tui, Regiæ liberalitatis Tuæ administrum. Ego verò singulorum nomine loquor: quia unus ego avunculi nostri nomen refero, & ob id in uno nomine duos repræsento, Auctorem, qui scripsit Bibliothecam, & me, qui præ cæteris Bibliothecam edendam typis Romanis curavi: cognomentum geminatum meum est, posterior ejus pars Auctoris: ut ita videar æmulatus consilium Auberti Vanden Eede Miræi, qui Auberti Miræi, avunculi sui, Bibliothecam Ecclesiasticam edidit typis Antuerpianis. Motycæ Kalendis Novembris anno sæculari M DCC.

E V.

Obsequentissimus Cliens, & Subditus
Hieronymus Renda-Ragusa.

Impri-

Imprimatur

Si videbitur Reverendiſs. Patri Magiſtro Sac. Palatii Apoſtolici.

Dominicus B. de Bellis Epiſcopus Melphičten. Viceſgerens.

Imprimatur

Fr. Paulinus Bernardinius Ordinis Prędicatorum Sac. Apoſtol. Palatii Magiſter.



APPROBATIO OPERIS.

P*Rodiere decem iam ab hinc annis Typis Lugdunensibus* Elogia Siculorum, qui veteri memoriâ literis floruerũt, *Auctore Hieronymo Ragusa Siculo Motycensi Inclytæ Societatis Iesu Doctore. Ut denuò nunc imprimantur Romanis Typis curat Authoris Nepos Hieronymus Renda-Ragusa, proprio, ex Avunculi permissione, inscripto Nomine in Operis fronte, non ut eidẽ quidpiam laudis debitæ imminuatur, quam ingenuè sibi nullatenùs adscribendam, Excellentissimo eiusdem Operis Patrono non semel testatur; sed ut Auctor doctissimus multiplici eniteat præconii titulo, dum Opus, indefesso, me iudice, studio concinnatum, commune dignatur reddere Nepoti, cum quo commune habet, & Nomen, sicque in uno, duo perspiciendi Hieronymi, Alter in Altero delineatus. Longè autem auctior Lugdunensi est Romana hæc editio, dignaque propterea, quæ ampliori donata sit titulo:* Siciliæ Biblio-

theca

theca Vetus: *Ipsam ego iussibus Reverendissimi P. Paulini Bernardinii S.P. A. Magistri obtemperans non semel lustravi, præfatumque* Bibliothecæ *titulum iure applicatum deprehendi, ob copiosam, ac non vulgarem eruditionem, qua undique observavi refertam. Nihilque cum in ea sit, quod aut Orthodoxæ Fidei, aut bonis moribus adversetur, publicæ luci poterit consignari ad Eruditorum profectum, Auctorisque gloriæ incrementum, ac incitamentum simul, ut* Bibliothecæ Recenti, *quam pollicetur, quantocitius edendæ allaboret. Dat. Romæ ex Collegio Siculo S. Pauli ad Arenulam. Kal. Decemb. Anno Jubilei Magni* 1700.

Fr. Bonaventura Sant' Elia à Panormo S.T.M. Tertii Ord. S. Francisci Procurator Generalis, Sacræque Congreg. Indicis Consultor.



SICI-

SICILIÆ BIBLIOTHECA VETUS

CONTINENS ELOGIA VETERUM SICULORUM

Qui Literarum fama claruerunt.



ONSTANTINUS Lascaris, Patritius Byzantinus, cùm in Turcarum potestatem post fœdi, ac diuturni belli incommoda Byzantium cessisset, anno reparatæ salutis M CCCC LIV. vilem illam servitutem, atque indignam Barbarorum tyrannidem altissimo animo aspernatus, aliò aliis nobilibus pari fortitudine commigrantibus; in Italiam, velut in commune summorum virorum domicilium, profugus venit: secumque, ut Æneas Trojanes Penates, Græcas literas illuc importavit. Primùm Mediolani à Francisco Sfortia, Mediolanensi Regulo, liberaliter exceptus, Insubricæ juventutis emolumento sanè maximo eas literas publicè docuit. Deinde Romam profectus, Cardinalem Bessarionem, cùm generis, tùm morum affinitate, arctissimo amicitiæ vinculo sibi

astrinxit. Magnis inde præmiis à Ferdinando I. invitatus, Neapoli eloquentiam, & patriam linguam omni laude professus est. Postremò in Siciliam navigans, Messanæ perpetuam sedem fixit, cæli salubri temperie, soli amœnitate humanissimis Civium moribus allectus, quòdque frequens esset navium appulsus Messanam ex Oriente, unde suorum literæ ultrò, citròque perferrentur faciliùs; acerbum exilii casum honestâ ipsius causâ, & hoc quoque blandimento mitigaturus, Joanne Aragonio Rege MCCCCLXV. Donatus Civitate à Senatu, donis à Civibus, utrisque gratiosissimus, tantâ nominis celebritate mitiores ibi tradidit facultates; ut ex Italiâ in Siciliam præpotentes viri filios suos ad erudiendum ablegarent. Petrus Bembus Venetus, adolescens adhuc, pòst inter Purpuratos Patres à Clemente VII. cooptatus, auditor extitit Constantini, eumque loco parentis coluit. Senatui Messanensi Bibliothecam testamento legavit, quam selectissimorum librorum copiâ instructissimam à Græciâ asportaverat, Civibus exempla suarum virtutum reliquit. Ab eodem Senatu publico ære, à Civibus mæstissimis lacrymis mortuo parentatum. Peractâ justorum funebrium pompâ conditur in marmoreo tumulo, quem paucis ante annis dirutum in Templo Carmelitanorum Paulus Bellius Societatis Jesu queritur: cùm ea sit temporis voracitas, ut neque insanis molibus parcat, laboresque multarum gentium, ac plurium seculorum conatus, sæpe uno die dissolvat. Viget tamen Constantini memoria ad hanc ætatem, neque unquam consenescet, majori nominis pretio ex annorum longinquitate derivato. Ab innumeris ferè Scriptoribus commendatur, quos, ab instituti mei semitâ deflecterem, si velim percensere. Inter cætera præclarissimi ingenii monumenta, quibus immortalem sibi gloriam comparavit, Catalogum Veterum Siculorum, literarum famâ illustrium, jussu Ferdinandi Acunæ, Siciliæ Proregis, scripsit, eidem inscripsit. Vindicavit è tenebris Siculos nostros, edidit in lucem singulorum nomina, ut ipsis laudi, posteris essent incitamento ad scientias amplectendas, excolendasque. Attamen paucos admodum Siculos invenit, nondum trito ad antiquorum Auctorum sinus perscrutandos aditu, & ea, quæ de ipsis profert, non multa sunt, nudis tantùm vocabulis quorundam detectis, quæ

Junio-

Juniorum industriam acuerent, ut calcatum iter ingredientes in vetustatis recessus pervaderent, & quæ delitescerent, in conspectum extraherentur.

Post longam ætatis intercapedinem Hubertus Goltzius Herbipolita Venlonianus Veteris Siciliæ Numismata excusit, Veterem ejusdem Historiam, Recentemque compendio exaravit, adjecto in calce, velut appendiculâ, Elencho Siculorum, qui doctrinâ floruerunt. Illos in classes scientiarum digessit elegantiori sanè stylo: sed vix unum, aut alterum, vix unam, aut alteram rem novo studio addidit, aut quæsivit.

Tanta externorum hominum in Siciliam literatam promerita dissimulanda hoc in loco non sunt, verùm ad amoliendum ingratitudinis vitium libenter recensenda. Et, ut debita reverentia magnis quidem viris exhibeatur, integros eorum textus in hanc Bibliothecam transferre statui, additamentis, ubi res postulat, intertextis.

Cæterùm, cùm adhuc Lascareorum cinerum urna intepesceret, erumpentibus exinde igniculis; atque ingenitæ gloriæ stimulis perurgentibus, ingens cupido Nostrates incessit Siculorum Rerum Historiam illustrandi. Præ reliquis Thomas Fazellus Saccensis spartam hanc adornavit, confecto justo volumine de Rebus Siculis, in duas Decades dispertito, quarum prima continet locorum, tùm veterum, tùm recentiorum, descriptionem; altera profanam Historiam, jam inde à priscis seculis usque ad nostra continuatam. Dignum sanè opus, viginti annorum spatio elaboratum.

Sub idem tempus Franciscus Maurolycus Messanensis Sicularum Rerum Breviarium absolvit, Scriptoris auctoritate non parùm probatum.

Uterque Siculorum eruditorum mentionem facit, seu res, seu locus occasionem pariat: sed ille effusâ, & floridâ oratione, hic compressâ, & nimis comptâ, proprio quisquis scribendi genere.

Post hos eadem ætas duos præclarissimos viros tulit, Rocchum Pyrrhum Netinum, & Octavium Cajetanum Syracusanum Societatis Jesu, Sacræ Siciliensis Historiæ parentes. Alter Siciliensium Episcopatuum Annales, alter Siculorum Sanctorum

Vitas summâ contentione molitus: alter verò quibusdam infensus affectu potius, quam consilio dirigente calamum, effudisse quædam; alter nullarum partium studiosus, incorruptæ fidei testis existimatur. Ille, dum Episcoporum, hic, dum Sanctorum gesta describit, nonnullos Sapientes Siculos recenset, plures ille sub exitum narrationis cujuslibet Civitatis, intra certæ Diœcesis fines contentæ, hic in Annotationibus ad Siculorum Sanctorum Vitas.

Non desunt alii minores, qui Siculam Historiam, profanam, ac sacram condiderunt; è Nostratibus; de Siculis Sapientibus opportunè tractantes. Quod idem effecerunt Patriarum Urbium Scriptores: Vincentius Mirabella, & Jacobus Bonannus, viri patritii, de Syracusanis suis, Josephus Bonfilius, & Placidus Reina de Messanensibus suis, Petrus Carrera, & Joannes Baptista Grossus de Catanensibus suis, Franciscus Baronius de Panormitanis, Vincentius Littara de Netinis, Vincentius Solitus de Thermitanis, Leonardus Orlandinus de Drepanensibus, Petrus Paulus Mortetta de Calatajeronensibus, Joannes Paulus Clarandaus Societatis Jesu de Platiensibus suis, & plurima turba, inelegans magis, quàm inerudita, quæ Urbium suarum monumenta collegit, & quoquò modo exornavit. Nemo tamen abundè satisfecit: cùm alium sementem serere, ac metere decrevisset.

Qui autem peculiari argumento Veterum Siculorum, literariis titulis insignium, res gestas prosecuti sunt, extiterunt duo, Philadelphus Mugnos Leontinus, & Joannes Vingintimillius Messanensis. At prior quidem multa comminisci videtur, & aliena à vero profiteri, & nonnisi antiquiores Philosophos Siculos videndos exposuit. Ex quo Diogenem Laërtium imitatus, Novum Laërtium librum suum appellavit. Posterior verò Poëtarum Siculorum Historiam aggressus, solùm de Poëtis Siculis Bucolicis Græcis, & de Tito Calphurnio Latino multiplici eruditione disseruit. Fortassis si minus exaggeratè opus suum inchoasset, Veterum omnium Siculorum Poëtarum notitiam ad nos misisset, quanta par fuisset levando desiderio, quod, Index Siculorum Poëtarum, in operis vestibulo appensus, excitaverat.

Ergo universæ Siculæ rei Literariæ summam meditari oc-

cœpi

cœpi, cùm adhuc adoleſcientia Phœbo incaleſcens Literariis exercitamentis aſſueſceret, fructu minimè parvo, nec mediocri voluptate identidem inſtauratus. Jam inde Siculos omnes Sapientes in Veteres, ac Recentes diſtributos; illos ab ultimâ mortalium recordatione uſque ad Auſtriacum Imperium, hos ab Auſtriacis Regibus uſque ad hanc diem comprehendere ſtatui. Quare meus hic totus qualiſcumque Labor *Siciliæ Bibliotheca Vetus, & Recens*, nuncupatur. Nec quicquam aut ſtudii, aut impenſæ deſiderabitur, certè quidem nulli horum peperci, ad abſolutam cunctorum notitiam aſſequendam. Sicula Hiſtoria, quæ hac parte imperfecta non ſine dedecore Sapientum jactabatur, quorum laus præ reliquis quærenda erat, cùm ab ipſis reliqua innoteſcerent, atque prædicarentur; ad perfectionem, ſplendoremque perducta videbitur, quantùm argumento difficillimo amoris, ac diligentiæ conferre ualuerim. Recentiores in Centurias, Centurias ordine alphabetico digeſſi: eorum ſtylus venuſtus, ac luculentior, is, quem res recentes ſibi aſciſcunt.

Super Veterum Siculorum Elogiis præfari ulterius oportet. Equidem per juvenilem defatigationem ea collegeram fermè iiſdem uerbis, quibus Auctores conceperant, quibuſdam meâ Minervâ compoſitis ad augendum numerum, uel ad inducendam integritatem. Sub eo charactere typis Lugdunenſibus apud Aniſſonios Elogia Siculorum, qui Veteri memoriâ literis floruerunt, edidi, potius, ut aliis morem gererem, quàm mihi obtemperarem. Collectorem me, non Scriptorem ejuſmodi Elogiorum dixi. Factutum autem operæ pretium exiſtimavi referre alienas lucubrationes ſparſas, ac diſſolutas in unam veluti molem coalitas: cùm & quadrare lapides, & quadratos collocare in ædium ſubſtructionem mercede dignandum.

Retractanda ſecundis vigiliis arbitratus ſum, &, ut meo nomini conſulerem, & ut Siculorum dignitati non officerem. Præconcepta de meis ſtudiis opinio vilescere viſa eſt, imminuta Siculorum magnitudo, fœturâ tàm impolitâ, tàm gracilentâ. Revocavi ad incudem non tenui curâ. Præter Laſcareos, & Goltzianos, aliosque textûs per paucos intactos, ſymbolâ tamen adventitiâ locupletatos, Auctores, ex quibus ſilvam cæde-

rem; nostrates externósque adivi quamplurimos; & jam propè tercentum, & quinquaginta refero: nec dubitandum, quin plures allegare potuissem, si nimiæ lectionis famam aucupari, quàm necessitati satisfacere, maluissem. Eundem, aut parùm varium, aptavi omnibus characterem, eundem locutionis tenorem, nec affectatum, nec neglectum, rebus antiquis consentaneum, servavi. Quapropter Scriptorem me, non Collectorem, comparato per admixtionem dominio, quidam pronunciarunt. Ajebant enim lege Cæsareâ cautum, ut si quis alienæ purpuræ textum vestimento assueret, in alienâ tabulâ colores penicillo induceret, aut, quicquam aliud bonis suis admisceret; purpuram suam, tabulam suam, aut quicquam aliud redderet suum.

Sed hæc nomenclationis ambitio parùm negotii facessit: ut ut se se res habeat, præcesserunt exemplo, præsertim ex recentioribus, qui Urbium suarum, aut Regnorum doctos viros encomiis afficiant, quamplures, quorum majorem partem evolui, quósque Philippus Labbè Societatis Jesu in suâ Bibliothecâ Bibliotecarum recenset, aut alii memorant. Sequor horum exempla, quæ si non assequar puritate sermonis, elegantiâ, nobilitate argutiarum; judicent, qui nostra legerint. Equidem ego ab eorum humanitate præstolor excusationem, non judicium. Damnaveram ego antequàm publico judicio sisterem: sed amicorum principes me, quamvis conscientiam propriæ tenuitatis abjicere non persuaderent, aliquid utilitatis, & ornamenti Siciliæ allaturum, laudem, etsi non ab ingenio, certè à voluntate gratificandi Patriæ litteratæ, consecuturum hisce commentationibus fatebantur. Quâ spe solatus, & eâ, quam benignus ana ignostes pollicetur, non veritus sum edere opus, inscriptum: *Siciliæ Bibliotheca Vetus, continens Elogia Veterum Siculorum, qui literarum fama claruerunt*: absolutum anno Dominicæ Nativitatis M DC V C. die Augusti XV. Assumptæ in Cœlum Virgini sacro, Carolo II. Austriaco Hispaniarum, ac Siciliæ Rege, Joanne Francisco Paceco, Usedæ Duce, Prorege; cùm Urbs Messana liberum emporium proclamatur, universo terrarum orbe acclamante, post totius Siciliæ vota, post totius Europæ, Asiæ, atque Africæ præstolationem, post Proregis officia,

quæ

quæ non obſcura ſunt, ut ignorentur, nec vulgaria, ut unquam obliterentur. Et nos, qui Regiam pietatem favoribus tàmfecundam experti ſumus, Regi noſtro Carolo II. Regiam prolem fœderatis precibus exoptamus, ut Auſtriacum nomen æternùm vivat.

Conſtantinus Laſcaris Byzantinus

FERDINANDO ACUNÆ,

Siciliæ Proregi, S. P. D.

SI antiqui illi tantoperè laboraverunt, Illuſtriſſime Princeps, ut non ſolùm docti efficerentur, verùm etiam, ut apud poſteros nomen haberent æternum; nonne & nos elaborabimus tùm patriæ, tùm ſcientiæ amore, ut illorum tàm diu oblivioni tradita nomina ob linguæ, ut arbitror, noſtræ ignorantiam, ac librorum inopiam, inſtaurare; & è tenebris in lucem edere, atque in hominum notitiam revocare poſſimus; præſertim, ut Siciliæ gloriam, quam de ſuis viris illuſtribus conſequitur, adaugeamus? Equidem, quamvis non paucos protulerit Inſula celebres viros; tamen plerique ob temporis injuriam, atque Græcorum calamitates, ignorantur. Itaque nos, quotquot potuimus, ex Laertio, Philoſtrato, Suida, aliiſque veterum monumentis carptim collectos, in hoc notavimus compendio, tibique, Prorex Excellentiſſime, dicavimus, qui rerum antiquitate, & ingenuis literarum ſtudiis apprimè delectaris: & ob id literatos ſingulari benevolentiâ proſequeris. Lege igitur felix, Ferdinande, Siciliæ decus; meque, ut facis, ama. Vale.



ELO-

ELOGIUM I.

ACHÆUS SYRACUSANUS

ACHæus, sive Achivus, Syracusanus, Poëta Comicus, *Comœdias decem* composuit. Ex Constantino Lascare.

Menedemus Eretriensis, Philosophus Platonicus, etiam inter Socraticos omnium gravissimus, amabat Aratum, & Lycophronem Tragicum Poëtam, Antagoramque Rhodium, sed maximè studebat Homero, deinde Lyricis, deinde Sophocli, atque Achæo inter Satyros secundas partes, Æschylo autem primas dabat. Ex Diogene Laërtio de Vitis Philosophorum lib. 2. in Menedemo.

Achæus alter, Pythodori, vel Pithodoridis filius, Eretriensis, Syracusano antiquior extitit. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis. De utroque Achæo mentionem facit in suâ Bibliothecâ veteri, & novâ Georgius Matthias Konigius Auctor damnatus.

II.

ACRON AGRIGENTINUS.

Acron Agrigentinus, nobilis Philosophus, ac Medicus, Hippocrate antiquior, Xenonis filius. Hic Athenis publicè legerat unà cum Empedocle Philosopho, *multaque Doricè* scripsit *de Medicina*. Huic tribuere illud epitaphium, quod Laërtius in Vita Empedoclis refert:

Acronem summum Medicum, ex Acragante profectum,
Verticis excelsi tecta superba tenent.

Ex Constantino Lascare.

Acronem Zenonis filium vocat, eumque domi nobilem, ex Suidæ testimonio, *pleraque in Philosophia volumina* etiam scripsisse tradit Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 6. pag. 136.

Georgius Matthias Konigius in suâ Bibliothecâ scribit Acronem Agrigentinum vixisse tempore Regis Artaxersis, cognomento Longimani, eumque composuisse librum unum de salubri victus ratione.

III.

ÆSCHYLUS GELOUS.

ASchylus Siculus Poëta, de quo Macrobius meminit. Illum quidam Casmenæum, quidam Camarinæum, quidam alii Leontinum faciunt. At verò Philadelphus Mugnos religioni sibi vertens Leontinum, patriam suam, augere alienis bonis; Æschylum secundùm Theophilum Geloum asserit in Novo Laertio pag. 144.

Quidquid ornamenti addidit Tragœdiæ, vestem nimirum, pulpitum, personas, Heroum nuntios, quibus scena, & proscenium ornatur, à Gorgia Leontino mutuatus est. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 3. pag. 74.

Æschylus Atheniensis, Euphorionis filius, qui Elegias, & Tragœdias XC. scripsit, victorias verò XXVIII. ab adversariis reportavit; jam senior victus à Sophocle adolescente, Athenas reliquit, atque in Siciliam venit. Cùm sensisset certo quodam die se ruinâ moriturum, ex Urbe Siciliæ, in quâ morabatur, egressus, loco aperto consedit: super quem aquila volitans, testudinem, quam pedibus gerebat, super caput ejus, splendore calvariæ decepta, tanquam super petram, quò fractæ testudinis carne vesceretur, elisit: quo ictu peremptus est. Lycurius Atheniensium Orator statuam illi æneam posuit, alteram Sophocli, amborumque Tragœdias publicè custodiri mandavit. Ex Suidâ.

Gela, Urbs Siciliæ vetustissima, Æschyli Atheniensis sepulcro nobilitata fuit, ut Plutarchus de Exilio, & plures alii scribunt, de quo extat epigramma:

Æschylus, Euphorionis, Athenis natus, in arvis
Frugiferis jacet hic post sua fata Gelæ.

Cæterum & nominis, & Poëticæ artis similitudo inter Eschylum Siculum, & Atheniensem magnam induxit opinionum diversitatem, adeo ut alterius gesta, scriptaque alteri tribuantur nullius discriminis ratione attentâ. Consule Gerardum, Joannem Vossium, & Laurentium Crassum de Poëtis Græcis.

AGA-

I V.

AGATHO AGRIGENTINUS.

AGatho, Cœnobii, cui Triginta nomen erat in Agrigentinis finibus, præfectu, Christianæ Religionis, ac divinarum literarum præstantiâ mirificè commendatus in Vitâ Sanctorum Peregrini, & Libertini, reliquarum virtutum accessione cumulatus, pervagatâ per omnem Siciliam famâ, decessit. Ex Octavio Cajetano Societatis Jesu tom. 2. Vitar. SS. Siculorum in Appendice pag. 270.

V.

AGATHO LEONTINUS.

AGatho Leontinus, Gorgiæ auditor, clarissimus Poëta, scripsit *oratione metro alligata de gestis Leontinorum, & Morgantinorum, deque Vrbium earundem origine. Versibus jambis* Gorgiam exprimit. Hunc vnum sapientem, pulcrèque loquentem, Tragica theatra mirantur. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1 lib. 3. pag. 74. Thoma Porcachio in Descriptione Insularum, Philadelpho Mugnos in Nouo Laërtio pag. 142.

V I.

S. AGATHO PANORMITANUS, P. O. M.

S. Agatho Panormitanus ex Monacho Benedictino Presbyter Cardinalis, inde Romanus Pontifex omnium suffragio, salutatus. Ad profligandam Monothelitarum hæresim, Europę, Asiæque incubantem, in Angliâ, in Galliâ, in Hispaniâ, in Italiâ Concilia coëgit. Demùm Sextam Synodum Generalem Constantinopolitanam III. celebrauit eo successu, quem epigraphe in Bibliothecâ Vaticanâ inscripta laconicè innuit:

Sancto Agathone Papa, Constantino Pogonato Imp.
Monothelitæ Hæretici, vnam tantùm in Christo
voluntatem docentes, exploduntur.

Misit *Epistolas duas ad Imperatorem Constantinopolitanum, unam cum actis Synodi, quam Romæ convocaverat, ac tertiam ad Archiepiscopum Viennensem*. Quibus functus operibus, annis, & meritis gravis, cùm Ecclesiæ res sanctissimè administrasset annos duos, & menses sex; nonagenario major, morbo, naturæque cessit anno DCLXXXII. IV. Idus Januarii. Ad hujus Sepulcrum olim in Vaticano Epitaphium legebatur:

Pontificalis apex, virtutum pondere fultus,
Ut jubar irradiat, fulgurat ut tonitru.
Quæ mox hic peragit doctrinæ fomes, & auctor:
Format enim gestis, quos docet eloquiis.
Dum simul æquiparat virtus, & culmen honoris;
Officium decorat moribus, arte gerit.
Præditus his meritis Antistes summus Agatho,
Sedis Apostolicæ fœdera firma tenet.
En pietas, en prisca fides: insignia Patrum
Intemerata manent nisibus, Alme, tuis.
Quis verò numeret morum documenta tuorum,
Formula virtutum cùm tua vita foret?

Ex Augustino Oldoino Societatis Jesu in Athenæo Romano pag. 39. Gabriele Bucellino in Aquilâ Imperii Benedictinâ pag. 110.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium nos ita lusimus de Agathone:

Agathonis Panormitani
si virtutes singulas excutias,
Singulares comperies:
si literaturam; multiplicem.
Abdicatis fortunis
in patrio Cœnobio Sancti Hermetis delituit,
ut jactâ totâ aleâ cæcam fortunam falleret.
At pretiosis animi dotibus extra jocum vicit;
nam Romanus Pontifex creatus,
supra omnem fortunam evasit.
Grassante per Italiam pestilentiâ;
utrum omnium egisset patrem, an mediastinum;
jure dubites:

Exhau-

Exhaustis frontis sudoribus
in procurandâ corporum salute,
interim animorum haud immemor;
ad extinguendam luem
Oculorum lacrymas Deo creditori oppigneravit,
vel in publici criminis pretium exsolvit.
Legitimus Christi Vicarius,
Christum vindicaturus ab hostibus,
ingentem Occidentalium Episcoporum exercitum
coactâ Synodo
adversùs Monothelitas objecit.
Ecclesiæ Romanæ, Christi sponsæ,
quam Imperatoris vectigalibus exemerat;
Constantini Pogonati amicitiâ pro armis usus,
Ecclesiam Græcorum fecit vectigalem.
Imperatoris Basilii Menologio teste
Thaumaturgus nuncupatur.
Peregrini montes
Agathonis munificentiâ Romam commigrantes,
ad Apostolorum delubrum construendum,
assertores veritatis supersunt.
Sed id gemmeum reddidit Agatho;
cùm propè sepulcrum Apostolorum
seipsum condidit.

Vitam S. Agathonis Papæ, Panormi Civis, & Patroni, Agathoni Porto, Nobili anormitano, dicatam, latinam edidit Franciscus Scorsus Societatis Jesu Panormi apud Antonium Martarellum 1640. in 4. Ejusdem Sanctissimi Pontificis vitam ex Anastasio Bibliothecario adducit Octavius Cajetanus Societatis Jesu tom.2. Vitar. SS. Sicul. pag.1. In ejusdem Animadversione pag. 1. hæc inquit: sed hîc pugnandum mihi est pro vero contrà duos; alter est Alphonsus Ciacconus, alter Archangelus Maraphiottus. Alphonsus Ciacconus; vir doctus, æquè ac pius, scribit Agathonem, Leonem II. & Stephanum IV. Romanos Pontifices, quos natione Siculos fuisse à Scriptoribus antiquis, recentibusque traditum est, in Samnitum Provinciâ natos, Agathonem Aquilani, Leonem in Cedellâ, Stephanum Tossinæ castris

castris, & territorio Vallis Sicilianæ. Miramur hominem sanè eruditum opinionem novam in vulgus invexisse, nullo veterum Scriptorum testimonio, nullis vetustis membranis, nullo argumento firmatam. Sed multa sunt, quæ Ciacconum convellunt. Venio nunc ad Archangelum Maraphiottum, qui dum patrio affectu viros omnes illustres in Calabriam protrahere studet, Agathonem, Leonem II. Stephanum IV. homines Siculos, Rheginos esse contendit: neque proficit hilum. Hæc Cajetanus. Profectò non desunt, qui pro tuendis tantorum Pontificum cunis, Siciliâque vindicandâ ab externorum usurpationibus præter Cajetanum stylum acuerunt. Non opus est in præsentiâ tàm diuturnâ tranquillitate possessa revocare in examen: sed quam singulorum patriam Nostrates existimant, sine ullâ furti suspicione ob legentium oculos exponere. Agathonis memoria colitur Januarii 10.

VII.

AGATHOCLES SACCENSIS, REX SYRACUSARUM.

AGathocli, Regi Syracusarum, Carcinus figulus, Rhegio Brutiorum ob seditionem pulsus, & Fœmina Sicula ejusdem sortis, parentes fuerunt, natalis tellus Vicus figulorum ad Thermas Selinuntinas, qui deductis deinde Coloniis in Urbem crevit, quam modò Saccam, in Orâ Selintutinâ sitam, mare Africum spectantem, appellamus. Expositus à patre, quòd Oraculum ante puerperium consultum prædixerat ipsum aliquando futurum exitio Pœnis, quibus tractus Selinuntinus parebat, à matre clam ereptus vado, ad Heraclidem fratrem educandum defertur. Jam quinquennis à Carcino cognitus, cùm adhuc Oraculum jactaretur, Syracusas subducitur, ubi tegulariam edoctus, patre brevi orbatur. Post Carcini mortem cùm Agathocles unà cum matre ad hortos extra Syracusas ivisset, dormiretque; ingens apum examen favum mellis ad os pueri convolans formavit. Quod miraculum cunctis immani stupore prosequentibus, rogatus aruspex eloquii in eo suavitatem, & ad Imperii evectionem interpretatus est: ad

quod

quod initiis parùm honestis contendit. Nam prostitutâ corporis formâ Demantis, viri primarii, gratiam lucratus, & turpi quæstu auri vim adeptus, primùm gregarius miles, inde Centurio, pòst Tribunus efficitur. Quanquam autem, & manu promptus, & ingenio vafer, & animo fortis esset; multùm facundiâ valuit, dicendo firmans, reddensque audentiores, quos milites vel turbatos, vel pavidos conspiceret. Hinc loquacem graculum convitio dictum Timæus refert. Sed partis victoriis in Siciliâ, & in Magnâ Græciâ, jam clarus, icto cum Amilcare fœdere, receptusque à Syracusanis, à quibus desciverat; ab eisdem Prætor, & Dux non multò post instituitur. Itaque accepto Magistratu ad tyrannidem occupandam totus inhiabat, modumque, atque occasionem quærebat. Cùm omnia in promptu essent, conjuratos ad concionem ad gymnasium Timoleontis vócat, disertâ concione contra proceres suæ mentis turbatores eos irritans, eosdemque, post direptam Urbem, post cædes, & flagitia, simulatè ad libertatem capiendam hortatus. Sed fictâ libertatis specie sociorum voluntates sibi magis astringens, demum anno Mundi 4880. Athenis imperante Timogene, Romæ L. Plotio, & Manio Fulvio Coss. Agathocles Syracusanorum Rex acclamatur. Pœnos in Siciliâ, Siculosque, qui Pœnis faverent, præliis fregit. Sed misso ad ulciscendas injurias à Carthaginiensibus Amicalcare altero, Guisconis utpote filio, Syracusas; Agathocles ingenti classe in Africam convolavit, Carthaginem domestico malo perculsam ab inferendo Syracusis damno revocaturus Igitur Hannone, ac Bomilcare Carthaginiensium Ducibus superatis, Amilcar accepit imperata, uti confestim pereunti patriæ succurrat. In Africâ etiam de militibus conjuratis, qui omnium hostium infensissimi sunt, novo eloquentiæ portento triumphavit. Nam projecta purpureâ veste sordidam indutus in medium illorum agmen solus erupit, & fidentior solito è saxeo suggestu impetratâ dicendi copiâ oratione satis artificiosâ rebellium perfidiam expugnavit, compositis omnium votis, atque ad meliora conversis. Post varia belli discrimina, post reciprocantis fortunæ ludibria, Syracusis propè Insulam domum insignem, quam lectorum Sexaginta cogno-

cognomento dixerunt, omnia Siciliæ ædificia, ædes quoque sacras amplitudine, structurâ, & eminentiâ superantem, Diodoro in Philippo referente, construxit. Deinde spe ampliandi Regni in Italiam trajecit. Sed cùm à Brutiis in Siciliam, ut Trogus scribit, reversus esset, paucis post diebus repente in morbum per omnes nervos, venasque humore tabido grassantem, incidit. Quo ingravescente Theogeniam Ægyptiam conjugem, duosque parvulos liberos, ex illâ susceptos, quibus post suum obitum aut carceres, aut servitutem instare videret; providus cum omni gazâ, omnique apparatu regio, quo nemo eâ ætate fuit splendidior, navi impositos, cum summo, & suo, & conjugis, & filiorum luctu in Ægyptum transmisit. Quibus absentibus ipse miser, orbus, desertus, anxiusque, annos jam quinque & nonaginta egressus, ut Demochares, & Timæus prodiderunt, fato functus est: humiliorne vitæ ejus introitus, an exitus fuerit, incertum. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 4. cap. 1. per totum.

Scripsit *Commentaria de Officinis Vulcani*, ex testimonio Scholiast. Apollonii in li. 4. Argonaut. Cluverius existimat ejusmodi Commentaria fuisse de Insulis Æolicis, quæ Officinæ Vulcani putabantur propter ignem, quem indesinenter egerunt, hoc est, Hiera, hodie, Vulcanus, Strongilis, & Lipara. lib. 2. cap. 14. pag. 411.

Fuit & Agathocles Atracius, qui tractavit de piscibus solutâ oratione. Secundus Chius, qui scripsit de re rusticâ. Tertius Babylonius, qui descripsit res Cyzicenorum. Quartus Samius, qui commentatus est de Republicâ Pessivuntiorum. Quintus Medicus, qui de ratione victus composuit. Ex Konigio in Bibliothecâ.

VIII.

ALANUS.

Alanus Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

S. Al-

IX.

S. ALBERTUS CARMELITANUS.

ALberti splendorem prævia ab utero matris lux indicavit: & rectiùs Mariæ, quàm hujus filium dixeris: quippe quem sterili eâ lege illa dedit, ut bonâ fide suo servitio hæc olim redderet. Moram ipsis, quibus jungere se Albertus parabat Carmelitis, quos vocant, interponentibus, graviter nihilominus Deipara parentes obiurgauit: nimirum furtum hoc esse, cœlo dicatum terris velle mancipare. Quid simiæ catulum amarent? Parùm interesse veneno, an amplexu partum enecarent: ut dare prolem, ita auferre, cùm luberet, Superos posse. Audite parentes omnes: his monitis illi manum Deo, filium omnibus disciplinis excultum, posthabitis etiam Regiæ puellæ nuptiis, religioni dederunt: quòque magis jam Virgini sacrificium placeret, suismet manibus ad ejus aram candidissimam hostiam stiterunt. Hîc Albertus orcum rivalem, sponsæ vultum præseferentem, res sibi scilicet jussit suas habere. Subinde fatigatis obsidione, & fame Civibus, tres cum commeatu triremes cœlo remige impetravit. Hebræos quamplures aquarum vi abreptos in sicco destituit, sicco ipse pede undas percurrens. Jam morte, quam cœlesti voce edoctus obiit anno MCCXCII. æs campanum sponte sonans, integritatem corpusculi odor suavissimus, beatitatem animi duo Angeli prodiderunt, qui dubiis, an ut Cœlitem colerent, an ut mortuum lugerent, hominibus; sub initium rei Divinæ; illa verba, os Justi, præiverunt. Nostras mortes ò quàm rectè lugemus! Ex Andrea Brunnero Soc. Jesu in Fastis Marianis.

S. Albertus Benedictum Abbatem, & Joannam Palitiam, nobilissimos, opibusque florentes, parentes habuit, inter Carmelitanos Theologus, & Ecclesiastes insignis evasit: proinde Os Domini nuncupatus. Scripsit *de piis moribus. De amore fraterno. De timore Dei. De Patientia. De Mundi contemptu. De fallaciis Diaboli*. Ex Leonardo Orlandino in Descriptione Drepani.

S. Alberti Vita extat apud Laurentium Surium, quam à Joanne Maria Politiano scriptam putat. Eandem prosâ Joannes

Paleonydorus, versibus verò Joannes Baptista Mantuanus, uterque latinè descripsit. Laurentius Abbas Messanensis, & ipse S. Alberti gentilis, carmine Italico edidit Florentiæ, prosâ Italicâ Theodorus Arianus Messanensis edidit Messanæ. Vitam S. Alberti ex Vincentio Barbaro Drepanensi adducit Octavius Cajetanus Soc. Jes. tom.2. Vitar.SS. Sicul. pag.219. In ejus Animadversionibus pag. 72. num.3. subdit: Recens certamen, ac fermè C. ante annos subortum est Erycinos inter, & Drepanitanos de Divi Alberti solo natali, Erycene, an Drepani Albertus natus sit? Causa certaminis diversa in vulgus fama, Scriptoresque diversi. Me, qui pietatem promovere studeo, minimè decet in hac controversiâ proferre judicium, quod sit discordiæ fomes, & alterutrius Civitatis animos à sacrâ historiæ lectione avertat. Eadem sanè ratio nos à nostrâ sententiâ aperiendâ dissuasit. S. Alberti memoria colitur Augusti 7.

X.

ALCADINUS.

ALcadinus Siculus Poëta, & Medicus. Scripsit *de Balneis Puteolanis carmen*. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum, Joanne Antonide Vanderlinden de Scriptis Medicis.

XI.

ALCIMENES MEGARENSIS.

ALcimenes Megarensis, Poëta Tragicus. Suidas. Ex Carolo Stephano in Diction. Histor. Geograp. Poët.

Est, & alius Alcimenes Atheniensis, Comicus. Suidas. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

Megaris, g. idis. pars Atticæ, in eâ Urbs Megara, g. orum. Item Megari, & Megara Urbs Siciliæ, sive à Megarensibus, qui Atticam regionem, ut Thucydides, sive ab iis, qui Dorîdem incolebant, ut vult Strabo, condita, Sicularum Urbium vetustissima à Plutarcho in Marcello appellata. Diruta nunc vesti-

vestigia quædam veteris amplitudinis exhumata ostendũt propè Augustam. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 3. pag. 77. Philippo Cluverio de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 1.

XII.

ALCINUS.

ALcinus Siculus Historicus. Ex Octavio Cajetano Societatis Jesu in Animad. ad Vitam S. Philareti tom. 2. Vitar. SS. Siculorum pag. 43.

XIII.

ALCMAN MESSANENSIS.

ALcman Poëta Lyricus ex Messanâ fuit, Civitate vetustissimâ, Rhegio vicinâ. Ex Constantino Lascare.

Alcman Messanensis, Poëta Lyricus, vivebat Olympiade XXXI. juxta Eusebii Chronicon, qui Olympiade XLII. ita de eo loquitur. Veteres omnes mentionem fecere de Poëta Lyrico hujus nominis, qui morbo pediculari vitâ functus est. Plutarchus in Vitâ Syllæ, Plinius lib. 11. cap. 53. Ex Ludovico Morerio in Magno Diction. Histor. linguâ Gallicâ edito.

Primus inter Lyricos Poëtas erat Alcman, quo Pittacus, tempore, ut scribit Eusebius, XXIII. scilicet Olympiade claruit: alii XXVIII. quo tempore Ardius, qui ab aliquibus, Atdis, dictus est, apud Lydos regnabat. Plerique verò Alcmana Laconem fecerunt: id, quod & Statius Poëta innuit, cùm cecinit:

Obsitus, & tetricis Alcman cantatus Amyclis.

Quod tamen manifestè negat in Historiâ Paterculus. Suidas ex Urbe Messanâ, in eo licèt perperam legatur Messoa, fuisse ait. Sunt tamen, qui alterum existimant. Crates verò ex Sardis, Lydiæ Urbe; quod & Antipater quodam carmine testatum reliquit, & Leonidas in ipsius Alcmanis epitaphio. Legitur & in libello de exilio Plutarchi carmen, quo idem innuitur. Patrem habuit Alcman Damanta, vel, ut alii, Titarum. Ventri, ac gulæ operam dedisse legimus: unde & inter gulones, & voraces

connumeratur à Græcis. Idem & Athenæus in X. & Ælianus, quo loco Addephagos, hoc eſt, voraces, commemorat, inter quos Pythircam Phrygium, Cleonymum, Piſandrum, Charippum, Mithridatem Regem, Timocreontem Rhodium, Eryſichthona Myrmidonem. Atque adeo haud mirum, ſi ſupra modum amatoriis, & rebus venereis vacaſſe perhibetur. Nam & ipſum *Eroticorum carminum* Auctorem quidam putavere. Extant apud Athenæum ejus carmina, quibus illum facili colligimus impatienter Megaloſtratam Poëtriam adamaſſe. *De familiaribus, ac domeſticis libros ſex* ſcripſit, *Melicos verſus*, & quos *Colymboſas* ipſe nuncupavit. Primus inſuper modulamina induxit, quæ ſine Hexametris verſibus concinuntur. Linguâ uſus eſt Doricâ, quâ & Lacedæmonii utebantur. Ælianus ſcribit Alcmana ſervum fuiſſe Ageſydis, ſed ab eo libertate donatum ob illius virtutes, & ingenii elegantiam: et perinde à Græcis dulcis cognominatur. Periit autem pediculari morbo, hoc eſt, phtiriaſi. Ab hoc carmen Alcmanicum, quod & Alcmanicon, interdum à noſtris perperam Alemanicon appellatum, cujus & Hephæſtion meminit, ut alios omittam. Sunt, & qui alterum Alcmana fuiſſe aſſerant ex Urbe Meſſanâ, & ipſum Lyricum. Alcman teſte Plutarcho fortunam Providentiæ filiam, ſororemque Eunomiæ, & Pithus, dicere ſolebat. Hæc indigeſtâ quadam farragine Lilius Gregorius Gyraldus de Poet. Hiſtor. Dial. IX.

Cæterum duos fuiſſe Alcmanes conſtat, alterum Amyclæum, aut Sardianum, alterum Siculum Meſſanenſem: illum vixiſſe Olympiade XXVII. aut XXVIII: hunc Olympiade XLIII. Utrumque Poëtam Lyricum. Incertum autem, utri tribuenda ſint ſcripta, factaque ſupra dicta. Ex Placido Reina in Monument. Hiſtoric. Meſſan. tom. 1. à pag. 109. ad 114.

XIV.

ALVARUS PATERNIO CATANENSIS.

Alvarus Paternio, Nobilis Catanenſis, ſcripſit *Chronicon de Rebus Siculis*, quod manu exaratum apud ſe teſtatur extare Vincentius Auria in Hiſtoriâ Cephalædii pag. 59.

ANCHI-

XV.

ANCHITUS.

Anchitus Siculus, Pausaniæ Geloi, Medici nobilissimi, pater, & ipse sapientissimus Empedoclis Agrigentini testimonio, cujus sunt hæc carmina:

Pausania Anchiti sapientis, percipe, fili

&

Pausaniam Anchiti natum, Phoebique nepotem.

Ex Diogene Laërtio in Vitis Philosophor. lib. 8. in Empedocle.

XVI.

ANDREAS PANORMITANUS.

Andreas Panormitanus, Philosophus insignis, & Historicus, ut lib. 14. Athenæus. Scripsit *de iis, quæ falsò creduntur, librumque de Historia civili Siculorum*. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lin. 8. pag. 190. Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Sicul. in Animadversion. ad Vitam S. Philareti pag. 43.

XVII.

ANDREAS BARBATIUS MESSANENSIS.

Andreas Barbatius, cujus inter celeberrimos Doctores sub nomine Andreæ Siculi depingitur imago, Neti natus est, & ob facultatis politicæ eruditionem à Mamertinis donatus est Civitate. Quod fuit causa, ut Franciscus Pharaonius, Maurolycus, & Bonfilius, inter suos Cives Andream recenserent. Sanè ipse Netinum dicit in suorum operum inscriptionibus, quæ omnia Neti apud Fratres Minores ab Observantiâ inter primas bibliothecæ classes conservantur. Albertus Leander ait Barbatium Civem fuisse Netinum, quamvis alii Messanensem affirment. Clariùs hoc expressit Auctor illius opusculi, quod Christopho-

ſtophori Scanelli nomine circumfertur, aſſeritque in libris ſuis Barbatium Netum patriam agnoſcere. Idem aſſerit Magiſter Joſephus Bonaſia, magni nominis Theologus, dicens Barbatii ædes propè Cœnobium Divi Franciſci apud Netinos fuiſſe. Conſenſit Joſephus Carnilivarius lib. 2. Hæc ſtylo ſuo Rocchus Pyrrhus in Notitiâ Eccleſiæ Syracuſanæ de Scriptoribus Netinis pag. 227.

Ex adverſo Meſſanenſem alii præter allegatos à Pyrrho, Placidus Samperius Societ. Jeſu in Iconolog. Virgin. Meſſan. & Stephanus Maurus in Meſſan. Siciliæ Protometropol. pag. 122. Andream ipſum obiiciunt, ut Netinos causâ deturbent. Andreas enim ſatis luculenter pro domo ſuâ perorare videtur Conſil. 58. pag. 167. dum inquit: apud Nobilem Civitatem Meſſanæ, mihi patriam inclytam. Et de Offic. leg. n. 19. ad laudem patriæ Meſſanenſis Civitatis aſſumpta eſt hæc repetitio. Atque, ut omnes primâ fronte Meſſanam patriam ſuam internoſcerent, in fronte ſuorum operum, editorum Lugduni, Meſſanenſis dici maluit, quàm Netinus. Hanc ob rem non immeritò Meſſanenſes anno 1681. cùm Epiſtolæ Marianæ memoriam celebrarent eâ pompâ, quâ fortaſſis Europa univerſa ſplendidiorem aſpexit nunquam; in Viâ Maximâ, quæ à Portâ Imperiali per mille, & amplius paſſus excurrens in Portam Regalem deſinit, ſericis periſtromatis, tabulis, ſignis, auro, gemmiſque coruſcante, Cives ſuos, quà ſanctimoniâ, quà bello, quà doctrinâ conſpicuos, ſpectandos exhibuerunt. Hos inter Andreas Barbatius ſubjectâ epigraphe ſeſe prementem advenarum, ac noſtratium multitudinem ſalutabat:

Hic ille inter Juriſconſultos Phœnix, Andreas Barbatius Meſſanenſis, olim Bononiæ publicus Lector, itemque in Concilio Baſileenſi Immaculatæ Virginis Conceptionis Tutor, ac Defenſor.

Ex Joſepho de Ambroſio in Relatione ſolemnitatis pro Epiſtolâ Marianâ an. 1681. pag. 126. & 127.

Et Matthæus Silvagius Catanenſis, qui Siciliæ Topographiam, & Chronicon ſuperiori ſeculo edidit, pag. 549. Andream Barbatium Meſſanenſem appellat, ſubditque: Fuit Andreas Barbatius Juriſperitiſſimus, qui in Concilio Baſileenſi de

Con-

Conceptione disseruit. Quod & Bernardinus de Bustis in Mariali, edito Lugduni 1525. pag. 16. refert: Idem tenuit, & subtiliter probavit Dominus Andreas Siculus, dictus Barbatia, in Prooemio Clementinarum, & in cap. de feriis, ubi allegat Panormitanum dicentem se audivisse, quod Ecclesia approbavit opinionem Minorum, præcipuè in Concilio Basilcensi. Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 2. in Appendice ad pag. 50. de Messanâ inquit: nostrâ ætate celebris hæc Urbs est reddita ortu Andreæ Barbatii, &c.

Cæterum Andreas claruit anno 1467. scripsit *Consiliorum volumina quatuor*, in quibus Eques Apostolicus, Regis Aragonum, & Siciliæ Consiliarius, utriusque juris Monarcha, & Princeps clarissimus dicitur. Unde mirandum sanè, quod Rodericus Suarez in l. 1. in tit. de las Ganancias num. 44. proferre non sit veritus: Judices non ante oculos, sed post terga Barbatiæ habeant opiniones; cùm vanæ fuerint hominis cogitationes. Apud Paulum Franciscum Perremutum in 2. parte Conflictus Jure consultorum pag. 206.

Extant omnia edita Lugduni 1559. in fol. apud Thomam Bertellum, & Claudium Servanium.

Comes Augustinus Fontana in Bibliothecâ legali Part. 1. verb. Bartholom. hunc vocat Andream de Bartholomæo Messanensem: ubi verò ejus opera recenset verb. Barbat. vocat Andream Barbatiam Siculum à Terrâ Sancti Georgii Molariæ; hoc autem ordine opera recenset.

Repetitio in Rubric. de fide Instrumentorum, habetur in 4. Tomo Repetentium in Jus Canonicum.

Consiliorum volumina quatuor. fol. Venet. 1581. Item *Index ad dicta Consilia*. fol. ibidem 1581.

In titul. digestorum de verborum obligationibus.

Repetitio in Rubric. C. qui admitti, habetur in 8. volumine in Jus Civile. Item *Repetitio in l. cum acutissimi C. de fidei C. habetur* ibidem.

Tractatus de Cardinalibus Legatis à latere, habetur in to. 13. par. 2. fol. 131. & cum additionibus Joannis de Gradibus. Fol. Lugduni 1518.

Item *de præstantia Cardinalium*. Ibid. fol. 63.

Item *de Testibus*, in tom.4. fol. 130.

Mentionem faciunt de Barbatia Siculo Jacobus Spigelius Auctor damnatus in Lexico Juris Civilis, Joannes Gottfridus Olearius A. d. in Abaco Patrologico, Guido Pancirolus in Jurisconsultis lib.2. cap.116. apud Konigium in Bibliothecâ.

XVIII.

ANDRONUS CATANENSIS.

ANdronus Catanensis Musicus fuit. Is, si Athenæo credimus, morem, & modum saltandi ad tibiam, ad hæc gesticulandi, & rythmos canendi, industriam invenit. Ex Huberto Goltzio.

XIX.

BEATUS ANGELUS SENISIUS CATANENSIS.

B. Angelus Senisius, quem Senensium Pyrrhus, & Sinicium Cajetanus, appellant, Catanensis, Monachus Benedictinus, Regii Cœnobii S. Nicolai de Arenis alumnus, instaurando Cœnobio S. Martini de Scalis, à Divo Gregorio condito, partim vetustate collapsó, partim incendiis Saracenorum absumpto, partim humillimis, incultissimisque habitaculis sordido jam, abjectoque, admotus; illud magnificè reparavit, exornavitque, ad Monachorum disciplinam profitendam confluentibus undique primariis viris, qui & splendidè paternâ hæreditate idem reficerent, & virtutum suarum patrimonio liberaliùs locupletarent. Primùm Prior, inde Abbas creatus, plenus rectè factis mortalitatem deposuit. Pauca ex Pyrrho addam. Senesius egregius Abbas 39. annos Monasterium hoc rexit, ædificiis, ac possessionibus ditavit, amœnissimis viridariis,& aquæductibus exornavit, ornamentis Ecclesiasticis decoravit, 500. sui Ordinis cucullatos induit alumnos. Optimis operibus, & sanctitatis odore fragrans, die 27. Novembris, 10. Indictione anno 1386. migravit ad Dominum. Illius venerandæ exuviæ in marmoreâ arcâ sub reliquiarum Sanctorum altari in Sacrario servantur, hac insculptâ tabellâ.

Re-

Reverendissimi viri Angeli Senesii, hujus Sacri Monasterii Abbatis, hic ossa requiescunt.

Summa ejus vitæ capita rudi quidem, sed pio carmine comprehenduntur, ex ms. pergameno, quod Aloysius Lellus in Historiâ Ecclesiæ Monteregalensis pag. 44. refert:

Jam terni lustri præmiserat ultimus annus
Mille trecentos annos, quadragintaque quinque
A Gabrielis Ave, vel Partu Virginis Almæ,
Octavus festus stella quando celebratur;
Istud Cœnobium, decoratum nomine, sancte
O Martine, tuo, susceperunt habitandum:
Ejectis vaccis, & earum sordibus, inde
Sex Fratres, quorum caput extitit Angelus Abbas,
Quos Manuel Præsul Montis Regalis Arenæ
Cœnobio duxit, quod Sancti nomen honorat.
Qui tres exemit de stupri labe sorores,
Innumeris & signis quem Christus decoravit.
Angelus hic Abbas decessit mense Novembris:
Unum si quadraginta dabis, tot præfuit annis.
Veste, cibo, cella, pauper, nocuis sine damnis.
Sextus & annus erat tunc junctus mille trecentis
Et decies octo natalis cuncta regentis.

Ob sanctitatis famam, & ardentissimam in pauperes, peregrinos, suosque alumnos, & Fratres charitatem, communi Beati nomine semper est appellatus. Fuit etiam doctissimus: scripsit *Expositiones Psalmorum. Modum meditandi. Expositionem Regulæ Benedictinæ. Historiam Monasterii Gregoriani S. Martini, de qua solùm aliquot nota leguntur. Catalogum Contractuum, & Bonorum Monasterii. Vocabularium prægrande latinum, &c.* quæ adhuc in Bibliothecâ S. Martini asservantur. Ex Roccho Pirro in Notitiâ Primâ S. Martini pag. 176.·177. Blasio Altimario de familiâ Carafæâ tom.4. pag.640. famili. Senis.

De prædictâ Historiâ Monasterii Gregoriani S. Martini hæc habet Pirrhus citatus pag. 167. 168. Ludovicus Torres, tunc utriusque Signaturæ Referendarius, pòst Archiepiscopus Monteregalensis, in epistolâ ad Andream Spinolam, Cameræ Apostolicæ Clericum, in fine Historiæ Moteregalensis Ecclesiæ pag. 14.

de hoc m s. codice testatur: in eâ curâ dum versor, nimirum evoluendi tabularia Italiæ, incidi fortè in hunc libellum, ducentos antè annos à non malo Auctore, pio certè, sed pauló verbosiùs compositum, & mutilum, ac mendosè, ut fit, à librario descriptum, quem ab ipsis S. Martini Monachis exscripsi, & quantùm potui plūribus in locis correxi. Nunc verò casu pervenit in manus meas libri ipsius multò antiquius exemplum, aut fortasse primarius codex, diu à me summo studio conquisitus, ut ejus ope menda à meo exemplari faciliùs tollerem. Subdit Pyrrhus ex suâ sententiâ: cum verò, quem Romæ anno 1587. & deinde anno 1596. imprimendum voluit libellum, in multis, vel auctum, vel diminutum, ad propriæ Ecclesiæ Monteregalensis firmandam jurisdictionem, suo primario exemplari m s. non corrispondere facilè hodie perspiciet quisquam.

Ejus memoria colitur 27. Novembris. In Monasterio S. Martini juxta Panormum obitus Angeli Sinicii, Abbatis Ordinis Benedictini. Ex Octavio Cajetano Societatis Jesu in Martyrologio Siculo pag. 142.

XX.

ANONYMUS I.

ANonymus Siculus Monachus scripsit *Græcè Vitam S. Cononis Nesitani*, quam latinitate dōnavit Franciscus Maurolycus. Ex eâ cæteri hausere, eandemque auxere, Julianus Montefuscus ex familiâ Minorum Observantium, Josephus de S. Juliano Capuccinus, Joannes Aragona, & Jacobus Muccionius Societats Jesu. S. Cononem obiisse traditur quinto Kalendas Aprilis anno Domini 1236. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Sicul. in Animadversione ad Vitam S. Cononis pag. 67.

XXI.

ANONYMUS II.

ANonymus Siculus Monachus scripsit *Vitam S. Marinæ Græco sermone*. Latinam reddidit Augustinus Floritus Societatis

Jesu,

Jesu, eandemque adducit Octavius Cajetanus tom. 2. Vitarum SS. Sicul. pag. 109. Ex eodem Cajetano ibidem in Animadversione ad Vitam Sanctæ Marinæ pag. 40.

XXII.

ANONYMUS III. SYRACUSANUS.

Anonymus Syracusanus Encomiastes floruit ante Saracenicam direptionem, quæ accidit nono Christi seculo. Ad conventum Syracusanum habuit *Gracè Panegyricum in laudem Sancti Marciani, Episcopi Syracusani*. Eum ex ms. codice Bibliothecæ Vaticanæ latinè vertit Jacobus Sirmundus Societatis Jesu. Idem S. Zosimi meminit in encomio: & dum ætate grandiores alloquitur, qui miracula à S. Zosimo edita solùm memoriâ retinerent; aliquo annorum intervallo à S. Zosimo abfuisse docet, ac proinde Scriptorem Vitæ S. Zosimi esse non posse S. Eliam, Zosimi Archidiaconum, & de mortui loco subrogatum. Ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Sicul. in Animadversion. ad Vitam S. Marciani pag. 7. & ad Vitam S. Zosimi pag. 180.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium, & nos etiam hoc encomium S. Marciano concinnavimus:

Nondum adoraverat Pontificem Roma,
nondum magistra superstitionis
Christianam religionem didicerat:
jam Syracusas Marcianus advenerat infulatus,
jam exciso idolorum cultu
Christo Servatori dicaverat
basilicam sumptuosam.
Ne credas Marcianum Antipapam,
aut schismaticum,
quòd Romano Pontifici anteverterit,
illum imperantem non audierit:
Ecclesiæ Syracusanæ privilegium hoc est,
Primum Orbis; & Urbis Episcopum habere.
Marcianus, & Pancratius,

ab Apoſtolorum Principe Antiſtites inaugurati,
proſperâ navigatione Antiochiâ Siciliam attigerunt.
Ille Syracuſis, hic Tauromenii
duriſſimum ſanè bellum
in infernas poteſtates ſuſceperunt.
Marcianus ad Pelopia Latibula caſtrametatus,
cominus cum hoſte pugnaturus,
intra munimenta illa malum genium confodit,
quæque fuerant ſpelæa dæmoniorum,
in ſanctitatis receſſus conſecravit.
commiſsâ cum Judæis pugnâ,
eiſque ſubactis,
per dolum à barbaris occiditur,
qui virtute neminem ſui victorem habuerat.
Sed jactum divini Verbi ſemen,
quod emoriturum cum Marciano percuſſores
putaverant,
adeo ſanguine fecundavit ſuo;
ut Chreſtus, Zoſimus, Elias, Euthychius, Maximianus,
cæterique ſanctiſſimi ſucceſſores,
vix meſſi colligendæ ſufficerent:
Syracuſarum area,
quamvis per id temporis protenderetur
ad viginti paſſuum millia, & amplius,
frumentum electum vix caperet.
Gignit populum ſanctum Martyrum ſanguis.

XXIII.

ANONYMUS IV. CATANENSIS.

ANonymus Catanenſis Encomiaſtes ſcripſit *Græcè vitam, & geſta Sancti Leonis, Epiſcopi Catanenſis*. Vertit latinè Jacobus Sirmundus ex Codice Vaticano, Bibliothecæ Cryptæ Ferratæ, & S. Salvatoris Meſſanæ. Adducit Octavius Cajetanus tom. 2. Vitar. SS.Sicul. pag. ex eodem Cajetano in Animadverſion. ad Vitam S. Leonis.

In

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium nos ita de S. Leone scripsimus:

Leonis ætatem,
temporum vicissitudinibus haud obnoxiam,
annorum mutatione ne distinguas:
prudentiâ senex, innocentiâ puer,
semper extitit:
in obeundis Christi causâ negotiis
supra virum se gessit.
Ortus Ravennæ,
aliò domicilium quærens,
vacuam Catanæ sedem invenit.
Felicitatem, quam discessu suo Sabinus ademerat.
adventu suo illis populis restituens,
Clarissimâ in Urbe
clarescere magis cœpit.
Berylli, Everii, Jacobi, Sabini, prædecessorum, memor,
eorum ita sanctimoniam expressit,
ut eos in Leone revixisse crederetur;
tot miracula perpetravit,
ut geminatis titulis Thaumaturgus vocaretur.
Sed majus prodigium tunc edidit,
cùm Heliodori incantamenta derisit,
vel in jocis Thaumaturgus.
Illuserat omnibus emeritus præstigiator;
cùm invisus quæreretur, aderat invisus,
elabens manibus, cùm teneretur.
Venatus hanc vulpem Leo,
ad ludibrium inclusit in caveâ.
Demum Catanensibus valedixit,
se hominem esse probans,
ne tantis prodigiis pro numine coleretur.

ANO-

XXIV.

ANONYMUS V. CATANENSIS.

ANonymus alter Catanensis Poëta, stylo, & antiquitate probatus scripsit *Carmen Jambicum in laudem S. Leonis, Episcopi Catanensis. Græcum* Augustinus Floritus Societatis Jesu latinum fecit. Id Octavius Cajetanus adducit tom. 2. Vitar. SS. Sicul. pag. 22. ex eodem Cajetano loco citato in Animadversion. ad Vitam S. Leonis.

XXV.

ANTIOCHUS SYRACUSANUS.

ANtiochus Syracusanus Historicus, qui *Romanas* scripsit, & *Siculas Historias*, quem citat Pausanias. Ex Constantino Lascare.

Herodoto Synchronus Historiam scripsit Olympiade 89. Ex Mariano Valguarnera de origine Panormi pag. 20.

Antiochus Historicus Syracusanus, ut Diodorus, Cicero, Strabo, Dionysius, & cæteri asseruht, Xenophanis filius, lib. X. teste Pausania, *Historiam à Cocalo, Sicanorum Rege, exorsus, ad obitum usque Xersis, Persarum Regis*, teste lib. XII. Diodoro, *per septingentos annos novem voluminibus* complexus est. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 4. pag. 102.

Conradus Gesnerus Auctor damnatus in suâ Bibliothecâ Classicâ ex Hesychio scribit Antiochum Syracusanum composuisse *Historiam Italiæ*. Diversi sunt Antiochus Alexandrinus, cujus Athenæus lib. 11. & Antiochus Laodicenus, cujus Laërtius in Pyrrhone meminit. Ex Konigio in Bibliothecâ.

XXVI.

ANTONIUS PLATAMONIUS CATANENSIS.

ANtonius Platamonius Catanensis, non minus eruditione, quàm genere illustris, *multa in Jus Cæsareum* scripsit, ex qubus

quibus *fragmenta quædam in Regni Ritus* ad posteros pervenerunt. Ex Joanne Baptista de Grossis in Decachordo Catanensi Chordâ 9. pag. 146.

XXVII.

ANTONIUS BONONIA PANORMITANUS.

ANtonius Equestri familiâ natus, qui à Pontano alumno Elegantiarum pater appellatur, clatè genus suum ab ultimis Britannis, Beccadellâque familiâ, Bononiæ celebri, repetebat, præclaro genti insignium argumento, quòd iisdem militari in scuto depictis alatis viperis uteretur. Sed majorem profectò sibi ex laude optimorum studiorum nobilitatem comparasse videri potest. Moribus enim, ac literis præstantibus ornatus, cùm Philippo, Mediolanensium Principi, fertilis ingenii industriam obtulisset; tantâ liberalitate susceptus est, ut Principem noscendæ historiæ cupidum, familiariter doceret, & publicè octingentis annuis aureis elegantiores literas profiteretur. Hic est ille Philippus, qui summum clementiæ fructum, generosis exoptatum Regibus, gloriosissimè decerpsit: quum Alphonsum Regem, navali prælio captum, non emisit modò, sed auctum copiis, & opibus in Regnum restituit. Verùm eo gravissimis bellis occupato, Antonius Alphonso adhæsit, secretioris scrinii magister, & studiorum expeditionumque omnium, terrâ, marique perfectus comes. Scripsit *Epistolas candidiore stylo, sed maximè jucundo, Victoris Regis triumphum, & de factis, dictisque optimi ejus Regis aureum libellum*, quem Pius Pontifex exemplis paribus intertextis nobiliorem reddidisse videtur. Sed cum Valla demum, ad exercendæ maledicentiæ dentem naturæ acerbitate paratissimo, simultatem concepit, eo quidem eventu, ut mutuis veluti confixi telis, fœdè admodum inimicis risum excitarunt. Senex uxorem duxit Arcellam, sibi magnoperè dilectam, liberosque suscepit, quorum honesta soboles Neapoli visitur. Postremò æger, vitâque diffidens, in supremo morbo hoc carmen composuit, quod tumulo inscriberetur:

Quærite, Pierides, alium, qui ploret amorem,
Quærite, qui Regum fortia facta canat.

Me

Me pater ille ingens, hominum sator, atque Redemptor,
Evocat, & sedes donat adire pias.

Pontani.

Siste, hospes, fas est cantus audire Dearum:
Grata mora est: Musæ nam loca sancta tenent.
Antoni monumenta vides: hinc templa frequentant:
Ille fuit sacri maxima cura chori.
Illum sæpè suis medium statuere choreis,
Duxit compositos arte decente choros.
Sæpè lyram cessit Clio, cessere sorores,
Concinuit teneros voce, manuque sonos.
Extinctum flevitque Aon, flevitque Aganippe,
Sebethus miseros egit in amne modos.
Sirenes quoque de scopulis miserabile carmen
Ingeminant: planctu littora pulsa sonant.
Pierides tristem ad tumulum fudere querelas,
Pierides passis post sua terga comis.
Hinc crevit desiderium, nec cura recessit
Vatis, at extincto Vate remansit amor.
Conveniunt nunc ad tumulum, celebrantque choreas,
Et memorant lusus, magne Poeta, tuos.
En audis, sonet ut lenis concentibus aura?
Ut sonet appulsu concita terra pedum?
Hæc Vati memore Musæ post fata rependunt:
Carminis hoc meritum est: Num satis? hospes, abi.

Elisii Calentii.

Qui molles Elegos, & Regum gesta canebat,
Sacra Panormitæ contegit ossa lapis.

Ex Paulo Jovio in Elogiis Virorum illustrium pag. 23.

XXVIII.

ANTONIUS CASSARINUS NETINUS.

Antonius Cassarinus, Gasparinum vocant aliqui, de quo Fazellus loquitur, claruit literarum famâ. Orator egregius Neti natus est, quem Panormitani accitum publico stipendio annos,

annos, ut adolefcentes inftitueret, foverunt. Cæterum ad majora adfpirans, Conftantinopolim profectus, ibi decem annos in ftudiis oratoriæ facultatis, & Græcarum literarum cognitione diligentiâ tantâ verfatus eft, ut inter præclariffimos viros, quos Græcia, & Italia fuo tempore vidit, unus excellentiffimus haberetur. Conftantinopoli enim, quæ Chriftiano tùm imperio fuberat, quinque annos Rhetoricam, grecè, & latinè miro cùm Civium, tùm Imperatoris applaufu in auditorum magnâ frequentiâ docuit. Venit poftea in Italiam, & Papiæ primùm, inde Mediolani, poftremò Genuæ publicè legens permultos erudivit. Sed dum anno falutis 1444. Genuæ ob inteftina diffidia ftricto ferro excurfionem multi per Urbem facerent, ac nonnulli tentarent in domum, ubi Antonius erat, perfractis portis irrumpere; dum ipfe per feneftram alterius domus, quæ erat è regione, tranfilire nititur, in terram ingenti lapfu concidit, continuòque expiravit. *Vertit hic in Romanum fermonem Platonis libros de Republica, quod opus Alphonfo Siciliæ Regi dicavit, pluraque alia ex Plutarcho, & Platone, latina fecit.* Scripfit *Epiftolarum libros quatuor, & orationes duas, quarum alteram habuit ad Philippum Mariam, alteram ad Genuenfem Senatum.* Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 4. pag. 109. Meminit Caffarini Leander Albertus, aliique plures. Ex Roccho Pyrro in Notitiâ Ecclefiæ Syracufanæ de Scriptoribus Netinis pag. 226.

XXIX.

ANTONIUS CORSETTUS NETINUS, EPISCOPUS MELITENSIS.

ANtonius Corfettus in Urbe Ingeniosâ Neti litteratâ planè domo patre Joanne ortum duxit; humani divinique Juris confultiffimus, nomen Excellentiffimi Doctoris adeptus eft. Florenti ætate fupremus Curio, inde Abbas Commendatarius S. Mariæ de Arcu apud Netinos eligitur. Apoftolicæ Cameræ Auditor, à Ferdinando Rege Melitenfis Epifcopus poftulatus, ab Alexandro VI. Romæ 13. Kalendas Januarii anno 1502. inauguratur. Eidem Alexandro intimus aulicus, & confiliorum par-

ticeps, eodem fato unà cum Alexandro mense Septembri 1503. sublatus est. Extant ejus *Opera* sæpè à Jurisperitis commendata. Ipsum Antonium summis laudibus extollunt Matthæus Silvagius, cùm de Neto scribit, Lucius Marineus lib. 5. epistol. Vincentius Littara de Rebus Netinis pag. 141. ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Melitensis pag. 602.

Comes Augustinus Fontana in Bibliothecâ Legali part. 1. verb. Corset. hoc ordine recenset opera Corsetti:

Repetitio in Rubric. de Jurejurando, habetur in 4. tomo Repetentium in Jus Canonicum.

Item *in Capit. grandi, &c. de supplendis negligentiis Prælat.* habetur ibidem in tom. 5.

Singularia, edita unà cum singularibus aliorum Doctorum Lugduni 1560. in fol. à Gabriele Sarayna Veronensi collecta.

Regulæ Juris, editæ unà cum Regulis Juris aliorum Doctorum tom. 2. in fol. Francofurti 1586.

Tractatus de Trebellianica, habetur in libro, cui titulus: Selecti Tractatus de Succession. impress. fol. Venetiis 1570. habetur etiam in tom. 8. part. 1. fol. 437.

Consilia. fol. Lugduni 1560..

Tractatus de Auctoritate Glossæ, habetur in tom. 18. fol. 186.

Item *de Bravio*. tom. 12. fol. 324.

Item *de Juramento, & ejus privilegiis*. tom. 4. fol. 359.

Item *de Minimis*. tom. 18. fol. 269.

Item *de Potestate Regia*. tom. 16. fol. 130.

Item *de Privilegiis Pacis*. tom. 12. fol. 224.

Item *Fallentiæ Regulæ Spoliatus ante omnia restituendus*. tom. 3. part. 2. fol. 325.

Item *de Verbis geminatis*. tom. 10. fol. 266.

De Privilegiis Pacis cum Comment. Schleiflii. In 4. Jenæ 1634.

Rotæ Romanæ Decisiones habentur in corpore ejusdem Rotæ Romanæ Decis. impress. De Antonio Corsetto plura refert Joannes Baptista Cantalmajus in Synaxi Auditorum Sac. Rotæ Rom. fol. Romæ 1640.

A N-

XXX.

ANTONIUS MANGIAN MESSANENSIS.

ANtonius Mangian Meſſanenſis, Senatus, Populique Meſſanenſis Legatus, Generalibus Regni Comitiis, anno 1478. Catanæ habitis, Joanne Cardona Prorege, interfuit: cùmque inter Regiarum Urbium Oratores ipſi principem in ſedendo locum denegarent; paratam, vibrantemque *Orationem* recitavit, ne quid detrimenti Meſſanenſis Reipublicæ dignitas pateretur. Ex Joſepho Bonfilio in Hiſtoriâ Siciliæ pag. 381. Stephano Mauro in Meſſan. Siciliæ Protometropoli pag. 13.

XXXI.

ANTONIUS PISCIS CATANENSIS.

ANtonius Piſcis Catanenſis, Joannis, & Simeonis germanus frater, ſecundo loco natus, Ordinis Minorum Conventualium, Sacræ Theologiæ Magiſter, atque univerſæ Provinciæ Siculæ Miniſter, Martino V. Pontifici Maximo pretioſus, cumulatos ab eo favores impetravit. Unà cum Joanne fratre ſuo, Concilio Baſileenſi cum eximiæ doctrinæ laude interfuit. Ex Joanne Baptiſta de Groſſis in Decachordo Catanenſi Chordâ 2. pag. 148.

Obiit in Cœnobio Panormitano S. Franciſci, ubi diu vixerat. Inciſa eſt ſepulcro epigraphe:

Reverendus Pater Antonius de Piſcibus Catanenſis,
Ordinis Minorum in Sicilia Provincialis,
germanus frater tùm juſtiſſimi Simeonis
Sardiniæ Proregis, tùm eloquentiſſimi Joannis
Epiſcopi Catanenſis. De Theologorum Senatu
benemerentiſſimus. Concilio, cui interfuit,
Baſileenſi, acceptus. Panormi, ubi diu vixit,
mortuus 1421. 8. *Kalendas Februarii,*
in hoc tumulo ſepelitur.

Ex Philippo Cagliola in Explorat. Provin. Sicul. Minor. Convent. Explorat. 3. Manifeſt. 1. pag. 75.

XXXII.

ANTONIUS SANFILIPPUS PLATIENSIS.

ANtonius Sanfilippus Platienſis, S. T. M. Jurium Apoſtolicæ Sedis in Siciliâ Collector anno 1473. Ex Roccho Pyrrho.

Doctiſſimum Juriſconſultum appellat Joannes Paulus Clarandaus in Hiſtoriâ Platienſi pag. 261. eumque inter Scriptores Platienſes recenſet: fortè hallucinatus Clarandaus ad Juris nomen, quaſi verò Collector Jurium Apoſtolicæ Sedis in Siciliâ idem ſit, atque Romanorum Pontificum Decretorum, quæ ad Siciliam pertinent, Compilator. Sed Prudentiæ quidem, non Juriſprudentiæ munus, eſt, proventus, quos Sicilienſis Eccleſia Romanæ pendet, ſacrâ quæſturâ colligere, jam inde ab Orthodoxæ Religionis primordiis inſtitutâ. Hinc ejuſmodi Collectores in Sicilienſis Eccleſiæ monumentis plures offendes.

XXXIII.

ANTONIUS VINUTUS NETINUS.

ANtonius Vinutus Netinus, anno 1510. ſcripſit *de Agricultura opus*, dicatum Franciſco Patellæ, Cameratæ Comiti, atque *de Vita S. Conradi*. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Eccleſiæ Syracuſanæ de Scriptoribus Netinis pag. 227.

Antonium, ſive cognomento, ſive patriâ, Venetum Cajetanus vocat errore minimè ſuo, ſed typographorũ oſcitantiâ. Seipſum Netinum Antonius nuncupat, teſte Littara, qui ejus opus mirâ naturalium rerum eruditione elaboratum, iterum in lucem editum colendarum arborum ſtudioſis pergratum fuiſſe ſcribit. Ex Octavio Cajetano to. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animad. ad Vitam S. Conradi pag. 85. Vincentio Littara de Rebus Netinis pag. 150.

APOL-

XXXIV.

APOLLODORUS GELENSIS.

APollodorus Gelensis inter Comicos antiquissimos citatur. Ex Huberto Goltzio.

Eodem tempore vixit, quo Menander Comicus. Sunt ejus *Fabulæ Apocarteron, sive Philadelphi, Deusopoci, Heria Grammatodipnus, Pseudeas, Sisyphus, Æschion*. Athenæus. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

Præter hunc nostrum, quatuor Apollodoros, literis claros, recenset Carolus Stephanus in Diction. Histor.Geogrop.Poëtic. Primus omnium Apollodorus Atheniensis Grammaticus fuit, Asclepiadis filius. Panætii Rhodii Philosophi, & Aristarchi Grammatici discipulus. Primus genus metri Triambici invenit, ut testatur Suidas. Scripsit quoque Historiam Atheniensium usque ad reditum Heraclidarum, ut auctor est Diodorus Siculus. Usque adeo Grammaticâ emicuit, ut ei Amphictiones Græciæ honorem habuerint. Plin.lib.7.c.37. Apollodorus Tarsensis Tragicus, cujus Tragœdias Suidas refert. Apollodorus Tarsensis Pergamenus Rhetor. Cassidii,aliàs Collidii, item Cæsaris Augusti præceptor, & familiaris. Scripsit de Rhectoricâ, ut auctor est Strabo. Apollodorus Philosophus Epicuræus ultra X. volumina conscripsit. Diogenes Laërtius lib. 10.

XXXV.

APULEJUS CELSUS CENTURIPINUS.

APulejus Celsus Centuripinus, à Scribonio Largo ut Medicinæ artis peritissimus commendatur. Memoriæ proditur in patriâ ejus canes rabie agitari, & mortales mordicus invadere solitos: eumque, ut illi malo remedium apponeret, antidotum quotannis componere contra rabiosos canes, & suis Civibus mittere consuevisse. Ex Huberto Goltzio.

Apulejus, & Hermes, Platonis discipuli, oculos sibi eruis-

ſe dicitur ne illorum uſu à ſtudio virtutis avocarentur. Ex Theatro Vitæ Humanæ O. pag. 44. a.

Apulejus Madaurenſis nullius diſciplinâ uſus, tantus, quantum ſcripta ejus teſtantur, Aſinus factus eſt, ut aurei cognomen meritò tulerit. Ex Theatro Vitæ Humanæ D. pag. 157. a.

L. Apulejus Grammaticus, ab Eficio Calvino, Equite Romano prædivite, conductus quadrigentis aureis, multos edocuit. Ex Svëtonio Tranquillo de Illuſtrib. Gramm.

Atque hi ſunt Apuleii nomine, quos eruditione inſignes ætas tulit.

XXXVI.

ARCHESTRATUS SYRACUSANUS.

Archeſtratus Syracuſanus, ſive Gelenſis, Terpſionis auditor. Scripſit *Opus, cui nomen, Gaſtrologia,* quod argumentum ſtylo ſanè eleganti proſequitur. Athenæus lib. 13. apud Palemonem refert adeò macilentum fuiſſe Poëtam quendam hujus nominis; ut, cùm in hoſtium manus veniſſet, ad lancem appenſus, oboli pondus non excederet. Ex Ludovico Morerio in Magno Diction.

Is præ voluptatis ſtudio univerſam terram, omniaque maria impigrè luſtravit, quòd diligenter examinare ventris delitias ſtatuiſſet, ac eorum inſtar, qui terrarum deſcriptiones, & circa illas navigationes ſuas ſcriptis mandarunt, exactè omnia vellet explicare, ubi præſtantiſſima ſint edulia nobis indicans, quod in Præfatione illarum egregiarum præceptionem facturum ſe pollicetur, quas amicis Cleandro, & Moſcho nuncupavit. Vixit tempore Alexandri, ut vult Patritius, ante ipſum, ut vult Jacobus Bonannus in Hiſtoriâ Syracuſanâ. Ex Laurentio Craſſo de Poëtis Græcis.

Archeſtrati Poëtæ, Sardanapoli ſectatoris, hoc fuit decretum in convivio, ut convivæ aut tres, aut quatuor, aut non plures quinque eſſent, ſecus manipularius, & ex rapto viventium conventus fuerit. Ex Cælio Rhodig. lib. 28. cap. 8.

ARCHE-

XXXVII.

ARCHETYMUS SYRACUSANUS.

ARchetymus Syracuſanus Hiſtoricus fuit, & Philoſophus, quem *ſeptem ſapientum cum Cypſelo, Corinthiorum tyranno, colloquium* deſcripſiſſe Laertius tradit. Ex Huberto, Goltzio.

XXXVIII.

ARCHIMEDES SYRACUSANUS.

ARchimedes Syracuſanus, Philoſophus, ac Geometra acutiſſimus, artiſque Mechanicæ Auctor, *pleraque in Geometria* ſcripſit, & *Commentum in Homerum*. Hujus opera expoſuit Eutotius Aſcalonita, vitam verò ſcripſit Proclus Lycius. Ex Conſtantino Laſcare.

De Archimede juſtum volumen excreſceret, ſi vitam, ejuſque doctrinam, ingenii humani vires propè excedentem, digno charactere proſequi animo nobis propoſuiſſemus: cùm autem multa paucis complecti hoc loco ſtatuerimus; ſubdenda pauca exiſtimavimus, quæ prolixam hiſtoriã ęquarent, pręmiſsâ tamen pleniori narratione, quæ jejunũ Laſcaris Elogium compenſaret.

Archimedes Syracuſanus, acutiſſimus Geometra, Machinator pręſtantiſſimus, & ſiderum ſpeculator clariſſimus extitit. Qui, cùm M. Marcellus Syracuſas obſideret, machinis ingenioſè inventis diu patriam tutatus eſt. Nam ſaxorum jactu, ferreâ manu comprehenſis navigiorum hoſtilium malis, telorum jaculatu per murorum rimas, ad id factas, hoſtem admiratione pariter, ac terrore concuſſerat, ut Livius ait. Is idem portentoſæ magnitudinis navim, ab Hierone Rege conſtructam, ſolus machinis ſuâ manu correptis, deduxit, ut Moſchion multis refert. Sphœram, in quâ motus omnes aſtrorum repræſentarentur, fabricavit, de quâ extat Claudiani epigramma. Coronam auream à dicto Rege Diis dicatam, ab artifice vitiatam, novo, miroque ingenio coarguit, ut Vitruvius refert. Sed non omnia ejus inventa literis mandata ſunt, tàm ſcilicet Mechanica, quàm

quàm Geometrica. Demum post triennium captis Syracusis Philosophus illustrissimus ab imprudente milite, Geometricis lineamentis in pulvere descriptis intentus, dum interrogatus, quis esset, nomen suum edere differt, illumque, ne lineas disturbaret, oraret; peremptus sanguine proprio deductas formas foedavit. Sic vir præclarus, quèm apprime incolumem Romanus Ductor cupiebat, quemque servari præceperat; ingenio, & arte salutem, & interitum sibi comparavit. Non defuit tamen Ductoris munificentia erga perempti cognatos, quippe quos & honore decoravit, & præsidio juvit, ut Livius, Valerius, aliique Historici prodidere. Sed intentum nostrum est commemorare hujus egregii Philosophi monumenta, quibus præcipuè nomen suum immortalitati mandavit, & quorum parciùs mentio fit in Historiis. Ejus itaque operum in ordine primum est *Circuli dimensio*: in quo demonstrat Circulum esse æqualem Orthogonio, cujus eorum, quæ circa rectum angulum, laterum unum æquale est circuli semidiametro, alterum periphœriæ. Secundo loco ponendum est *de Sphæra & Cylindro ad Dositheum*: in quo demonstrat Sphœræ superficiem quadruplam esse suo maximo circulo: & Cylindrum ejusdem crassitudinis, axisque cum Sphœrâ esse ad eam sesquialterum: & alia circa Sphœrica segmenta. Ex quo tantum gloriæ sibi comparasse visus est Archimedes, ut qui rem in Geometriâ præcipuam primus omnium demonstraverit, ut ejus Sepulcro Sphœram, & Cylindrum insculpi mandatum sit. Cicero id Sepulcrum, dum Siciliam peragraret, à se inter dumeta inventum memorat. Tertium in ordine ponimus *de Æquiponderibus*: in quo præceptum tradit inveniendi centra gravitatis in rectilineis, planisque figuris. In quo quidem mirum est ab eo centra Solidorum fuisse prætermissa. Quartum erit *Quadratura Parabolæ*: ubi demonstrat Parabolam esse sesquitertiam ad triangulum rectilineum ejusdem basis, & celsitudinis, utiturque in demonstratione tùm dottrinâ æquiponderantium, tùm Geometrico Syllogimo. Quem libellum scribit ad Dositheum, faciens mentionem de morte Cononis, ad quem antea scribere consueverat: quorum uterque in Geometriâ versatus, & Archimedis familiaris extiterat. Quinto his loco succedit *opus de Spiralibus lineis*: ubi rectas quasdam Spiram

ram tangentes periphœriis circularibus æquales esse demonstrat. Item primam spiram esse tertiam partem sui circuli: secundam spiram ad suum circulum esse sicuti septem ad duodecim, itàque deinceps. Nam, cùm circuli sint in proportione quadratorum numerorum, ipsæ Spiræ consistunt in proportione hexagonalium aquiangulorum. Hunc quoque libellum misit ad Dositheum, faciens item mentionem Cononis, qui morte præventus ea inexplicata reliquerat. Sextum in ordine facio *libellum de Conoidibus, & Spæroidibus figuris*, quem & ad Dositheum prædictum misit: in quo multa de proportione circulorum, & ellipsium inter se demonstrat. Item solidum parabolicum esse sesquialterum ad suum conum: acutissima quidem, & tanto ingenio digna inventa. Septimum erit opus de numero arenæ: in quo plus admirationis titulus affert, quàm liber ipse speculationis: ad Gelonem Regem inscriptus. Multa in eo de magnitudine terræ, ac luminarium: quæ quoniam eâ tempestate non dum satis perspecta fuerant, culpa tempori, non Philosopho imputanda. Addendum posteà *opus de figuris æqualis ambitus* quod ab aliquibus Archimedi, ab aliis verò, & veriùs, Theoni Alexandrinæ attribuitur. In quo ostensum est inter planas figuras Isoperimetras, circulum, inter solidas verò Sphœram esse capacissimam. Et tandem nonum, & minimè prætermittendum *de speculis comburentibus*, quod aliqui Archimedi, alii veriùs Ptolomæo adscribunt. In quo docet, speculo ad comburendum efficaci dandam esse formam concavam à parabolâ descriptam: quippe in quam solares radii ad æquidistantiam incidentes, ad idem pũctum reflectuntur, in quo collectus ex plurimâ luce calor potentissimus fit ad comburendum fomitem ibi appositum. Eutotius Ascalonita Commentarios scripsit in opera de Circuli dimensione, de Sphœrâ, & Cylindro, de Æquiponderantibus; ubi multa plus obscuritatis, quàm aut jucunditatis, aut utilitatis habentia, & nihil ad Auctoris intelligentiam spectantia, intermiscuit. Hæc ego omnia cùm vidissem, conatus sum ad faciliorem intellectum multa lemmata adiicere, multa ab Archimede omissa demonstrare, tùm in æqualium momentorum negotio contra solidorum tractare rem ab illo prætermissam. In libello de Sphœrâ, & Cylindro usus sum faciliori viâ, in quo

ne quis arbitretur me inconcussibilia principia postulasse, si cuilibet superficiei aliquam sphœricam, aut conicam, aut sphœricæ portionis superficiem æqualem esse supponam, aut cononicam, sive Cylindricam sub datâ celsitudine; demonstrabimus hic & ipsa principia. Item datis duabus superficiebus superficiem esse unum daturum similem, & alteri æqualem. Ad quam cùm necessaria sit duarum mediarum proportionalium inventio; id ipsum problema ex veterum Philosophorum traditione tractabimus, ut Eutotius in memoratis Commentariis scribit. Ex Francisco Maurolyco, altero Archimede in proœmio suorum Commentariorum in opera Archimedis.

Fuit Archimedes Hieronis posterioris Regis affinis, ut in Marcello Plutarchus, & Cononis Samii, præstantissimi Mathematici discipulus, ut Proclus, & plures Scriptores testantur. Quem adeo superavit, ut unicus cœli, ac siderum spectator á Livio, & Deus terrenus, ac divini ingenii homo appelletur à Cicerone. Cùm ejus genituram nosceret Julius Firmicus, subdit: hæc genitura divinum facit artis Mechanicæ repertorem. Hic est ille noster, cujus ingenio fabricata Sphœra cœli lapsum, & omnium siderum cursu exemplo divinæ imitationis ostendit. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 4. pag. 103. 105.

Ex Archimedis stirpe ortum duxit Lucia Virgo, & Martyr inclyta, ut docet Rivaltus, qui addit natum fuisse anno ante Christum 289. & interfectum anno 214. alii verò 212. Ex Joanne Baptista Ricciolio Soc. Jes. in Almagesto.

Achimedis habemus multa, multa amisimus. Sed Archimedem dum nomino, apicem quendam humanæ subtilitatis, totiusque Mathematicæ disciplinæ absolutionem animo concipio. Ejus inventa admiranda prodidere Polybius, Plutarchus, Tzezes, aliique. Ex Andrea Tacquet Societ. Jesu in Elementis Geometriæ Planæ, & Solidæ de historicâ narratione ortus, & progressus Matheseos.

Archimedes Mathematicus primus inter duodecim subtilitate præstantissimos viros à Cardano de Subtilit. lib. 16. recensitus, nec tàm primus, quàm inimitabilis dicitur. Ex Balthasare Bonifacio in Historiâ Ludicrâ lib. 15. cap. 3. pag. 432.

Nec

Nec omittendus in his belli turbis Archimedes, Mathesi nobilis, qui patriam Syracusas contra Marcellum propugnavit. Qui unico fretus ingenio militum impetus, navium rostra, machinarum ictus, Marcelli fortunam discussit, ac fregit. Cujus vel uncum supra Anibalem Romani timebant. Qui naturæ conditor novus cœli miracula ære illigarat, qui hosti vel nocendo excitaverat amorem sui. Id, miles, tibi licere non debuit, ut incautum perimeres. At honestiùs mori non potuit, quàm in acie suâ, hoc est, inter lineas, nec jucundiùs, quàm studendo, morte obitâ, antequàm visâ. Ex Joanne Bussieres Societatis Jesu in Flosculis Histor. Ad annum mundi *3836*.

XXXIX.

ARCHIVUS AGRIGENTINUS.

Archivus Agrigentinus *sexaginta tragœdiis* scriptis gratam sui memoriam ad posteritatem transmisit. Ex Huberto Goltzio.

XL.

ARISTOCLES MESSANENSIS.

Aristocles Messanensis, Philosophus Peripateticus, *decem libros de Philosophia naturali, & totidem in Morali* edidit: item *artem dicendi*: item *Homeri, ac Platonis comparationem, uter eorum doctior fuerit?* Ubi Philosophos innumeros, eorumque opiniones commemorat. Ex Constantino Lascare.

Aristocles alter Lampsacenus, Philosophus Stoicus, scripsit libris quatuor enarrationem eorum, quæ Chrysippus tradidit de ratione dicendorum, & cogitandorum. Suidas.

Tertius Pergamenus Sophista floruit sub Trajano, & Adriano. Scripsit de arte Rhetoricâ, epistolas, & declamationes. Sectæ fuit Peripateticæ, horridus aspectu, voluptatibus tamen, & lyræ posteà indulsit. Ex Carolo Stephano in Dict. Hist. Geog. Poët.

X L I.

ARISTOLOCHUS.

ARistolochus Siculus Poëta, *contra Phalaridem*, Agrigentinorum tyrannum, stylum exacuit, *amarulentis Tragœdiis* in eum conscriptis: in hoc Stesichori æmulus, cæterà inferior. Epistolam, minarum, & indignationis plenam, ad impudentiam illam compescendam Phalaris Aristolocho misit.

Phalaris Aristolocho

Si te id, quod Stesichorus olim captus veniâ à nobis dignatus est, impellit ad scribendum contra me Tragœdias, quasi cum omnibus Poëtis placidè, & mansuetè acturum, multùm à veritate aberras. Non enim approbo in commune Poëtas, sed bonos tantùm Poëtas: neque, qui inimicitias mecum exercent; sed generosissimos inimicos. Tu verò malus Poëta cum sis, imbellisque inimicus; tam juxtà virilem animum, quàm Poeticam facultatem Stesichoro temetipsum æquas: cognosces autem celerrimè distinctionem non multò post. Non ob ea, quæ, in me scribis, omnium enim hominum timidissimus essem, si me vel converterem propter tuas Fabulas; sed talis inimicus, & Poëta quum sis, iisdem temetipsum, & Stesichorum dignum putes. Vale. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

X L I I.

ARISTOTELES.

ARistoteles Siculus Orator *plura* composuit, & *orationem contra Panegyricum Isocratis Oratoris*. Ex Constantino Lascare. Hanc quidam Panormitanum, quidam Drepanensem, quidam alii Leontinum faciunt. Philadelphus Mugnos in Novo Laërtio refert pag. 81. Aristoteles Heliodori, Civis Drepanensis, fuit. Is, ut tradit Theophilus, sub Gorgiæ Leontini disciplinâ

Orator

Orator egregius evasit. Scripsit *contra Panegyricum Isocratis eruditam Orationem, quinquaginta tres alias Orationes elegantissimas* scripsit, quarum duas in Bibliotechâ Vaticana Guliemus Durans in Compendio virorum illustrium asservari affirmat. Scripsit *decem libros de Philosophia naturali, novem de Morali*: item *disertationem de Serapide Ægyptiorum numine*. Mortalitatem reliquit annum agens septuagesimum quintum. Ex Theophilo.

Aristotelis nomen Aristotelis Stagirites, Peripateticorum Philosophorum princeps, supra cæteros mortalium clarum reddidit. Is patre Nicomacho Medico, matre Phastiade, quamvis parvus, gibbosus, & balbutiens, ob summam tamen eruditionem socius, præceptor, & secretarius Alexandri Magni factus. Quid Aristotelem? quem dubito scientiâ rerum, an scriptorum copiâ, an eloquendi suavitate, an inventionum acumine, an varietate operum, clariorem putem? Quintilianus. Primus omnium, quos scimus, libros congregavit, & Ægyptios Reges ordinem Bibliothecæ docuit. Strabo lib. 3.

Fuerunt & alii Aristoteles. Primus, qui Athenis Rempublicã, administravit. Secundus, qui Iliadem Homeri descripsit. Tertius Siculus noster. Quartus cognomine Myrthus, Æschinis, Socratis, necessarius. Quintus Cyrenaicus, qui de poëticâ scribit. Sextus Pedotriba, cujus meminit Aristoxenus in Vita Platonis. Septimus Grammaticus ignobilis, qui de pleonasmo artem scripsit. Laertius in Vitis Philosophorum.

XLIII.

ARISTOXENUS SELINUNTINUS.

Aristóxenus Selinuntinus, ut Hephæstion tradit, Epicharmo longè antiquior est: quin ipsius, ut idem asserit, Epicharmus mentionem facit. Hunc ait Censorinus tùm peritiâ, tùm elegantiâ modulati protinus carminis clarissimum fuisse. Usus est Aristoxenus ante alios omnes, eodem Hephæstione Auctore, primùm Anapestico metro. Ex Lilio Gregorio Gyraldo de Poëtis.

Fuerunt & alii duo ejus nominis, alter musicus illustris tempore

pore

pore Tulli Hoſtilii III. Romanorum Regis: alter Tarentinus, ſed Mantineæ agens, Philoſophus, & Medicus nobiliſſimus, qui priùs Lamprum, poſteà Zenophilum, poſtremò Ariſtotelem audivit, cui morienti convitium dixit, quòd ei Theophraſtum in ſcholæ ſucceſſione præponeret. Scripſit in omni genere doctrinæ; præſertim in Muſicâ. Suidas. Animam harmoniam eſſe affirmabat. Cicero in quæſt. Tuſcul. Joannes Meurſius Batavûs edidit Notas in Ariſtoxenum, Nicomachum, & Alypium muſices antiquiſſimos Auctores, in quibus agit de Ariſtoxenis, Nichomachis, & Alypiis ſigillatim, &c. lugduni Batavorum 1616. ex Officinâ Ludovici Elzevirii.

XLIV.

ARRIUS CHLORION CATANENSIS.

ARrius Chlorion Catanenſis, Oratione diſertiſſimus fuit. Ex Joanne Baptiſta de Groſſis in Decachordo Catan. chordâ 9. pag. 152.

Arrii nomen quantùm Arrius Alexandrinus Philoſophus illuſtravit, tantùm Arrius item Alexandrinus Hęreſiarcha conſpurcavit. Nam ille Auguſto venienti Alexandriam poſt victoriam Actiacam ſeſe offerens, tanto apud eum honore fuit acceptus; ut Auguſtus ipſe palam ſit faſſus Alexandrinos tribus de cauſis abs ſe conſervatos: ob Alexandri primùm memoriam, deinde ob Urbis pulchritudinem, poſtremò propter Arrium Philoſophum. Plutarchus in Antonio. Hic verò Arrianæ ſectæ anteſignanus, cùm Conſtantinopoli ſeceſſum quæreret ventris exonerandi causâ, fluentibus foras inteſtinis miſeram animam evomuit, ejus poſteâ judicium experturus, de quo malè ſenſerat. Raphaël Volaterranus.

XLV.

ARSENIUS.

ARſenius Siculus, Monachus Cœnobii S. Philippi Fragalatis ex Ordine Baſiliano, floruit ante occupatam à Saracenis Sici-

Siciliam. Scripsit *Carmen in laudem S. Viti Martyris*, quod ex Græco codice prædicti Cœnobii Augustinus Floritus Soc. Jesu latinè vertit, idemque adducit Octavius Cajetanus tom. 1. Vitar. SS. Sicul. pag. 95. Ex eodem Cajetano in Animadversion. ad Vitam S. Viti pag. 71.

Arsenius, Romanus patritius, quà moribus, quà literis Arcadio, & Honorio instituendis à Theodosio Imperatore magister adhibitus, adhuc in palatio degens de salute sollicitus vocē audivit: Arseni, fuge homines, & salvaberis. Cùm autem secessisset in solitudinem, & eundem sermonem oraret, nimirum, quam viam ingrederetur ad æternam salutem assequendam; rursus audivit: Arseni fuge, tace, & quiesce: hæc sunt principia salutis. Plures annos anachoreticam vitam duxit, rarum Monachorum exemplum. Discant ex eo Monachi doctrinâ non inflari, nec eam impotentiùs effundere. Nam Arsenius, cùm posset magnificè, si vellet, nunquam de quæstione aliquâ scripturarum loqui voluit. Cum idem aliquando quendam Ægyptium senem de cogitationibus suis interrogaret; alius eum videns, dixit: quomodo tu, adeo in latinâ, & Græcâ linguâ edoctus, rusticum istum de cogitationibus suis percontaris? & ille respondit: latinam quidem, & græcam eruditionem quantùm ad seculum apprehendi; sed alphabetum istius rustici nec dum assequi potui. Ex Pelagio, & Ruffino apud Heribertum Rosuveydum Societatis Jesu in Vitis Patrum.

XLVI.

ARTEMIUS CATANENSIS.

ARtemius Catanensis inter auditores Timæophontis Leontini numeratur. Ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag. 103.

XLVII.

ARTEMIUS DREPANENSIS.

ARtemius Drepanensis, Archilochi, & Nicolidis filius, Philosophus, Timæophontis primùm, deinde Aristodemi discipulus. Scripsit, ut tradit Diodorus lib.28. *Elegiam de suavitate Aristodemi, & ariditate Athenodori Philosophi. Item Anchisæ vitam, ejusque transitum.* Obiit Drepani ætatis suæ anno 68. ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag.121.

XLVIII.

SANCTUS ATHANASIUS CATANENSIS, EPISCOPUS METHONENSIS.

S. Athanasius Catanensis, cùm immanis Saracenorum furor in Siciliâ cuncta misceret, unâ cum parentibus Patras in Peloponnesum aufugiens, Cœnobium sibi delegit, in quo vitam, & à barbaris, & à curis tutam, traduceret. At verò, inquit ejus vitæ Auctor, cùm minimè fas sit in exiguis anguli latebris magnam occultare facem, quemadmodum nec perenni ingentium fluminum inundatione pomarium, hortulumve exiguum irrigare; foras emicante virtutum splendore Methonensis Episcopus renunciatur. In eo dignitatis fastigio virtutes, quibus veteres Patriarchas, doctrinam, quâ veteres Patres æquaret, ostendit. Demum tentatus morbo, ad eâ verba, in manus tuas, Domine, commendo spiritum meum, valdè hilaris exhalavit. Institutæ deinde longæ peregrinationes ad ejus sepulcrum, quod veluti perennis fons, inquit Auctor vitæ, remediorum, curationumque rivos omnibus cum fide accedentibus ubertim effundit. Scripsit ejus Vitam Petrus Siculus, Argivorum Episcopus, quam Epitaphium inscripsit: eam adducit ad annum Christi 885. Julii 29. Octavius Cajetanus tom.2. Vitar. SS. Siculorum pag.52.

XLIX.

B. ATHANASIUS CLAROMONTIUS PANORMITANUS PATRIARCHA ALEXANDRINUS.

B. Athanaſius ex ampliſſimâ Claromontiorum familiâ, quibus Siciliæ pars non minima parebat, quique Motycenſium Comites extiterunt, Panormitanus, in patrio Cœnobio S. Mariæ Chryptæ Ordinis Baſiliani, quod in eo loci ſtatuunt, ubi nunc operoſa moles Domus Profeſſorum Patrum Societatis Jeſu ad ſeculorum invidiam aſpicitur, ſeſe totum Deo dicavit. Extractus inde ad Alexandrinum Patriarchatum, veluti ſol depulsâ nube fulgere occœpit. Cùm Angelus Carmelitanus Hieroſolymis in Siciliam traiicere cogitaret, ei plurima Divorum lipſana tradidit, Friderico, germano fratri ſuo, tunc Panormi nobilitate, atque opibus florentiſſimo, aſportanda. *Super hac re literas Friderico* ſcripſit *Angeli commendatitias, & veritatis indices,* Alexandriæ anno Chriſti 1219. Extat Epiſtola tom. 2. Vitar. SS. Siculor. apud Octavium Cajetanum pag. 199. cap. ultimo Vitæ S. Angeli Martyris.

Joannes Jacobus Adria lib. de Valle Mazariæ B. hunc Athanaſium Catanenſem fuiſſe memorat, atque ex Panormitano Monaſterio S. Salvatoris creatum Patriarcham Alexandrinum. Id enim Monachi Baſiliani principio tenuere, deinde Sanctimoniales Virgines. Verùm Adria decipitur: nam Acta S. Angeli Martyris ab Enoch, Patriarchâ Hieroſolymitano, deſcripta, B. Athanaſii Synchrono, Panormitanum, illum fuiſſe, & Monachum ex Monaſterio S. Mariæ de Cryptâ, ex ſubterraneis ædium cryptis appellato, planè teſtantur. Duos Athanaſios Siculos, Catanenſem, & Panormitanum, alterum Epiſcopum Methonenſem, alterum Patriarcham Alexandrinum, actis non dum perſpectis Adria confundit. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animadverſ. ad Vitam S. Angeli pag. 66.

Profectò hunc dixeris, Athanaſii, viri doctiſſimi, ac ſanctiſſimi, Epiſcopi Alexandrini, dignum ſucceſſorem, dignumque poſterorum exemplar.

L.

ATHANES.

Athanes Siculus Historicus. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animadversion. ad Vitam S. Philareti pag. 43.

Plutarchus in Timoleonte Athanem Historicum citat. Athanes auctor est bello adhuc contra Mamercum, & Hipponem durante, apud Mylas Timoleonti cæcitatem accidisse, cumque casum nemini obscurum fuisse: neque tamen eum propterea obsidionem solvisse, sed in bello perseverasse, Tyrannosque in suam redegisse potestatem. Apud Placidum Reina tom. 1. Histor. Messan. pag. 145.

Is Athanes scripsit *de Timoleonte, Diono, & Dionysio Minori*, ut Bonannus tradit in Histor Syracus. fol. 204. qui eum fuisse Syracusanum putat. *Res à Dione gestas ab anno 3. Olympiade 104. exorsus, triginta tribus voluminibus conscripsit: annorum tamen septem Historiam, quam Philiscus intactam reliquit, libro uno comprehendit, & tres summatim recensens continuam Historiæ seriem effecit*; inquit Diodorus Siculus lib. 15. Histor.

LI.

ATHENAGORAS SYRACUSANUS.

Athenagoras Syracusanus, vir politicus, & Orator suavissimus. Ex Constantino Lascare.

Athenagoras Cynicus Athenis virgis vapulavit ob frumentum in fame asportatum. Cicero Pro Flacco.

Fuit & alius Athenagoras, qui scripsit librum de Agricultura, teste Varrone t. 1. Athenagoras, Philosophus Christianus, floruit ann. 155. ex Konigio in Bibliotheca.

LII.

B. AUGUSTINUS NOVELLUS THERMITANUS.

MAtthæus Thermitanus Bononiæ Cæsarei, ac Pontificii Juris lauream adeptus, summæ integritatis, ac doctrinæ famâ in Manfredi, Siciliæ Regis, aulâ Consiliarium egit. Cæterùm Caroli Andegavensis armis Manfredo fuso, cæsoque in Beneventanis campis, Matthæus, Regem ad bellum comitatus, eo prælio inter vivos desiisse creditus est. Verùm fugâ lapsus, atque è gravi morbo inde contracto convalescens, Divi Augustini Ordini nomen dedit, mutatoque vetusto nomine, Augustinus dictus est, cui pòst scientia, atque insignis sanctitas Novelli cognomen peperere. A Nicolao IV. electus Apostolici Sacrarii Præfectus, Pœnitentiarii, Confessariique Pontificii titulo insignitus. Verùm, quia ex eremo fuerat accersitus, indeque extractus, & quidem invitus; dum Romanâ in Curiâ versaretur, totus erat in suâ eremo. Anno Domini 1298. Prior Generalis in Comitiis Mediolanensibus absens creatur. Præfecturam verò universi Ordinis nonnisi ex Romani Pontificis Bonifacii VIII. jussu suscepit. Augustinianam sodalitatem cum sui despicientiâ, maximâque adversùs alios caritate non sine magno justitiæ zelo gubernavit. Cùm in eremo Rosiæ sub modio delitesceret; Jacobus Paliaresius, vir nobilis, litem Monasterio intenderat: Augustinus ubi Fratrum animos tristitiâ affectos, simul, & eorum justam mœroris, hæreditatisque causam agnovit; clam domesticum Procuratorem convenit; petitque, ut apta ad scribendum daret. Derisit hominem Procurator, ignarum legendi, scribendique ratus. Verùm Augustinus in arreptâ schedâ multa paucis notavit, eamque Paliaresio mittit. Is, cùm papyrum lustrat, vehementer commotus, in hæc verba erupit: aut Dæmon scripsit, aut Matthæus, quocum Bononiæ fui, unàque literis operam dedimus. Perspecto deinde homine, tantamque animi demissionem admiratus, inter oscula, & amplexus, multa super Augustino deprædicans, litem ultrò Monasterio adjudicavit. Haud plures post dies Clemens Auximanus,

nus, Præpositus Generalis, Senas venit, cognitâque Augustini virtute ex Rosiæ Latibulis Romam itineris comitem, & curarum socium duxit. Tum hi duo Beati, Clemens, & Augustinus; *Constitutiones Ordinis Eremitarum S. Augustini multo cum studio, diligentiaque recognovere, quibusdam additis, nonnullis verò recisis pro illius familiæ bono per capita recensuere*. Tandem clarus miraculis obdormivit in Domino in loco S. Leonardi propè Civitatem Senarum, quò se, abdicato magistratu, contulerat, anno Domini 1309. Senarum Episcopus solemni cum pompâ honesto sepulcro in æde S. Leonardi collocari mandavit. Ex Beato Jordano de Saxoniâ in Vitis Fratrum, Philippo Bergomensi in Chronico, Mauritio Tertio in Chronico, Josepho Pamphilo in Chronico, Raphaële Volaterrano in Anthropolog. Angelo Episcopo Tagastensi in Chron. Historiâ Apostolici Sacrarii, Ambrosio de Cora in Catalogo Beatorum Eremitarum S. Augustini, Andrea Gelsomino in Thesauro Devotionis B. M. V. Abrahamo Bzovio ad an. 1308.

Anno 1300. post abdicatum magistratum Ordinem Clericorum instituit, qui Hospitalibus inservirent, sub Regulâ Divi Augustini, approbante Bonifacio VIII. Imperatore Occidentis Alberto, Orientis Andronico I. Durat adhuc hæc Sodalitas Senis, & per Italiam, sed non admodùm frequens. Ex Augustino Barbosa in Jure Eccles. tom. 1. pag. 551.

Octavius Cajetanus Vitam adducit tom. 2. SS. Sicul. pag. 226. Hortensius Scammacca Societatis Jesu Tragœdiam scripsit: Matthæus Thermitanus, quam tom. 9. suarum Tragœdiarum à Martino la Farina, Panormitano Abbate, collectarum, edidit Panormi 1639. apud Hieronymum Rosellum. Petro Marino, Vallis longæ Baroni, Gregorio Bruno, Arminusæ Baroni, Paulo Bonafedi, Josepho Solito, Juratis Thermitanis, d. d. d.

Bernardus Riera Drepanensis, magnæ vir literaturæ, Vitam Beati Augustini Novelli scripsit, cumque Panormitanum esse affirmat ex pervetustâ familiâ de Thermes, ex quo autumat illorum opinionem effluxisse, qui Beatum Augustinum esse testantur. In lucem edidit Vitam illam, notis illustratam, ex m. s. codice Collegii Panormitani fideliter excerptam Vincentius Auria, utriusque Juris Doctor Panormitanus. Utrumque sequitur

Fran-

Franciſcus Carrera Societatis Jeſu in Panteo Siculo. Sed Paulus Aydonius Thermitanus, ne veteri jure depelleretur, in Rieram, & Auriam gloſſatorem excanduit.

Nuper Nicolaus Toppius Juriſconſultus Theatinus in Bibliothecâ Neapolitanâ B. Auguſtinum Novellum Interamniæ Præcutinorum natum opinatur, nullo teſtimonio, nullis rationum momentis. Inconſulta tamen pietas condonanda homini de literatis merenti.

Maii 19. Thermis Himerenſibus B. Auguſtini, cognomento Novelli, Ordinis Eremitarum S. Auguſtini memoria. Ex Octavio Cajetano in Martyrologio Siculo pag. 118.

LIII.

BARTHOLOMÆUS DE NEOCASTRO MESSANENSIS.

BArtholomæus de Neocaſtro Meſſanenſis, Civilis Juris Profeſſor, ac Regni Siciliæ Fiſci Patronus, Poëta laureatus. Scripſit *Opus Poeticum, cui titulus: Meſſana, XV. libris Hexametris verſibus compoſitum de Rebus geſtis Siculorum poſt Gallorum cladem.* Id ex ms. codice in membranis Auguſtini de Morales, Regni Aragonum Fiſci Patroni, Antonius Amicus Meſſanenſis, Regius Hiſtoriographus, in lucem edere meditabatur, ut ipſe teſtatur in Indiculo alienarum lucubrationum, quas è tenebris in lucem evocare pollicetur. Scripſit præterea Bartholomæus *Hiſtoriam ſui temporis*: quam ibidem teſtatur Amicus ſe in lucem editurum ex ms. codice antiquo in chartâ bombycinâ, qui repertus fuit in arcâ plumbeâ ſub altari majori veteris Eccleſiæ S. Salvatoris linguæ Phari propè Meſſanam. Meminere hujus paſſim Hiſtorici Meſſanenſes, Placidus Reina, Stephanus Maurus, aliique plures.

LIV.

SANCTUS BASSIANUS SYRACUSANUS EPISCOPUS LAUDENSIS.

COnſtantino Magno Imperatore Syracuſis è familiâ nobiliſſimâ patre Sergio Urbis Præfecto, natus Baſſianus, jam anno-

annorum duodecim sedem, ac magistram eloquentiæ, Romam, missus est, ut pueritiam honestis artibus excoleret. Romam adiit sub ea tempora, cùm ibidem doceret nobilissimus ille Orator O. Marius Victorinus, quem Hieronymus de Scriptoribus Ecclesiasticis Rhetoricam Romæ tradidisse narrat Constantino Principe: Augustinus lib. 8. Confess. cap. 5. scholam deservisse Juliano Apostatâ Christianos Doctores proscribente: idemque Augustinus vocat doctissimum senem, omnium liberalium doctrinarum peritissimum, tot Senatorum Doctorem. Fortassis ab eodem Christianæ Religionis mysteria cum liberalibus disciplinis acriùs, ultra quàm ætati concessum, altè combibit. Quæsitus, eruditusque sàtis à Gordiano Presbytero, qui cœlo monitore arcana pectoris Bassiani perspexerat: Baptismum suscepit, niveâ togâ, tùm ab Angelo donatus. Delatum à famulis apud parentes ipsum esse Christianum, B. Joannes Apostolus in suâ Basilicâ orantem de fugâ Ravennam docet. Tandem in Classem, Ravennæ oppidum, pervenit, atque in S. Apollinaris æde delituit. Sed increbrescente miraculorum, ac virtutum famâ, Sacerdotio inauguratus, Laudensis Episcopus, vel invitus efficitur. In ipso Urbis ingressu hominem nobilem, vocis usu carentem ex paralysi, complexus, exosculatusque, à morbo liberavit. Sed magno virtutum apparatu ad hæreses profligandas strenuus insurrexit, S. Ambrosio, Mediolanensi Episcopo, collegam, & socium sese adiungens. Itaque primo anno, quo sedem iniit, Concilio interfuit, quod Damaso Romano Pontifice, Imperatoribus, Gratiano, Valentiniano, & Theodosio, adversùs Palladium, & Secundianum, Arianæ stoliditatis defensores, Aquileæ coactum est: quibus omnium Episcoporum consensione damnatis, Concilio subscripsit. Anno proximo in Urbem accessit Romano Concilio adfuturus, quod Damasi mandato ad Ecclesiam stabiliendam celebratum est. Exinde paucos post annos Siricius Papa damnato Romæ Joviniano impurissimo hæretico, literas ad Mediolanensem Ecclesiam dedit, quibus jubebatur cogi Synodum Episcoporum ad ejusdem Joviniani, novi Epicuri, portenta convellenda: ut eâ in Urbe Draco pestilens confoderetur, è cujus latibus prodierat. Adfuit in eo conventu Bassianus cum Ambrosio Duce,
idem-

idemque Bassianus, & Ambrosius *ad Siricium Papam literas* scripserunt, studii eorum in tuendâ Ecclesiæ fide indices, & hostium vindices. Extant literæ apud S. Ambrosium lib.1. Epistol. Per eam tempestatem Ambrosius, Mediolanensis Episcopus, gravissimo Italiæ vulnere decessit: ægrotanti adsedit Bassianus amicorum proximus, ut studiorum vitæ ad tuendam Christianam rem particeps, arcanorum in morte conscius. Ipse quoque deinde signis clarus placidè quievit. Ecclesiam Laudensem rexit annos 36. dies 19. Mortem obiit Honorio XII. Theodosio VIII. Coss. 16. Kalendas Februarii anno Christi 418. Sed famâ rerum gestarum æternitati superstes vivit. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Sicul. pag. 164. & in Animadversion. ad Vitam S. Bassiani pag. 141.

L V.

BERNARDUS RICIUS MESSANENSIS.

Constantinus Lascaris post captam à Mahumete II. Constantinopolim cùm Græcas literas Messanæ profiteretur; Athenas Messanam immigrasse dixisses. Testatur id Aldus Manutius in Epistolâ Nuncupatoriâ, quæ Lascaris Grammaticæ præfigitur, Angelo Gabrieli, Patritio Veneto, Lascaris olim auditori, unâ cum Petro Bembo, & Urbano Bolzanio. Erat eo tempore Messana studiosis Græcarum literarum Athena altera propter Constantinum. Verùm sub Messanensi cœlo exoticæ plantæ, ac domesticæ Lascare colono adoleverunt. Crevit inter has Bernardus Ricius Messanensis Senatorii Ordinis, qui se, suaque studia in rebus patriis illustrandis devovit. Itaque *de vetusta origine Urbis Messanæ opus* edidit, impressum Messanæ 1526. apud Petrucium Spiram. Extant ejusdem *epigrammata quædam latina*. Ex Placido Reina tóm. 2. Histor. Messan. pag. 47. 48.

LVI.

BION SYRACUSANUS.

Bion Syracusanus, qui *artem Rhetoricam, & plura* composuit. Ex Constantino Lascare.

Bion

Bion Syracusanus Poëta Bucolicus apud omnes Scriptores audit, Musæ Doricæ, Orpheus Doricus, ob Doricum sermonem, quo claruit, dictus. Smyrnæus creditur, fortè Smyrnâ oriundus. Veneno sublatus, ut Moschus ejus discipulus cecinit:

Venenum venit, Bion, ad tuum os, venenum sensisti.
Quis tuis labris occurrit, & non delinitus fuit?
Quis homo adeo immitis, qui vel miscere tibi ausus,
Vel præbere tibi jubens venenum, effugit tuam cantionem?

Floruit tempore Aristarchi Grammatici, qui Olympiade 156. secundùm Eusebium Alexandriæ vixit, & secundùm Suidam in Aristarchum. *Fragmenta quædam Idylliorum* leguntur. In Compendio Bibliothecæ Gesnerianæ: *Bionis, & Moschi Idyllia Græcolatina* hactenus non edita pollicetur index Officinæ Goltzianæ. Et in Moscho: Præterea *Moschi, & Bionis poemata* excusa sunt ab Henrico Stephano cum Homero, & reliquis Græcis Poëtis, heroici carminis Principibus. Alibi etiam excusa sunt Bionis carmina. *Integrum Epitaphium Adoninis.*

Decem Biones in Bione Borysthenite Philosopho numerat Laërtius.

Joannes Vigintimillius de Poëtis Bucolicis Siculis agit de Bione à pag. 141. ad 415.

LVII.

B L Æ S U S.

Blæsus Siculus Comicus in Siciliâ, aut in Magnâ Græciâ vixit, & scripsit *Doricè*. Ex Isaaco A. D. in Annot. ad Athenæum.

LVIII.

B L A N D I N U S I.

Blandinus Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poët. Siculorum.

BLAN-

L I X.

BLANDINUS II. CATANENSIS.

BLandinus alter, fortassis Catanensis Historicus, Monachus Benedictinus, *Historiam de translatione S. Aghathæ V. & M. à Mauritio Episcopo descriptam, auctario miraculorum ejusdem S. Agathæ V. & M. illustravit*. Ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Siculor. in Animadversion. ad Vitam S. Agathæ pag. 49.

L X.

B O R N A S I U S.

BOrnasius Siculus Ordinis Prædicatorum, vir ob religionis, & doctrinæ præstantiam venerandus. Confecit *librum unum de Vita Beati Dominici, ex illis omnibus, qui testes adjurati super illius sanctimonia, cùm fuerat Divorum albo adscribendus; de illo testati sunt*. Multa in eo continentur, eaque notatu digna, quæ in aliis desiderantur. Ex Antonio Senensi in Bibliothecâ Scriptorum Prædicatorum.

L X I.

B O T R I S M E S S A N E N S I S.

IN Messanâ, Siciliæ Urbe, Botrim quendam extitisse tradit, *inventorem salium, & dicteriorum*, qualia sunt, quæ Salpæ tribuuntur, apud Athenæum lib. 7. pag. 240. Alcimus. Ejusmodi Sales Pęgnia Salpæ dicebantur, genus nimirum poëmatis jocosi, à Mnasea Colophonio, cognomento Salpa, quòd in carmine varius esset; nàm is piscis mirè picturatus est, rubentibus lineis, à cervice ad caudam usque per argentea latera certis intervallis deductis, ut Erasmus A. D. in Chiliad. adnotat: qui eorum carminum volumen exaravit. Botris, & Philenidis lascivos versus superasse Democharem Timæus refert. Meminit & hujus Poëtæ pa-

tæ parùm pudici, ejusque patriæ Henricus Valesius de Virtutibus, & vitiis, editis Parisiis 1634. Placidus Reina tom. 1. Histor. Messan. Joannes Vigintimillius in Tabulâ Poëtarum Siculorum, Laurentius Crassus de Poëtis Græcis, Lilius Gregorius Giraldus de Poëtis.

LXII.

BRANCA CATANENSIS.

BRanca Catanensis, Chirurgus, & Physicus eximius, suo ingenio, & arte aures, nasos, & labra, quibus cęsa fuerant instaurabat. Hujus discipulus fuit Balthasar Pavonus Siculus. Ex Gilb. Cogn. lib. 3. narrat.

LXIII.

CÆCILIUS CALACTIANUS.

CÆcilius, qui & Archagatus vocabatur, ex Calactâ Oppido, Græcus natione, & linguâ, Judæus tamen lege, Orator præstantissimus. Romæ tempore Augusti Cæsaris legit. *Multa* composuit *contra Phryges. lib. 2. Elegantias Atticas, secundùm elementa*, quæ adhuc apud Svidam leguntur. *De Comparatione Demosthenis, & Æschinis, item Demosthenis, & Ciceronis, item de stylo decem Oratorum Græciæ*. Ex Constantino Lascare.

Romæ docuit ab Augusto usque ad Adrianum. Scripsit Dictionarium ex ordine literarum. Ex Carolo Stephano in Diction. histor. Geograp. Poëtic. Sed perperam illum Callantianum appellat. Idem meminit ibidem de Cæcilio Epirota Grammatico, de Cæcilio Africano Jurisconsulto, de Cęcilio Argivo Vertificatore, de Cęcilio Statio Poëta Comico, quem Cicero ad Atticum, malum latinitatis Auctorem vocat, Volcatius tamen Comicorum palmam ei concedit.

Antequàm ad Calactam Oppidum perveniamus, Petri Pauli Morrettæ de Caltagirono pag. 2. verba sunt paulisper considerancia. Antiquitatis fumus, veluti velum, ut multùm venera-

tionis

tionis conciliat, sic plurimùm obscuritatis superinducit. Hinc varia nostrorum studia, & secum pugnantia de Caltagironi non minùs nomine, quàm antiquitate, judicia.

Quidam ergo Calactam Oppidum Calatagironum esse autumant. Claudius Marius Aretius de situ Siciliæ inquit: opulentissima, satisque prospera est Civitas, Calatagironem hodie vocant, celso in monte posita. Eam ipsam conjecturâ utentes Calactam fuisse, seu Calinactam, à Ducetio conditam, opinamur. Cicero Calatinos populos appellat. Duo Cives Calatini memoriâ dignissimi, Thales Orator, & Demetrius Historicus. Subdit Franciscus Maurolycus in Compendio Historico Sicaniæ: quæ nunc ab Instauratore Calacta Hieronis nuncupari creditur. Sed hanc sententiam: Caltagirono cęteroqui per honorificam, Morretta citatus, & Marius Pacius Societatis Jesu, qui ante ipsum primævam Caltagironi originem scrutatus est, vel inter gigantum sepulcra, tanquam parùm constantem evertunt.

Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 9. pag. 202. Calactam Oppidum nunc deletum existimat, superesse tamen ejus nudum nomen, mutato primo elemento Galatim indigitant, inter Agathyrsum, & Cephalœdium in Itinerario Antonini situm.

Calacte pulcrum littus Græcè sonat. Hinc Cęcilius Rhetor à Calattâ, sive à Pulcro Littore, inquit Cluverius. Ipsum consule de Siciliâ antiquâ lib. 2. cap. 4. num. v.

LXIV.

CALLIAS SYRACUSANUS.

Callias Syracusanus Historicus, *Historias plures* scripsit, & in his *Agathoclis Siculi tyranni gesta*. Ex Constantino Lascare.

Callias Atheniensis Comicus, Lysimachi filius Scœnion cognominatus, quòd funes ob paupertatem torqueret. Callias Methymnæus Grammaticus fuit. Ex Carolo Stephano A.D. in Diction. Histor. Geograp. Poëtic.

L X V.

CALLIMACHUS SYRACUSANUS.

CAllimachus Syracuſanus, Euphratis Syracuſani ex filiâ nepos. *De Inſulis Carmine* ſcripſit, & *omnis generis verſus* compoſuit. Ejuſdem *libri pluſquàm octingenti* Ptolomæi Philadelphi extitiſſe feruntur. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 4. pag. 102.

L X V I.

CALLIMACHUS MONSUIRIDIS MAZARIENSIS.

CAllimachus Monſuiridis Mazarienſis, ſocius Dominici Calderini Veronenſis. Scripſit *librum de Laudibus Siciliæ*. *Commentaria Poetica*. *Epiſtolas familiares*. Vitam duxit Philoſophicam, & coronam lauream ſprevit. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Eccleſiæ Mazarien. pag. 543.

Fuerunt alii duo Callimachi nomine Cyrenenſes, & ipſi Poëtæ. Callimachus ſenior Elegiographorum inter Græcos Princeps. Junior, Staſenoris, & Magatimæ, quæ Callimachi ſenioris ſoror erat, filius fuit. Sed hujus non ita magnum nomen. Ex Carolo Stephàno in Dictìon. cit.

L X V I I.

T. CALPHURNIUS.

T. Calphurnius Siculus inter eos Poëtas refertur, qui Bucolicum carmen ſcripſerunt. In hoc enim, judicio eruditorum magnoperè excelluit, tùm gratiâ carminis, tùm elegantiâ, & proprietate. Per eadem tempora floruit, quibus Diocletianus Cæſar, & Conſtantii Principes Romanum Imperium moderati ſunt. Quæ res manifeſtò indicantur ex Commentariis Flavii Vopiſci, qui Olympium Nemeſianum celebrat, ad quem Poëta Calphurnius ſuum opus miſit, ut in vetuſtis exemplaribus

bus legitur. Quo circa in magno errore versantur, qui existimant eum fuisse ætate Augusti Cæsaris. Modicis facultatibus vixit: quod ex ipso Auctore satis possumus colligere. Neque desunt, qui putant de Diocletiano Imperatore intelligi oportere, cùm scribit sub personâ Orniti.

Aurea secura cum pace renascitur ætas,
Et redit ad terras tandem, squallore, situque
Alma Themis posito: juvenemque beata sequuntur
Secula, maternis causam, qui lusit in ulnis.

Alii hoc ad Numerianum referunt, qui & scribendis carminibus, & eloquentiâ præcipuè excelluit. Sunt, qui malint scribere, Calpurnium, sublatâ aspiratione, quod à Calpe deducant nomen Calpurnii. Sed hoc, ut frivolum, ita liberum relinquimus nostris Grammaticis. Ex Petro Crinito de Poëtis Latinis lib. 5. pag. 98.

Calphurnius Cassimenæ, & Auritæ nobilium Drepanensium filius, magni Nominis Philosophus: à puero mitioribus literis operam navavit, sed in Philosophiâ multùm profecit. Scripsit *Heroico versu Vitas Imperatorum Vespasiani, & Titi.* Hinc Domitiano pretiosus, Aulæ Censor Præfectus est, quod munus nonnisi Nobilibus conferri solebat. Scripsit *Eclogas pastorales*, vixitque frugalem vitam, & integritate commendabilem. Hæc de Calphurnio Siculo mirâ fingendi arte commentus est Philadelphus Mugnos in Novo Laërtio pag. 147.

Calphurnium commendant Scriptores benè multi, quos inter duorum testimonia referam. Titius de locis Controvers. lib. 8. cap. 6. inquit. Nunquam eos malos Poëtas existimabo, qui summos, principesque eo artificio viros sibi invitandos proposuerint. Itaque hoc nomine plurimùm Calphurnium admiror, eique præter ingenii felicitatem, incredibile studium adfuisse video bonos Poëtas imitandi, quo circa consecutus est, ut inter primi ordinis Scriptores enumerari videatur. Gaspar Bartius lib. 34. cap. 2. Inter Poëtas vulgi auribus illi soli placent, qui tumorem dictionis, & strepitum sententiarum sectantur . . . Bonis verò Censoribus ab omni ævo secus visum est. Suavitas enim naturalis, & quædam simplicitas ingenua expellitur, & corrumpitur affectatis illis, tortuosisque sententiarum condensationibus.

bus. In meliori genere censeo Bucolicos duos Poëtas, Nemesianum, & Calphurnium: qui licet ad divinitatem Maronis nihil faciant, simplicitate tamen loquendi non sunt indigni, qui diligantur. Non enim in iis sunt partibus, qui acutarum sententiarum affectatione barbaris ingruentibus exemplo, & occasioni fuere omnem eloquentiam corrumpendi, & veluti præcipitio deiiciendi.

Dominicus Honorius Caramella Panormitanus in Musæo Poëtarum latinorum hoc disticon Calphurnio inscripsit.

Bucolico præstas proprio carmine; quòd te
Non verear latium dicere Theocritum.

Convellit tamen Calphurnium Cæsar Scaliger, cujus dentem nullus evasit. Sed Vigintimillius abstersâ calumniâ iniquum censorem probè mulctavit.

Calphurnii *Eclogæ* juxta editionem Florentinam Philippi Juntæ *septem* numerantur: *Delos, Crocale, Exoratio, Cæsar, Mycon, Litigium, Templum*. Numerum hunc septenarium non temerè prolapsum censet Mogius, sed cum septem calamis, pastoritiam fistulam componentibus, adaptatum. Novant. lect. Epistol. 17. Calphurnii Bucolicon libello Eclogarum septem, quem justum hic numerum esse, licèt Virgilius, & Theocritus id minimè observasse deprehenduntur, veterum quidam statuerunt; scripta omnia unica in suo genere apud Latinos.

Præter editionem Juntinam prædictam 1504. prodierunt Lugduni apud Sebastianum Ghryphium 1537. Conradus Gesnerus A. D. recenset editionem Tigurinam, Basileensem, & Venetam cum Commentario. Robertus Titius, & Ugolinus Martellius Commentarium in Eclogas Calphurnii ediderunt Florentiæ 1590. Diomedes Guidalottus Bononiæ 1504. Gaspar Bartius Bremæ 1612. Franciscus Mogius scribens Christophoro Eustettero idem se facturum pollicetur. Plura de Calphurnio scribit Joannes Vigintimillius de Poëtis Bucolicis Siculis à pag. 427. ad pag. 451.

CA-

LXVIII.

CAPITO EPISCOPUS.

CApito Siculus Episcopus, sanctissimus, æquè ac sapientissimus, fidei zelo cum primis insignis. Hæresis Arrianæ flammam latè personantem restinxit. Scripsit enim *contra Arium* cum egregiæ laudis testimonio, quod Magnus Athanasius exhibet, dum eum annumerat inter eximios Orthodoxæ Religionis propugnatores, & cum Osio, Silvestro, Julio, Liberio, Meletio, Basilio, illius seculi athletis, componit. Ad ejusdem etiam commendationem attinere arbitror, quòd ipsius exemplo Siculi omnes Episcopi duobus Provincialibus Conciliis intra quadraginta ferè annos Catholicam fidem adversùs Arrianos sartam tectam servarint. Ex Octavio Cejetano tom. 2. Vitar. SS. Sicul. in Appendice pag. 271.

Plura narrat de Capitone, quem Episcopum Messanensem existimat, eundemque obiisse autumat anno Christi 340. Carolus Morabitus in Annalibus Ecclesię Messan. à pag. 280. ad pag. 299.

LXIX.

CARCINUS AGRIGENTINUS.

CArcinus Agrigentinus Poëta Tragicus, *Tragœdias sexdecim* composuit. Ex Constantino Lascare.

Laërtius in Æschine Comicum appellat. Aristoteles in Ethicâ, ejusdem meminit: dum Eustathius ait Carcinum fabulam quandam meditantem à viperæ morsu interiisse. Diodorus *fabulam Cereris, quæ Proserpinam quæritat*, à Carcino factam refert. Cùm enim Syracusas Poëta sæpius accederet, conspecto incolarum in ejusmodi sacris studio, Proserpinam à Plutone raptam, atque ad inferos deductam, postmodum verò à Cerere sumpto ex Ætnâ Siciliæ igne, planctu, luctuque quæsitam, ab eâque frumentum monstratum; unde & Dea sit habita; in suo Poëmate affirmat. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

CAS-

L X X.

C A S S I A N U S.

CAſſianus Siculus Hiſtoricus. Hunc Caſſianum, inquit Pyrrhus, Siculum aliquem Scriptorem *de Vita Chreſti* fuiſſe crediderim, non autem Caſſianum, qui de Incarnatione contra Neſtorium, & Sanctorum Patrum Collationes edidit. Conſonat Cajetanus. Chreſto, Marciani ſucceſſori, propior eſt alter Chreſtus, qui ejus fuiſſe frater, ipſique in Syracuſano, Epiſcopatu ſucceſſiſſe dicitur à Caſſiano, Siculo, ut opinor, Hiſtorico. Ex Rocco Pyrrho in Notitiâ Eccleſiæ Syracuſanæ pag. 123. Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Siculorum pag. 19. de S. Chreſto.

L X X I.

C H A R I N D U S S O L O E N T I N U S.

CHarindus Soloëntinus inter Auditores Timæophontis Philoſophi Leontini recenſetur à Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag. 103.

Soloëntum Urbs vetuſtiſſima hodie prorſus jacens cernitur ad verticem yhalfani montis, qui p. m. 12. Panormo diſtat. Ejus mœnia quaquaverſum jacentia, templorum, ædiumque privatarum veſtigia, columnæ prætereà proſtratæ, ac ciſternæ, quæ hucuſque viſuntur, præteritam oſtendunt claritatem. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis decad. 1. lib. 9. pag. 192.

Solentum, Soluntum, Solûs g. untis, etiam dicitur apud Cluverium de Siciliâ antiquâ lib. 2. cap. 3.

L X X I I.

C H A R O N D A S C A T A N E N S I S.

CHarondas Catanenſis, Pythagoricus Philoſophus, legum lator, *Chalcidenſibus & Siciliæ incolis leges* dedit. Ex Conſtantino Laſcare. Hunc

Hunc Appimandri, & Charidis, nobilium Catanensium, sed qui Leontino è primis Chalcidensibus familiam in Urbem Catanam derivarint, filium fuisse tradit Philadelphus Mugnos in novo Laërtio pag. 46.

Legem tulit, ne quis armatus in concionem veniret: cumque posteà ipse rure rediens, imprudens, ut erat, gladio accinctus in concionem veniret; admonitus legis ab eo, qui proximè sedebat, eidem gladio incubuit: cùm liceret culpam dissimulare, vel defendere. Valerius lib. 5. cap. 5. Cicero de legibus lib. 3.

LXXIII.

CHARMUS SYRACUSANUS.

CHarmus Syracusanus Poëta, *ad quodlibet, quod in conviviis apponebatur, ferculum ex tempore carmen* edere solebat. Ex Huberto Goltzio.

Clearchus, Aristotelis Auditor, cùm omnes Charmi versus collegisset, eos Dipnologiæ nomine appellavit. Ob ingenii amœnitatem à Messanensibus existimatum scribit Athenæus. Vixit quarto Seculo Poëtarum juxtà Patritium. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

LXXIV.

L. CHRISTOPHORUS SCHOBAR.

L. Christophorus Schobar natione Bæthicus, primùm Ælii Antonii Nebrissensis, deinde Constantini Lascaris in Messanensi Athenæo Auditor. Ex Agrigentino in Syracusanum Canonicum transiens, Ecclesiæ utriusque non immemor, *de Agrigentinorum, Siracusanorumque Antistitum rebus gestis Historiam* scripsit, quam sæpè cum honoris præfatione citant m. s. Pyrrhus, & Cajetanus. Prodierunt in lucem *Epistolæ familiares Latinæ ad Siculos Optimates ferè singulæ missæ, cum eruditis quibusdam argumentis, in quibus plura, quę ad Siciliæ decus attinent, continentur.* Sed non hæc in causâ fuerunt; cur inter Siculos Scriptores Bæ-

thicum hominem referrem. Sanè ipse præter domum, & Civitatem, multis nominibus Siculus, prævalidum ex ingenio argumentum attulit, ut Siculus diceretur. Nam *Vocabularium Latinum, & Hispanum Ælii Antonii Nebrissensis innumeris propemodùm dictionibus adauxit, præterea Siculo idiomate locupletavit*, sibimet gratulans, quòd Hispanam linguam Sicilissare docuisset. Prodivit Vocabularium Venetiis apud Bernardum Benalium anno 1519. in folio. Ergo abs re non erit Hispanum in Siculum vertere, qui sermonem Hispanum, totumque seipsum in Siculum reddidit. Florebat anno 1500. Sed longiùs produxisse ætatem constat ex m.s.carmine Nicolai la Rosa Leontini, Literatos viros recensens, qui anno 1517. Leontini vigebant, cùm Sanctorum Martyrum Lipsana solemni pompâ exciperentur.

Christophorus pariter sua digna poemata misit
Bæthicus Hispanus, qui tunc erat incola doctus.

In Historiâ Netinâ Luciam Scobarem extitisse legimus, Petro Vasurto, Regio Cubiculario, desponsam, ad quas nuptias stabiliendas operam suam impendit Tancredus Pipis, Nobilis Netinus, ut in Historiâ Netinâ pag. 113. refert Vincentius Littara, super eâ re acceptis ab Alphonso Rege mandatis, datis literis Cajetæ 14. Kalendas Julias an. 1446.

Plura scripsisse scribit Placidus Reina in Histor. Messan.tom. 2. pag. 46. Illum nostrates, externique Scriptores laudant, cum primis Hispanienses.

LXXV.

CIULUS.

Ciulus de Camo, seu Cœlius Siculus, apud Leonem Allatium de vetustioribus Poëtis linguæ Italicæ. Ciulus ab Alcamo apud Joannem Vigintimillium in Tabulâ Poëtarum Siculorum appellatus, inter Poëtas Italicæ Poësis parentes recensetur. Extant ejus *Carmina Italica*, quæ primævum sermonis candorem, & versificandi simplicitatem præseferunt, apud Leonem Allatium de Poëtis Italicis antiquioribus.

CLEON

LXXVI.

CLEON.

CLeon Siculus censetur à Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum. Poëta Epopæjus scripsit *Argonautica*, à quo argumentum Appollonius Rhodius mutuatus est. Ex Carolo Stephano in Dict. Histor.Geog.Poët.

LXXVII.

COMATAS.

INter Siculos pastores, quorum ingenio *Bucolicum carmen* natum, adultumque virili quadam infantiâ, & vetustate penè consummatâ, Daphnes, & Comatas floruerunt. Hujus casum, illiusque amores Theocritus in Thalysiis refert.

& Tityrus propè accinet,
quomodo olim hospitam amavit Daphnis bubulcus:
Cantabitque quomodo olim exceperit pastorem (Divus legit Caprarium)
ampla arca
Vivum ob malam impietatem heri;
& quomodo ipsum simæ aluerunt ex pratis venientes
In cedrum dulcem mollibus floribus apes
Et quod illi Musa dulce nectar in os infuderit.
O beate Comata, tibi hæc jucunda acciderunt,
Et tu in arcam inclusus fuisti, atque tu apum
Favis pastus, totum annum exegisti; (Divus legit annum temporaneum.)
Utinam meo tempore inter vivos fuisses numeratus!
Tibi enim pascerem in montibus pulcras capellas,
Vocem tuam audiens: Tu verò sub quercu, vel sub pino arbore
Suaviter canens recubare, divine Comata.

Is enim, ut Scholion in Thælysia Theocriti habet, à Vincentio Alias Societatis Jesu latinè redditum, heri pecora in Sici-

liâ in monte Thuriæ pascens, sepè Musis sacrificabat. Herus autem iratus caprarium suum in arcâ lingneâ inclusit, tentans, si servarent ipsum Musę. Accedens porrò duobus mensibus transactis, cùm aperuisset, vivum quidem Comatam invenit, plenam autem arçam favis. At verò Scholiastes Vingintimillius taxat, quòd Comatam Siculum cum Sybarita confuderint, de quo in Idyllio S. Theocritus meminit. Lege Joannem Vigintimillium de Poëtis Bucolicis Siculis pag. 73. 74. 75.

LXXVIII.

CONON HIMERENSIS.

Conon Himerensis, ni fallor, Poëta mordax, nimiâ licentiâ *in Phalaridem versus* effutivit. Quarè ab Himerensibus unà cum Stesichoro, & Tropida missus ad Corinthios, cùm ad Pachynum pervenisset; captus, Agrigentum mittitur, ubi Phalaridis jussu statim interfectus, pœnas luit. Ex Phalaride in Epistolâ ad Himerenses.

LXXIX.

CONRADUS.

Conradus Prior Monialium Panormitani ginycęi Sanctæ Catharinæ ad Cassari viam Ordinis Prædicatorum, scripsit *Epistolam Angelo Boccamatio Catanensi Episcopo, datam Panormi an. 1290. die prima Aprilis 3. Indictione, in qua Sicularum rerum euentus veluti compendio perstringit.* Eam videre est apud Abelam in Melitâ Illustratâ pag. 262. Joannem Baptistam de Grossis in Catanâ Sacrâ pag. 143.

LXXX:

CONSTANTIUS EPISCOPUS LEONTINUS.

Constantinus, seu Constantius Leōtinorum Episcopus, Adriano Summo Pontifice Sacro Nicæno Concilio interfuit, Imperatorum Constantini, & Irenes Legatum agens, & *coram Patribus*

tribus præclaram orationem expoſuit. Hic paſtorale munus perquàm vigilanter exercuit, cùm Sicilia Saracenorum cladibus lamentabili ſanè ſpectaculo affligeretur. Sed maximè in Sanctorum Martyrum corporibus ſervandis laboravit. Inter Leontinos, ſanctimoniâ claros, ejus memoria colitur ſexto Kalendas Octobris. Ex Carolo Antonio Converſano in Æthereâ Leontinorum gloriâ pag. 139.

Inter Leontinos Divorum faſtis adſcriptos nec Octavius Cajetanus, in Vitis SS. Sicul. nec Philadelphus Maurus in Hiſtoriâ SS. Fratrum Alphii, Philadelphi, & Cyrini, Conſtantinum referunt. De illo meminit Rocchus Pyrrhus in Notitiâ Eccleſiæ Leontinæ pag. 445.

Epiſcopatus Leontini meminit Aubertus Miræus lib. 5. pag. 353. ſed nunc Leontina Eccleſia Epiſcopo ſuo carens Syracuſano ſubeſt. Lege Phyrrhum cit. loc. cit.

LXXXI.

CORAX SYRACUSANUS.

Corax, ſive Corvus Latinè, Syracuſanus, inventor, & ordinator artis Rhetoricæ, ſive Oratoriæ. Nam cùm Syracuſani à tyrannide liberi, ac pacati inter ſe Rempublicam ordinaſſent; primus Corax incœpit ſe exercere, & vi orationis perſuadere, monereque omnes ad benè, & liberè vivendum; & ob id gratiſſimus univerſis extitit. Is Orationem in tria diviſit, ſcilicet, in Exordium, Narrationẽ, & Epilogum: rogatuſque à Cõcivibus, artem publicè legit, & multos erudivit. Quorum unus Tiſias, ſive Cteſias, fuit, ex Concivibus pauper, qui ſi artem addidiciſſet, duplicem mercedem promiſerat: edoctus verò promiſſam negavit. Ad judicium vocatus Tiſias, Coracem interrogavit: quidnam eſt ars Rethorica? Cui Corax reſpõdit: perſuadendi ars. Tiſias autem ab artis definitione ita arguit: ſi perſuaſero tibi, Corax, tanquam perſuadens non ſolvam: nam vici: ſi non perſuaſero, non ſoluam: nam non perſuadens non didici artem. Corax verò è contrario: imo, ſi perſuaſero tibi Tiſias, promiſſum capiam, ut victor: ſi etiam non perſuaſero, etiam mercedem ſol-

ſol-

ves; cùm talem fecerim te, ut persuadere non potuerim. Tunc Judices utriusque argutiam admirati, clamare cœperunt: mali corvi malum ovum: ideſt, gravi præceptore gravior discipulus. Quod deinde prolapsum eſt in proverbium, quoties è malo malum prodit. Hic Corax teſte Ariſtotele *Oratoriam* primus *Artem* edidit. Ex Conſtantino Laſcare.

LXXXII.

CORNELIUS SEVERUS TAUROMENITANUS.

Cornelius Severus Tauromenii ortus nobilibus parentibus, patre Cneo Cornelio Romano, matre Severâ Leontinâ, Poëta Epicus fuit. Ex Crinito, quem ſequitur Philadelphus Mugnos in Novo Laërtio pag. 151. 152. ubi Vitam, & Opera illius refert.

LXXXIII.

COSMANUS S...

Cosmanus Siculus, Monachus Monaſterii S. Mariæ de Rogato Ordinis S. Baſilii, Theolgus dictus, *Vitam S. Nicolai Eremitæ Adernionenſis, cui à Confeſſionibus fuerat, Hymnumque in ejuſdem Laudem* ſcripſit. Hunc hymnum, vel hymni fragmentum potius, ex ſchedis quibuſdam Archarienſibus Italo ſermone conſcriptum accepit Octavius Cajetanus: ſed prænotatum in iis erat ex Græco codice traductum, qui in Eccleſiâ S. Mariæ de Rogato energumenâ neſcio quâ detegente repertus fuerat. Floruit anno circiter 1167. Vitam, atque hymnum adducit Octavius Cajetanus tom. 2. Vitar. SS. Siculor. pag. 180. Ex eodem Cajetano in Animad. ad Vitam S. Nicolai Eremitæ Adernionenſis pag. 62.

LXXXIV.

CREON AGRIGENTINUS.

Creon Agrigentinus Medicinæ nomine etiam ab Empedocle commendatur. Ab eodem Medicorum factionem, qui ſe

ſe Empiricos ab experiendi inconſultâ audaciâ vocabant, originem traxiſſe Plinius teſtatur. Ex Huberto Goltzio.

Enimverò tria fuerunt Medicæ profeſſionis apud veteres, & hodie quoque ſunt, genera: Empirice, quæ nullis rationibus, ſed ſolis experimentis conſtat. Jatraleptice, quæ unguentis, & fricationibus curat. Pharmaceutice, quæ medicamentis medetur. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 6. pag. 136. in Creone.

LXXXV.

CTESIAS SYRACUSANUS.

CTeſias, ſive Tiſias, Syracuſanus, Coracis diſcipulus, & Auctor aſtutus. Hos Aulus Gellius Protagoram, & Evalthum appellat. Ex Conſtantino Laſcare.

Tiſias Leontinus creditur, Patraſio, & Agrippâ Syracuſanis parentibus, qui ad declinandas civiles turbas Leontinum, in tranquillitatis ſtationem, ſe receperunt. Unà cum Gorgia legatione ad Athenienſes functus eſt, apud eoſdem eloquentiâ cariſſimus. Leontinum rediens Oligarchiam ordinavit, Legeſque ſatis utiles condidit. Vixit annos 104. anno circiter à mundo condito 3638. Ex Philadelpho Mugnos in Triumpho Leontino, & in Raptu Proſerpinæ pag. 9.

LXXXVI.

CYTHERIUS SIDONIUS.

CYtherius Sidonius, ſive Citharius, Poëtis Siculis annumeratur à Joanne Vigentimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

Cytherius Poëta, qui res amatorias ſcripſit, citatur ab Athenæo, quartoque Poëtarum ſeculo à Patritio collocatur.

DAPHNIS

LXXXVII.

DAPHNIS RAGUSANUS.

Daphnis Ragusanus, Nymphæ cujusdam; & Mercurii filius, *Bucolici carminis* Auctor, in Hereis montibus pastoritiam artem exercuit, non adactus necessitate quæritandi victus, cùm locuples esset, sed, ut priscis illis seculis morem gereret, cùm nemora, & campi loco Urbium colerentur, in scelerum perfugium, pretextu conciliandæ, fovendæque humanæ societatis, nondum intra mœnia coactis mortalium cœtibus.

Hujus rei summam Diodor. Histor. lib. 4. edit. Græcolat. pag. 283. exponit. Sunt in Siciliâ Heræi montes, quos amœnitate, naturâque, & situ locorum peculiari ad recreationem, & voluptatem æstivam perquàm opportunos esse dicunt. Multos enim fontes habent, aquarum dulcedine præstantes, arboribus omnis generis refertos. Magnarum ibi quercuum copia est, quæ eximiæ magnitudinis fructum, duploque majorem, & copiosiorem, alibi terrarum nascentibus producunt. Hortensi quoque fructu abundant, & vites ibi sponte proveniunt: malorumque ingens est ubertas, adeo ut Carthaginiensium exercitus, quondam fame laborans, inde aleretur, nec tamen sumptu licet in tot millia profuso, montium copia exhauriretur. In hac regione convallis quædam arborum divinum habens decorem, & dicatus Nymphis locus, extitit. Ibi Dalpnin Mercurio, Nymphâque genitum esse produnt, cui Laurorum illic multitudo, & densitas nomen peperit. Is à Nymphis educatus, cùm multa boum armenta possideret, magnam rei pastoritiæ curam gessit: quâ de causâ publici quoque nomen acquisivit. Et quia excellens in homine ingenium ad musicam ferretur; *Bucolicum carmen, & melos*, quod etiam nunc apud Siculos in usu, & honore est, invenit. Communes etiam cum Dianâ venatus obiisse, Deæque gratiam obsequiis promeruisse, & fistulæ cantu, & Bucolicâ melodiâ eam mirificè oblectasse, memoratur.

Addit ex Timæo de Rebus Siculis Parthenius juxta genuinam Leonis Allatii interpretationem. Narrant Echenaidam Nympham, cùm illius amore capta fuisset, imperasse, ne cùm mu-

muliere se commisceret: idque si non obtemperasset, luminum orbitate sciret se puniendum. Ille itaque ad breve tempus fortiter resistebat, quamvis pleræque ejus amore insanirent. Postmodùm una è Siciliæ Reginis multo cum vino infectum, in sui consuetudinem illexit, cumque eâ commixtus est. Atque ita ex eo tempore, ut Thrax Tamyris, ob stultitiam, oculorum lumine viduatur.

Jam verò Heræos montes ubique locorum in Siciliâ reperies: proinde Daphnis omnis Siciliæ civis effectus. Tantus enim Scriptorum dissensus in illis dignoscendis, ut, quot montes se se altiùs attollant in Siciliâ, tot sentetias parturiant. Contractâ in unum dissertatione illos fuisse statuo, quos in agro Ragusano propè Motycam vulgari nomenclatione, *Monti della Luija*, vocamus. Suadent id topographia Diodoro respondens, & Herminii fluminis, & Hyblæ Heręæ nomen, quo antiquitùs Ragusa nuncupabatur, & aptæ Musis facies, cæteraque ejus generis multa. Quam quidem opinionem, hesternâ nocte inter histrionicas somniorum imagines præconceptam, ad palpandos bello mendacio Ragusanos ego primus non effundo. Illam olim tradidit in Historiâ Siracusanâ lib. 2. pag. 259. Jacobus Bonannus, Dux Montis Albani, sive Petrus Carrera, quem tamen levitatis reprehendit Vigintimillius de Poëtis Bucolicis Siculis pag. 29. quòd affectu potius assentatorio, quàm ratione duce, vetus judicium novo figmento retractaverit. Placidus Carafa, Patritius Motycensis, in Motycâ Illustratâ pag. 102. illam docet. Sed germani fratres duo, Sorephus, & Balthasar Mazara, Siclenses, Motycensis Comitatus, Societatis Jesu, prosapiâ, ingenio, monstrosâ præsertim memoriâ illustres, antiquitatum cognitione, indefesso studio ex Latinis Græcisque fontibus comparatâ, venerandi, erudito stylo comprobarunt. Alter citatur à Vigintimillio pag. 28. alter reliquit m. s. Epistolam nuncupatoriam ad Juratos Motycenses in Historiam Brasiliensem Fracisci Oliverii Societatis Jesu, Civis nostri, quæ in Biblioteca Collegii Motycensis Societatis Jesu, excitatâ nuper Marciani Frascæ beneficio, auctâque a nobis librorum mitioris literaturæ non exiguâ suppellectile in simbolam amœnitatum, asservatur. Ibi Heræos montes, nutantes hactenus, ac veluti palabundos, quò

quiſquis pro arbitrio impelleret, in agro Raguſano tandem confirmat claris admodùm argumentis. Interea Franciſcus Paternio Raguſanus, ex Baronibus Salomonis, ſed ex Principibus Biſcari ductâ origine, Mathemáticis diſciplinis inſignis, Microſcopium Hiſtoricum Raguſanum expolire pergit, quo & Daphnim, & reliquum Raguſanæ vetuſtatis demonſtrat. Tractat de Daphni Joannes Vigintimillius de Poëtis Siculis à pag. 24. ad 76.

In Progymnaſmatis Poëticis Juvenilibus univerſam facti ſeriem nos Elegiâ declaravimus,& Eclogâ ſub Daphnis perſonâ Chriſti Servatoris necem deflevimus.

Argumentum Elegiæ

Daphnis, Bucolici carminis Inventor, quem ad Heræos montes natum Mercurio, & Najade parentibus accepimus, ibique diu vixiſſe magni nominis apud paſtores; donec ex pactâ cum uxore lege commiſſo adulterio lumen oculorum, paulòque poſt vitam amiſerit, ſequenti Elegiunculæ materiam præbuit. Laudes illius patriæ Raguſæ, quæ antiquitùs Hybla Heræa, & Hybla Hera, nuncupabatur, interſevimus: nefas enim putavimus patriam oblivisci, ubi civem laudamus.

Qualis Carpathio puppis commiſſa profundo
Fluctuat, aduerſum cùm ferit unda Latus:
Qualis mobilibus libyæ novus hoſpes arenis
Errat, & inſtabili tramite neſcit iter:
Talis viſus ego dubiis incedere chordis,
Dum meditor laudes, bella Raguſa, tuas.
Namque animum ſuberat longinqui temporis acta,
Quo prior auſpicio conſtiteritque lapis;
Tùm cantare bonis æther circumdatus aſtris
Quantum ſurgentes auxerit Vrbis opes:
Credita reſtituat quanto cum fœnore campus
Semina, dum meſſis falce calente jacet.
Aſt aliò ſenſus abduxit Daphnis, amici
Vultus incertas increpuere fides.
Daphnin Mercurio quondam pulcherrima Naïs
Nupta Raguſanos edidit inter agros:

Na-

Nascentem Heræos propè montes accola pomis
Donavit, flores, tùm rubra fraga dedit.
Saltantem circum Satyros mirata juvenca est
Dum calamos inflat Pan, animatque choros.
Sordida tunc Nymphæ placuerunt numina, barbas
Immoto impexas tunc puer ore tulit.
Imæ respondent valles, geminantur avenæ,
Atque novum discunt reddere saxa melos.
Populeo Hirminius redimitus tempora ramo,
Accessit, grato haud ultimus obsequio.
Gnossiaco veluti Corybas gavisus in Ida
Natalem rauco personat ære Jovis.
Infantem edocuit genitor deducere carmen,
Æternumque decus quærere arundinibus.
Daphnis, Pastorum numero formosior omni,
Arte sua cannas prǣstitit Arcadicas.
Cùm gracilem urgeret stipulam, grex immemor herbæ,
Arrecta ô quoties ebibit aure melos!
Sunt juvenem volucres cantantem sæpe secutæ,
Et fuit excusso dama pavore comes.
Virginei oblitam incessus nec Oreada Daphnis
Auditos puduit currere post calamos.
Sæpè Dryas coram nexas est ausa choræas
Ducere, & alternis pellere humum pedibus.
Nympharum specie memorabilis extitit una,
Quam facilem Daphnis mutuus ussit amor.
Connubio hic stabili junxit, tedasque jugales
Admisere pares, & solvere pares.
Adduntur diræ: sit lumine cassus utroque,
Siquis jura thori fallat adulterio.
Incorrupta fides thalami servata duobus
Et paci, optatæ lætitiæque fuit.
Ille sed incautus peregrino indulsit amori:
Ah! cohibe Veneris fræna, juventa, tuæ.
Expertus celeres Himenæi vindicis iras,
Amisso flevit lumine adulterium.

Incassum Lacrymis conatur Flectere cœlum:
Fata manent ulla non revocanda prece.
Quærite nunc vobis, olim mea cura, capellæ,
Qui dominus saturas gramine potet aquis.
Quærite, pastores, dirimat certamina judex,
Qui statuat præses præmia vestra modis.
Ex infelici pendebis, fistula, trunco,
Nulla mihi posthac Ecloga dulcis erit.
Juppiter, obscuros quid demoror amplius annos?
Quid vivo vitæ nescius ipse meæ?
Quando fata volunt, oculis non reddere lucem
Nec peto me parvi criminis esse reum.
Posco tamen, faveat nostris libitina querelis,
Et me de medio tollat amica manus.
Saltem hoc Mercurium prosit tenuisse parentem,
Primum Bucolicos instituisse choros.
Hæc ait: oppressus tristi penitusque dolore,
sub Lauru extremos oppetit ille dies.
Oppetit ille dies, fugit simul arva voluptas,
Immatura gemit funera quisque simul.
Altera tunc Niobe mater complexa cadaver
Nati, crudeles astra, deosque vocat.
Non herbam quadrupes hac tempestate, neq; amnem
Libavit, paleis abstinuere boves.
Fertur & Hirminius pelago exundasse sonanti,
Atque emollitas illacrymasse specus.
Qua caput umbrarat Daphnis, quam subter acerbum
Interitum tulerat, concidit arida frons.
Laurus fulmineis nullis obnoxia telis
Quæ viridi semper cortice sola nitet;
Cum domino exanimi radicibus occidit arbos,
Et fit vulgari silva cremanda foco.
Vix tantùm flevere feræ, flevere recessus
Orphea. quem thyrsis ebria Baccha tulit.
Orpheus Euridicem revocatam è Dite profundo
Postquàm vidisset rursus ad ima rapi:
Omnis in ercptà cælebs uxore maritus

Persti-

Perstitit, oblatos respuit inde thoros.
Fœmineos aliis etiam damnavit amores,
Admonuit castos vivere sæpè viros.
Invidiæ hinc contra furiis agitata Mimallon,
Orphea discerptum flumine condit Hebri.
Threycium moesto ploravit Musa boatu
Vatem, post manes salsus & humor iit.
Post obitum è terris ad sidera fama levabit
Nomen, ab exequiis gloria major erit.
Charta loquetur anus de te pulcerrime Daphni,
Vltrà ævum vivet cive Ragusa suo.
Ornamentum ingens doctis è Civibus Vrbes
Percipiunt, illis effugiuntque rogos.

Argumentum Eclogæ.
Daphnis occisus: sive Christi patientis Historia.
Ex libro 2. Lyricorum Jacobi Baldæi Societatis Jesu,
Ode 4. Silvarum.
Damoetas, Tityrus.

Damoetas.

Magnus Pan hodie occubuit: tu Lentus in umbra
Tityre, silvestres canna meditaris amores?
Plus nimio indulgens numeris genialibus, herbam
Graminis attondens, dum ludit munda capella.

Tityrus.

Nuncia, Damœta, quàm tristia perfer ad aures.?
Quæ non sæpè soles. De stirpe arescere vites
Proniùs audirem, plantas aut igne novellas
Absumptas, pecori subductaque pascua nostro.
Campos ornat qui pullus, juba densa caballum,
Dux taurus vitulos, gaudet grex ariete rege:
Ornat nos Daphnis, nos gloria tollit ad astra
Illius, atque illo nomen protenditur ævo.
Dic genus, & seriem mortis, quantùm ordinis ingens
Fert dolor, aut quantùm patiuntur fœdera linguæ.
Sub patula taxo quoniam consedimus ambo:
Tristi materiæ tristes aptantur & umbræ.

Da-

Damoetas.

Gethſemani nemus arboribus quà cingitur atris,
Mons olea circum cui plurimus imminet; ibat
Daphnis, paſtores inter pulcherrimus omnes.
Noctu ſollicitus pigrum dum luſtrat ovile;
Nunquam tutus, oves niſi ſint à fraude maligna
Securæ, ac nullis pateant inſultibus hoſtis;
Improviſus adeſt, tedis armatus, & ira
Latronum numerus: ruptis ruit illicò ſeptis,
Iniecit niveo mox ferrea vincula collo.
Cætera quid memorem? non tàm mihi ſaxea corda
Pectus alit, non tàm inclemens dedit ubera nutrix;
Fando triſte nefas, vix ullo fonte piandum,
Non ultrò veniant fletus, qui verba loquentis
Siſtant, ac tacito laxentur fræna dolori.

Tityrus.

Heu immane ſcelus! ſed non hęc ultima clades
Ut reor: alta manent noſtrum diſcrimina Daphnim.
Fare libens: curas ſermone levabimus ambo.
Fors etiam ſanctos manes hic ſermo juvabit:
His dictis ſummo gaudebit in æthere Daphnis.

Damoetas.

Qualis jejunis aggreſſus tygribus, agnus
Intravit Daphnis prędonum nocte cohortem.
Exin nulla ſalus: manibus poſt terga revinctis,
Immiti atque globo medius, ludibria paſſus,
Per loca raptatur, pungentibus obſita dumis,
Et per Cedronis fœdatur flumina limo.
Velatur facies, foditur cæpitiſque verenda
Majeſtas pugnis, toto de corpore manat
Purpureus ſudor flagro non hauſtus ab uno.
Denique ferali ſublatus ſtipite, clavis
Ternis actus obit. Dubius tu forſitan hęres
Tityre? vera loquor: tantum mea lumina crimen
Viderunt: utinam tàm ſęva in morte ſodalis,
Et non ſpectator, ſocius vitęque fuiſſem
Ignavus! lateri diſceſſi cur ego Daphnis?

Occubuit noſter crudeli funere Daphnis.

Tityrus.

Occubuit noſter crudeli funere Daphnis,
Daphnis noſter amor, Daphnis noſtrum ornamentum.

Damoetas

Occubuit noſter crudeli funere Daphnis,
Daphnis noſter amor, Daphnis noſtrum ornamentum.

Tityrus.

Ergo infelices trahimus cur amplius annos?
Cur nos paſtores non triſtia linquimus arva?
Cautior inſanos vitaſſes, Daphni, tumultus,
Nunquam Vrbis Solymę tetigiſſes limina, Daphni!
Qui modica lætus requievit paſtor in Vrbe?
Gaudia noſtra vigent ruri ſecuriùs illic
Invidia vacuus vix ulli eſt cognitus hoſti.

Damoetas.

Et cantabat adhuc trunco ſuſpenſus iniquo,
Lata ubi Golgothęę ſurgunt faſtigia rupis,
Septemque effatus verbis: Deus impare gaudet
Nam numero: penetrarunt verba hęc ultima cœlum:

Tityrus.

Non defendit eum robuſtus Pollio telo!
Ipſe licèt canos geſtaret Pollio crines!
Dilectuſue Cromis, fortis florente juventa!
Continuit validaſne manus tunc calidus Idmon,
Permiſitque mori! Mutus non extitit olim
Cùm mulier ſupra Daphnin lectiſſima fudit
Vnguenti veteris phiala de munus eburna.
Theſtilin ingrato damnavit murmure amantem,
Queſtus longa ſui coram tunc damna peculi,
Fraudarique inopum menſam, donumque lacernę.

Damoetas.

Quod mirere magis fugientibus omnibus Idmon
Oſcula libavit Daphni, dixitque: magiſter.
Oſculaque ignarę monſtrarunt Daphnida turmę,
Quę ſuper ora ruit compacto cognita ſigno.
Supplicio inſidias digno luat impius Idmon.

Tity-

Tityrus.

Idmon, qui potuit formosum prodere Daphnin
Hic valuit patrios muros, & prodere fratres,
Maternumque sinum cęco temerare veneno.

Damoetas.

Daphni, proh Daphni! vultus cui pulchrior astris,
Cui mores inerant, & vultu, & fronte decora
Digni vocalem qui vinceret Orphea cantu.

Tityrus.

Idmon proh Idmon sinuoso nigrior antro,
Ingenium fallax, artes cui mille nocendi.
Quid colimus silvas? silvę prodesse colonis
Quid possunt? silvas violavit perfidus Idmon,
Infandam exercens faudem violavit, & Vrbem

Damoetas.

Occubuit noster crudeli funere Daphnis,
Daphnis noster amor, Daphnis nostrum ornamentum.

Tityrus.

Occubuit noster crudeli funere Daphnis,
Daphnis noster amor, Daphnis nostrum ornamentum.

Damoetas.

Illius interitum visa est natura boatu
Insolito gemuisse, suis è sedibus omnis
Excita, complevit trepida formidine terras.

Tityrus.

Hoc est vere novo, quod parvis abdita tectis,
Collectura thymi prędulcem examina succum
Exierint nunquam: distendere nectare cellas
Nulla ministeriis ales intenta volebat.
Intus murmur erat, domino ceu solvere vellet
Iusta suo, rapuit terris quem funus acerbum.
Muta silebat avis, cantus oblita prioris.
Nec suavem resonis è frondibus edit Achantis
Concentum, mulcetue nemus modulamine Aedon.
Tùm prope Iordanis viridissima littora Cycnus
Dicitur antiquas jam dedicisse canendi
Leges, per saltus jactasse incondita verba.

Nec

Nec salices carpsere capræ, vel flumina labris.
Haud Carapræos hiberno tempore flores
Protulit, & gremio fovit pulcerrima tellus.
Pro molli viola, puniceis hyacinthis,
Carduus, & spinis venit palicerus acutus.
Creverunt inter corealia munera avenæ.
Rusticus incassum campos subvertit aratro,
Sustinuere boves incassum pondus aratri.
Ad caput ingentes fluvii rediisse feruntur.

Damoetas.

Hoc est, quòd silices atris gemuere cavernis,
Et concussa gravi nutavit pondere terra:
Ipsi adeo colles nimio timuere fragore.
Mugiit horrendùm pelagus, phocasque natantes
Vidimus insuetas turbata per æquora voces
Fundere, arenosos fluctus ad sidera tolli;
Cęlum lugubri sese velavit amictu:
Obduxit spissa Phœbus caligine frontem,
Amisitque suam Latonæ filia lucem,
Et decus astrorum cecidit post funera Daphnis.

Tityrus.

Quid tot, tanta videns Idmon spectacula gessit?
Quidve freqnens populus fecit tunc fortè Sionis?
Aut quid ait, dirę qui interfuit advena cædi?

Damoetas.

Noluit afflictis Idmon confidere rebus
Noluit infectus cura sperare salutem.
Infamem traxit furcam sibi, fune ligavit
Dein collum, atque animam miserandam ad tartara misit.
Ploravere nefas alii, genibusque minores,
Nudaque tundentes ambabus pectora palmis
Placare iratum studuerunt Numen, obortis
Ac lacrymis facinus penitus delere nefandum.
Agnovere Deum Daphnim, qui cinctus amictu
Mortali, in cælum mortales ferre studebat.
Hinc dederant functo divinos thuris honores.

Tityrus.

Occubuit noster crudeli funere Daphnis,
Daphnis noster amor, Daphnis nostrum ornamentum.

Damoetas.

Occubuit noster crudeli funere Daphnis,
Daphnis noster amor, Daphnis nostrum ornamentum.

Damoetas Tityrus.

Ergo flere licet, nec cessent lumina fletu:
Lumina mors claudat, secum ferat ipsa dolorem.
Pignus amoris erunt tanti hęc monumenta doloris.

LXXXVIII.

DEMETRIS.

Demetris, sive Ceres, Catanensis, prima Siculos frumenti cultum teste Diodoro, ac *leges tulit*. Ejus filia Proserpina eximiæ palcritudinis juxta Ennam Urbem ab Orco, Molossorum Rege, rapta est. Ex Constantino Lascare.

Cererem ortam apud Leontinos, eosque primùm frumentariam sationem, & Chami parentis arcanorum consciam leges rectè vivendi, docuisse, postmodùm ad Siculos agrorum cultum, & morum instituta propagata, veterum quorundam testimonio confisus, tradit Philadelphus Mugnos in Raptu Proserpinæ.

Enna Cereris ortu, & Proserpinæ raptu apud Scriptores, & Poëtas præsertim celebris est, inquit Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 10. pag. 223.

Cæterum de Cerere, ac de Proserpinâ, ejus filiâ, fabulosa multa jactantur, quæ nostræ non interest ad sensum sive historicum, sive, ethicum, sive physicum, secundùm Mythologos interpretari. Quæ in Historiæ sinum reponenda sunt, redigam in summam ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 1. à pag. 241. ad pag. 244.

Chamus, tertius Jani filius, post aquarum eluvionem pulsis Lestrigonibus Siciliam occupavit. Ex Rheâ sorore, quæ ab Hammone, libyæ Rege, divortium fecerat, Osirim, & Cererem

rem genuit. Adeptus Bactrianorum imperium, Zoroastri cognomentum, post atrox prælium victus mediâ sui militis strage ingenti animo dimicans occubuit, & Ninias, qui Nino patri successerat in Assyriorum Regnum, auxilio Semiramidis Bactrianis potitus est. Ceres, quæ primo Semiramidis anno in Ægypto relicta fuerat, Osiridi fratri proceræ, giganteæque staturæ nupta, divinum honorem in Siciliâ sibi conciliavit. Hordeum nanque, & frumentum in agris sponte enata terræ ad corporis alimoniam perpetuò condere, *legesque ad animi culturam Siculos*, qui pomis Silvestribus tunc temporis vescebantur, nullisque legibus tenebantur, *prima docuit*. Ceres Isis Ægyptiis, & Io dein Græcis appellata est. Nam Isis Ægyptio idiomate, teste lib. 2. Herodoto, Græcis dicitur Ceres. Cujus insigne epitaphium in columnâ Ægyptiacâ incisum non parùm posteritati ad fidem faciendam prodest.

Ego sum Isis Ægypti Regina à Mercurio erudita.
Quę ego legibus statuo, nullus solvet. Ego sum Osiridis.
Ego sum frugum prima inventrix: Ego sum Ori Regis mater.
Vixique annos unum supra sexcentos.

Itaque Ceres serendarum frugum rationem non in Siciliâ continuit, sed post Osiridis mariti exequias non inutili peregrinatione totum ferè terrarum orbem peragrans, per Ægyptum, Græciamque, atque alias passim regiones diffudit. Erat Cereri Proserpina pulcritudine insignis filia, quam Orves, Aydoneum alii vocant, Epiri Molossorum Rex, cùm amore deperiret, ex Siciliâ rapuit, eamque sibi matrimonio junxit. Ceres connubii ignara diu filiam anxiè perquisitam reperit. At verò Siculi tantis beneficiis incensi, Cereri Proserpinæque sacra, ceremoniasque diversis, statisquè anni temporibus instituerunt: extructa etiam sunt Cereri templa extra Catanam, Segestam, Ennam, & alias nonnullas vetustiores Siciliæ Civitates, quorum adhuc vestigia cernuntur. Paucis post Cererem annis Aristæus, Athenis, ortus, pecoris, & mellis, oleique inventor, Græciæ cum esset infensus, Siciliam venit: quàm cum fructibus, armentisque refertam vidisset, incolas eorum usum edocuit. Ut hinc Siciliam humanæ vitæ aut magistram, aut scholam fuisse deprehendas.

LXXXIX.

DEMETRIUS CALACTIANUS.

Demetrius Calactianus, qui aliis Democritus dicitur Historicus præstantissimus, *XX. libros de Asia, & Europa* conscripsit. Ex Constantino Lascare.

Demetrius Phalareus Orator, & Democritus Abderites Philosophus, cunctos, qui Demetrii, & Democriti nominati sunt literarum famâ præstiterunt. De Demetrio Plutarchus, Cicero, Josephus, Suidas, Volaterranus. De Democrito Laërtius, Plinius.

XC.

DEMETRIUS SYRACUSANUS.

Demetrius Syracusanus, facundiâ, & magnitudine vocis clarus, *funebri Oratione* Timoleontem laudavit, & populi Syracusani decretum etiam promulgavit: ut singulis annis perpetuò Timoleontis memoria musico, equestri, gymnico certamine celebraretur: quòd barbaros in Siciliâ Cartaginienses debellasset, quòd maximas Siciliæ Urbes populi frequentiâ replevisset, atque restaurasset: quòdque demum libertatem extinctis Tyrannis restituisset. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 3. pag. 333.

XCI.

DEMOLCHIS SYRACUSANUS.

Demolchis Syracusanus, Comicus, Epicharmi Medici filius, docuit *fabulas XIV. lingua Dorica*. Suidas.

Vixit Olimpiade LXXIII. ex Joanne Ravisio Textore in officina Histor. de Poëtis Græcis, & Latinis.

XCII.

DEMOTELUS AGRIGENTINUS.

Demotelus Agrigentinus Philosophus, cùm Agrigentum, aliasque Siciliæ Civitates sævissimo dominatu Phalaris affligeret; cum ad deponendum imperium hortatus est. Sed Phalaris ingenio non minùs feroci, quàm arguto, Demotelo respondisse fertur, tyrannidem humanæ vitæ comparari. Sicut enim homo si priusquàm nasceretur, quæ mala esset in vitâ perpessurus, præscire posset, nasci nunquàm vellet: postquàm verò jam natus, vitamque ipsam, licèt ærumnis circumdatam, expertus est, invitus ab eâ discedit: Sic Tyrannus, si ejus status calamitates prænosceret, privatam proculdubiò vitam anteferret: sed tyrannidem aggressus, frustrà ad eam deponendam sollicitatur. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis lib. 6. pag. 132.

XCIII.

DENESIPPUS ERYCINUS.

Denesippus Erycinus, Timæophontis Leontini auditor. Ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag. 103.

XCIV.

DICÆARCHUS MESSANENSIS.

Dicæarchus Messanensis, Philosophus Peripateticus, Orator, ac Geometra, Aristotelis auditor, qui *leges, & statuta Civibus* dedit. *Plurima in Philosophia* scripsit: item *Pelopponnesi descriptionem, moresque Grecie tribus libris* complexus est: *politiam quoque lacedæmoniorum*, quam statuto quodam singulis annis legebant, audiebant. Ex Constantino Lascare.

Duos fuisse Dicæarchos Siculos affirmat Claudius Franciscus de Chales Societ. Jesu in Cursu Mathematico. Dicæarchus

chus Siculus, inquit, Ariſtotelis auditor, primus montium altitudinem perpendiculariter dimenſus eſt. Invenit Pelion altum eſſe paſſus 1250. quæ omnia non extant. Dicæarchus Meſſenius Geographica ſcripſit.

Addenda quædam de Dicæarcho noſtro minimè injucunda. Dicæarchum,& Ariſtoxenum,ęqualem,& cōdiſcipulum ſuum, doctos ſanè homines appellat Cicero lib. 1. quæſt. Tuſcul. Dicæarchum virum inprimis eruditum, Regum curâ permenſum montes,ex quibus altiſſimum Pelion prodidiſſe tradit Plinius lib. II. cap. 65. Dicæarchus Phidiæ filius ſcripſit *dimenſiones montium Peloponneſi : Gręcię vitam libris III. Rempublicam Spartiatarum*, qui liber, ut quotannis in Ephorum prætorio puberibus auſcultantibus recitaretur, lege ſancitum fuit apud Lacedæmonios, & longo tempore obſervatum. Suidas. Tres illos libros Græciæ vitam inſcripſit, quòd in ipſis agat de ſingulorum Græciæ populorum, & Civitatum moribus, vitæque inſtitutis. Hanc deſcriptionem citat etiam Beatus Hieronymus lib. 11. adverſus Jovinianum: cujus fragmentum hodie habemus: unde cognoſcimus dicatum fuiſſe Theophraſto, qui abſque dubio magnus magni Philoſophi Ariſtotelis diſcipulus fuit. Joannes Gerardus Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. 1. cap. 9. Scripſit etiam *de Alcęo*. Athenæus lib. 11. *Tripoliticum*. Athenæus lib. 4. quòd in eo trium Civitatum mores, & inſtituta narret. Delecampius in notis ad Athenæum. *De Deſcenſu in ſpecum Trophonii*. Athenæus lib 13. & 14. quorum operum mentionem facit Cicero ad Atticum epiſtol. 31. lib. 13. Dicæarchi, quos ſcribis, libros, ſanè velim mihi remittas: addas etiam *latabaſeos*, ideſt deſcenſus. Item *de ſacrificio,quod ad Ilium peractum* eſt. Athenæus lib. 13. *De Olimpicis ludis*. Athen. lib. 14. *De Alcmane*. Athen. lib. 11. & lib. 15. Scripſit etiam *tres libros, qui leſbiaci vocantur, quòd Mitylenis ſermo habeatur, in quibus vult efficere animos eſſe mortales*. Cicero lib. 1. Tuſculan. Ibidem *tres alios libros Dicæarchi ad modum dialogi compoſitos, Corinthiacos dictos*, refert. Idem Epiſtol. 32. lib. 13. ad Atticum. Tractatus duos de Animâ, & epiſtolam ad Ariſtoxenum miſſam citat. Idem de Divinat. lib. 11. *magnus*, inquit, *Dicęarchi liber eſt neſcire ea, quę eventura ſunt, melius eſſe, quàm ſcire*. *De Divinationibus, & de ſomniis*. Plutarchus de Placitis

citis Philoſoph. lib.5.cap.1. *De hominis interiore, opus Luculentum, & eruditum*. Cicero, vel ſiquis alius eſt Auctor de Conſolatione. Nec alterius eſt *liber de Muſica*, cujus meminere Plutarchus, Fabius, Ariſtophanes ſcholiaſtes ad nubes. Joannes Gerardus Voſſius cit. loc. cit. Polybius Europæ regiones deſcribens, priſcos illos omittere ſe dicit, eorum autem reprehenſores inquirere, Dicæarchum ſcilicet, & Eratoſtenem. Strabo lib. 11. Plinius autem fatetur librum 2. 4. 5. & 6. ſuæ hiſtoriæ, qui omnes Geographici ſunt, è Dicæarchi ſcriptis excerpſiſſe. Braudius in Bibliothecâ Claſſicâ notat: *Geographica* Marciani Heracleotæ, Scylacis Cariandenſis, Artemidori Epheſii, Dicæarchi Meſſenii, Iſidori Characeni. *Politicis pręceptis* etiam abundavit: qua propter Cicero de legibus lib. 3. Ab hac familiâ magis iſta manarunt, Platone Principe: pòſt Ariſtoteles illuſtravit omnem hunc civilem in diſputando locum, Heraclideſque Ponticus, profectus ab eodem Platone, Theophraſtus verò inſtitutus ab Ariſtotele abundavit, ut ſcitis, in eo genere rerum: ab eoque Ariſtotele doctus Dicæarchus huic rationi, ſtudioque non defuit. *Pellenæum opus*, quod de populis Pellenæis tractat, in manibus tenebat Cicero, ut ipſe ſcribit lib. 11. epiſt. 11. ad Atticum, ubi magnum hominem vocat. & lib. 1. quęſt. Tuſculan. delicias ſuas Dicæarchum dicit. Floruit autem Dicæarchus noſter Olympiade circiter 115. Ex Placido Reina tom. 1. Hiſtor. Meſſan. à pag. 196. ad pag. 204.

X C V.

DINOLOCHUS SYRACUSANUS.

Dinolochus Syracuſanus, Poëta Comicus. Epicharmi diſcipulus, *quatuordecim Comœdias Doricè* ſcripſit. Ex Conſtantino Laſcare.

Suidas in dubium revocat patriam, pręceptoremque Dinolochi. Dinolochus Syracuſanus, aut Agrigentinus, Comicus, vixit Olympiade 73. filius Epicharmi, aut, ut quidam tradunt, diſcipulus. Ex Laurentio Craſſo de Poëtis Græcis.

DIO-

XXVI.

DIOCLES PANORMITANUS.

Diocles Panormitanus, cognomento Phimes, illustris, & summus Orator. Ex Matthæo Silvagio in Colloquio Trium Peregrin. de Urbe Panormo pag. 172.

Diocles Phimes Panormitanus, Philosophus, & Medicus. Ex Joanne Jacobo Adria de Valle Mazariæ apud Joannem Vigintimillium de Siculis Poëtis Bucolicis pag. 437.

Dioclem Panormitanum inter Legislatores quidam referunt.

XCVII.

DIODORUS AGYRENSIS.

Diodorus Agyrensis, Historicus præstantissimus, qui sub Tiberio Cæsare militavit. *Historiam* composuit *libris XL.* quam *Bibliothecam* vocavit, *de Antiquitate Ægyptiorum, de Sicilia, & aliis Insulis, de Bello Trojano, de gestis Alexandri, & Romanorum usque ad suam ætatem:* quorum sex à Poggio Florentino traducti circumferuntur. Ego autem omnes ejus libros vidi in Bibliothecâ Imperatoris Constantinopolitani: reliqui vix inveniuntur. Ex Constantino Lascare.

Floruit sub Augusto Cæsare, & paulò etiam ante, prout Suidas asserit, & ipse de se libro sexto testatur. Julius Cæsar, inquiens, diebus nostris Rhenum pontibus miro modo junxit. Latinæ, Græcæque linguæ peritiâ præstitit: Græcæ quippe, quæ Siculis eâ ætate genuina erat, Latinæ, quam à Romanis, qui Agyram concurrebant, suâ sollicitudine addidicit. Perlectis posteà veteribus, ut ipse refert, annalibus, brevi rerum omnium Romanarum exactissimam cognitionem assecutus est. At parùm eâ contentus, mirâ quadam ingenii, animique magnitudine ad omnium quoque aliarum gentium Historias cognoscendas aspiravit: eo consilio, ut nactus posteà otium, eas in unum opus eâ industriâ digereret, ut unius quodammodo Civitatis

vitatis

vitatis cujuſdam res eſſe geſtæ viderentur. Quas ut aliquando majori fide tractaret, majorem Aſiæ, Europæ, atque Africæ partem multis difficultatibus, atque periculis peragravit. Navigavit in Ægyptum centeſimâ octuageſimâ Olimpiade, regnante ibi Ptolomæo, quem novum Dionyſium appellabant. Erant namque eâ tempeſtate in Ægypto complures viri ingenio excellenti, qui ob id, quòd ſapientiæ ſtudio publicâ impensâ vacabant, atque ab hominum frequentiâ ſejuncti rerum tantummodo naturalium, & divinarum indagationi incumbebant, Sacerdotes nuncupabantur. Horum ſapientiâ pellecti plerique ex Greciâ Ægyptum ad corradendam ſibi rerum abditarum ſcientiam concurrebant. Ex his vetuſtiores fuerunt Orpheus, Muſæus, Homerus, poſteà Pytagoras, Solon, Dædalus, Melampodes, Lycurgus, Eudoxus, Plato, Democritus, Mopides, & omnium poſtremus Diodorus Siculus noſter. Ab his itaque Ægyptiis Sacerdotibus multa de primâ rerum origine, & primis temporibus conſecutus eſt. Sibi deinde conſtituto eo ſcribendi genere, quod præ cæteris probatum iri judicavit, otioſis narrationibus, & ſupervacuis deſcriptionibus, ac fictis, meditatiſque orationibus prorſus poſthabitis, ſolam rei geſtæ veritatem attendens, multo labore, ac longo tempore, triginta enim annos in ſcribendo conſumpſit, omnium fermè gentium, ac populorum hiſtoriam quadraginta voluminibus abſolvit, quam Bibliothecam nuncupavit, quâque nimirum ab humani generis exordio ad ſuam uſque ætatem facta omnia ordine continentur. Primi nanque ſex libri antiquorum geſta, quæ fabuloſa appellat, ante bellum Trojanum complectuntur, & eorum quidem prioribus tribus Barbarorum, reliquis verò antiquæ Græcorum res enarrantur. In quatuordecim deinde ſequentibus conferuntur ea, quæ à bello Trojano uſque ad Philippi, & Alexandri, ac ſucceſſorum Macedoniæ Regum, principatum geſta ſunt. Sed, & 19. & 20. libris Agathoclis, Siciliæ Tyranni, mutuaque bella Cartaginienſium latiſſimè enucleantur. Reliquis autem viginti continentur, quæ deinceps obtigerunt uſque ad bellum Gallicum, quod Romani Duce Julio Ceſare geſſerunt. Hujus vaſtæ Hiſtoriæ ſex libri primi, undecimus, duodecimus, decimus tertius, decimus quartus, decimus ſex-

tus, decimus ſeptimus, decimus octavus, decimus nonus, & vigeſimus, ad Fazelli manus dumtaxat pervenerunt, cùm Hiſtoriam Siculam moliretur. Reliqui deſiderantur. Diodorus itaque abſoluto tàm immenſo Hiſtoriæ opere annum ætatis agens ſeptuageſimum ſecundum, Syracuſis, ſive, ut alii tradunt, Romæ Olimpiadis centeſimæ ſeptuageſimæ quintæ anno tertio moritur. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis lib. 10. Decad. 1. pag. 218.

Lilius Gregorius Gyraldus inter Poëtas Comicos reponit, ejuſque Comœdias citat. Poſt hoc erat Græcus Diodorus Siculus, quem plerique eum exiſtimant, qui Græcè Hiſtorias ſcripſit temporibus Auguſti Cæſaris, quas Bibliothecen inſcripſit, &, ut Plinius ait, apud Græcos nugari deſiit. In quo Hiſtoriarum opere abſolvendo annos triginta terrarum orbem peragrans conſumpſit. Euſebius tamen eum Julii Cæſaris temporibus floruiſſe ſcribit, centeſimâ videlicet, & octogeſimâ Olympiade. Sed nullus de Diodoro meliùs, quàm ipſemet in Hiſtoriis, & ab eo deinde Juſtinus, & Euſebius. Scripſit verò teſte Suidâ, & Athenæo *Comoedias multas*, inter quas *Auletris*, *Panegyriſte*, *& Epiclarus reponuntur*. Ex Laurentio Craſſo de Poëtis Græcis.

Bibliothecæ Hiſtoricæ libri, qui extant, omnes, unà cum Eclogis, ſeu fragmentis eorum, qui non extant, Græcè cum latinâ interpretatione Laurentii Rhodomani prodierunt Francofurti apud Aubrios, & Clementem Schleig in fol. & Hanoviæ typis Wechelianis 1604. Cœteras ejuſdem nobiliſſimi Scriptoris editiones recenſet Philippus Labbè Societatis Jeſu.

XCVIII.

DIOMUS.

Diomus Siculus Paſtor, & Poëta, *Bucoliaſmum* invenit. Eſt autem Bucoliaſmus, cantus cujuſdam ſpecies, & ſaltationis. Eo carminis genere paſtores gregem, aut in paſtum, aut in ſtabula redeuntem, proſequebantur. In eo pecora alloquebantur, canibus animos addebant, à luporum inſidiis uti caverent.

Gregis

Gregis principem arietem monebant, pollicebantur paſcua ſequentis diei lætiora: eaque omnia condiebant vel jocis, vel hilaritatibus. Admiſcebant interdum amorum narrationes, vel ſuorum, vel ſociorum, vel rivalium. Addebantur pedum motus, & totius corporis geſticulationes, rebus aptæ. Succeſſu temporis Muſicæ artis peritiſſimi Bucoliaſmum didicerunt, & ad tibiam canebant. Diomi Poëtæ Siculi meminit Epicharmus in fabulâ Halcyone, & in Ulyſſe Naufrago. Ex Scaligero Poët. lib. 1. cap. 4. pag. 20. & aliis apud Joannem Vigintimillium de Poëtis Siculis Bucolicis cap. 10. pag. 80.

XCIX.

DION, TYRANNUS SYRACUSARUM.

Dion Tyrannus Syracuſanus, Platonis diſcipulus, frater Ariſtomachæ, uxoris Primi Dionyſii. Hic expulit Secundum Dionyſium, à quo poſtea fuit expulſus. Ex Conſtantino Laſcare.

Integram de Dione Syracuſano Hiſtoriam Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decade 2. lib. 4. cap. 1. & 2. refert: pauca ex eâ libamus ad literarum commendationem.

Dion Syracuſanus, Ariſtomachæ, Dionyſii I. uxoris, frater, Aretam neptem, ex eâ genitam, prius Taraciæ, Dionyſii I. fratri, deſponſam, eo mortuo ſibi nupſit, neptem alteram Sophroſinam Dionyſius II. accepit. Ergo non uno cognationis vinculo Dionyſiis illigatus, plurimâ apud eos gratiâ valuit, à quâ tandem excidit. Cùm Plato Syracuſas adveniſſet tempore Dionyſii I. Dion illi ſe adiunxit, hominis doctrinam admiratus, ſub quo brevi tantùm in Philoſophiæ documentis, ac cæteris liberalibus diſciplinis profecit; ut cunctos Platonis diſcipulos longè antecelluerit: adeo ut præceptor ipſe diſcipulum maximè admiraretur. Dion, ubi Platonem, ejuſque Philoſophiam deguſtavit, deſiderans, ut idem Dionyſio obtingeret, effecit, ut differentem eum audiret, & cum eo per otium familiariter verſaretur. Inter quos de ſummâ virtute, preſertim de fortitudine diſputatum eſt; inter cætera optimis rationibus

ostendit mortales omnes præstantiores esse, quàm Tyrannos, justorum vitam feliciorem, calamitosissimam verò Tyrannorum. Offensum Dionysium respondisse ferunt: verba tua otiosorum senum sunt, & tua, inquit Plato Tyrannidem sapiunt. Quâ audaciâ indignatus eum perdidisset, nisi Dion, & Aristomache precibus obstitissent. Sed Polidi Lacedæmoni, qui per id temporis Legatus ad se venerat, vitâ donatum, ut in Ægynâ eum venundaret, tradidit. Idem Dion Dionysium II. qui patri successerat, ad Philosophiæ studium, atque ad frugem, rejectâ morum intemporantiâ, cui assueverat, hortatus est, &, ut Platonem advocaret, persuasit. Per frequentes literas ab ipso Dionysio, à Dione, tùm à Pythagoricis, qui Italiam habitabant, incitatus Plato, Syracusas applicuit. Cui Dionysium triremem ornatu regio instructam advenanti misit obviam: egresso ex triremi regius etiam currus cum quadrigis albis affuit, qui ad Regiam magnâ pompâ ipsum deveheret. Dionysius tanquam aliquod numen cęlo demissum Platonem excepit: tantosque proventus ejus institutis statim fecit, ut ultrò Tyrannidem abiicere cogitaret. Sed quarto post adventum Platonis mense Dionem calumniis oppressum in exilium egit, Plato è Siciliâ discessit, cùm intra annum, nullo genere officiorum prætermisso, Dionis reditum non impetrasset. Athænas reversus Plato, Dionem sapientiæ studiis assiduum in Academiâ continebat. Tertiùm in Siciliam Plato advenit, ut Dionem Dionysio reconciliaret. Sed frustra id conatus, parùm abfuit, quin à conductitiis militibus, inter quos à Regiâ exclusus morari coepit, interficeretur. Dion, ubi omnia rescijt, Deum testatus se poenas à Dionysio exacturum, tùm ob Platonem illusum, tùm ob injustam suam expulsionem, juravit: quod quidem Plato non improbavit. Itaque collectâ manu, instructoque exercitu in Siciliam traiicit, demum Syracusis Dionysium expellit. Sed ipse quinquagesimo quinto ætatis anno, quarto post Syracusas in libertatem restitutas, in cubiculo, nil tale metuens, à coniuratis interficitur. Quo sublato Dionysius iterum Siracusas invadit. Consule Plutarchum tom. 2. Vitar. Parall. in Dione. Platonem in Epistolis, inter quas extant, & Dionis *Epistolæ*.

DIONY-

C.

DIONYSIUS I. TYRANNUS SYRACUSANORUM.

Dionyſius I. Syracuſanus, Hieronis nepos, vir doctus, ac Tyrannus crudeliſſimus, ſcripſit *Comœdias*, *Tragœdias*, *ac Hiſtoriam*. De hoc legitur, quòd quædam vetula Himerenſis in ſomnis vidit ſe cœlos conſcendiſſe, & ſub ſede Jovis virum in incendio ferreâ catenâ cinctum: cumque, quis eſſet, interrogaſſet, audiviſſe Siciliæ homicidam eſſe. Poſt aliquot annos cùm videret Dionyſii crudelitatem, ſomnium expoſuit: quo Tyrannus audito anum ipſam interemit. Ex Conſtantino Laſcare.

Cùm Cytharedus apud ipſum non inconcinnè lyram pulſaret, hortatus eſt, ut induſtriam acueret, foreque pollicebatur, ut quò meliùs caneret, eò majus præmium reciperet. Hoc autem poſtridie promiſſa repoſcente; voluptatem, inquit, reddidi pro voluptate: neque enim ego minùs te delectavi ſpe, quàm tu me cantu oblectaveris. Ex Ariſtotele lib.9. Ethic. apud Balthaſarem Bonifacium in Hiſtor. Ludic. lib.1.c.25. pag.18. Hieronym. Bruſon. lib.4. c.17.

Finito adversùs Carthaginenſes bello in profundo pacis otio ad poëmata ſcribendi curam omnem adiecit. Accerſitis Poëticæ facultatis conſultiſſimis, eos, quos ſplendidè in aulâ tractabat,& magiſtros,& correctores eſſe juſſit. Collaudatus ab his, magis gloriabatur, quàm quòd illuſtre quiddam per militarem induſtriam geſſiſſet. Ad Olympiorum celebritatem augendam, & maximam ſibi parandam, uti ſperabat, famam, quadrigas celeritate præſtantes, & pro panegyricis ludis ſcenas, auro, artificioque pretioſas miſit, Hiſtriones etiam excellentiſſimos, qui ſua poëmata canerent: Theriadi germano fratri rei ſummâ commiſsâ. Sed principiò ad ſuaviſſimam Hiſtrionum vocem ingenti multitudine confluente, poſtquàm Poëmatum vitia paterent; Dionyſius Auctor contemni cœpit, adeo ut ejus ſcenas lacerare quidam auderent. Quadrigæ quoquè Olympico certamine confecto partim à curſu exciderunt, partim à ſe invicem

vicem divulsæ disiicerentur. Navis, quâ redeuntes in Siciliam spectatores vehebantur, parùm abfuit, quin procul ab Italiâ vi ventorum depulsa Tarentum compelleretur. Allato tantæ calamitatis nuncio Dionysius in magnam tristitiam incidit, quæ aucta in dies furor videbatur, adeo ut suspectus quisque Tyranno esset. Sed confirmatus assentatorum oratione abjectos animos ad Poëmata scribenda resumit. Cùm autem Comœdias, & Tragœdias suas contemni adhuc, & in vulgi fabulam cessisse cognosceret; nulli sumptui parcebat, ut Æschyli pugillares, quibus ille sua carmina describere fuerat solitus assequeretur. Quibus potitus jam se doctrinam omnem Æschyli, ejusque scribendi rationem obtinere existimabat. Cæterum ob lætitiam de Tragœdiæ victoriâ periise ferunt, cùm oraculo futurum accepisset, pereundum sibi, postquàm meliores vicisset. Raro Tyrannorum fato, ut gaudio interiret. Ex Diodoro lib. 14. & 15. Gyraldo Dial. 7.

Anno mundi circiter 3648. Dionysius occupavit Tyrannidem Syracusis: occultis primùm artibus, impetratis custodibus corporis propter fictitium ab æmulis periculum, deinde vi apertâ. Quam Tyrannidem rarâ in iis vitæ institutis felicitate per annos 38. obtinuit, quamvis felicem Damoclis cœna vel unica negat. Tandem longâ possessione imperii miser veriùs, quâm felix, inter insidias domesticas,& assidua Carthaginiensium bella periit animi tamen strenuus, & indefessus: cujus successit Regno potius, quàm fortitudini Dionysius filius, otium ratus imperium, quo nihil est in mundo negotiosius. Ex Joanne Baptista de Bussieres Societatis Jesu in Flosculis Histor. ad an. mundi 3648. & 3689.

Plura de Dionysii senioris gestis dat Tomas Fazellus de Rebus Siculis Decad.2.lib.3.cap.1. de scriptis ejus Laurentius Crassus de Poëtis Græcis.

C I.

DIONYSIUS II. TYRANNUS SYRACUSARUM.

Dionysius II. Primi filius, Philosophus, ac Orator, Platonis discipulus, *Epistolas* composuit, *& commentum in Poemata Epicarmi Comici*. Ex Constantino Lascare.

Dio-

Dionysius Secundus Primi filius, natu maximus inter fratres, patri militum favore successit. Initio Tyrannidis populum sibi liberalitate concilians, tria millia captivorum è vinculis exire permittit: tributa item populo per triennium remittit. Sed sublatis fratribus, ac propinquis, quos metuebat, paulatim in cæteros grassator. Igitur ob crudelitatem invisus Syracusanis, bello expugnari cœptus, in arcem se recepit. Legatos etiam Syracusanos de pace contra jus gentium retinuit. Tandem vi pulsus ex arce, profugus in Italiam, clam Locros concessit, qui sub ejus erant potestate. A Locrensibus verò ignaris, quòd exul esset, exceptus, solitam quoque in eos exercuit sævitiem, sex annis, rapinis, stuprisque omnia explendo. Deinde Locrensium conspiratione Civitate ejectus, in Siciliam rediit: ubi Syracusas securis omnibus post longum pacis intervallum per proditionem recepit. Cùmque gravior esset, iteratâ conspiratione Duce Dione Syracusano, cùm Corinthiorum auxilio obsideretur, deposito imperio arcem Syracusanis tradidit, atque in exilium Corinthum profectus est, ibique Ludimagistrum agens, pueros in triviis docebat. Erat enim eruditus, utpote Platonis auditor olim. Interrogatus jam exul, quid ei Philosophia profuisset? respondit, ut æquo animo ferrem talem fortunæ mutabilitatem. Postremò miseriâ extremâ ductus obscurè adeò interiit, ut incertum sit, an apud Corinthios naturalem, an verò in Siciliam reversus coactam mortem objerit. Plutarchus Regiam Dionysii pulverulentam fuisse ait, propter eorum multitudinem, qui Geometricas in pulvere figuras describebant. Ex Carolo Stephano in Diction. Histor. Poët. Geog. Thoma Fazello, qui plura de gestis Dionysii II. tradit Decad. 2. lib. 3. cap. 1. 2. & 3. Plura de ejus scriptis Laurentius Crassus de Poëtis Græcis.

Ad annum mundi 3694. scribit Joannes de Bussieres in Flosculis Historiarum: dum Philippus Macedo stabiliendo Regno laborat, contrariis artibus Dionysius Junior suum evertit, socordiâ scilicet, & timiditate. Mirum à Dione propinquo, & exule, sed forti, & osore Tyrannidis, pulsum esse Regno, quod munitum quingentis navibus, militum millibus plus centum, idque die tertio ab appulsu. Adeo nullum dominium, nisi benevo-

nevolentiâ, tutum. Nec ipse Dio licèt magni animi, dignusque Imperio, quod comparaverat, diu stetit à casu integer. Nam, & plebis levitate, quæ bonas artes plerumque odit, & Calippi amici proditione, defensionis specie cæsus est. Pòst Dionysius à receptis Syracusis iterum dejectus virtute Timoleontis, ingens fortunæ ludibrium, Corinthi egit ludimagistrum, throno in cathedram, sceptro in ferulam commutato. Inter mortales vel fortissimus, si jacturam sensit, vel ignavissimus, si non sensit.

Plura de Dionysiis Tyrannis Syracusanorum tradit Plutarchus in Ethicis, & in Vitis Parallelis, præsertim in Dione, & in Timoleonte. Sed omissis iis, quæ ad historiam conficiendam pertinent, unum referam, quod ad senioris eruditionem indicandam, refert de Vitis Decem Rethorum in Antiphonte. Antiphon, Sophili filius, qui vixit tempore Persici belli, Gorgia Sophista paulùm minor natu, vitamque produxit usque ad popularis status in Atheniensi Republicâ mutationem à Quadringentis factam, Syracusas navigavit, florente tùm Dionysii senioris tyrannide. Sed cùm Tyranni Tragœdias exibilaret, ab eo est interfectus. Tragœdias composuisse fertur, & seorsim, & cum Dionysio Tyranno.

Diogenes Laërtius quoque de Dionysio Juniore non pauca scribit in Vitis Philosophorum, quæ hunc locum sibi vendicant.

Lib. 2. in Æschine. Æschines, Charini lucanicas vendentis, sive Lysaniæ filius, Atheniensis, inopiâ impellente ad Dionysium confugit: sed ibi à Platone despectus, à Dione commendatus, prolatis Dialogis quibusdam acceptis muneribus Athenas reversus est. Refert Polycritus in primo de Dionysio vixisse illum cum Tyranno, donec Syracusis expelleretur, & usque ad Dionis reditum, cum eodem asserens, & Carcinum Comicum fuisse. Fertur, & ejus ad Dionysium epistola.

Lib. 2. in Aristippo. Aristippus Cyrenaicus, Dionysio plùs cęteris probabatur, quòd benè affectus, instructusque ad omne, quod emergeret, videretur. Consputus à Tyranno æquo animo tulit, cuidam ob eam injuriam indignanti respondens: piscatores, ut gobium venentur, mari patiuntur se aspergi: & ego, ut balenam accipiam, non patiar excreatione aspergi? Percontanti

tanti

tanti Dionysio, cujus rei gratiâ Philosophi divitum limina terunt, Philosophorum verò divites non ita? quod illi, inquit, sciunt quibus indigeant, at hi nesciunt. Cogente aliquando Dionysio, ut aliquid ex Philosophiâ loqueretur; ridiculum, ait, est, siquidem me, ut loquar interrogas, & quando loqui oporteat, ipse me doces. Adhæc vero indignatus Dionysius, extremum omnium jus accumbere. Sed ille, illustrem, inquit, hunc locum voluisti. Simus, Dionysii quæstor Phrix magnificè instructas ædes, & pavimenta pretiosa ostendebat aliquando Aristippo: tùm is sputa in quæstoris faciem conjecit. Indignante illo, ait: locum opportuniorem non habui. Dionysio interroganti ad quid venisset? sic eum aliqui respondisse ferunt: quando sapientiâ egebam, adivi Socratem: nunc pecuniarum egens ad te veni. Dionysius aliquando mandaverat, uti singulis convivæ in veste purpureâ saltarent: id Plato renuit, dicens: effœminatâ veste non possum tegi, cùm sim vir, & virili natus stemmate. Assumptam verò tunicam Aristippus induit, & cùm saltare inciperet, propriè, promptèque dixit: neque in sacris liberi patris pudica mens unquam corrumpitur. Pro amico Dionysium interpellans, & repulsam passus, tandem ad ejus pedes gratiam impetraturus corruit, id factum cùm argueret quispiam; non ego, ait, in culpâ sum, sed Dionysius, qui aures habet in pedibus. Cùm à Dionysio pecuniam ipse, Plato librum accepisset; insimulante se quodam, ego, inquit, pecuniis indigeo, Plato libris. Postulabat pecuniam à Dionysio, & ille objecit: dixisti pecuniis non egere sapientem! da, excepit ille, pecunias, & posteà de his quæramus. Et cùm dedisset: videsne, ait, me non indigere? Inter alia opera Aristippi Philosophi numerantur libri tres Historiæ libyæ, ad Dionysium missi, & Dialogus quidam ad eundem.

Lib. 3. in Platone. Plato ter navigavit in Siciliam: primò quidem, ut Insulam, craterésque videret. Quo tempore Dionysius, Hermocratis filius, Tyrannus impulit, ut secum loqueretur. Secundò profectus est ad Dionysium Juniorem, postulans terram, atque homines, qui juxta constitutam ab eo Rempublicam viverent. Sed ille quanquàm pollicitus, non præstitit. Nec abfuit secundum quosdam suspicio illum magno sui peri-

culo Dioni, & Theotæ persuadere tentasse, illorumque animos erexisse ad Insulam è servitute liberandam. Sed Architas Pythagoricus scriptâ ad Dionysium epistolâ illum à suspicione purgavit, ereptumque Athenas remisit. Tertiò accessit Dionem Dionysio reconciliaturus: sed infecto negotio ad suos, suumque Dionem, tunc exulantem, redit.

Lib. 4. in Speusippo. Is Atheniensis, Platonis discipulus, lastheniam, & Axiotheam Phliasiam erudivit. Quare Dionysius ad illum mordaciter scripsit: ex Arcade discipulâ tuâ Philosophiam discere possumus. Et; Plato quidem gratis sua limina terentes docebat; tu verò tributa exigis, & à volentibus, nolentibusque accipis, Speusippus epistolas ad Dionem, ac Dionysium misit.

Lib. 4. in Xenocrate. Xenocrates, Agathenoris filius, Chalcedonius, à primis fermè annis Platonis auditor, eidem in Siciliam proficiscenti comes itineris adhęsit. Cùm Platoni Dionysius diceret, caput quispiam tibi abscindet; aderat hic, & suum ostendens, inquit: nullus id prius, quàm hoc tollet.

Lib. 6. in Diogene. Diogenes Cynicus inuitus aliquando Platonem in convivio magnifico degustantem oleas, inquit: quid, sapiens vir, in Siciliam hujusmodi mensarum gratiâ profectus, appositis modò non frueris? Et, hercle Diogenes, ille inquit, illic oleis, & reliquis hujusmodi ut plurimum vescebar. Et ille, quid, inquit, Syracusas navigare oportebat, an tunc Attica oleas non ferebat? Phavorinus in omnimodâ Historiâ hoc Aristippum dixisse tradit. Calcans Platonis stratum præsentibus Dionysii amicis, quos ille invitaverat, dixit: calco Platonis fastum. Cui Plato: sed alio fastu, Diogenes. Plato Diogenem taxavit, quòd in foro manducaret: at Diogenes: in foro enim esurio. quidam ferunt Platonem dixisse tacitè ad Diogenem, cùm eum lavantem olera vidisset: si Dionysio obsecutus esses, olera profectò non lavares. Et Diogenes in aurem Platonis: & tu quidem si lavisses olera, Dionysio non esses obsecutus.

Lib. 7. in Chrysippo. Scripsit de qualitate dictionum ad Dionem quatuor, de Joritis quæstiunculis ad voces tres, de Solœcisantibus orationibus ad Dionysium unum, orationes præter consuetudines, dictiones ad Dionysium unum.

Pauca

Pauca hæc, ex Plutarcho, & Laertio desumpta, proferre in medium existimavimus: nec ambigendum, quin plura, & apud ipsos, & apud veteres alios Historicos de Dionysiis, Syracusanorum Tyrannis, scripta reperiantur, præsertim apud Platonem in Epistolis.

C I I.

DITROMEDES SYRACUSANUS.

DItromedes Syracusanus, literis deditus, cujus filii Tyranni, scilicet Hieron ille literis,& Musicæ deditus,Gelon ille potentissimus, Polybius, & Trasibulus. Ex Constantino Lascare.

Dinomenen appellat Fazellus Æcetoris filium,ex Insula Telo, quæ Rhodus est, oriundum. Sed Ditromedis familia multiplex Historiæ argumentum dedit. Consule Fazellum de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 1.

C I I I.

DROPIDAS HIMERENSIS.

DRopidas Himerensis, ni fallor,eàdem navi, quâ Itesichorus, & Conon, vectus, cùm à Pachyno in Peloponnesum pro Corinthiis traiiceret; conjectus in vincula, ducitur ad Phalaridem, Agrigentinorum Tyrannum, in quem poeticâ libidine maledictis incesserat. Dedit literas Himerensibus Phalaris, quibus fortè se redditurum Dropidam pollicetur, sed jam interfectum Cononem docet. Ex Phalaridis epistol. ad Himerens.

Fuit alter Dropidas, Solonis frater, à quo maternum genus Platonem duxisse ajunt Historici, Atheniensis Poeta. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

C I V.

DUCETIUS NETINUS, SICILIÆ REX.

DUcetius Netinus, Siciliæ Rex, ad egregia quæque facinora obeunda promptissimus, acri vir ingenio, & literis excul-

tus, regnavit L. Posthumio, & M. Horatio Coss. Patriam urbem, in collis vertice à Siculis ab initio fundatam, in planitiem monti subjectam transtulit, Mœnenon Urbem, aliaque oppida condidit. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 2. cap. 1. Vincentio Littara de Rebus Netinis.

C V.

ELIAS PANORMITANUS.

Elias Panormitanus Monachus, composuit lapidem Philosophorum. Ex Joanne Jacobo Adria de Valle Mazariæ pag. 13.

C VI.

S. ELIAS SYRACUSANUS EPISCOPUS.

S. Elias Syracusanus, in patrio Cœnobio Sanctæ Luciæ Virginis, & Martyris Benedictinum institutum professus, Sancti Zosimi, Episcopi Syracusani, Diaconus ex Schobare, vel Archidiaconus ex Catalogo m.s. Episcoporum Syracusanorum, eidem dignitate, ac sanctimoniâ successit, à quo successor fuerat prænuntiatus. A Vitaliano Pontifice inauguratus Episcopus, eodem superstite migravit in cęlum anno 660. Augusti 24. Ex Cajetano in Martyrologio Siculo ex Kalendario Syracusano. Corpus S. Eliæ Syracusis sepultum tradit Cajetanus apud Pyrrhum in Notitiâ Ecclesiæ Syracusanæ pag. 137.

Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ putat S. Eliam scripsisse *Vitam S. Zosimi Episcopi Syracusani*: sed id arbitratu suo inquit Cajetanus. Scripsit vero *narrationem quandam de S. Zosimo*, cujus etiam meminit Syracusanus Encomiastes, cujus est Vita S. Zosimi, quam videre est tom. 1. Vitar. SS. Siculor. ubi pag. 232. Vitam S. Eliæ habes. Ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Siculor. in Animadversion. ad Vitam S. Zosimi pag. 180. & ad Vitam S. Eliæ pag. 184.

EL-

CVII.

ELPIS MESSANENSIS.

Elpis Messanensis, Manlii Torquati Severini Boethii, Sanctissimi Martyris, ac sapientissimi Philosophi, viri Consularis, uxor, antequàm ille Rusticanam, Symmachi filiam, duceret, uti testatum reliquit Nicolaus Coscia de vetustis familiis Messanensibus apud Stephanum Maurum de Siciliæ Protometropoli pag. 192. illustris Poëtria fuit. Quæ de hac doctissimâ tradit Placidus Samperius Societ. Jesu in Iconolog. Virgin. Messan. lib. 1. pag. 96. ex Italico in latinum sermonem translata exhibemus.

Fuerunt Messanenses illustrissimæ sorores pietate, ac sanctis moribus, Fausta, sive Faustina, uxor Tertulli Senatoris Romani, & mater Sanctorum Placidi, Flaviæ, Eutychii, & Victoris, atque Elpis, uxor Severini Boëthii, ab Historicis, præsertim à Jacobo Bergomensi lib. Illustrium mulierum satis laudata. Hęc non parùm erudita, & versata in poëticâ facultate, stylo eleganti scripsit *aliquot hymnos Ecclesiasticos*, præcipuè quos legimus in Breviario Romano *in Martyrium Sanctorum Petri, & Pauli*, quorum initium:

Aurea luce, & decore roseo.

&

Jam bone pastor, Petre, clemens accipe.

Illum quoque Sancti Petri in Vinculis:

Petrus beatus catenarum laqueos.

Relictâ patriâ Ticinum petiit, cum ibi carissimus conjux jussu Theodorici, Longobardorum Regis, in custodiâ detineretur, ibique supremum diem obiit. Sepulta est in vestibulo S. Petri in cælo aureo epitaphio insculpto, quod ipsa sibi Poëtria præstantissima conscripserat.

Elpis dicta fui, Siculæ regionis alumna,
Quam procul à patria conjugis egit amor.
Quo sine mæsta dies, nox anxia, flebilis hora,
Cumque viro solùm spiritus unus erat.

Lux

Lux mea non clausa est, tali remanente marito,
Majorisque animæ parte superstes ero.
Porticibusque sacris jam nunc peregrina quiesco,
Judicis æterni testificata thronum.
Neve manus violet bustum, ne forte jugalis
Hæc iterum cupiat jungere membra cinis.

Floruerunt hæ duæ sorores, Fausta, & Elpis, anno circiter MXXX. Justiniano Imperatore, & Vigilio Pontifice, quas fuisse Messanenses affirmant Silvester Maurolycus. Josephus Bonfilius, Joannes Petrus Villadicanus apud Auctorem ligni vitæ, aliique Scriptores.

Verùm dum hæc typis mandamus, prosequitur Samperius, missum Messanam perantiquum Elpidis simulacrum marmoreum dimidiatæ eminentiæ, affabrè elaboratum, caput vittâ coronatum, qua veteres matronæ utebantur, collum, & exigua pectoris pars sunt absoluta. Græcis literis antiquioribus suprà caput inscriptio habetur. Obtinuit hoc simulacrum Marius Charybdius, dum Panormi moraretur, Magnæ Regiæ Curiæ Judicis, & Regii Consiliarii munere perfunctus, à Patre Petro Villafrates, Rectore Collegii Panormitani Societatis Jesu, à Senatu Messanensi ad eundem Rectorem scriptis literis. In aula domus Senatoriæ inter Statuas Annibalis, Scipionis Africani, & Ciceronis parieti affigitur sequenti epigraphe.

D. O. M.

Elpis, Matronæ nobilifs. Messan.
Insignis Poetriæ, Magni Boethii,
Viri Consularis, sanctimonia conspicui,
Uxoris, etiam in exilio coniuntifs.
SS. Martyrum Placidi, Flau. Eutych. & Victorini,
Amitæ à sorore Fausta, faustissima
Fœmina; vetustissimum hoc marmoreum
Signum S. P. Q. M. dono à Patribus
Societatis Jesu datum, in hac domo Senatoria
Posuere

Senatores

D. Marcellus Cyrinus, Eques S. Jacobi,
D. Carolus Gregorius,

Fr.

Fr. Antonius Gotho, Eques Hierosolymitanus,
Joannes Leonardus Caloria,
D. Franciscus Ozes,
Thomas Suaglies.
Anno Domini MDCXLIII.

Hæc Samperius. Suspicari quis etiam posset de Elpide Siculâ, inquit Octavius Cajetanus in Idæâ Sanctorum Siculorum pag. 26. revocandàne sit ad alterutram è nostris classibus. Quippè Vernerus mulierem devotam appellat, Arnoldus Belga Monachus sanctissimam, & doctissimam. Sanè Elpis ex viri Boëthii convictu, qui omnium disciplinarum viris doctis consecutus videtur, in literis, & pietate magnos progressus fecit. Ejus ingenii vim, candoremque, & animi pietatem, opera, quæ composuit, demonstrant.

Reprehendendus in hoc loco Antonius Amicus, quòd viro suo Boëthio, Consuli, & Philosopho illustrissimo, Elpidem ademerit, & Boëthii Oratoris nescio cujus uxorem fecerit. Eam autem Boëthii Consulis uxorem fuisse ante Rusticianam ægrè quis vel sibi, vel aliis suadebit. Quædam profectò sunt, quæ non tàm libenter conciliantur intactâ rerum, & annorum ratione. Consule Stephanum Maurum de Siciliæ Protometropoli pag. 192. Alexandrum Calamatum in Comment. Hymnorum.

CVIII.

EMPEDOCLES I. AGRIGENTINUS.

Empedocles I. Agrigentinus, nobilis, ac dives, Philosophus Pythagoricus, coronam auream in capite ferebat, & in pedibus ænea sotolaria, & in manibus laurum, Gloriam Dei quæritans. Athenis publice legit. Scripsit *Carmina de naturalibus, & de purificationibus libros duos, carminibus quinquies millibus. Item de Medicina metro, & prosa.* Nonnulli hunc primum Oratorem fuisse ajunt: sed ejus vitam Laërtius latè scribit. Periit in incendio Ætnæo: nam una ex crepidis ejus æneis, quam flamma eructavit, juxta montis crateres reperta est. Ex Constantino Lascare.

Empedocles natus est Agrigenti ex Methone, ut Hippobatus,

tus, sive Archionio, ut Thelauges Pythagoræ discipulus scribit, patre, primùm unà cum Zenone Eleate auditor Parmenidis : à quo posteà discedens Anaxagoram, & Pythagoram audivit, quorum alterius constantiam vitæ, gravitatem, habitumque, alterius de naturâ rationes sectatus est, ut scribit Alcydamas referente Laertio. Aristoteles in suo Sophista, quod opus apud Latinos non extat, tradit eundem Empedoclem fuisse primum Oratoriæ artis inventorem, sicuti Dialecticæ Zenonem. Cui, & in Vitis astipulatur Satyrus, qui & Medicum illum fuisse, & Oratorem optimum, Gorgiamque Leontinum, qui Oratoriam artem primus illustravit, ipsius discipulum extitisse, eique persæpè cùm magiam exerceret, affuisse refert. Fuit Homeri in primis studiosus: unde Aristoteles in libro, quem de Poëtis inscripsit, Homericum eum appellat, & in dicendo summo acumine, in scriptis quoque suis translationibus, cæterisque Poëticis figuris usum asserit. *Multa opera* composuit, quorum *tria, & quadraginta* se perlegisse fatetur Hieronymus Philosophus, ut Laërtius testatur. Scripsit *versu heroico de Philosophia naturali opus insigne*, cujus fragmentum in Bibliotheca Medicæâ Florentiæ hodia visitur. Quod opus Aristotelem vidisse liquidò constat, tùm quòd ejusdem est farinæ cum ejus Philosophiâ, quam habemus, tùm quòd multis in locis ejus ipse versus citat. Unde, & in suâ Poëticâ cum ita Homero comparat, ut illis solùm communem versum tribuat. Idcircò Homerus Poëta, Empedocles verò Philosophus naturalis est appellatus. Timæus autem, & illis, & aliis multis eum modis virum admirationi habitum fuisse prædicat. Non enim solùm prænuntiabat futuras tempestates, sed excogitabat quoque remedia, quibus fieret, ne ab illis fruges corrumperentur. Unde ab Agrigentinis, Colysanemas, hoc est, ventorum inhibitor est nuncupatus, quod cùm Agrigentum Urbs, & ejus ager aliquando vento infestaretur validiori, periculum ille omne expansis circa Urbem, collesque utrium instar asinorum pellibus averterit, ut 18. lib. Timæus, referente Laërtio, prodidit. Nempe Dæmon ex pacto ad pellium illarum præsentiam operabatur, ut advertit Raynaudus in Theologiâ Naturali distin. 4. quæst. 4. artic. 2. Empedoclis factum ex Clemente Alexandrino stro mat. 6. relatum perpendens.

Pesti-

Pestilentiam quoque multis in locis ignium suffitu ab eo sedatam lib. 37. cap. 27. author est Plinius. Retulit, & Heraclitus ipsius arte corpus humanum exanime, triginta dies fuisse integrum, incorruptumque servatum. Fuit, & vates futuri præscius, ut patuisse dicit Heraclitus apud Laërtium versibus ab eo compositis, quibus Agrigentinos incolas salvere jussit: à quibus, & Deum se credi, & Divinos sibi honores deferri voluit. Cæterum Aristoteles ipsum fuisse in primis liberum, atque ab omni ambitu alienissimum affirmat, quòd Regnum Agrigenti ultrò à civibus sibi delatum forti, constantique animo renuerit, simplicitatem vitæ Regum deliciis præferens. Agrigenti etiam triennalem magistratum instituit, qui mille hominum cœtus erat. Cùm aliquãdo in Olympia equestri certamine victor fuisset, atque ex præscripto animatis abstineret; ex myrrhâ, thure, aliisque aromatibus bovem confecit, quem ad panegyrim convenientibus distribuit, ut ex Pythagoræ instituto propagatum legimus. Pertinacissimè verò simultates, atque inimicitias, & suscipiebat, & exercebat, ut Suidas, & ex veteribus plures scribunt. Cùm Deorum numerum exquisiturus esset, veste purpureâ, ut lib. 12. Ælianus refert. Sertum quoque aureum in capite, ærea in pedibus sandalia, laureosque ramos in manibus ferebat. Claruit ætate ferè, quâ Xerses ab Atheniensibus navali prælio Thæmistocle duce Salaminâ fugatus est, quâque Fabii ad Cremeram occubuere, ut M. Coriolanus Romam debellaturus ex Volscis advenit, ut lib. 17. cap. ultimo Gellius scribit. Tradit denique Laërtius Empedocle totam Siciliam decorari, cumque tùm bello, tùm ingenio toto terrarum orbe suâ ætate non habuisse parem. De obitu verò ejus varia feruntur. Heraclides siquidem tradit, quòd cùm sacrificio ad Pisianactis agrum unà cum aliis interesset, peractis ritibus plerique diversis agri locis sparsim sub arboribus fusi umbram quæsierunt: solus autem ipse cùm in loco, ubi ad rem divinam faciendam accubuerat, remansisset, mane facto à cæteris surgentibus quæsitus non comparvit. Cujus deinde sociis quid illi factum esset ignorantibus, unus è servis retulit, mediâ nocte se vocem magnam audivisse, quæ Empedoclem vocabat, cùmque surrexisset, nihil se præter lucem, ac tedarum splendorem vidisse. Plerique

O verò,

verò, quos Phavorinus ſequitur, aſſerunt eum Meſſanam venientem caſu crus perfregiſſe, ac tandem apud Megaram dolore invaleſcente immortuum, ibique ſepulturæ traditum, cùm annos vixiſſet ſeptuaginta ſeptem: tametſi aliqui centum, & novem ejus vitæ fuiſſe annos ſcripſerint. Sunt, & qui evulgaverunt Agrigentinis ipſum infenſum è Siciliâ diſceſſiſſe, navigaſſeque Peloponneſum, atque ibidem obiiſſe. Quibus aſtipulatur Neanthes Cyzicenus apud Laërtium, qui eùm Methone vitâ functum ſcripſit, quò ob pullulantis domi Tyrannidis exordia profugerat. Quidam verò narrant, quòd poſtquàm Panthiam mulierem Agrigentinam genere nobilem, à Medicis deſperatam, curaſſet, immortalis ab Agrigentinis, & cæteris Siculis propè ſit habitus: eoque, ut ſuæ immortalitatis fidem conſtantiorem faceret, in montis Ætnæ crateres ſe conjecerit vivum: cujus deinde projecta ab Ætnæ eructatione ſandalia juxta voraginem inter cineres ſint reperta, ut Suidas refert. Quos ſecutus Lactantius lib. 3. Divin. Inſtitut. & cauſam, & modum, quo ſe in incendium dejecerit, explicat. Quorum aſſertioni Horatius accedit his verſibus.

. . . Deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Ætnam
Inſiluit. . .

Democritus autem Trezenius in libro contra Sophiſtas refert illum juxtà Homerum.

Connexo ex alta laqueo ſua guttura coruu
Inſerviſſe, anima, ut tetrum penetraret ad orcum.

Ex Diogene Laërtio de Vitis Philoſophorum lib. 8. in Empedocle apud Thomam Fazellum de Rebus Siculis Decad. 1. 6. pag. 135. 136. qui Laërtii filum elegantiori, & methodo, & charactere ordinavit.

C I X.

EMPEDOCLES II. AGRIGENTINUS.

EMpedocles II. Agrigentinus, primi nepos, Poëta Tragicus, ſcripſit *Tragœdias quatuor ſupra viginti*. Ex Conſtantino Laſcare.

O Lapſum

Lapsum hic Lascarem, & nepotem pro avo reposuisse constat ex Laërtii contextu. Quare Fazellus citatus loco citato subdit: Empedocles alter, superioris avus, non solùm rei militaris peritiâ insignis, cujus specimen Olympiade 71. victor non aspernandum edidit: quam ob causam, & belligerorum equorum alumnum eum Laërtius vocat; sed, & Philosophiæ studiis clarissimum, quatuor & viginti Tragœdiis editis mortuus est.

Idem Goltzius tradit. Ferunt aliqui Empedoclis avum fuisse eloquentiâ, & Philosophiâ clarissimum, militari peritiâ celebratum: ab hac Olympiade 71. vixisse, à quibusdam memoriæ proditum est. Ex Huberto Goltzio.

C X.

ENTIUS REX SARDINIÆ.

ENtius Siculus, Rex Sardiniæ Friderici II. Imperatoris nothus, inter Poëtas recensetur a Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

Sardiniæ, ut ab eâ Insulâ Januenses precibus Pisanorum eiiceret, à patre præfectus est. Mox ille navali classe Antistites, Romam à Gregorio IX. anno 1239. accitos, ut solemni Concilio Fidericum ob scelera Regno deturbaret, non longi à portu Pisano cepit ad patris mandatum, qui, uti referunt, ità scripserat:

Omnes Prælati, Papa jubente vocati,
Et tres Legati, veniant huc usque ligati.

Nuntio tàm insperatæ victoriæ Fridericus accepto, qui post victam, depopulatamq; Faventiam ad depopulationem vicinæ Bononiæ se paraverat, confestim omnes ad Amalphim Urbem carceri mancipandos misit. Gregorius hac novâ injuriâ tanto dolore est affectus, ut paucis post diebus febre correptus, decimo quarto sui Pontificatus anno mortem objerit. Sed Entius dum Bononiam obsidione premit, à Pontificio Legato, copiosâ Bononiensium manu instructo, capitur, atque ferreâ inclusus caveâ mortem subire cogitur anno 1272. Martio mense. Cadaver Bononienses in Divi Dominici honorificè condunt. Ex Hieronymo Surita Annal. lib. 5. cap. 61. pag. 417. 480. Abra-

hamo Bzovio Annal. an. 1239. num.43. Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 8. pag. 16. Roccho Pyrrho Chronolog. Regum Siciliæ pag. 49.

CXI.

EPYCIDES, ET HIPPOCRATES SYRACUSANI.

EPycides, & Hippocrates Syracusis oriundi, sed ortu Pœni, germani fratres, armis, & literis claruerunt. Copiarum ductores fraude Siculos à Romanis ad Pœnos inclinare conabantur. Ex Constantino Lascare.

CXII.

EPICHARMUS MEGARENSIS.

EPicharmus Siculus Megarensis Philosophus cum Pythagora Samio Phalaridem, ut tyrannidem deponeret, hortatus est. Sed identidem eandem rem inculcanti tyrannus respondit: aggredi tyrannidem appetentis est: deponere minimè. Comparans eam actionem sagittario, qui simul atque sagittam emiserit, non habet eam amplius revocandi potestatem. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 6. pag. 132.

CXIII.

EPICHARMUS SYRACUSANUS.

EPicharmus Syracusanus, vel ex Castro, oppido Sicanico, Poëta Comicus, Pythagoræ auditor. *Comœdiam* primus invenit, itemque tres *literas Græcas duplices*, *multasque præterea Comœdias* edidit. Hic à Hierone mulctatus est, quòd lascivos versus coram Cleginâ recitasset. Ex Constantino Lascare.

Mortuo statua erecta fuit Syracusis cum inscriptione.

Quantum sol vincit sublimis sidera cæli,
Quanto vis pelago major inest fluviis.
Tantum ego profiteor Sophia præstare Epicharmus:
Cui Syracusa comis patria serta dedit.

Co-

Comentaria reliquit, in quibus de naturâ rerum, de sententiis, de Medicinâ disseruit, notasque breves Commentariorum locis apposuit, quibus apertè indicat ab se opuscula elaborata. Obiit anno ætatis nonagesimo. Ex Diogene Laërtio de Vitis Philosophor. lib. 8. in Epicharmo. Refert Heraclides in Epitome Sotionis Pythagóram inter reliqua scripsisse Quintum Elothalem, Epicharmi patrem. Ex eodem Laërtio lib. 8. in Pythagora Samio.

Romæ in Bibliothecâ Vaticanâ, Sixti V. magnificentiâ instaurata, depictus Epicharmus Epigraphen hanc ostentat.

Epicharmus Siculus duas Græcas literas addidit.

Ex Mutio Pansa de Bibliotecâ Vaticanâ pag. 290. Antonio Cicarello in Vita Sixti V. Pont. Rom. pag. 609.

Epicharmi Syracusani opera Megarensi attribuit Fazellus, alterutrum floruisse ait multò ante Chionidem, & Magnetem antiquissimos Comicos. Cujus sententiam Cicero in Tusculanis celebrat: nollem mori, sed mortem nihil æstimo. Eum Plautus Horatio in Epistolis referente incitatus est. Vixit autem annos nonaginta septem, ut Lucianus refert. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 3. pag. 79.

CXIV.

EVAGRIUS.

Evagrius S. Pancratii, Tauromenitani Episcopi, discipulus, *mirabilem ejus vita stylo non incompto, sed Græco* exaravit. Verùm Evagrianum codicem mendosum censet Octavius Cajetanus Societatis Jesu tom. 1. Vitar. SS. Sicul. in Animaduersione ad Vitam S. Pancratii pag. 10. Atuerò illum probat, & plura de hoc Evagriano codice disserit, Placidus Reina tom. 1. Histor. Messan. pag. 111.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium ita de S. Pancratio lusimus.

Ex peditioni Tauromenitanæ
navali victoriâ proluserat Pancratius.
Nam Antiochiâ in Siciliam navigans Marciano comite,

Præsul

Præſul Tauromenitanus
à Petro Apoſtolo initiatus,
Lychaonidem navarchum, & nautas Chriſto ſubegit.
Hauſtam à pelago undam
ad abluenda capita
Neophytorum lacrymis compenſavit:
ipſam creditarum aquarum ſolutionem
pelago foeneratus.
Reſtituto incolumi navigio
ære alieno mare liberatur.
Conceptum jamdiu certamen
ut expeditius iniret Pancratius,
in arenam Tauromenitanam nudus deſcendit.
Everſo Phalconis fano,
Diruto Lyſonis ſimulacro,
Urbis Præfectum, Civeſque ferè omnes
in deditionem Crucis redegit.
Impeditus Urbanis exuviis,
Epaphroditum presbyterum,
levis armaturæ militem,
in proximum agrum eduxit,
ut agreſtium hominum turmas ruſticando caperet.
Interim pugnabat intra mœnia
novo telorum genere in Aquilinum,
vaniſſimorum Deorum ſtudioſum,
fautorem acerrimum.
Sacris enim imaginibus objectis à Pancratio,
verſis in adverſarios ipſos pugionibus
Aquilini partes ceciderunt.
Plus unius Dei cultor valuit,
quàm plurium propugnator,
plus religioſæ icones valuerant,
quàm olim terrificum Meduſæ caput:
id hoſtes vertebat in ſaxum,
illæ reddiderunt in cinerem.
Ornari meliori clypeo nequiverat Pancratius,
nec hebetiori gladio Aquilinus.

Uter-

Uterque iniquo Marte pugnavit:
sed ille propitium armorum numen expertus,
is iratum;
uterque probavit,
jaculantem in cęlum
in semet sagittas accersere.
Tot, ac tantis bellis feliciter confectis,
ne deessent ad triumphum agendum victoris insignia,
morsibus primò, mox fustibus, inde petitus lapidibus,
Denique ferro interemptus ab Artagato,
Martyrii palmam obtinuit.
Hanc in manu gestans
purpureâ proprii cruoris clamyde paludatus,
Superum capitolium conscendit.

C X V.

E U C L I D E S   G E L O U S.

EUclides Gelensis, Philosophus Platonicus, ac Geometra præstantissimus, alius fuit ab illo Megarensi, de quo Laërtius, & qui Dialogos scripsit, ut ait Proclus in secundo sermone in Primum Euclidis: utque scribit Hieronymus, vixit tempore Ptolemæi Primi, Junior Platone, sed vetustior Eratosthene, & Archimede: fuitque Gelous, ut ex verbis Laërtii colligitur. *Multa, ab Eudoxo, & Theateto sumpta perfecit*. Scripsit *Elementorum libros XIII.* nam alii duo additi fuerunt ab Hypsicle, & Aristæo. Item *Musicam, Optica, Catoptrica, Phænomena, Porismata, Dodomena*, quæ potius Theonis sunt. Hic à Ptolemæo Rege interrogatus, ut ait Proclus, esset ne ulla ad Geometria via concisior, quàm Elementaris? Respondit non esse ad Geometriam capessendam regiam viam, callemue ullum. Ex Constantino Lascare.

Euclidem Geometram Siculum Geloum fuisse Scriptores Nostrates, sive Lascarem secuti, sive ab antiquioribus edocti, omnes ad unum affirmant. Unus pro cunctis loquatur, Franciscus Maurolycus Messanensis, profundâ Mathematicarum facul-

cultatum notitiâ,& infinitâ propè Historiarum cognitione toto terrarum orbe clarissimus. Is lib. 1. Compend. Histor. Sicil. pag. 28. Post excessum Agathoclis, Regis Syracusanorum, anno mundi 4877. ante Christum natum 322. scribit Theocritum Poëtam Syracusis claruisse:nec non Euclidem Geometram ex Gelâ. Nam Megarensis ex Græciâ Philosophus Moralis fuit, ut Proclus, & Laërtius innuit. Cæterùm si domestica testimonia in causâ propriâ suspecta sunt; testes duos, externos homines, omni exceptione majores in medium proferam, qui dejectâ vulgi opinione, Siciliæ restituunt Euclidem suum, aut certè quidem Græciæ, tanquam non suum, in libertatem vindicandam subduxerunt. Alter est Christophorus Clavius Bambergensis, alter Joannes Baptista Ricciolius Bononiensis, uterque Societatis Jesu: illustrissima satis nomina, & vitæ institutis, & Mathematicarum scientiarum, & rerum abditarum inexhausto promptuario.

Si Proclo, nobili Scriptori, & aliis Auctoribus antiquis, credendum est, Euclides hic noster junior fuit illo Megaræo, floruitque tempore Ptolomæi Primi, qui Ægypto post Alexandri Magni mortem Olimpiade 115. & ante Christum natum anno 319. cœpit imperare; ut Joannes Lucidus refert. Quod quidem verius esse crediderim, hoc maximè adductus argumento, quod Diogenes Laërtius omnia opera Euclidis illius Megarici diligentissimè enumerans, nullam prorsus faciat mentionem hujus celeberrimi voluminis de Geometricis Elementis conscripti, in quo perpetuam, & nunquam interituram famam sibi comparavit Euclides, & gloriam. Neque enim putandum est Diogenem, in monumentis Philosophorum exercitatissimum, hoc tàm insigne opus vel scientem voluisse præterire, vel ab Euclide suo fuisse compositum ignorasse. Itaque Euclides noster Geometra acutissimus, ab illo Megaræo Philosopho longè alius est, qui cùm in doctrinâ Academicorum esset summâ cum laude versatus, animum totum ad Mathematicas disciplinas transtulit: in quibus ita excelluit, ut concordi omnium judicio principem inter Mathematicos sibi locum jure optimo vindicarit.

Hæc Clavius Prologom. in disciplinas Mathemat. de Euclide Geometra. Subdit ibidem ejusdem Elementa Geometrica,

& cæ-

& cætera ejusdem opera refert. Scripsit *volumina ad rem Mathematicam spectantia non pauca*, in quibus eximia ejus diligentia, admirandaque doctrina facilè elucet: qualia sunt *Optica*, *Catoptrica*, *Elementares Institutiones ad Musicam capessendam pertinentes*, *Phænomena*, *atque Datorum liber*, *opus de divisionibus*, quod nonnulli suspicantur esse libellum illum acutissimum de superficierum divisionibus, Machometo Bagdedino adscriptum, qui nuper Joannis Dee Londinensis, & Friderici Comandini Urbinatis operâ in lucem est editus. Conscripsit item *Conica Elementa*, Auctore Proclo, quæ tamen ad nos nondum pervenere, & *alia idgenus opuscula*. Maximè verò *volumen Geometricorum Elementorum*, nunquam omnium consensione satis laudatum, tàm mirabili ordine, tantâque eruditione contexuit; ut nullus unquam eorum, qui similia conscripserunt Elementa, conscripserunt autem, ut ait Proclus, non pauci, par illi extiterit, nedum ipsum superarit.

Ipse verò Clavius libros XV. Elementorum Euclidis perspicuis demonstrationibus, accuratisque scholiis illustravit, addito libro XVI. de Solidorum Regularium cujuslibet intra quodlibet comparatione. Commentaria hæc sæpiùs excusa Carolo Emmanueli, Sabaudiæ Duci, dicata, prodierunt. In eorum præfatione Commentariorum suorum rationem aperit, non pauca de aliorum Commentariis edifferens: quæ quidem omnia rem, quam tractamus, quàm maximè nobilitant.

Extant, inquit Clavius in Præfatione citatâ, Commentarii Campani, ac Theonis in singulos Euclidis libros sanè eruditi, qui satis esse possint cujuis ad facilè consequendam horum Elementorum doctrinam. Sed alter secutus in omnibus est traditionem Arabum, qui magnâ ex parte Euclidis ordinem, ac methodum perverterunt, verbaque propositionum ejusdem locis non paucis immutarunt, ut verus, germanusque Auctoris sensus perdifficilè possit intelligi. Alter penè innumeris mendis, vitiisque injuriâ librariorum ita est depravatus, & propter notas Græcas, quæ in ejus demonstrationibus adhibentur, obscuras illas, & malè impressas, adeò impeditus; ut magnam difficultatem inexercitatis ingeniis, perplexitatemque gignat. Quo fit, ut Euclidem sine maximo labore, ac studio nemo percipiet.

Jam si alii ad nostram usque memoriam majus aliquod studium, operamque in hoc munus intepretandi Euclidis Elementa contulerunt; hi vel sex priores tantùm libros exposuerunt; vel, si qui in universum Euclidem Commentarios ediderunt; hi persępè relictis antiquorum demonstrationibus certissimis, proprias alias, ac novas confinxerunt: quæ plerumque non tàm firmæ sunt neque rem ipsam simpliciter, & absolutè conficiunt. Præsertim, quòd modò à propositionibus voces quasdam perperam detrahunt, modò alias ineptè apponunt, modò denique nonnullas temerè immutant: ut meritò de vero, proprioque Euclidis sensu dubitare quis possit. Quâ tamen in re Fridericum Comandinum Urbinatem Geometram non vulgarem excipio, qui nuper Euclidem latinè redditum in pristinum nitorem restituit, paucis locis exceptis, in quibus non parùm à vero aberravit.

Clavio Ricciolium attexam. Is tom. 1. part. 1. Magni Almagesti Chronolog. 2. Astronomor. vel Astrologor. Cosmographor. aut Polyhistor. qui Astronomica, vel Geographica propiùs attigerunt, hæc habet. Petrus Ramus lib. 1. Schol. Mathem. & noster Clavius in Prologomenis ad Euclidem, censet Euclidem, cujus Elementa Geometrica extant, esse diversum ab illo Megarensi, eo potissimùm argumento, quòd Diogenes Laërtius loquens de operibus Euclidis Megarensis nusquàm tàm egregii monumenti, quale sunt Elementorum libri, nec non Optica, Catoptrica, Musica, Data, & Phœnomena. Esto enim Euclides, ut Proclo visum est, Elementa hæc ab aliis, præsertim ab Eudoxo, & Theęteto collegerit, adjectis certis demonstrationibus, ubi deerant; magna tamen laus hæc ipsa est, inquit Petrus Ramus, inchoata perficere, ex incertis certa facere, sed maximè omnium indigesta componere. Nec derogatur illi à Proclo, quòd Elementorum vocetur non inventor, sed constructor, & demonstrator: quo jure plures aliqui antiqui palmam sunt adepti, & adipiscentur in posterum apud cordatos viros.

De patriâ Euclidis, de ipso Euclide, deque operibus ejusdem dictum satis. Referendæ huc essent additiones omnes Elementorum Euclidis, sive Græcæ, sive Græco-Latinæ, sive Latinæ, sive Italicæ singillatim. Sed prosequi tàm minuta molestum est.

est, nec quicquam præsefert utilitatis. Superest, ut pauca de Gelâ, Siciliæ Urbe vetustissimâ, dicamus: cùm ejus memoria in hac Bibliothecâ non rarò incidat, & hîc meminisse juvabit.

Gela Siciliæ flumen, à quo Gela Urbs nuncupatur. Gelam autem Antiphones è Rhodo, & Enthimus è Cretâ Colonias ducentes, condiderunt à Syracusis conditis annos quinque supra quadraginta, ex Thucydide lib. 6. nimirum Olympiadis XXII. anno 3. ante Christi nativitatem 690. ex Cluverio lib. 1. Veteris Siciliæ cap. 15. Anno verò propè 108. à Gelæ primordiis Gelenses Agrigentum condiderunt. In tantam deinde amplitudinem & Gela, & Gelenses venerunt, ut mole suâ corruerint. Nam Olympiade CXXIV. à Phintia, Tyranno Agrigentinorũ, deletum est, & Gelæ, & Gelensium nomen. Sed ubinam extiterit Gela, dissentiunt Scriptores. Alii affirmant, & quidem veriùs, fuisse à mari distantem, ad mare verò ex Gelæ ruinis constructam Phintiam, quam hodie Alicatam appellamus. Alii, ubi nunc Terranova, alii, ubi Veteris Plutiæ vestigia visuntur, alii, ubi aliarum Urbium busta jacent, Gelæ situm statuunt. Gela fluvius, & ejusdem nominis Urbs memoratur ab Herodoto, Thucydide, Aristophane, Virgilio, Ovidio, Plinio, Silio, Claudiano, Diogene, Stephano, Vibio, Suida, & aliis. Consule Joannem Paulum Clarandaum Societatis Jesu in Historiâ Platiensi à pag. 18. ad pag. 57. lib. 1. cap. 4. & 7.

CXVI.

EUCLIDES LEONTINUS.

Euclides Philosophus, quem inolita jam opinio Megarensem credendum contendit, natus est Leontini, matre Leontinâ Euridice, patre Megarensi Hegesippo. Adhuc infans involutus fasciis Megaram Provinciæ Atticæ ductus, ibidem in magnum Philosophum Socrate magistro adolevit, ut omnem Græciam famâ suâ compleverit. Consule Diogenem Laërtium de Vitis Philosophorum in Euclide Megarensi. Cæterùm Leontinum Euclidis vulgò Megarensis patriam Theophilus agnoscit apud Philadelphum Mugnos in Novo Laërtio pag. 25.

CXVII.

EUDOXUS SYRACUSANUS.

Eudoxus Syracuſanus Poëta Comicus, Agathoclis Tyranni ſecundus ex tribus filius, *multas Comœdias* compoſuit, ex quibus octies adeptus eſt victoriam, ter in urbano certamine, quinquies in Lenaico. ex Conſtantino Laſcare, & Huberto Goltzio.

Fuerunt, & tres alii Eudoxi: primus Gnidius Aſtrologus, Medicus, Geometra, & Legum Lator. Secundus Rhodius Hiſtoriarum Scriptor. Tertius, & alius Gnidius Medicus. Ex Diogene Laërtio de Vitis Philoſophorum lib. 8. in Eudoxo Gnidio.

CXVIII.

EUHEMERUS MESSANENSIS.

Euhemerus Meſſanenſis fuit, *Jovis, & cæterorum, qui Dii putabantur, res geſtas collegit, Hiſtoriamque contexuit ex titulis, & inſcriptionibus ſacris, quæ in antiquiſſimis templis habebantur, maximèque in fano Jovis Triphilii*, in quo auream columnam à Iove poſitam fuiſſe ſcribit, cui, ut rerum à ſe geſtarum monumenta eſſent, res à ſe geſtas inſcribi juſſerat. Eam Euhemeri Hiſtoriam Ennium eſſe interpretatum, & ſecutum Lactantius teſtatur. De hoc Euhemero Hiſtorico Diodorus Siculus lib. 6. Biblioth. qui liber cùm interciderit cum aliis ejuſdem plurimis, ex eo decerpta lege in Euſebio lib. 2. Præparat. Evangel. Ex Huberto Goltzio.

Euhemeri patriam incertam putat Hieronymus Columna in fragm. Ennii lib. 4. Nam Plutarchus in libris, quos de dogmate Philoſophorum ſcripſit, Tegeatem facit, ſed in libro de Oſiride, & Iſide Meſſenium: quod confirmat Ælianus, Strabo, & Lactantius. Clemens Alexandrinus, & Arnobius Agrigentinum fuiſſe tradunt. Mendacem illum appellant Plutarchus de Oſiride,

de, & Iside, Strabo lib. 11. Apollodorus apud Strabonem lib.7. Idem Plutarchus de Placitis Philosophorum lib.1. cap. 7. Theophilus Antiochenus Episcopus lib. 3. sermonum apud Joannem Gerardum Vossium, Alexander ab Alexandro lib. 6. cap. 26. dier. Genial. Sextus Empiricus adversùs Mathemat. lib. 8. Timon Phliasius apud Politian. Miscellan. cap. 35. impium, & Atheum criminantur. Sed hanc turpem notam eluere ab Euhemero conatur Hieronymus Columna in Vitâ Ennii pag. 25. *quædam alia opera* scripsisse censetur: nam citatur à Varrone de re rusticâ lib. 1. cap. 1. Columella lib. 9. cap. 3. ab Hygino lib. 11. rerum Astronomic. cap. de Eniocho, Plinio lib. 26. cap. 12. à Pompejo Festo ad Proverbium, Sus Minervam. Ex Placido Reina in Histor. Messan. tom. 1. à pag. 210. ad pag. 218.

Censorinus inter Elegiographos, Vossius, inter Poëtas Græcos Euchemerum numerant. Vixit Cassandro Rege, cui maximè carus, longis peregrinationibus susceptis Oceani meridionalem plagam lustravit. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

CXIX.

EUMACHUS.

Eumachus inter Poëtas Siculos recensetur à Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtar. Siculor.

CXX.

BEATUS EUSEBIUS AGYRENSIS.

B. Eusebius Monachus, Syriacè, ac Latinè doctus: incertum exinde infert Cajetanus, Syrusne, an genere Italus extiterit. Certè quidem domo Siculus Agyrensis fuit. Nam divo Philippo, à Petro Apostolo ad serendam Evangelii sementem, fugandosque Dæmones, in Siciliam destinato, comes adhæsit, & cum eo ex Oriente Romam navigavit, hinc Agyram advenit. Hic fœderatis precum opibus cum Philippo procul exturbavere Dæmones, qui proximum Agyræ montem, cavernasque

quæ adversùs Ætnam infesti tenebant: quorum agmen deforme instar lapidum è montis vertice devolui, ac specie ignis è templo prorumpere vidit Eusebius, qui Urbem, & propinquos Urbi secessus morâ suâ nobilitavit. Sed Orbiani Toparchæ metu Alexandriam concessit, ibique *Vitam, & Miracula Divi Philippi*, quæ conscripserat, propagavit. Tandem Agyram reversus, in pace quievit. Ejus caput die 12. Maii festo etiam solemni ritu, ac pompâ per Urbem circumducitur. *Narratio B. Eusebii Monachi de Vita, & Miraculis Divi Philippi, Apostolici Presbyteri, Dæmonum expulsoris*, extat apud Octavium Cajetanum tom. 1. Vitar. SS. Sicul. pag. 28. Sed pag. 33. Vita ejusdem Beati Eusebii legitur ex Actis S. Philippi. Acta Eusebiana de S. Philippo Græcè scripta reperiebantur in Bibliothecâ Vaticanâ, Cryptæ Ferratæ, ac Messanensis Cœnobii S. Salvatoris: latinè vertit Jacobus Sirmundus Societatis Jesu, vir plane doctissimus. Eadem Acta latine extant in m. ss. codd. Ecclesiarum, Agyrensis, Catanensis, Syracusanæ, & Panormitanæ, ex iisdem Græcis fontibus deducta. Ex Octavio Cajetano Societ. Jesu in Animad. ad Vitam S. Philippi pag. 21. tom. 1. Vitar. SS. Siculorum.

Agyram Urbem, cujus populum fidelem, fortissimum, locupletem, atque illustrem Cicero in Verrem V. appellavit, ab Argyrio dictam ferunt, quod latinè argenteum sonat: nam argenti fodinas habet. Viventibus adhuc Jolajo, & Herculi templa dicavit, sacris etiam celebrioribus institutis. Sed Sancti Philippi appulsu tot, ac tantis beneficiis cumulata, ob extinctam Idololatriam, ob fugatas Dæmonum phalanges, Sanphilippus dici coepit, & etiamnum tam divinâ nomenclatione gloriatur. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Catan. pag. 106. qui pag. 107. quædam de B. Eusebio narrat, quæ parùm sibi constant.

CXXI.

FABIUS.

Fabius Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

FE-

CXXII.

FELIX EPISCOPUS MESSANENSIS.

FElix anno 590. Messanensi Ecclesiæ præerat. Benedictinum institutum professus, eodem Augustinum, Anglorum Episcopum, & Apostolum, erudivit, ut Gregorius Magnus Pontifex Maximus, Felici scribens, apertè testatur. Quod scripsi Augustino, Anglorum gentis Episcopo, alumno, ut recordaris, tuo. Illum verò instituit Romæ in ipsius Gregorii Magni Cœnobio S. Andreæ, cujus præfecturam administrabat ex Uvione lib. 1. cap. 20. pag. 232. Ligni Vitæ, Joanne Diacono lib. 2. cap. 33. de Vitâ S. Gregorii Magni. Plures epistolas Felici Gregorius misit, quas in Registro videre est. Felix Gregorio unam dedit, in quâ Beatissimum Pontificem alloquens, cum eo ab infantiâ nutritum, edoctumque se ipsum meminit. Extat tom. 3. Concil. General. *Epistola Felicis Episcopi Messanensis ad Gregorium Magnum P. O. M.* De Felice plura Rocchus Pyrrhus in Notit. Ecclesiæ Messan. à pag. 261. usque ad pag. 286. Carolus Morabitus in Annal. Ecclesiæ Messan. pag. 117. & seqq.

CXXIII.

FILIÆ STESICHORI HIMERENSES.

FIliæ Stesichori Himerenses, Lusciniæ parentis æmulatrices, celebres Poëtæ audierunt. Ex Constantino Lascare.

CXXIV.

FLACCUS.

FLaccus Siculus sub Claudio Nerone scripsit *Latinè de limitibus*, Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Sicul. in Animadversion. pag. 106.

Vi-

Wilielmus Goësius collegit, illustravit, atque edidit Auctores rei Agrariæ, unà cum Nicolai Rigaltii notis, & observationibus, nec non Glossario ejusdem. Amstelodami 1674. in 4. Sunt autem nomina veterum Auctorum, qui hoc volumine continentur. Siculus Flaccus, Julius Frontinus. &c.

CXXV.

FLAVIUS VOPISCUS SYRACUSANUS.

Flavius Vopiscus Syracusanus edidit *Vitam Aureliani Imperatoris, item Taciti Imperatoris, & fratris ejus Floriani: ad hæc Probi, quam ad Celsum* scripsit, nempe Rufum Celsum, ut in Firmo vocat. Edidit item *quadrigam Tyrannorum, Firmi, Saturnini, Proculi, & Bonosi: præterea trigam Imperatorum, Cori puta, Numeriani, & Carini.* Neque præter ista quæ hodie extant, quicquam vel ab ipso Auctore, vel ab alio Scriptore citatur. Quâ vixerit ætate, non uno colligere est argumento: avum enim suum interfuisse dicit concioni, cùm Aper manu occideretur Diocletiani. In Carino autem quatuor hosce Principes laudat, Diocletianum, Maximianum, Galerium, & Constantium, atque horum singulis libris vitam esse proditam ait à Claudio Eusthenio, qui Diocletiano ab epistolis erat: atque hoc idcirco à se dici, nequis rem tantam à se petat, maximè cùm virorum Principum vita non sine reprehensione dicatur. Unde liquet vixisse post obitum Constantii Chlori, qui Constantini Magni pater fuit. Attamen in Aureliano ait: & est quidem jam Constantius Imperator. Sed puto ab Aureliano scribendi initium fecit: Carinum verò in literis misit post obitum Constantii. Vel hoc verum est, vel scribi debet: jam Constantinus Imperator: vel intelligendus Constantius, Constantini filius, & omnino verius, quod primo loco dicebam. Nam Aurelianum multò ante alios editum fuisse verba hæc ostendunt in Probo: sed non patiar ego ille, à quo dudum solus Aurelianus est expetitus, cujus vitam, quantum potui, persecutus, Tacito, Florianoque jam scriptis; nonne ad Probi facta conscendere, si vita suppetat, omnes, qui supersunt, usque ad Maximianum, Diocletianum dicturus. In

Vopiſco præter eruditionem illud etiam laudamus, quod omnia ordine narrat meliori, quàm factum fuit à Spartiano, Capitolino, atque aliis Auguſtæ Hiſtoriæ Scriptoribus, in quibus pleraque valde turbata. Cæterùm decreverat quoque memoriæ tradere *Vitam Apollonii Thianæi* cujus magicas fraudes veris Chriſti miraculis opponebant Gentiles. Hunc impoſtorem Vopiſcus in Aureliano appellat celeberrimæ famæ, auctoritatiſque, ſapientem Philoſophum, amicum verum Deorum, ipſum verò pro numine frequentandum. Et poſt aliqua de eodem ait: quid enim illo viro ſanctius, venerabilius, antiquius, diviniuſque inter homines fuit? Ille mortuis reddidit vitam, ille multa ultra homines, & fecit, & dixit: quæ qui volet noſſe Græcos legat libros, qui de ejus Vitâ conſcripti ſunt. Ex his cognoſcere eſt, ut Vopiſcus magnis follibus propudioſa fuerit mendacia ſpiraturus, ſi ſcripſiſſet Vitam Apollonii, quam continuò pôſt promittit his verbis: ipſe autem, ſi vita ſuppetat, atque ipſius viri favori uſquequaque placuerit, breviter ſaltem tanti viri facta in literas mittam. Non quò illius viri geſta munere mei ſermonis indigeant; ſed, ut ea, quæ miranda ſunt, omnium voce prædicentur. Ex Joanne Gerardo Voſſio de Hiſtoric. Latinis lib. 2. pag. 193.

CXXVI.

FLORIDICUS ENNENSIS.

FLoridicus Ennenſis Medicus præclariſſimus, legitur apud Leonardum Orlandinum de Ætna pag. 32. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccleſiæ Catan. pag. 100.

CXXVII.

FRANCISCUS JOANNELLUS MESSANENSIS.

FRanciſcus Joannellus Meſſanenſis, Conſtantini Laſcaris in Græcis diſciplinis diſcipulus, multorum præceptor evaſit. Nam illuſtris Grammaticus Scholam habuit adoleſcentibus

frequentiſſimam. Dedit *Epiſtolam quandam ad Joannem Philippum Roccam, nobiliſſimum virum, in qua Bernardum Ricium laudat.* Ex Placido Reina tom. 2. Hiſtor. Meſſan. pag. 47. & 48.

CXXVIII.

FRANCISCUS PHARAONIUS MESSANENSIS.

FRanciſcus Pharaonius Meſſanenſis, Conſtantini Laſcaris in Græcis literis auditor, quas tamen leviter hauſit, celebris Grammaticus, cujus *Inſtitutiones* ſæpè multis in locis impreſſæ, puerorum manibus teruntur, Poëta non ignobilis. Floruit tempore Ferdinandi Acunæ, Siciliæ Proregis. Marcus Baſilius, Plancarenus Pharaonii diſcipulus, hoc præceptori ſuo epicedion ſcripſit:

Muſarum hic famulum claudit libitina, colonum
Parnaſſi, & vatum per juga ſacra ducem.
Idem olim latiæ fidiſſima cura Minervæ,
Nunc jacet: heu longum nox premit una diem!
Aſt ſinite, o Superi, manes requieſcere, quando
Multa viro pietas aſtitit alma comes.
Tu Phoebæa cohors, ſacras operata per aras,
Thus adole, & fertis mox age necte comas.
Necte comas apio, & lauru Peneide frontem:
Funeris ad pompam, ſic redimita veni.
Sarcophago interea meritum reddamus honorem,
Candida puniceis lilia miſta roſis.

Ex Marco Baſilio Plaucareno in Vitâ, & Epicedio ejuſdem Pharaonii.

CXXIX.

FRIDERICUS II. IMPERATOR, ET REX SICILIÆ, PANORMITANUS.

FRidericus II. Henrici VI. Romanorum Imperatoris, Utriuſque Siciliæ Regis, filius, quinquennis puer patri ſub tutelâ Conſtantiæ matris ſuccedit. Etiam ſeptennis Panormi Regio

Regio diademate insignitus est. Annum agens vigesimum Innocentii III. Pontificis Maximi intercessione ab Germanorum Septem-viris Imperator contra Othonem IV. quem Pontifex, Pontificiæ ditionis agrum devastantem, Imperiali dignitate privaverat, creatus est: eoque armis Imperio pulso, Romæ ab Honorio III. Pontifice Maximo Augustus salutatus, & inauguratus est. Hic multis in Italiâ, in Siciliâ bellis gestis, Hierosolymæque Regno Saracenis adempto; ætatis suæ quinquagesimo septimo Tarenti moritur Idibus Decembris à Christo nato M C C L. Inde Panormum ejus cadaver translatum, in principe templo porphyreticho sepulcro tumulatur, ubi sequentes versus leguntur.

Qui mare, qui terras, populos, & Regna subegit,
Cæsareum fregit subitò mors improba nomen.
Hìc jacet, ut cernis, Fridericus in orbe Secundus,
Quem lapis hic totus, cui mundus paruit, arcet.
Vixit annos 57. Imperii 38. Regni Hierosol.
25. Siciliæ 57. obiit anno 1250.

Non vacat Auctorum opiniones examinare, quo anno ortus fuerit, quandiu Rex Siciliæ, Hierosolymæque, aut Imperator vixerit: etenim hac in re multiplex sententia jactatur. Verùm constanter tenendum Panormi ortum esse constanti Panormitanorum traditione, qui locum indicant in mediâ principis templi arcâ, ubi Constantia, ne suppostitii filii suspicio nasceretur, Fridericum sub tentorio peperit, sterilitate ipsâ prælætitiâ gestiente. Confirmat Veterum traditionem multorum Auctorum suffragium, quos videre est apud Augustinum Invegium quibus idem Invegius astipulatur, tom. 3. Annal. Panormit. pag. 494. 495.

Hunc linguarum Latinæ, Græcæ, Saracenicæ, & Germanicæ peritissimum, in bonarum artium professores, & Academiarum proventus augendos liberalissimum extitisse affirmant. Effecit insuper, ut Ptolemæi Almagestum ex Saracenico idiomate latinitate donaretur, & eâ occasione Mathematicæ disciplinæ, quæ multis jam annis Europâ exulaverant, veluti postliminio redierunt. Primus etiam medendi arte nobiles Auctores Europæ ostendit. Prætereà sub idem tempus Italica Poësis Pa-

Q 2 normi,

normi, & Messanæ, ubi Rex morabatur, habuisse primordia tradunt plerique docti viri, eumque scripsisse *carmina Italica*, illi seculo minimè iniucunda. Leo Allatius, genere Chius, eruditè disserit hac de re in Epistolâ nuncupatoriâ Poëtarum antiquorum Italorum ad Academicos Messanenses, & nonnullorum Siculorum carmina, ex codicibus manu exaratis pervetustis in lucem prodit: quorum Elogia suis in locis sine fuco, & phaleris dabimus. Ex Scriptoribus Historiæ Augustæ, Thomæ Fazello, & Huberto Goltzio in Historiâ Siculâ, Leone Allatio de Poëtis antiquis Italis.

CXXX.

FRONTINUS.

Frontinus Siculus sub Claudio Nerone scripsit *latinè de aquæductibus*. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animad. pag. 106.

CXXXI.

FULGIDAS GELENSIS.

Fulgidas Gelensis Geometra. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Agrigentinæ de Scriptoribus Gelensibus pag. 344.

CXXXII.

GEORGIUS.

Georgius cognomento Siculus inter Poëtas Siculos recensetur à Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

CXXXIII.

GEORGIUS EPISCOPUS SYRACUSANUS.

Georgius Episcopus Syracusanus, anno Christi Servatoris 663. sanctitate, ac literis floruit. Sub ejus Pontificatu Con-

Constantium Imperatorem Syracusis necatum tradit Anastasius Bibliothecarius in Vitâ Vitaliani Papæ. Nam Constantius cùm Syracusis sextum annum ageret, & avarè, nec majorum more, aut juris formâ, sed tyrannicè tributa ex Siciliæ Urbibus exigeret, adeò ut multi non solùm fortunis, sed etiam uxoribus, & liberis spoliarentur; meritò in odium civium traductus, dum molliter, ac libidinosè in balneis lavaretur, saponeque Gallico deliniretur, ab Andrea Troyli filio, cæterisque suis domesticis ferventi situlâ in verticem ejus injectâ excerebratus occubuit, 15. Julii anno 668. Georgius autem occisus est in loco, qui Maran vocabatur, sepultusque in æde S. Anastasiæ de Ollis. Subdubitat autem Cajetanus, num à Saracenis fuerit interemptus, cùm Syracusas diripuerunt, & odio in Christi fidem acti Religionis nostræ capita, & nervos maximè deiicere, ac dissolvere conati sunt. Planè ad viri laudem facit ea occisionis memoria, & sepulturæ. Dicitur eum didicisse Constantinopoli, & *Troparia, quæ in Christi nativitate canuntur, & in Epiphania*, fecisse. Ex Anastasio Bibliothecario in Vitâ Vitaliani Papæ, Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 6. pag. 405. Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusanæ pag. 137. Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Appendice pag. 472.

Troparium autem, est sectio Canonis Psaltici. Nam in Ecclesiâ Orientali certis diebus certos Canones canebant, quos in Troparia dividebant, plerumque in triginta, sed unum magnum Canonem in CCL. Vide Meursium in Glossâ Græcolatin. Ex Joanne Passerat. in Diction. Calepini.

Sed Dominicus, & Carolus Magrus, germani fratres Melitenses, in Hiero-Lexico literâ T. verbo Tropus rem enucleatiùs explicant. Tropus genus Monastici cantus, qui ante Missæ introitum in solemnitatibus dici solebat, à Divo Gregorio Papa, ut refert Durandus lib 4. cap. 1. institutus. Et est ejusmodi: exempli gratia in die Nativitatis Domini Introitus prioris Missæ incipit: ecce adest, de quo Prophetæ cecinerunt, & posteà immediatè sensum continuando Introitum coniungebant, Puer natus est, &c. Vox enim Tropus conversionem, & revolutionem significat. Nam recitantur eadem verba: & ideo à Joanne Beleth cap. 19. dicitur zona, quia tanquam cingulum ambo-

rum

rum sensuum capita connodat. Ac Tropanarius dicebatur liber, in quo continebantur ejusmodi Tropi. Græci tamen Troparium vocant nonnullas preces, quàs sæpè in Horis Canonicis canunt. Hæc Magrus.

CXXXIV.

GOFFREDUS RIZARUS CATANENSIS.

GOffredus Rizarus Catanensis, Alphonso Regi à Consiliis, nobilis, & egregius legum Doctor, prudentiâ, fide, memoriâ tandem, quâ veluti codice utebatur, insignis, nomen non modò Siculorum Elogiis, sed etiam fastis æternitatis inscribendum sibi peperit. Ex Joanne Baptista de Grossis in Decacordo Catan. chordâ 9. pag. 147.

CXXXV.

GORGIAS LEONTINUS.

GOrgias Leontinus Orator Subtilis, discipulus Empedoclis, ac Tisiæ. Primus Athenis artem Oratoriam publicè legit, multosque docuit. *Plura in arte* edidit, *plura* composuit. Hujus *tres* extant *Orationes*, quas ego legi, ait Lascaris, in Bibliothecâ Florentinâ Divi Marci. Ex Constantino Lascare.

Gorgias Leontinus Caramantidæ filius fuit, si Philostrato, & Pausaniæ, aut Philolai, si Æliano credimus, Empedoclis discipulus, ut refert Quintilianus. Præceptor fuit Poli Agrigentini, Periclis, Isocratis, Alcidamanti, & complurium Philosophorum, atque Oratorum. Gorgiæ tanquam patri quicquid habet ars sophistica ingenii jure debet, ut auctor est Philostratus, qui vitam ejus exactè scripsit. Vehementia prætereà in dicendo, paradoxorum spiritus, magniloquentia, elocutio, transgressio adiectiones, verba etiam poëtica, ornatus, gratia, ex quibus oratio tùm dulcis, tùm potens emanaret; Gorgiæ inventionis est opus. In Panegyricis quoque eminentissimus est visus: in Oratoriâ, ac Sophisticâ arte usque adeo fuit eminens, ut singulis annis à discipulis centum minas assequeretur, & alios ex patro-

trociniis dicendi quæstus faceret. Hic, ut Plato, & Cicero tradunt, de quacumque re in disceptationem, quæstionemque vocatus copiosissimè se dicturum profitebatur, ausúsque est in conventu omnium ex singulis poscere, quâ de re quisque vellet audire. Hic hominum primus, & auream statuam, & solidam, quæ suam effigiem ad vivum propè exprimebat, septuagesimâ circiter Olympiade, cùm *Orationem Pythicam* ex arâ habuisset, Delphis in templo Apollinis sibi posuit, ut lib. 10. scribit Pausanias: cùm cæteris non aurea, sed deaurata surrigeretur: tantus fuit ejus docendæ artis Oratoriæ quæstus, ut Philostratus, Cicero, Diodorus, & Plinius memorant. Hic ob eloquentiam, famam, & commendationem à Leontinis inter Legatos primus pro auxiliis contra Syracusanos impetrandis Athenas missus est. Ingressus Urbem, cùm in Senatum, ac populi conventum adductus esset, *Orationem* habuit, maximâ acrimoniâ, arte dicendi, exercitationis inventione, ac declamandi modo, atque peritiâ adeo insignem; ut licèt Athenienses ingenio summo, summâque eloquentiâ pollerent, & novitatem ejus sermonis, & colorum Rhetoricorum pinguedinem, à communi artificio differentem admirati, præsidium, quod postulabat, libenter concesserunt. Hinc, ut Suidas Scribit, ut Athenis publicè Artem Oratoriam profiteretur, verbis simul, & summis cum præmiis adduxerunt. Ubi diu cum incredibili omnium admiratione, attentioneque avidissimè audiretur; Critiam, & Alcibiadem, ambos ætate florentes, Periclem quoque, ac Thucydidem senescentes sibi devinxit. Tandem visendæ patriæ desiderio impepetratâ ab Senatu veniâ in Siciliam profectus Leontinum pervenit. Patriâ revisâ, salutatisque laribus, in quibus fuerat educatus, quorum adhuc in regione Castelli novi diruta Leontini ostendunt vestigia, quasi sitim extinxisset, Athenas reversus est. Ubi tandem ineditâ, ac senio summo confectus occubuit: cujus funus tanto honore sunt prosecuti, ut cùm cæteri Areopagitæ æneâ tantùm statuâ pro justis donarentur, Gorgiam solùm aureâ insculpi sanxerint. Uixit autem annos centum, & octo, sive CIX. ut Apollodorus tradit, eo corporis robore, ac sensuum integritate, ingenio vegeto, & memoriâ firmâ, ut interrogatus, cur tandiu vivere vellet? Respondisse dicatur à Cicerone,

ni-

nihil se habere, quod senectutem incusaret. Interrogatus iterum causam tàm longæ senectutis, & valetudinis in omnibus sensibus vigentis? Respondisse à Luciano in Macrobiis traditur, quòd aliorum convivia non sit sectatus. Quo factum est, ut in adagium Gorgiæ senectus, pervenerit. Cùm itaque Gorgias ad supremum senectutis pervenisset, infirmitate detentus, ac morti vicinus, in somnum dilapsus est. Tunc ad eum quidam accedens, quæsivit, quid ageret? cui ille respondit: jam me somnus incipit fratri tradere: mortem somni fratrem appellans, ut Ælianus lib. 2. refert. Hujus viri *tres* hodie *Orationes* extant Florentiæ in Bibliothecâ divi Marci Ordinis Prædicatorum. Ex Thoma Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 3. pag. 73. 74.

De Gorgiâ Leontino multa comminiscitur Philadelphus Mugnos in suo novo Laërtio pag. 48. 49. quæ nullius pretii erit huc ingerere. Multa phreterea sparsa leguntur apud Veteres de Gorgiâ, ex quibus duo proferam.

Isocrates, Theodori filius, Erechtiensis, qui puer ità ingenuè institutus est, ut quisquam alius Atheniensium, Prodicum Ceum, Gorgiam Leontinum, Tisiam Syracusanum, Theramenem Rhetorem audivit. Scripsit Panegyricum annis ante exitum X. aut, si aliis credendum, XV. quem è Gorgiæ Leontini, & Lysiæ scriptis fertur transtulisse, de Permutatione, annos natus XXCII. ad Philippum paulò ante obitum. In ejus sepulcro fuit mensa, Poëtas, & Magistros ejusdem habens, inter quos Gorgiam, intuentem, in cęlestem globum astante Isocrate. Ex Plutarcho de Vitis X. Rhetorum in Isocrate.

Xenophon hoc modo in amicitiâ Cyri venit: erat illi familiaris quidam Proxenus nomine, Bæotius genere, Discipulus Gorgiæ Leontini, Cyro notus, & carus. Is apud Cyrum Sardis morabatur: scripsit autem Xenophonti epistolam Athenas illum accersens, & Cyro amicum fieri suadens. Xenophon autem, & Socratis, & Oraculi Delphici monitis ad Cyrum accessit, in cujus animum ità sese insinuavit, ut non minùs illi amicus, carusque fuerit, quàm Proxenus. Ex Laërtio de Vitis Philosophor. lib. 2. in Xenophonte.

Gorgiam post Salomonem cæteris præferendum dixit Petrus Gregorius Tolosanus, qui Comment. Artis Mirabilis cap.

7. pag.

7. pag. 116. 117. 118. latè differit de Gorgia Leontino.

CXXXVI.

GORGODORUS LEONTINUS.

Gorgodorus Leontinus, Philosophus, & Geometra, Philolai Mechanici filius, Tisiam primùm audivit, postea Tarentum accessit ab Archytâ Tarentino Geometriæ addiscendæ causâ. Is Archytas Platonem, cujus in Geometriâ discipulus fuerat, per literas monuit, ut ex Siciliâ discederet, quòd Dionysius, Tyrannus Syracusanorum, de eo necando cogitaret. Columbam ligneam tàm affabrè effinxit, libravitque, ut vivæ volatum imitaretur. Cæterùm Gorgodorus sub Archytæ disciplinâ magnos proventus fecit, adeò ut in patriam reversus, Gallum automatum, sive à seipso saltitantem efformaverit, &, ut Hermodorus tradit, accepto per spiramenta quædam aëre Galli cantus æmulantem. Hunc Auctor dono dedit Olympio, Leontinæ Reipublicæ Principi, qui C. Plauto, Consuli Romano, amico suo misit. Vixit annos 86. devixit anno mundi 3616. Ex Philadelpho Mugnos in Raptu Proserpinæ pag. 9. in suo novo Laërtio pag. 51. 52. ab urbe conditâ 401. secundùm Timæum apud Teophilum.

CXXXVII.

SANCTUS GREGORIUS EPISCOPUS AGRIGENTINUS.

S. Gregorius Monachus Basilianus, Episcopus Agrigentinus, Prætoriæ, in vico Agrigentino, patre Charitone, matre verò Theodote, nobilibus, parentibus, anno circiter 524. Justino seniore Imperatore, ortus, à S. Potamione Antistite undâ lustrali aspergitur. Sub Donato Agrigentino rationem, ac convenientiam numerorum, festorumque dierum ambitus triennio perfectissimè comprehendit, atque ad alta, solidaque progressus, Davidis carmina perdidicit. Duodennis Clericis annumeratus, Donato Bibliothecario erudiendus traditur. Angeli monitu insciâ domo ad littus descendens, conscensâ navi, quæ in promptu erat, Carthaginem primò, dein verò tribus

adjunctis Monachis viæ comitibus Hierosolymam appellit. Macarius Patriarcha perspectâ ejus indole in Diaconorum numerum adlegit. Monachorum familias lustrans cum pietatis fructu, in quendam sapientissimum senem incidit, apud quem annos quatuor commoratus, dicendi facultatem omnem, Philosophiam, Astronomiam, itemque Grammaticam sibi comparavit, adeo vt alter Chrysostomus diceretur. Hierosolymâ digressus, Antiochiam pervenit, hospitio exceptus à S. Eustathio, Urbis Archiepiscopo, in quâ S. Basilius Magnus Hexameron est interpretatus: & ipse *de dogmatibus tàm egregios sermones* habere cæpit, ut ex Antiochenis Sapientibus par illi esse nemo posset: quippe quem gratia Spiritus Sancti ornarat. Post annum Constantinopolim appulit, ubi Divi Chrysostomi libros evoluens, seipsum negligentiæ incusabat. Inde sacrarum literarum studio celebrari famâ ità cœpit, ut Patriarcha, idemque doctissimus, familiares suos exploratum miserit, quorum nuncio accepit à Gregorii doctrinâ rumorem superari. Igitur eo advocato, apud se detinuit, noctu, diuque mutuis disceptationibus in longum protractis. Invalescente tunc temporis Sergii, Cyri, & Pauli hæresi, *multas* edidit *cùm ad docendum, tùm ad laudandum compositas orationes*; In Concilio in locum Episcopi Sardicæ Constantiæ Cypri subrogatus, Hæreticorum errores tàm feliciter convellit, ut læti Patres discesserint, eidem cęlestem sapientiam gratulantes, idemque Justinianus Imperator ad colloquium exposceret. In Quintâ Synodo Oecumenicâ Constantinopolitanâ II., sub Vigilio Pontifice anno 553. coactâ, Gregorius vitæ sanctitate, eloquentiâ, & veritatis doctrinâ, omnibus propè superior apparuit, ex Nicephori testimonio. Romam veniens ad sacra loca invisenda, ubi certior de adventu Pontifex factus, deque rebus præclarè gestis à Gregorio, Episcopum Agrigentinum creat, demissâ cęlitus columbâ latitantem indicante, dissentientibus intercà factionibus pro novo Episcopo Agrigenteligendo. Cùm Agrigentum pervenit, miraculis ubique locorum patratis, templum ingrediens columbam iterum supervolantem sanctitatis suæ præconem meruit. Per feram calumniam stupro accusatus, Romæ detectâ innocentiâ in patriam remittitur: etiam ab Apostolo Petro, & Paulo in custodiâ vin-

culis

culis exſolutus, aliiſque portentis cęlum innocentiæ teſtem habuit. Conſtantinopolim iterum adivit, ubi Cineralibus feriis verba fecit *de dogmatibus, de jejuniis ipſis Cineralibus, de Petro Apoſtolorum Principe, deque aliis rebus*. Cumulatus honoribus, præmiiſque ab Imperatore, Romana limina per viam exoſculatus, Agrigentum venit, ubi miraculis illuſtris ad patriam viventium migravit, incerto anno, quo vitâ exceſſerit. Cæterùm ex temporum ſupputatione ad annum 564. exceſſum S. Gregorii Epiſcopi Agrigentini Cajetanus notat in Animadverſionibus ad ejus Vitam pag. 167. & pag. 175. refert Breviarium Vitæ ex Græco codice m. s. Veneto, quem Conſtantinus Cajetanus Octavio germano fratri ſuo miſerat, ab ipſo latinè redditum, deprompram. Pag. verò 188. tom. 1. Vitar. SS. Sicul. adducit Vitam Gregorii, Epiſcopi Agrigentini, Auctore Leontio Presbytero Monacho, & Præfecto Monaſterii Sancti Sabæ in Urbe Româ, Synchrono, ex quo pauca delibavimus, nec non ex Nicephoro lib. 17. cap. 17. Vitam à Metaphraſte conſcriptam refert Laurentius Surius tom. ultimo ad diem 29. Novembris, eandem refert Gregorius Polydorus in ſuo Gregoriano pag. 48. Ejus memoria colitur Agrigenti ex Martyrologio Romano, Menologio Græcorum, & Menæis, apud Octavium Cajetanum in Martyrologio Siculo pag. 142. Novembris 23.

In Elogiis Juvenilibus Præſulum Sicilienſium ità de S. Gregorio Agrigentino legimus.

Prætoriam,
Agrigenti ſuburbanum vicum,
natalibus ſuis nobilitavit Gregorius.
Ex Agrigentino gymnaſio,
ex quo Donatus præceptor
rude donatum dimiſerat,
ad feras erudiendas proficiſcens in Africam,
Chriſtianus Peripateticus
mundi contemptum ambulando docuit.
Beatus, cùm ærumnoſus,
Macarii, Patriarchæ Hieroſolymitani, hoſpitium,
quòd in limine in honores offenderat,
actutum reliquit.

Gregorio Nazianzeno
par habitus eloquentiâ,
eidem Pontificiâ dignitate par est effectus.
Adhuc oblatam à Vigilio thiaram
respuisset,
nisi columbæ indicio à Deo se factum Antistitem deprehendens,
Deo, quàm sibi, placere maluisset.
Agrigentinæ telluris, cujus fuerat inquilinus,
jam initiatus agricola, & pastor,
cùm amputare cœpisset vitia,
& afflicto gregi, quantum posset, mederi:
incidit in convitia,
& alieno malo propè contabuit.
Sabini, & Crescentii laboravit invidiâ:
ab Exarcho delatus in custodiam,
è custodiâ delatus ad judices,
ut capitali supplicio affectus, custodiâ liberaretur;
flagitiosis accusatoribus damnatis, de flagitio absolvitur.
Obsessam insidiis stationem
paulò post cum securiore mutavit,
pro terrenâ custodiâ
in æterna tabernacula receptus.

Gregorium alterum, maximis in Christianam Rempublicam promeritis cognomento Magnum, Pontificem Optimum Maximum, paulò post Gregorium Episcopum Agrigentinū, supremum Numen singulari beneficio terris concessit. Illum in Siciliâ genitum ex Silviâ Octaviâ, sanctissimâ parente Siculâ, Gordiani Romæ Senatoris coniuge, nonnemo scribit: at saltem Romæ in paternâ domo Siculorum magisterio educatum, Siculos deinde alumnos aliquot sibi carissimos habuisse, omnes tradunt. Certè quidem ipsum fuisse Siculæ rei studiosissimum, & Cœnobia fundamentis condita, institutaque amplissimi patrimonii hæredes, & Siciliensium Ecclesiarum dignitas non minimùm aucta, firmataque, declarant. Quanquam autem hæc, aliaque nomina deessent, quibus monumentum quoddam in hoc Siculorum literatorum theatro sibi vendicaret; illum hîc non omittendum censuimus. ob nominis similitudinem, & columbæ

lumbæ prodigium: quibus Gregorius Magnus, P.O.M. cum Gregorio verè Magno Episcopo Agrigentino quoquomodo convenit, & alter alterius coronis videtur.

S. Gregorius I. cognomento Magnus, maternis etiam num clausus visceribus, quantus esset futurus, à Patriarchâ Benedicto Silviæ Octaviæ matri, cùm sanctissimum cognatum adhuc uterum gestans inviseret, prænunciatus fuit. Ex Monacho, & Abbate S. Andreæ in Urbe, S. R. E. Cardinalis electus, statim ad Tiberium Cæsarem Constantinopolim Legatus, Eutychium Patriarcham Hæreticum ita convicit;ut ejus librum Imperator in ignem iniiceret, & Eutychius paulò post morbo confectus resipisceret errore palam damnato. Summo omnium consensu Pontifex Romanus salutatus, cùm Urbe profugeret, columnæ igneæ indicio proditus,& retractus, non Imperii solùm utriusque Provinciis, sed Barbaris etiam extremi Orbis regnis mirè profuit. Et primo quidem Pontificatus anno ab ipso Romani Imperii capite, Româ, pestilentissimam luem visis portentis avertit. Proximum de Italiâ meritum: eam enim comportato undique frumento, distributis in pauperis infinitis propemodùm eleemosynis, fame liberavit. Tùm ad reliquum Imperii, regionesque longinquas conversus, Orthodoxis Episcopis mandavit, nequod per ignaviam Christiano gregi malum accideret. In Africâ Donatistas, & Schimaticos mirâ dexteritate oppressit: in Hiberniâ etiam palabundos populos ad frugem revocavit. Tùm Joannem Ravennatum Episcopum, deinde Dalmatiæ Pontifices correxit. Totus ad Hæreses profligandas intentus, è Siciliâ Manichæos expulit, Ethnicos, quosque Judaicæ superstitioni mancipatos noverat, in semitam veritatis traduxit. Posteà Joannis Patriarchæ Constantinopolitani audaciam, sibi universalis Ecclesiæ Episcopi nomen arrogantis, felicissimè fregit. Hispaniæ Regnis consuluit, Urbis templis, quæ à Gothis vastata, cæterisque in integrum restitutis. Missis in Angliam Augustino, & sociis Edelbertum Regem cum omni familiâ convertit, Ecclesias construxit, & per Regnum universum, Episcopatus, scholasque publicas instituit. Agilulphum, Longobardorum Regem, Urbi, atque Italiæ ingruentem, propulsavit.Schismaticos in Istriæ finibus ad unitatem reduxit. Et quamvis

vis lecto ob afflictissimam valetudinem perpetuò ferè decumbere cogeretur; totum tamen terrarum orbem literis circumvolando lustravit. Gallias Simoniacâ labe purgavit, Germanias properantibus eò discipulis juvit. Concilia, quibus Ecclesiæ utilius, aut excogitari nil potest, diversis passim in Regnis, in Hispaniâ, Africâ, Numidiâ, &c. coëgit, & lectissimæ virtutis homines eisdem suo nomine præesse voluit. Arrianos dein in Hispaniâ, Agnoëtas Alexandriæ, &c. opportunis legationibus compressit. Romanum denique Imperium à gravissimâ bellorum clade, pace inter Imperatorem, & Agilulphum Regem compositâ, eripuit, Agilulpho ipso ab Arianismo ad Ecclesiæ Romanæ gremium aggregato. Ad hæc, ne posteritas careret, & literaria Respublica meritas gratias Gregorio rependeret; Gregorius Romanum Breviarium ordinavit, officio Ecclesiasticarum precum elegantiore stylo, & compendiosiore instaurato. Missæ sacrificium ita digessit, auxitque, ut ejus quasi Auctor habeatur. Antiphonarium, tot seculis tantâ cum fidelium voluptate decantatum, composuit. Plurium festorum Officia in commodiorem usum redegit, Circumcisionis Domini, Commemorationis S. Pauli, plurium Sanctorum Pontificum, Dedicationis Ecclesiæ, atque aliorum, summo etiam ipsorum Cœlitum applausu, tanto temporum decursu celebratorum. Ut de orationibus Ecclesiæ plerisque, hymnis, atque aliis operibus, in magnis voluminibus contentis, ab eodem compositis, nil dicamus. Dum hæc moliretur, Spiritus Sanctus candidissima columbæ specie in aurem ipsi dictare visus est. Fuit enim, uti de vivente adhuc S. Isidorus Hispalensis Episcopus inquit, Organum Spiritus Sancti, per cujus gratiam tantum scientiæ lumine præditus evasit, ut non præsentium modò temporum quisquam Doctorum, sed nec in præteritis ipsi par fuerit unquam. Et S. Ildephonsus: nihil ei simile antiquitas demonstrat: nam sanctitate vicit Antonium, eloquentiâ Cyprianum, Augustinum sapientiâ, & aliis virtutibus excelluit, &c. Synodus Toletana 8. cunctis Ecclesiæ Doctoribus præferendum censuit. Pontificatus anno 13. mense 6. die 10. decessit. Ab ipsis Græcis etiam solemni anniversariâ memoriâ colitur. Martii 12. S. Gregorii opera lege apud Robertum Bellarminum de Scri-

Scriptoribus Ecclesiasticis. Cæterùm de Gregorio Magno Elogium concisius subdere libuit ex Bussieres.

Italia interim pessum ibat vastatione Longobardorum, sævitiâ pestilentiæ, & aquaruminundatione; nisi pietate Gregorii Magni suffulta inhibuisset præcipitem casum. Is ex Præfecto Urbis Benedictinæ familiæ sponte adscriptus, & renitens anno 590. in summum Pontificem lectus, religionis, liberalitatis, fortitudinis, privatæ pietatis, & doctrinæ viuum exemplar; ea gessit, scripsit, & passus est, ægritudinem corporis emendans animi valetudine, ut stabilimentum Ecclesiæ, Romæ securitas, pauperum pater, Doctor pietatis, non modò annis sexdecim, quibus sedit, sed futuris seculis fuerit. Verè magnus, quoquo modo magnitudinem metiaris. Ex Joanne de Bussieres Societ. Jesu in Flosculis Histor. ad annum Christi 583.

CXXXVIII.

GREGORIUS CERAMEUS, ARCHIEPISCOPUS TAUROMENITANUS.

Gregorius Cerameus, Archiepiscopus Tauromenitanus, doctissimus, idemque eloquentissimus. Scripsit *Homilias in Evangelia, deque aliis argumentis*, è quarum numero multa m.s. leguntur. Meminit illius Conradus Gesnerus, Auctor damnatus, in Bibliothecâ. Hunc à Theophane Cerameo diversum Ecclesiæ Tauromenitanæ præfuisse anno 878. censet Rocchus Pyrrhus in Notit. Eccles. Taurom. pag. 444.

CXXXIX.

GUALTERIUS PATERNIO CATANENSIS.

Gualterius Paternio Catanensis, Aragonensibus, ac Siculis Regibus, à stirpe, fide, virtute, obsequiis denique pretiosus, Siciliæ Protonotarius, Magnæ Regiæ Curiæ perpetuus Judex, ac tandem Præses. *Ad caput Volentes erudita Commentaria* dedit, Francisco Milanensi commednata. Ex Joanne Baptista de Grossis in Dechacordo Catan.cordâ 9.pag.147.

GUI-

CXL.

GUIDO COLUMNA MESSANENSIS.

GUido Columna Messanensis, Juris peritus excellentissimus, Regiæ Siciliæ Curiæ Judex, & Poëta nobilissimus. Scripsit *Latino, & Italico sermone Historiam Trojanam*. Historia Trojana Italicæ cōscripta in Bibliothecâ Magni Ducis Florentiæ asservabatur: eam à primoribus paginis exscriptam cùm Senatus Messanensis obtinuisset, Accademici Messanenses summâ diligentiâ typis imprimendam curaverunt. Prodivit in lucem Neapoli apud Ægidium longum 1665. in 4. Senatui Messanensi dicata. Scripsit quoque rudi seculo Carmina Italica, quæ unà cum aliorum veterum carminibus Allatius edidit. Ex Placido Samperio Societ. Jesu in Iconolog. Virgin. Messan; & Leone Allatio de Poëtis Italis Antiquioribus.

CXLI.

HALIANACTES HIMERENSIS.

HAlianactes Himerensis, Sthesicori germanus frater, *leges* tulit, singulari scientiâ, & prudentiâ præditus. Ex Constantino Lascare.

CXLII.

HEGESIAS SYRACUSANUS.

HEgesias, filius Sostrati Syracusani, ex matre à Stymphalo, Arcadiæ urbe, Jamique, quem infantem Pindarus, & eum imitati Græci à Draconibus melle, quod apibus subduxerant, enutritum fuisse scribunt, nepos, Syracusis, ubi ortum habuit, Rempublicam gessit. Ad fatidicā posteà Pisæ aram Vates Olympicus effectus est. Subinde Olympiade circiter 84. Olympiacâ victoriâ currù mulabus ducto, conspicuus extitit, ut 6. Ode in Olymp. Pindarus testatur. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 4. pag. 105.

HEN-

CXLIII.

HENRICUS ARISTIPPUS CATANENSIS.

HEnricus Ariſtippus Catanenſis, Principis Eccleſiæ Archidiaconus, Græcis, Latiniſque literis eruditus, Gulielmo I. Siciliæ Regi familiaris, Fazello, & Hugoni Falcando commendatur. Ex Joanne Baptiſta de Groſſis in Dechacordo Catan. chordâ 9. pag. 145.

CXLIV.

HENRICUS DE SIMONE DREPANENSIS.

HEnricus de Simone Drepanenſis, nobilis genere, Theologus eximius, ſcripſit *Commentaria in Ariſtotelis Philoſophiam* anno 1422. Eugenio IV. dicata. Fundavit Panormi Collegium Canonicorum S.Georgii in Algâ Venetiarum in templo S. Jacobi Mazaræ, cui Bibliothecam, libris manu exaratis, aureiſque lineis exornatis, inſtructam, reliquit. Ex Leonardo Orlandino in Deſcription. Drepan. de Scriptor. Drepan. pag. 48.

CXLV.

HENRICUS TESTA LEONTINUS.

HEnricus Teſta Leontinus, Italicæ Poëſi, vel natales dedit, vel incrementa. Scripſit *Carmina*. Ex Leone Allatio de Poëtis Italis Antiquioribus.

CXLVI.

HERMOCRATES SYRACUSANUS.

HErmocrates Syracuſanus, vir ſanè politicus, & amator patriæ, miráque doctrinâ ornatus, pater Dionyſii ſenioris, ſive Socer. Ex Conſtantino Laſcare.

CXLVII.

HERMODORUS PANORMITANUS.

HErmodorus Panormitanus, Artem Hiſtoricam, & Philoſophiam à Timæophonte Leontino didicit, è cujus ſcholâ plures Philoſophi, & Oratores inſignes prodierunt. Ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio de Timæophonte pag. 102. 103. & pag. 125.

CXLVIII.

HERODICUS LEONTINUS.

HErodicus Leontinus, frater Gorgiæ, Medicus celeberrimus. Ex Conſtantino Laſcare.

In Vitâ Hippocratis Coi legitur: cæterùm parentis ſui Heraclidis diſcipulus fuit, deinde Herodici, &, ut quidam tradunt, Gorgiam Leontinum Rhetorem audivit. In epiſtolâ quadam, Herodoto Halicarnaſſæo ſcriptâ, Hippocrates Herodici methodum medendi ejuſque in pharmacis componendis peritiam laudat. Herodicum Socratis, aliorumque Philoſophorum præceptorem fuiſſe refert Carolus Antonius Converſanus in Æthereâ Leontinorum gloriâ pag. 9. Primum omnium Artem Medicam in Siciliâ profeſſum narrat Mugnos, vixiſſe annos 106. ad annum mundi 3530. Philadelphus Mugnos meminit de Herodico in Triumpho Leontino, in Raptu Proſerpinæ, paſſim in Novo Laërtio.

CXLIX.

HICETAS SYRACUSANUS.

HIcetas Syracuſanus, Philoſophus, dixit omnia fieri harmoniâ, & neceſſitate, terramque moveri juxta primum Circulum, ut ait Laërtius. Ex Conſtantino Laſcare.

CL.

HIERON LEONTINUS.

Hieron Leontinus, Urconidis, Leontinæ Reipublicæ Senatoris, filius, in scholâ Stesichori, dum is Catanæ moraretur, in arte Poëticâ eruditus, suavitate carminis peregrinisque inventionibus maximè gratus. Scripsit *Vitam Phalaridis, Tyranni Agrigentinorum, & Tarquinii Superbi, Romanorum Regis, versu prisca illa ætate adinvento*. Urbanis Magistratibus regendis etiam adhibitus, decessit anno post orbem conditum 3509. ætatis suæ 81. Ex Philadelpho Mugnos in novo Laërtio pag. 130 in Triumpho Leontino, & in Raptu Proserpinæ.

CLI.

HIERON TYRANNUS SYRACUSANORUM.

Hieron Syracusanus, Tyrannus, Ditromedis filius, frater Gelonis, liberalis, & beneficus in Literatos, & Musicos. Ex Constantino Lascare.

Hieron Syracusanus, cùm esset ex Duce Rex factus, populi Romani perpetuus amicus fuit: atque omnis expers disciplinæ cùm in morbum incidisset, erudiri cœpit, ac sese ultrò sermonibus Physicis accomodare, donec paulatim, dum per valetudinem licuit, Poëtis Pindaro, & Simonide accersitis usus est. Ælianus de variâ Historiâ.

Catanâ potitus, abolito Catanæ nomine, Ætnam eam Urbem, seque Ætnæum appellari jussit, *Legesque tùm Laconicas, tùm Doricas incolis* præscripsit, quæ sanè præstantissimæ erant. Fuit quoque Hieron strenuus pugil, terque in Olympicis certaminibus vicit, semel quadrigis, semel celetè. At post alteram celetè partam in Olympiis victoriam Syracusas regressus, Catanam postea petiit: ubi morbo correptus, postquàm undecim regnasset annos, mensesque octo, fato functus est: voto Jovi facto, Regnique successore Thrasybulo fratre prius ab eo nominato. Re-

liquit autem unicum filium,cui Dinomeni erat nomen. Honores funeris non alios nactus est, quàm si ipsius Catanæ Urbis conditor fuisset. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 1. cap. 4.

CLII.

HIERONYMUS TYRANNUS SYRACUSARUM.

Hieronymus Syracusanus, nepos Hieronis, vir sanè doctissimus, sed crudelissimus fuit. Ex Constantino Lascare.

Hieron Junior, quem pulchritudine corporis nemo æquabat, & futurum Regem portenta pronunciaverant, industriâ, & rei bellicæ præstantiâ Rex Syracusarum salutatus, splendidissimum dominatum gessit. Cùm morti appropinquaret, careretque liberis, Hieronymum, ex Gelone filio præmortuo nepotem, quindecim ei adhibitis tutoribus successorem in Regno, & hæredem instituit, eumque admonuit, ac tutores, ut fœdus cum populo Romano, quinquaginta annos ab eo cultum, & ipsi inviolatum servarent. Sed Hieronymus abjectâ tutelâ, contemptisque avi monitis, luxuriosiùs, & arrogantiùs agendo, à Romanis descivit, adhæsitque Annibali. Cùmque superbè nimis in cives sese haberet, ab eis interfectus est. Livius lib. 4. Secundi Belli Punici. Consule Thomam Fazellum de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 4. & 5.

CLIII.

HIERONYMUS GRANDIUS SYRACUSANUS.

Hieronymus Grandius Syracusanus, Cæsarei, ac Pontificii Juris Doctor, Generalis Vicarius Urbem patriam gubernavit. Floruit anno 1500. Scripsit *Historias, seu Chronicon Siciliæ*. Ex Placido Reinâ in Notit. Messan. tom. 2. pag. 224. Stephano Mauro in Messanâ Siciliæ Protometropoli pag. 10. Melchiore Incofero Societatis Jesu de Marian. epistol. cap. 54. pag. 409. Vincentio Ferrarotto de Ufficio Strategi pag. 9.

HIP-

CLIV.

HIPPARCHUS SOLOENTINUS.

HIpparchus, sive Hipparchides r Soloëntinus, Poëta eximius Tragicus. Scripsit *ad modum Eclogæ Amores inter Lycum fontem, & Lissum flumen in campis Leontinis*. Qui biberet ex Lyco fonte, statim, aut ad tres dies moriebatur. Ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag. 131. 152.

CLV.

SANCTUS HIPPOLYTUS EPISCOPUS.

S. Hippolytus Episcopus Siculus, communi opinione non Christianorum modò, sed Ethnicorum, verus Propheta, & Vir sanctus habitus: nam Divino Spiritu afflatus multa prædixit. Hippolyti *Vaticinia* unà cum libris Oraculorum, quæ Danielis Visiones vocabant, apud Græcos, & Saracenos summâ Religione asservabantur. Quæ quidem Vaticinia omnes cùm in Occidente, tùm in Oriente venerabantur, & interpretabantur, ex Græcis, ac Latinis, ex ipsis etiam Saracenis, quos prælia aggressos illis subnixos, fidentesque, & de victoriâ certos, tradit Luitprandus, atque fidem rerum eventu Vaticiniis auctam. Addit hic Auctor in Historiâ legationis, quam anno 988. pro Othonibus Augustis ad Nicephorum Phocam Imperatorem Constantinopolitanum obivit, Phocam interpellans: Hippolytus quidam Siciliensis Episcopus *Vaticinia* scripsit *& de Imperio vestro, & de gente nostra*. Quo autem ævo floruerit, cujus Sedis Episcopus fuerit; non dum exploratum. Pro certo habendum ipsum ante Saracenos vixisse, Vaticinia quoque ante Barbarorum cladem scripsisse: Stephanus Maurus, & Petrus Ansalonius in Civem, & Episcopum Messanensem trahunt: fortè illud commune jus obtendentes, quo bona derelicta primi occupantis fiunt: aut aliud, quo bona propria liberorum ab intestato decedentium parentibus obveniunt. Cùm ergo Messana Siciliæ parens

rens reputetur apud populares suos; quisquis Siciliensis Episcopus dicitur sine particularis sedis significatione, Messanēsis Episcopus intelligendus, & Siculus pro Messanensi recensendus. Ex Luitprando Episcopo Cremonensi in Historiâ prædictâ legationis, operâ Chrystophori Brouveri Societ. Jes. Henrici Canisii, demum Cæsaris Baronii editâ, Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Sicul. pag. 36. & in Animadversion. pag. 14. Petro Ansalonio de familiâ Ansaloniâ pag. 310. num. 80. Stephano Mauro in Messanâ Sicil. Protometropoli pag. 252. atque alibi.

CLVI.

HONUPHRIUS MAREMMA CATANENSIS.

HOnuphrius Maremma Catanensis, Ordinis Prædicatorum, vir omni doctrinarum genere excultissimus, Theologus in primis scientissimus, & Concionator eloquentissimus. Martini Regis conscientiæ moderator, floruit anno 1395. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catanensi Chordâ 2. pag. 136

CLVII.

JACOBUS LEONTINUS.

JAcobus Leontinus, Italicæ Poësis parens, scripsit *Carmina*, quæ infantiam redolent, & characteris simplicitatem. Ex Leone Allatio de Poëtis Italis Antiquioribus.

CLVIII.

JACOBUS HUMANA NETINUS EPISCOPUS SCUTARENSIS.

JAcobus Humana Netinus, Abbas S. Spiritus Caltanisettæ, Scutarensis, seu Chalcedonensis Episcopus, ut scribit Littara, Dalmatii Episcopi Syracusani Vicarius, dum Syracusanam Diœcesim lustraret, Calatajerone decessit anno 1517. Augusti 10. Neti ædes S. Claræ dicavit, & Leonis X. Pontificis jussu Divi Conradi primum festum instituit. Inter Scriptores *Vitæ S. Con-*

radi

radi ab Octavio Cajetano refertur. Ex Vincentio Littara de Rebus Netinis pag.141. Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Syracus. pag.224. Octavio Cajetano tom.2. Vitar.SS.Siculor. in Animad. ad Vitam S.Conradi pag.81.ubi falsò Joannes Scutarensis appellatur.

CLIX.

JACOBUS RHEDA DREPANENSIS.

JAcobus Rheda Drepanensis, Ordinis Prædicatorum Magister, Siciliæ Inquisitor in Orthodoxæ fidei negotiis anno 1470. In sacris literis, & in disputationibus contra Hæreticos eruditissimus. Scripsit *duo volumina contra Hæreticos, unum volumen in Job.* Ex Leonardo Orlandino de Scriptor. Drepan. pag. 41.

In Cœnobio Messanensi S. Hieronymi, sanctitate, ac miraculis clarus decessit Martij 15. Prophetiæ dono insignis, multa prospera Consalvo Cordubæ prædixit, quâ de causâ Consalvus ducentos aureos, frumenti modios 170. quotannis Cœnobio Messanensi mittere consuevit, sacello in illius Cœnobii Templo sibi delecto, quod nobilissimâ tabulâ exornatum voluit. Franciscum nominatum legimus. Ex Stephano Mauro in Messan. Sicil. Metropoli pag.190. Octavio Cajetano in Martyrologio Siculo pag.109. Silvestro Maurolyco in Oceano Religion. lib.2. pag.141. Placido Samperio in Iconolog. Virgin. Messan. lib.2. pag.259.

CLX.

JACOBUS RIBALDUS NETINUS.

JAcobus Ribaldus, Raynaldum alio in loco Pyrrhus vocat, Netinus, Generalis Vicarius Syracusanæ Dioecesos, à Dalmatio de S. Dionysio Catalauno, Episcopo electus, Cæsarei, ac Pontificii juris Doctor, Historiâ claruit seculo decimo quarto. Scripsit *vitam S. Conradi Eremitæ soluta oratione*, Dalmatio dicatam, ex Roccho Pyrrho in notit. Ecclesiæ Syracusanæ pag.181. 228. Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag.143. Octavio Cajetano in Animadvers. ad Vitam S.Conradi pag.85. tom.2. Vitar. SS. Siculorum.

CLXI.

IBYCUS MESSANENSIS.

IBycus Messanensis, Historicus, & Poëta ex novem vatibus lyricis Græciæ unus, Rheginus genere, *plura lingua Dorica* scripsit. Primus instrumentum sambucam invenit. Hic in silvâ quadam Calabriæ à latronibus captus, & ab eis interimendus, ad grues casu illac volantes dixit: saltem vos testes mortis meæ, & ultrices estote. Quo interempto latrones die quadam in theatro spectandi gratiâ sedentes, cùm grues fortè volantes vidissent; dixerunt ad invicem: ecce grues Ibyci, quod quidam audiens, id, quod erat, suspicans, Civitatis Præfecto retulit, qui re discussâ, & cognitâ eos suspendio damnavit. Unde proverbium ortum est in re certâ: Grues Ibyci, quod Divus Cyrillus Divinâ factum Providentiâ affirmat. Ex Constantino Lascare.

Ibycum fuisse Rheginum affirmant ex veteribus, ac recentibus non pauci, quos dissimulare non possumus. Cicero lib.4. quæst. Tusculan. Neanthes apud Athenæum lib. 4. Athenæus lib.13. Polydorus Virgilius in Catalogo Inventorum rerum. Carolus Stephanus in Dictionar. Joannes Gerardus Vossius de Poëtis Græcis lib. 4. Lilius Gregorius Gyraldus. Ex adverso veterum aliorum auctoritate subnixi, præsertim Diogenis Laërtii, Scriptores nostrates illum fuisse Messanensem scribunt. Franciscus Pharaonius in Institut. Grammat. de Cosmographiâ. Franciscus Maurolycus in Compendio Historico Siciliæ. Joannes Jacobus Adria de Valle Mazariæ, & de laudibus Siciliæ. Claudius Marius Aretius in Corographiâ Siciliæ. Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decad. I. lib. 2. pag-49.

Polyzelii Messanensis Historici secundùm quosdam, Physlii secundùm alios, Cerdantis secundùm alios, filius creditur. Gyraldus.

Ab avibus Ibycis nutritus, & ab eisdem nominatus fuisse dicitur. Ex Athenæo lib. 2. cap. 1. apud Balthasarem Bonifacium in Historiâ ludicrâ lib. 1. cap. 6. ubi plura de Ibyco, pag. 6. & 7.

Lasciviæ notâ laboravit. Hinc in jocum proverbialem abiisse vide-

videtur Ibyci equus, de iis, qui nolentes præter ætatem, ac vires ad periculosum negotium adigerentur. Ejusdem *Poema* maximè lascivum quoque fuisse testatur Cicero 4. Tusculan.

Digressus à patriâ inSamum Insulam navigavit,quo tempore Samiorum Rempublicam Polycratis pater administrabat, quinquagesimâ circiter Olympiade,cùm apud Lydos Croetus regnaret. Gyraldus.

Cùm Græciam peragraret, in solitudine comprehensus à latronibus, jam jam jugulum sicis præbiturus, grues, quæ forte fortunâ supervolabant, ultrices fore dixit: at ipse quidem interfectus est. Sed in theatro Corinthi latrones assidentes, à Gruibus proditi, meritas pœnas luerunt. Unde Ibyci Grues Græcis in adagium abierunt, quoties sceleribus novo quodam, & improviso casu detectis, scelesti supplicio afficiuntur. Plutarchus de Garrulitate.

Extat hac de re Græcum Epigramma titulo Antipatri, quod Petrus Ægidius Antuerpiensis latinum reddidit:

Quondam ad desertum venientes, Ibyce, littus,
Vitam prædones eripuere tibi.
Sæpè gruum nubem imploranti, quæ tibi testes
Advenere necis, cùm morerere, tuæ.
Attamen haud frustrà: siquidem clangore volucrum
Sisyphio cædem est Eumenis ulta solo.
Latronum genus, heu cupidum lucri, atque rapinæ!
Cur vos nequaquam terruit ira Deum?
Quando nec Ægisthus, vatem qui occiderat olim,
Atrarum occursus fugerat Eumenidum.

Scripsit *libros septem lingua Dorica*. Suidas. Sed *octo, ejus libros* fuisse refert Raphaël Volaterranus lib. 6. Anthropolog. Magni nominis Poëta fuit: adeout genus metri ab eo Ibycum dictum sit. Arnoldus Pontanus in notis ad Eusebium anno Abrahami 1477. styli suavitate Stesichorum imitatus. Athen. lib.4.

Sambucam invenit. Est autem Sambuca instrumentum musicum, quatuor fidibus tensum, ex Euphorione in lib. de Isthmiis, acutum sonum reddens ex Masurio apud Athenæum lib. 12. quod usitatum fuisse Parthis, & Troglodytis, Pythagoras in libro de Mari Rubro tradit.

T Con-

Consule Laurentium Crassum de Poëtis Græcis, Placidum Reinam tom. 1. Notit. Histor. Messan. à pag. 117. ad pag. 123.

Fuerunt, & alii duo Ibyci: alter Poëta melicus, alter Philosophus Pythagoricus. Consule Crassum, & Reinam citatos.

CLXII.

IDIS AGRIGENTINUS.

Fistulam quidam putant à Mercurio inventam, alii à Fauno; quem Græci vocant Pana: non nulli eam ab Idi, pastore Agrigentino ex Siciliâ. Ex Isidoro etymolog. lib. 3. cap. 21.

Tibiam è calamis factam Tityrinum vocant Dores Italici, ut refert Artemidorus Aristophanius lib. 2. de Doride apud Athenæum lib 4. edit. Græcolatin. pag. 182. qui pag. 176. habet: non me latet Ameriam Macedonem in glossis scripsisse Tityri, non Monaulon appellari.

Cæterùm Siciliæ fecunditatem vel in arundinibus gignendis quæ ad tibias faciendas maximè sint idoneæ, narrat Solinus cap. 12. In Thermitanis locis Insula Siciliæ est arundinum ferax, quæ accommodatissimæ sunt in omnem sonum Tibiarum, sive Præcentorias facias, quarum locus est ad puluinaria præcinendi: sive Vascas, quæ foraminum numeris Præcentorias antecedunt: sive Puellatorias, quibus à sono clariore vocamen datur: sive Gingrinas, quæ breviores licèt, subtilioribus tamen modis insonant: aut Miluinas, quæ in accentus exeunt acutissimos; aut Lydias, quas & Turarias dicunt, vel Corinthias, vel Ægyptias, aliasque à Musicis per diversas officiorum, & nominum species separatas. Idem ejusdem Siculæ telluris indolem erga Musicam laudat. Nam, inquit, in Halesinâ regione fons aliàs quietus, & tranquillus, cùm siletur; si insonent tibiæ, exultabundus ad cantum elevatur, & quasi miretur dulcedinem vocis, vltrà margines intumescit. Quod & Dionysius Africanus de situ Orbis innuit:

Hìc & Halesinus fons est mitissimus vndis,
Tibia quem extollit: cantu saltare putatur,
Musicus & ripis lætis excurrere plenis.

lege

lege Joannem Vigintimillium de Poëtis Siculis Bucolicis à pag. 14, ap pag. 23.

CLXIII.

JOANNES ANSALONIUS CATANENSIS.

JOannes Ansalonius Catanensis, Pittinæi Dominus, adeò eloquentiâ pollebat, vt Apollo nuncuparetur. Acri vir ingenio fuit, eruditione, ac moribus præstantissimus, Pater Hieronymi Ansalonij, qui ad Joannem Siciliæ Regem pro arduis Regni negotijs Orator fuit, Senatoriæ dignitatis in patriâ restitutor, Alphonso Regi pretiosus. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Chordâ 9.

CLXIV.

JOANNES ANTONIUS GOZIUS NETINUS

JOannes Antonius Gozius Netinus, Jurisprudentiâ clarissimus, & sanè singularis habitus, Joannis Scarrociæ, Medicorum ætatis suæ celeberrimi, socer. Venenó extinctus Palatioli, dum ibi delegatoriâ potestate crimina inquireret. Extat ejus *Epistola ad Petrum Pipim ann.* 1496. ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 143.

CLXV.

JOANNES ANTONIUS PROVINA NETINUS.

JOannes Antonius Provina Netinus, quem Ferdinando Regi à Secretis fuisse scribit Littara, Historicus excellentissimus, & Geographus, in Insulam Hiberniam à Summo Pontifice missus Nuncius, scripsit *de ejus Insulæ, & Thyles situ, populorumque moribus*, quem librum Ferdinando Acunæ, Siciliæ Proregi, dicavit. Asservabatur opus Neti apud Cœnobitas Minores de Observantiâ. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusan. pag. 227. Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 125.

CLXVI.

JOANNES AVRISPA NETINUS.

JOannes Aurispa Netinus, vir quidem omni scientiarum genere eruditus,& celeberrimus. In Italiâ ob laudes in Poëticâ disciplinâ, laureâ redimitum prædicant. Præclaris dotibus à Secretis Sedis Apostolicæ à Nicolao V. Pontif. creatus, à quo & Abbatiam S. Philippi de Grandis Messanæ obtinuit, deinde ab eodem Pontifice Abbatiam S. Mariæ Roccadiæ Leontini anno 1451.

Joannem Aurispam Secretarium Apostolicum,Rhetorem luculentum, à Romano Pontifice in pretio habitum, scribunt Auctor supplementi Chronic. & Philippus Bergomas lib. 15. Floruisse in politiori literaturâ utriusque linguæ testatur Thomas Fazellus pag. 108. excelluit namque ingenio non ad solutam solùm orationem, sed ad versus componendos elegantissimos. Quo in genere *nonnulla ejus Epigrammata, in altero verò Epistolarum opus egregium, & Hieroclis liber in Pythagoræ aurea carmina latinitate donata*, extant. At verò Lilius Gregorius Gyraldus quanquàm illum inter Oratores,ac Poëtas reponat; Græcè, Latinèque probè doctum fuisse referat; ejus tamen carmina, quæ ipse legerit,nescio quid Sicularum gerrarum habuisse opinatur: fuit enim eo tempore, quo nondum exquisitæ literæ in lucem redierant. Vixisse autem Ferrariæ ad summam senectutem, à Ferrariensibus Principibus summo loco habitum, qui & eum locupletem reddiderunt. Ab illo Cistarellam familiam originem duxisse ferunt. Sed tàm immiti censurâ de Aurispæ carminibus, cæteroqui elegantissimis, ut Fazellus testatur, Lilius iste Ferrariensis ferreum ingenium præsefert, non Lilium olet. Laurentius Valla, cæteroqui homo austerus, sed elegantiarum studiosus, fatetur se multùm Aurispæ, tùm Leonardo Aretino debere cum laudis præconio. Nam id dicam, inquit, quod verè possum dicere, me non tàm meâ voluntate, quæ ardentissima erat, ad hoc opus descendisse, quàm prudentissimorum, atque amantissimorum consilio, cùm aliorum, tùm præcipuè Aurispæ,

pæ, & Leonardi Aretini, quorum alter græcè legendo, alter latinè scribendo ingenium excitavit meum: ille præceptoris, hic emendatoris, uterque parentis apud me locum obtinens, &... ò viros omni laude dignissimos! ò de literis, ac de literatis optimè meritos! Non veremini, ne alii eò, quò vos pervenistis, licèt perquàm arduum sit, perveniant: sed hortamini, incenditis, & quasi de alto manum scandenti porrigitis. Meminerunt & alii de Aurispâ, Æneas Silvius Piccolomineus in Histor. Leander Albertus in Histor. Ital. Chrystophorus Scannellus in Chronic. Sicil. Franciscus Philelphus in Epistolis: quas tamen Philelphi epistolas ab anno 1427. ad annum 1453. fictas existimat Vincentius Littara de Rebus Netinis, fallaci sanè conjecturâ probans Aurispam obiisse ann. 1406. Attamen ad ann. 1457. supervixisse Aurispam constat in lib. Protonot. Sicil. pag. 166. teste Roccho Pyrrho in Notitiis Ecclesiæ Syracusanæ pag. 225.

CLXVII.

JOANNES BURGIUS CALATAJERONENSIS, ARCHIEPISCOPUS PANORMITANUS.

JOannes Burgius Calatajeronensis, Artium, & Medicinæ Doctor, ut nemo alius, per eam ætatem clarissimus, patritio genere, ad Urbana officia gerenda repetitis vicibus admotus; cùm Syndicus esset, seu municipalium jurium Advocatus, ac Defensor, quod munus solis Nobilibus etiam num conceditur, pro rebus patriis ad Alphonsum Regem, Cajetæ agentem, Orator mittitur anno 1446. Rebus, quas in commissis habuerat, feliciter peractis, de Rege ipso meritus est. Nam subinde morbo correptum, periculo, in quod inciderat, Regem exemit. Hinc in Episcopum Sipontinum promotus est: è quâ Diœcesi Callixto Pontifice indulgente plurima Divorum Lipsana, inter quæ frustulum ossis ex brachio Divi Jacobi Majoris, Calatajeronensium Tutelaris, ad Cives suos per Nicolaum Monteleonem, Archidiaconum Garganicum, & Canonicum Syracusanum, transmisit. Antequàm Calatajeronem inviseret creatus Archiepiscopus Manfredoniæ, sive quòd duæ sedes in unam coaluissent, sive Siponti-

pontinâ extinctâ Manfredoniæ dignitas superesset, tùm Abbas Novæ lucis dicitur à Rocco Pyrrho. Cardinalis Nicæni Bessarionis, viri eloquentissimi, ac sapientissimi, tunc Episcopi Mazariensis, Archimandritæ Messanensis, & Siculorum Cœnobiorum Ordinis Basiliani Abbatis, negotia fideliter, constanterque administravit. Sed erepto è vivis Bessarione anno 1464. ætatis 77. Ravennæ, cùm è Gallicanâ legatione rediret, eodem anno Januarii 25. Mazariensi Ecclesiæ, quam Selinuntinam Adria vocat, Burgius præficitur, à Ferdinando Rege apud Paulum II. Rom. Pont. nominatus, & Abbas S. Annæ de Portellâ, seu de Scalis, Monteregalensis Diœcefeos, electus. Mox à Siculis Optimatibus, solutis jam Generalibus Regni Comitiis pro Regni Capitulis, Decretisque sanciendis ad Joannem Regem, Terraconæ degentem, Orator missus, omnia ex voto perfecit, & Mazariensi Ecclesiæ, Urbi patriæ, Netinæque, quam à Calatajerone impensiùs diligebat, privilegia, tanquam Regiæ benevolentiæ indices, impetravit, quibus adhuc gaudent, Burgii memoriâ in ipsis vigente. Anno demum 1467. ad Panormitani Archiepiscopatus fastigium Pauli II. diplomate, quem Romæ à morbo liberavit, evectus est. Cùmque duris exhantlatis laboribus patriam adiisset, ibi spiritum exhalavit, anno 1469. Januarii 16. in æde maximâ tumulatus. Sed Joannes Vega, Siciliæ Prorex, cùm ejus cadaver effossores integrum reperissent, decentiùs humari mandavit, adjecto epitaphio:

Illustrissimo, ac Reverendissimo Joanni Burgio,
Episcopo Sipontino, Mazariensi, ac tandem Archiepiscopo Panormitano:
D. Vespasianus Bonannus, Franciscus Rizarus, Franciscus Monteleonius, & Nicolaus de Manardo anno 1543.
Civitatis Patres, antiquitatum non immemores,
tumbam hanc instaurare fecerunt. Cessit naturæ
anno 1466.

Ex Petro Paulo Morrettâ in Historiâ Calatajeronensi pag. 41. & 53. Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusanæ pag. 233. Panormitanæ pag. 168. Mazariensis pag. 513. 514.

JOAN-

CLXVIII.

JOANNES BAPTISTA PLATAMONIUS CATANENSIS.

JOannes Baptiſta Platamonius Catanenſis, ingenio, ſanguine, fortunis tandem illuſtris. Regii Fiſci Patronus, Alphonſo, Siciliæ Regi, à Conſiliis, & à Secretis. Magnæ Regiæ Curiæ perpetuus Judex, ad Romanos Pontifices, ad Imperatores, Regeſque pro Alphonſo ſæpiùs Orator, ac Legatus, Siciliæ tertiùm Prorex; in hoc Siculorum literatorum pinacothecâ meritò ſibi vendicat locum. Ex Joanne Battiſta de Groſſis in Decachordo Catanenſi Chordâ 9. pag. 146.

CLXIX.

JOANNES CANDIDUS SYRACUSANUS.

ANtequam Leo X. Pont. Max. Romanum gymnaſium repararet, novoque titulo Romanam Sapientiam vocaret; Lectores Sacrarum literarum Palatii Apoſtolici è Dominicanâ familiâ eligebantur, una cum eiuſdem Palatii Magiſtris. Inter Lectores illos magni nominis recenſetur Candidus noſter hiſce verbis: Pater Baccalaureus frater Joannes de Candido ex Trinacriæ Provinciâ ſub Sixto IV. Pont. Max. à Magiſtro Ordinis Leandro de Manſuetis ad legendum ſententias in Sacro Palatio fuit deputatus. Ita enim in ejuſdem Provinciæ Regeſto pag.95. emicat. die 5. Junii anno 1474. Frater Joannes de Candido Baccalaureus fuit deputatus ad legendum ſententias in Sacro Palatio, pro primo anno, pro gradu, & formâ, & completâ lecturâ,habuit licentiam accipiendi inſignia Magiſtralia ubicumque. Ex Vincentio Mariâ Fontanâ in Syllabo Magiſtrorum Sacri Palatii Apoſtolici pag. 186.

CLXX.

JOANNES GATTUS MESSANENSIS, EPISCOPUS CATANESIS.

JOannes Gattus Messanensis Ordinis Prædicatorum, natus anno 1440. patre Gerlando Gatto Agrigentino, viro nobili, ingenio, & memoriâ felix, Dialecticus, Philosophus, & Teologus præclarus, Mathematicus etiam non obscurus. Publico ære Florentiæ, Bononiæ, diutius Ferrariæ docuit. Cum Romæ in Generalibus Dominicanorum Comitiis coram Nicolao V. Pont. Max. disputaret, interrogatus à Nicolao fuit, num publico decreto Doctor pronunciatus fuisset, respondissetque Joannes, nondum se Doctoratus insignia consecutum, Pontifex imposito illi apice Doctorem pronunciavit. Præter Latinum, & Hebræum sermonem, Græcanicum etiam calluit, ad quem faciliùs, & opulentiùs sibi comparandum, in Græciam tendit. Romæ Cardinalis Bessarionis favore primò Abbas Alyensis, mox Episcopus Cephalœditanus, ac demùm Catanensis effectus est post discessum Francisci de Campolo, Episcopi Catanensis. Sed àd assequendam Catanensis Ecclesiæ possessionem inhibitus, interim ab Ecclesiâ Cephalœditanâ exclusus, mœrore confectus in patrio solo denatus est, delatusque in ædem S.Dominici, in quâ sacris religionis simul, & doctrinæ fuerat initiatus, & communi luctu, ac splendido funere cohonestatus, in æde maximâ Divæ Mariæ, sepulturæ mandatur. Extant *Orationes aliquæ coram Romano Pontifice habitæ, varia eruditione refertæ*. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 2. pag. 50. Michaële Pio de Viris Illustribus Dominic. part. 2. lib. 3. pag. 44. Francisco Maurolyco in Histor. Sicil. lib. 5. pag. 168. Antonio Senensi de Scriptoribus Dominic. Roccho Pyrrho in Notitiis Ecclesiæ Cephalœdit. pag. 460. Catan. pag. 58. atque alibi, Josepho de Ambrosio in Relatione solemnitatis Epistolæ Marianæ ad Messan. pag. 317.

JOAN-

CLXXI.

JOANNES MARRHASIUS NETINUS.

IOannes Marrhasius Netinus. Poëta clarus anno 1446. in Italiâ est habitus. Senis *Angelinetum Poema amatorium Elegiaco versu* conscripsit, quod Leonardus Aretinus in Epistolâ, quam ad ipsum dedit, maximè probavit. Multa item ália ingeniosi Poëtæ monumenta edita sunt, in quâ arte doctorum hominum iudicio summus evasisset; nisi Medicinæ deditus, Musis ultrò cessisset. Ex Thomâ Fazello de Rebus Decad. 1. pag. 109. lib. 4. Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Syracusanæ pag. 226.

CLXXII.

JOANNES MATTHÆUS SORTINUS NETINUS.

IOannes Matthæus Sortinus Netinus, in arte Medicâ præstantissimus, totius Siciliç Archiater à Ferdinando Rege creatur, datis literis Barcinone 3. Kalendas Junii 1503. in quibus ejus industriam, & in medendo peritiam, etiam in aulâ Regiâ probatam, Rex commendat. Ad Generalem Siculi Regni Conventum pro Patriâ Orator missus; in Reipublicæ Netinæ ornamentum, utilitatemque nonnullas immunitates obtinuit. Vixit ad annum Christi 1518. ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 147. Philippo Ingrassiâ de Protomed. Sicil.

CLXXIII.

JOANNES PATERNIO CATANENSIS, Archiepiscopus Panormitanus, Cardinalis designatus, Prorex Siciliæ.

IOannes Paternio Catanensis, Monachus Benedictinus Cœnobii Catanensis Divæ Agathæ, natalibus illustris, atque ingentibus literarum promeritis illustrissimus, ob Juris utriusquè

 digni-

dignitatem Doctor fundamentarius à nostratibus Jurisconsultis appellatus; post Archidiaconi, & Vicarii partes in Ecclesiâ Catanensi summâ prudentiâ obitas, muniaque Abbatis S. Leonis Afforensis, S. Mariæ Novæ Lucis, & S. Mariæ de Scalis pari laude peracta, Episcopus Melitensis, & Cameræ Apostolicæ Collector evasit, anno 1478. postquàm in successoris gratiam Antonius Alagona Melitenses infulas abdicaverit, Sixto IV. Pont. Max. & Ferdinando Rege, annuentibus. Ejusdem Regis assensu, & Innocentii Octavi Pont. Max. auctoritate Melitensem Episcopatum in Panormitanum Archiepiscopatum cum Petro Fuxo, Sanctorum Cosmæ & Damiani Cardinali, commutavit, compositis intereà conditionibus, quæ utrique prodessent, anno 1490. Princeps templũ Panormitanũ sacello ad aram maximam constructo, marmoreis signis, ab Antonello Gagino Panormitano Sculptore celeberrimo, ad sæculorum admirationem elaboratis, exornavit, ædes Archiepiscopales hortis, fontibusq; irriguis, opere marmoreo conspicuis, adauxit, proventusque ampliavit. Regias vices tàm alto animo in Siciliâ gessit anno 1494. ut bis, atque iterum ad easdem gerendas fuerit admotus. Cum octogesimum annum attingeret, Romam accitus; ut à Romano Pontifice inter Purpuratos Patres cooptaretur; mundo valedixit anno 1511. Januarii 24. Iacet in templo Panormitano ad lævam sine ullâ inscriptione, gentilitio tamen stemmate insculpto. Scripsit *Allegationes elegantissimas pro Primatu Ecclesiæ Panormitanæ*. Ex Roccho Pyrrho in Notitiis Ecclesiæ Melitensis pag. 600. Panormit. pag. 170. 171. Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. chordâ 9. pag. 143. & 148. Joan. Francisco Abelâ in Melitâ Illustratâ.

CLXXIV.

JOANNES PISCIS CATANENSIS, EPISCOPUS CATANENSIS.

JOannes Piscis Catanensis, Simonis, & Antonii frater, natu minimus, Ordinis Minorum Conventualium divi Francisci Assisiatis, gentilium splendoribus, doctrinæque varietate clarissimus, Theologus eximius, Orator disertissimus, mirabilem,

quam

quam de ſeipſo in Siciliâ opinionem excitaverat, Baſileenſi Concilio, cui Alphonſi Regis Orator interfuit, mirabiliùs ſuperavit. Demum ad Catanenſis Eccleſiæ thiaram evectus, extremum diem obiit, magno ſui deſiderio relicto. ex Joanne Baptiſtâ de Groſſis in Decachordo Catanenſi Chordâ I. pag. 148. & Chordâ 9. pag. 144.

Hunc fuiſſe præcipuum Doctorem Speculatiuum, nuncupatum Malleum Hæreticorum, affirmat Rocchus Pyrrhus in indice notabilium rerum octo Epiſcopatuum florentium in Siciliâ, literâ I. ver. Ioannes de Piſcibus.

Ioannes de Piſcibus ex Catanenſibus Proceribus ſatus, acerrimâ ad ſtudia indolem exercuit, ut vix ex ephebis ſolutus in patrio Lycæo publicè Philoſophiam profiteretur. Sac.Theol. Magiſter Religionis Academias ſuo nomine decoravit. Exiguæ ſtaturæ, flavi coloris, à pluribus Ioannes Piſcicellus, vocabatur. Soli- atque imperturbatæ vocis organo gaudebat, ut mirum fuerit ex gracili pectore adeò ſonoram emergere. Quare à Regiis Conſiliis adſcitus, univerſali Comitiorum plauſu Provinciæ Orator eligitur anno 1421. In concionibus floridus, æquè ... ditus, expeditâ pronunciatione mirificè Auditores allicie... in literariis diſceptationibus ſubtilis quemquã ſecum con... ntem illudebat, unde in proverbium abiit: Piſciculus ... os in rete concluſit. Ad Concilium Baſileenſe anno 1435. ... profectus cum Nicolao de Tedeſchiis, Panormitano Archie... po, ab Alphonſo Rege miſſus, Catanæ ultimum diem ... it ſenio confectus anno 1444. atque in æde maximâ mor... pompâ tumulatur: Ex Philippo Cagliola in explorat. Pro... iæ Siculæ Minorum Conventualium 6. manifeſtatione 6. 176.

CLXXV.

... ANNES PRÆCOPIUS PANORMITANUS.

... Oannes Præcopius Panormitanus, Cœnobii S. Martini Ordinis Benedictini Alumnus, humanis; diviniſque ſcientiis ornatus, regularium Inſtitutionum conſultiſſimus, Angelo Seniſio immortuo Abbas S.Martini ſubrogatur anno 1386. Decem-

bris 8. ab omni conventu, atque ab Urbano VI. Pont. Max. approbatur. Siculorum nomine ad Gregorium XII. Orator missus, absolutionem ipsis impetravit ab interdicto, & execrationibus, quibus devinciebantur, anno 1414. Idibus Augusti. Tandem per annos 32. officio functus rarâ cum primis in pauperes, peregrinosque charitate, vitâ functus est anno 1418. Septembris 4. in ejus locum Bernardo Invegio Panormitano paucis pòst diebus substituto. Fuerat Ioannes in concionatorio munere, atque in docendo clarissimus: subinde de literis benemerentissimus, quòd in suo Cœnobio Philosophiæ, ac Theologiæ, Sacrorumque Codicum studia excitaverit. Edidit Historiam instaurationis Gregoriani Cænobii S. Martini metro alligatam. Extant m.ss. in Bibliotheca ejusdem Cenobii quæstiones Theologicæ, atque in Sacram Scripturam. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Cenobii S. Martini pag. 177. 178.

CLXXVI.

JOANNES PRIMUS CATANENSIS CARDINALIS.

GYmnasium Catanense, à M. Marcello post expugnatas Syracusas institutum, vel restitutum, cùm ad Hippocratis tempora primam originem referat; Friderico II. Rege, Catanensibus infensissimo, eversum, Alphonsus Rex, eisdem gratissimus, instauravit, aucto præceptorum stipendio, multisque immunitatibus liberaliter collatis. Quæ inde utilitates proficiscantur non uni Catanæ, non uni Siciliæ, sed universo terrarum Orbi, cùm inde tot sapientissimi viri prodierint ad Urbium, ad Regnorum, ad Orbis totius monumentum, & gloriam immortalem, quæ literis facilè comparantur; mihi percurrere jucundum esset, si occasio scribendi pateretur. Sed hisce ornamentis interim silentio prætermissis, quàmquàm ea multis nominibus in sui commendationem animum urgerent, ac penè stylum dirigerent; Ioannem Primum Catanensem dè patrio gymnasio optimè meritum; hoc in loco laudandum duximus. Is præclaris animi dotibus, profanis, sacrisque disciplinis satis imbutus, Ordinis Benedictini Monachus, S. Pauli de Urbe jam Abbas,

dum

dum Legatus, atque Apostolicus Commissarius pro Siciliensibus Ecclesiis invisendis renunciaretur, ab Eugenio IV. Pont. Max. pro Catanensis Gymnasii reparatione amplissimas obtinuit sanctiones, easque ab Alphonso Rege ratas habuit. Ex Episcopo Catanensi Purpuratos inter Patres relatus anno 1446. fato cessit anno 1449. 12. Kalendas Februarii. Neapoli ex Uvione de ligno Vitæ tom. 1. lib. 2. cap. 2. pag. 212. in Templo S. Severini Ordinis Benedictini tumulatus. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Catan. pag. 55. 56. Ioanne Baptistâ de Grossis in Catanâ Sacrâ, & in Decachordo Catan. præsertim ex Auctoribus Histor. Pontif.

CLXXVII.

JOANNES RICCA NETINUS.

IOannes Ricca Netinus, genere nobilis, Ordinis Minorum Sacræ Theologiæ professor, ad Martinum Regem, & Mariam Orator à Civibus missus, Netinæ Reipublicæ privilegia, quæ præcedentes Reges largiter concesserant, recenti confirmatione munienda curavit. Scripsit Commentaria in Magistrum Sententiarum, ubi de Confessione loquitur, & citantur ab Angelo in summâ sub nomine Joannis à Neto, ut moris est apud religiosas familias, apud quas abjecto gentilium cognomento, patriæ nomen super imponitur. Florebat anno 1390: ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 94.

Hunc Syracusanum fuisse Vvadingus refert in Bibliothecâ Scriptorum Franciscanorum; sed Netinum fuisse infertur ex eodem, dum Joanni à Neto tribuit ea opera, quæ Joanni Syracusano appingit. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Syracus. pag. 225.

CLXXVIII.

JOANNES ROSA CALATAJERONENSIS, EPISCOPUS MAZARIENSIS.

IOannes Rosa Calatajeronensis, honesto loco natus, literario pulvere splendidè sordidus, in Minorum Conventualium gymna-

gymnasiis supremus Regens effulsit, in arte concionatoriâ æquè versatus: quam ob rem Joanni XXII. pretiosus fuit. Cùm Siculam Provinciam administraret, Episcopus Mazariensis creatur, Provinciæ administrationi Joanne de Thermis suffecto, à Benedicto XIII. Pont.Max. an. 1415. Julii 16. quanquàm post exactum Provincialatus quadriennium scribat Cagliola in Episcopum Mazariensem fuisse Rosam evectum. In sui Vicarium Magistrum Vincentium Myrtum, concivem, ac familiarem, pari literaturâ, & eloquentiâ præditum, elegit. In subscriptionibus cognomine tantùm, Rosâ, utebatur, cujus stemma, quod est Rosa, pro januâ principis templi adhuc insculptum videtur. Calatajerone Mazariam demigrante familiâ Rosâ, inter cæteros ejus domus heroës Vincentius, Miles Reglus, Urbanus Quæstor, opibus affluens, prodivit, qui sacellum Divo Vincentio in Basilicâ dedicavit, sibi marmoreum tumulum erexit. Supersunt etiam adhuc apud Calatajeronenses Rosæ familiæ analecta quædam, & quidem modica, si veteri dignitati conferantur. Denique in Mazariensi solo cunctis collacrymantibus Ioannes decessit, ibique sepultus. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Mazar. pag. 510. Philippo Cagliolâ in Exploratione Provinciæ Siculæ explorat. 6. manifest. 11. pag. 184. Petro Paulo Morrettâ in Histor. Calatajeron. pag. 43.

CLXXIX.

JOANNES SCALAMBRUS LEONTINUS.

IOannes Scalambrus, Simonis, Baronis Serravallis, Iroldi, Canneti, Castri, atque aliorum Feudorum toparchæ, filius, Philosophiæ, ac Theologiæ lauream Patavii adeptus, utriusque Iuris consultissimus, cùm in Romanâ, tùm in Hispaniensi Curiâ multos annos versatus, scientiarum, quibus apprimè eruditus erat, specimen præbuit. Ferdinando Regi Catholico, quà prudentiâ, quà probitate morum carissimus, præstantissima obivit munia. Ecclesiæ Agrigentinæ Decanus anno 1460. sed an. 1500. Canonicus Regiæ Collegiatæ Catanensis memoratur. In Hispaniensi aulâ Ferdinandi Regis Sacellanus, in Siciliâ primus è Se-

è Sæcularibus Presbyteris Fidei Quæſitor fuit. Cùm apud Ferdinandum degeret, Abbas S.Mariæ Terranæ propè Calataieronem renunciatur, obſignatis literis Valliſoleti an. 1506. S. Mariæ Terranæ Beneficium ſatis opulentum hodie Regiæ Monarchiæ Judici attribuitur, atque in Generalibus Regni Comitiis Abbas Commendatarius quadrageſimam quartam obtinet ſedem. Demùm Joannes cunctis honoribus remiſſo nuncio è vivis deceſſit. Ex Carolo Antonio Converſano in Æthereâ Leontinorum gloriâ pag. 31. & ſeqq.

CLXXX.

IOANNES SENISIUS CATANENSIS.

IOannes Seniſius Catanenſis, B. Angeli Seniſii germanus frater, monaſtico inſtituto, & morum concordiâ eidem conjunctiſſimus, cum eodem ex Cœnobio Catanenſi S. Nicolai de Arenis evocatus ad reparandum Gregorianum Cœnobium S. Martini, Saracenorum incurſionibus non fatiſcens modò, ſed propè collapſum; priſtinam ordinis Benedictini ſanctimoniam, plurimis alumnis aggregatis, tanquam in robuſta veterum Monachorum ſupplementa, induxit, & magnificis ſubſtructionibus recentes ædes fundauit. S. Martini Prior, inde Burgetti, quod eſt Cœnobium Gregoriano S. Martini obnoxium, cultu in Virginem Mariam claruit: *in cujus Aſſumptionem Rythmum* compoſuit. Quarè inter Scriptores Marianos Benedictinos recenſetur à Tornamirâ. Ex Petro Antonio Tornamirâ in Centur. Scriptor. Marian Benedictin. Joanne Baptiſtâ de Groſſis in Decachordo Catan. de Cœnobio S. Nicolai de Arenis. Rocchus Pyrrhus in Notit. S. Martin. pag. 202. Joannem Angeli ſucceſſorem in Abbat. S. Martini, & Burgetti Priorat. conſtituit.

CLXXXI.

JOANNES THAMAGNINUS NETINUS.

IOannes Thamagninus Netinus, Medicus, & Aſtrologus celeberrimus; adeò ut, qui Aſtrologiâ inclareſcerent, Thamagnini

gnini deinde dicerentur, plura prædixit, effecitque, ab hominum fide aliena, sed vulgò satis decantata, receptaque, quorum aliqua Thyanæo adscribunt veteres nugivendæ. Fertur sub certo siderum aspectu piscem ferulaceum effinxisse, quem piscatori cuidam amico tradidit: ad ejus jactum pisces in sagenas irruisse: quo per imprudentiam amisso, alterius efformandi opportunitatem nunquam Joannem nactum. Coram adolescente parùm pudico pronunciavit adesse jam horam, quâ quis puellâ diu concupitâ facili negotio potiretur: quod expertus adolescens, munera postridie ad vatem misit, quem turpe factum rescientem dicti pœnituit. Per forum, & antiquam Seruatoris ædem transiens, multasque aviculas de more garrientes inaudiens, prædixit, ad vesperam fore ut tritici grana deciderent ex ancillæ sacco, eaque volucres collecturas. Advenerant mercatores quidam porcos empturi: adeunt Joannem, cumque eo paciscuntur, joci causâ decepti à quibusdam, qui percontantibus mercatoribus, quisnam porcos haberet, Joannem innuerant. Is iniuriam suspicatus, bellâ ludificatione traductos dimisit. Nam acceptâ numeratâ pecuniâ sues vendit, quibus nihil pinguius vidisse fatebantur, & unà cum subulcis abigendos tradit. Sed ecce tibi adventante noctis crepusculo ingenti grunnitu edito sues unà cum subulcis disparverunt. Reversi mercatores trepidantes, fassique ignorantiam, creditam pecuniam recipiunt. Eâdem ludendi gratiâ emptor factus, eodem præstigiorum genere usus est. Nam peregrinas merces mercatus, niveam monetam, quam puri puti argenti credidisses, pro pretio soluit. Sed ad littus properantes hospites, cum sarcinas suas colligerent, merces cum siliquarum frondibus commutasse deprehendunt. Sed citato cursu ad Joannem redeunt, merces exposcentes, illatam fraudem conquesti. Attamen is merces reddidit, & arte artem eludentes illusores monitos voluit, hospites benè ominatos abire iussit. Hæc, atque alia, sive ad detinendam plebem hisce commentis, sive ad Astrologiæ vim declarandam excogitata, de Joanne Thamagnino circumferuntur. Decessit sine liberis, & Philosophico more legatis ad pios certos usus opibus, hæredem ex asse Rempublicam Netinam postremis tabulis instituit, anno 1411. Sepultus in Divi Nicolai, epitaphium hoc, Aurispæ opus præse ferebat:

Natu-

Naturam rerum, cęlos qui novit, & astra,
Et multis cecinit, quæ sua fata priùs.
Hoc Tamagnini Domini tegit ossa Joannis:
Nam mens se junxit, venerat unde Jovi.
Mille quatercentum, denus fuit annus, & unus
Christicolis, cęli cùm rapuere virum.

Ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 100. Rocco Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusan. pag. 225.

CLXXXII.

SANCTUS JOSEPHVS SYRACUSANUS.

S. Josephus, cognomento Hymnographus, Syracusis Plotino, & Agathâ parentibus, natus, ingenium ad omnia Christiana Religionis munia peragenda, & ad sacras literas excolendas accomodatum tulit. Captâ à Saracenis patriâ, unà cùm fratribus, ac matre in Peloponnesum, inde Thessalonicam, Macedoniæ Metropolim, demigravit. Hic monasticum vitæ genus amplexatus, sanctimoniæ speculum evasit. Tellus corio strata erat ei cubile, simplex tunica, tenuis cibus, adeò ùt frigidâ tantùm, & pane famem toleraret, vigiliæ satis longæ. Incumbens in genua multùm temporis precationibus exigere, Deum laudare assiduis cantionibus, exscribendis, voluendisque diuinis paginis operam insumere. Hanc ob causam senior Cœnobii Præfectus convocato conventu, cùm Josephus abesset, dixit, prædixitque: is est Sancti Spiritus sedes, ac domicilium, qui per ejus os cantiones eloquetur, quarum sonus per vniversum terrarum orbem diffundetur. Sed initiatus Sacerdotio, pòst cum Gregorio Decapolitâ, qui eâ tempestate clarissimus habebatur, Constantinopolim pergit. Quò appulsus, illicò in templum Sergii, & Bacchi Martyrum unà cum Gregorio divertit. Missus ab eo ad Romanum Pontificem, ut Leonis Isaurici persecutionem in Divorum imagines furentem aliquo tandem subsidio dissiparet. In reditu à piratis capitur, atque in Cretam abducitur, ubi coniectus in carcerem, quamvis capite diminutus, ut habent Græcorum Menæa, nihil caritatis magnitudinem diminuit. Nam &

mortales de salutis viâ edocuit, & servus ipse complures è durissimâ Dœmonis servitute in veram libertatem asseruit, quos inter ut Episcopum quendam in fide nutantem adeò stabilivit, ut fortissimus Christi athleta tormenta carnificum urgere non dubitaverit. Intereà Josepho Pontificis Myrarum in Lyciâ verenda species visa: certior fit de morte Imperatoris Iconomachi, atque diffractis catenis liber inaudito miraculo per aërem Constantinopolim venit. Gregorium, eiusque asseclam Joannem fato functum reperiens, secum in templum divi Joannis Chrysostomi eorum corporibus translatis, ibidem extructo Cœnobio vivere statuit. In Thessaliæ finibus templum Divo Bartholomæo Apostolo dedicat, ejus lipsanis ab incomparabili quodam viro dono acceptis, illum per quietem sæpènumero vidit cœlestia sibi mysteria aperientem, & Sacræ paginæ difficultates explanantem. Itâ Codex Messanensis. Cum verò ingenti aliquando desiderio æstuaret Sanctum Apostolum versibus exornandi; sese tamen continebat, metuens, nè forte minus acceptum, gratumque illi eveniret, instar Moysis quadraginta dies carnem macerans, ut Divinarum cantionum tabulas acciperet, occlusisque sensuum foribus, ac mente ab omni evagatione in se collectâ; S. Apostoli corpus piè, reverenterque complectitur. Nec frustratus est hominem suus labor: nam pridie ejus diei, quo Divi Bartholomæi memoria celebratur, videt virum Sidoniâ veste indutum, sacras templi valuas tenentem. Is sacræ mensæ mappam pulsans, tollit S. Evangelij codicem, & in ejus sinum reponens, benedicat, inquit, tibi præpotentis Dei manus, influant in linguam tuam cælestis sapientiæ maria, fiat cor tuum S. Spiritus sedes, tuique cantus omnem terrarum orbem demulceant: planè, ut quisquam, & verborum, & rerum suavitate captus Spiritales Sirenas appellet. His dictis visum evanuit: sed verba in imos præcordiorum sulcos defossa, sataque uberem postmodum segetem tulere. Atque hæc fuit Divini charismatis incitatio, hæc divitiarum fodina. Itaque simulac ad scribendos versus manum admovit, mirum quantùm, & soni blandimentis aures demulceret, & sententiarum spiculis animos percelleret! Nam, quod est musicæ genus, quod ibi non elucceret? quæ carminis concinnitas in canentium ore non emicaret?

caret? Torporem ſanè omnem, ſomnumque à ſegnibus, pigriſque hominibus excutiebat, qui expeterent non aures modò, ſed mentem dulci modulamine deliniri. Quin, & Scriptores quam plures poſthabitis aliorum verſibus, ex hoc uno Divini Joſephi theſauro maximas ſibi gazas in cantionibus ſcribendis hauriebant ſeu, ut rectiùs loquar, in dies hauriunt. Demùm omnes ferè gentes, ac nationes illius carmina in ſuum idioma convertentes, ijs adeò delectantur, ut ſuis cantibus noctis tenebras illuſtrarent, ac vigilias pulſo ſopore vel ad ſolares radios producant. His itaq; ſtudiis Dynaſtis, Regibuſq; nedùm populo, per quam gratiſſimus, tametſi per Bardam exilio mulctatus, quòd illum liberiùs argueret; ſed ſtatim revocatus eſt, eique ſacrorum vaſorum cura demandata ſub Ignatio Patriarchâ, cujus poſt mortem Photius Patriarcha delectus, vel per ingentem vim, ac dolum intruſus eſt, à quo & ſummoperè amatus, cumulatuſque honoribus Joſephus fuit: fortaſſis, ut magnam virtutem beneficio ſibi demerendo, ſceleribus ſuis fucum illineret Photius, Romani Pontificatus carnifex, ab eo tot membra obtruncans, quot illius fraudibus Orientis Eccleſiæ ſeceſſionem ab Romanâ fecerunt. At Joſephus ubi acerrimum fidei defenſorem ſe præbet, Cherſonâ ablegatur. Inde verò ſub vitæ finem à Theodorâ Auguſtâ, quæ Orthodoxam fidem colere ſemper, ac tueri conniſa eſt, in Civitatem reſtitutus, ibi ſanctiſſimè diem obivit ſuum. Corpus in Monaſterio, ubi nunc jacet, humatur. Ejus memoria 3. Aprilis celebratur. Scripſit *plures hymnos in Sanctorum laudem*, quorum quidam extant tom. 1. &c. Vitar. SS. Siculor. Octavij Cajetani. Vitam S. Joſephi Hymnographi ex Hymnis, quos ipſe ſcripſit, Auctore Anonymo, Græcè deſcriptam habuimus ex membranis m. ss. Bibliothecæ S. Salvatoris Meſſanenſis, Sanè Scriptor antiquus, ex proloquio in Vitam ſatis conſtat. Tranſtulit in latinum Auguſtinus Floritus Societ. Jeſu. Vitam S. Joſephi Hymnographi primùm compoſuit Theophanes Monachus, & Presbyter. Agunt, & Græcorum Menæa de S. Joſepho Hymnographo. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. pag. 43. & in animadverſionibus pag. 16.

CLXXXIII.

ISAACUS AGYRENSIS.

ISaacus Agyrensis, Astrologus illustris, Ejus *m. ss. Græca* in Bibliothecâ Venetâ asservantur. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Catan. pag. 190.

CLXXXIV.

SANCTUS ISIDORUS EPISCOPUS.

S. Isidorus Episcopus Siculus, ob harmoniam morum, & literarum S. Isidoro Episcopo Hispalensi par dicitur. Nam uterque Sancti Gregorii discipulus, Regulam S. Benedicti professus, dignitate Episcopus, doctrinâ, & sanctitate insignis. Arnoldus Belga in notis ad diem 18. Kalendas Februarii aliorum secutus opinionem putat fuisse Monachum è Monasterio S. Andreæ, quod Romæ ad Clivum Scauri Gregorius Magnus construxerat. Refertur ad an. 610. Februar. 15. ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Siculor. pag. 225.

Isidorus Hispalensis, Leandri, Fulgentii, Florentiæ Virginis, nec non Theodoriæ Reginæ, matris Hermenegildi, & Recaredi, quorundam judicio, germanus frater, ætate minimus fuit, animi, & virtutum indole patri Severiano, quem nonnulli Carthaginensis Provinciæ Ducem faciunt, suisque fratribus æqualis: eloquentiæ, doctrinæ, atque ingenii laude multò major: in quo quiddam sibi antiquitas vindicavit, imò nostrum tempus antiquitatis in eo scientiam imaginavit, inquit Braulio, Episcopus Cesaraugustanus in Prænotatione librorum Isidori. Quâ quidem eruditionis opulentiâ Hispaniam omnem illustravit, & Orthodoxæ Religionis jura, fratribus à Levuigildo Rege relegatis, tutatus est. Multùm contulit Leandri sive industria, sive astus. Nam, cùm ab exilio rediisset, Isidorum tunc juuenem, incertum quâ de causâ, intra conclave conclusit, sublatâ prorsus vagandi facultate. Hoc ille otium ad occasionem innumeros libros evolvendi

luendi convertit: unde volumen Etymologiarum prodiit, quod Braulionis hortatu ex indefessâ lectione consarcinavit, opus spissum, ac varium. Ex eâ custodiâ non ante liberatur, quàm Leandro defuncto successor ei est subrogatus. Ecclesiam susceptam cùm optimis legibus, atque institutis temperasset, Collegium Hispali constituendum curavit, juventuti literis, & sapientiæ studiis imbuendæ. Unde, tanquam ex arce sapientiæ plurimi prodierunt probitate morum, & doctrinæ commendatione illustres. Scripsit Isidorus præter reliqua vastæ lectionis opera *de Scriptoribus Ecclesiasticis*, cujus stylum imitari quodammodo conati sumus in hac Bibliothecâ Veterum Siculorum, qui literarum famâ claruerunt. Ex Joanne Marianâ de Rebus Hispan: lib.6. cap. 7.

Fuerunt, & alii duo Isidori nomine, probitatis, & eruditionis opinione in Hispaniâ excellentes: Isidorus Episcopus Cordubensis, cui ob antiquitatem Senioris cognomentum est: & Isidorus Pacensis Episcopus, qui ætate posterior Junioris cognomen tulit. Hic in suo Chronico meminit de Isidoro Hispalensi, de quo inquit Bellarminus de Scriptoribus Ecclesiasticis. S. Isidorus Hispalensis Episcopus sedere cępit in Episcopali sede anno 596. & anno 636. migravit in cęlum.

CLXXXV.

BEATUS JULIANUS MAJALIS PANORMITANUS.

BEeatus Julianus Majalis Panormitanus, egregiis in Panormitanam Rempublicam gestis Pater Patriæ nuncupatus, & vitæ sanctimoniâ Beati nomen assecutus. Gregoriani Cœnobii Sancti Martini alumnus, domum perquàm amplam, sectoque lapide ad summum verticem productam, Matthæi Sclaphani, Adriani Comitis, Regio palatio ferè conterminam, ab Alphonso Rege obtinuit, ut Monachis suis domicilium statueret. Sed cùm in Urbis Regiæ sinu forenses strepitus, & alternantes rerum motus Monasticam quietem interturbarent; aliò commigravit. Sed illas ædes in pauperum ægrotantium usus convertit, confluentibus illuc Urbanis Xenodochiis:

dochiis: unde Pandochium, seu vernaculo titulo, Magnum Hospitale, dictum est: ipse perpetuus Administrator, & Rector etiam Regio mandato renunciatus. *Pro Oeconomico regimine instructiones, seu Capitula* composuit, auctoritate Regia dein communita. Missus ab Alphonso Rege in Africam, ut cum Othomario, Bospherii Regis Tunetani, filio, perpetuum fœdus poscente, quidquid honestius, & Siciliæ utilius videretur, firmaret; re feliciter confecta, donis auctus barbaricis plurimis, in Siciliam redit, effusis ubique gratulationibus exceptus. Ad Alphonsum Regem, sive Cajetæ, sive Neapoli degentem, non semel pro Siculis optimatibus, aut Senatus, Populique Panormitani nomine Orator accessit. Joanni Regi percarus, Eugenio IV. Nicolaus V. & Callixto III. Romanis Pontificibus æstimatissimus, reliquū ætatis, & publicis curis feriis impetratis, in Cœnobio Ciambrarum exegit, ædiculâ propè constructâ, Christi Domini cruciatuum mysteriis depictâ, in quâ sacrificium operaretur, Eremicolæ cella indè dicta, paucis contubernalibus adscitis. Post annos sex admirandi secessus, ibidem humanis valedixit, anno reparatæ salutis 1470. Octobris 4. Venerandam ejus ad vivum imaginem super Sacellum domus Hospitalis Panormitanæ hac epigraphe veneramur.

B. Julianus Majalis Panormitanus, Ordinis S. Benedicti,
& Monasterii S. Martini alumnus, ex auctoritate
Eugenii IV. Pont. & Regis Alponsi,
Hujus Magni, & Novi Hospitalis Fundator, & Institutor,
anno salutis nostræ 1441.

Scripsit etiam *volumen de conformitate vitæ Spiritualis ad primum exemplar Jesu Christi*. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Coenobii S. Martini pag. 197. 198. Octavio Cajetano in Ideâ SS. Siculorum pag. 35.

CLXXXVI.

JULIUS CÆSAR.

IUlius Cæsar, cognomento Siculus, inter Poëtas Siculos: Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

JU-

CLXXXVII.

JULIUS FIRMICUS MATERNUS I.

IUlius Firmicus Maternus I. Siculus Junior, floruit sub Constantino Augusto, ut constat ex præfatione ad Macortium Lollianum Proconsulem, quarè non absurdè consignatur anno Christi 314. à Sansovino in Chronologiâ, vel 318. à Junctino. Scripsit autem *libros octo Astronomicorum, Astronomicis præceptis plenos*. Ex Joanne Baptistâ Ricciolio Societatis Jesu in Almagesto tom. 1. part. 1. Chronic. 2.

CLXXXVIII.

JULIUS FIRMICUS MATERNUS. II.

IUlius Firmicus Maternus alter Siculus, Scriptor Christianus, edidit *de profanarum Religionum erroribus ad Imperatores Constantium, & Constantinum*. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animadversionibus pag. 106.

Prodiit hic liber præter alias editiones Lugduni Batavorum 1672. Ex officinâ Hackiana, à Joanne Vuovver recensitus.

Apud Ludovicum Morerium in Magno Dictionario habes plura de Julio Firmico Materno Siculo, ubi Auctorum sententias refert, qui utriusque operis Scriptorem unum, eundemque existimant, quique posterioris operis Auctorem alium fuisse à Siculo nostro arbitrantur. Sed Balthasar Bonifacius in Historia ludicrâ lib. 15. cap. 5. pag. 436. pauca hæc de Maternis habet. Firmicus Maternus gravis Matheseos Scriptor. Firmicus Maternus alter elegantissimus libelli de errore profanarum gentium exarator.

CLXXXIX.

JUSTINUS EPISCOPUS.

IUſtinus, ſive Juſtinianus, Epiſcopus Siculus, quem Eccleſiæ Meſſanenſi attribuit Albertus Piccolus,eâ de causâ, quòd Epiſcopus Siciliæ dicatur. Sed ob eam rem,riſum ciet Piccolus, inquit per ſtomachum Pyrrhus in Notit.Eccleſ. Panormit. pag. 59. Cæterùm Eccleſiæ Meſſanenſis jura egregiè tuetur Carolus Morabitus in Annalibus Eccleſiæ Meſſanenſis, & pag. 372. Juſtinum in ejus Antiſtitem trahere nititur. Fuit autem ille ſapientiſſimus, & zelo Chriſtianæ fidei ardentiſſimus. Scripſit Græco ſermone ad Petrum Gnaphæum Antiochenum Epiſcopum, epiſtolam. Extat tom.2. Conciliorum Generalium. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animadverſion. Joanne Baptiſtâ de Groſſis in Decachordo Catan. chordâ 9.

CXC.

LANDULPHUS.

ANtonius Amicus Meſſanenſis, Canonicus Eccleſiæ Panormitanæ, Philippi IV. Regis privilegio Regius Hiſtoriographus, multa è proprio penu de Rebus Siculis ſe depromptu-rum pollicebatur, plura de alieno: ſed aliò avocatus à fato, nobis digniſſimarum Hiſtoriarum deſiderium reliquit, relicto nobis indiculo, quo & ſuas præconceptas, & alienas lucubrationes jam apparatas, recenſet. Has inter Auctoris Siculi minimè cenſendum *Chronicon* Landulphi, Abbatis S. Mariæ de Flumine apud Caccamum,à Cardinale Baronio Foſſę Novæ indigitatum, & in ſuis Annalibus ſæpè laudatum.

Has inter Auctorum Siculorum Anonymorum cenſenda, & *Hiſtoriam de Evocatione Comitis Rogerij Normanni ad capiendam Inſulam Siciliam*,ex m.s. codice Bibliothecæ Senatus Meſſanenſis. *Et Hiſtoriam de rebus geſtis Guilielmi I. & Guilielmi II. Regum Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ*,ex m.s. codice Bibliothecæ, S. Ni-

S. Nicolai de Arenâ Catanensis Ordinis Benedictini. Et *Chronicon rerum gestarum in Sicilia ab anno Domini* 1027. *usque ad annum* 1277. Ex m. s. codice Fratris Honorii Pactensis S. T. D. Ordinis S. Francisci. Addita etiam est *Appendicula usque ad annum* 1416. ex eodem codice m. s.

Epistolam Theodosii Monachi de Syracusarum eversione, Historias Bartholomæi de Neocastro, Nicolai Specialis, & Michaëlis Platiensis, inter Auctorum Siculorum opera esse recensendas, certò constat. De singulis vide in suis locis.

CLXXXXI.

LAURENTIUS FERRARIUS PANORMITANUS.

LAurentius Ferrarius Panormitanus, illustri sanguine genitus, & sanissimis sanctissimisque documentis in Gregoriano Cœnobio S. Martini educatus, religiosi conuentus conspiratione dignus habitus est, qui Ambrosio Isf ro, nobilissimo Panormitano, à Catalaunis deductâ origine, quem Antonius Panormita funebri Panegyrico laudavit Alphonsi Regis iussu; succederet, Abbas S. Martini creatus anno 1452. Septembris 3. In bonâ senectute spiritum exhalavit an. 1458. mense Octobre, Concionatoris munere annos plurimos perfunctus. Scripsit *sermones asceticos, de vero Monachorum profectu libros tres*. Extant in Tabulario Gregoriani Cœnobii S. Martini. Ex Roccho Pyrrho in Notit. S. Martini pag. 181. 182.

CLXXXXII.

SANCTUS LEO PONTIFEX OPTIMUS MAXIMUS.

S. LEO Pont. Opt. Max Pauli Meneii Medici filius, Monachus Benedictinus, priùs in Purpuratorum Patrum Senatum relatus, humanis, ac latinis literis peritissimus, Græcè ac Latinè Doctissimus, musicos etiam modos apprimè calluit. Hinc *Psalmos, & Hymnos in meliorem concentum redegit: Acta Sextæ Synodi Constantinopolitanæ comprobavit*, atque in *Latinum sermonem vertit*.

vertit. Scripsit *Epistolas multas, pluraque alia, prosa, & metro, Græcè, tùm Latinè*. In brevi Pontificatu tantâ gloriâ fulguravit, ut mortalium oculos effuso splendorum nimbo perstringeret. Nam menses decem, diesque undeuiginti regnauit. Ejus memoria in sacris fastis colitur IV. Kalendas Julii, quo die humana deservit anno 684. Celebrant Leonem II. Martyrologia, Romanum, Bedæ, Usuardi, & Adonis, Baronius in notis ad Martyrolog. & in Annal. Ecclesiast. Anastasius Bibliothecarius, & reliqui Pontificiæ Historiæ Scriptores, tùm Ordinis Benedictini, præsertim Gabriel Buccellinus in Aquilâ Imperii Benedictinâ pag. III. & Augustinus Oldoinus Societatis Jesu in Athenæo Romano pag. 459.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium ita de Leone lusimus:

Leonis Siculi Pontificis Maximi
certus nativitatis locus ignoratur.
Nec enim obujus cuique thesaurus est.
Messanenses, Catanenses, Mylenses, Buterenses,
Sancti Marci Oppidani,
Herbitenses,
qui excisâ patriâ in Aydonenses, & Nicosienses immigrarunt,
natale solum Leonis tuentur.
Septem Siciliæ Urbes gloriosiùs pro Leone dimicant,
quàm septem Græciæ Urbes pro Homero certarunt.
Quid cæcus Poëta cum Leone Poëta,
qui vel oculis vigilantibus somnum libat?
Quid Græcus cum Græco, & Latino?
quid profanus vates cum Divino Psalte?
quid infimæ sortis homo cum Dei Vicario?
Singuli bellum justum existimant,
Pontificem vincere:
nec religioni ducunt,
Religionis parentem
domum ducere.
Exacuunt ejusmodi contentiones pietatem,
Civium studia efferuescunt erga Coelites,
quibuscum in terris degentibus

commune

communne cœlum habuisse credunt.
Hinc disce,
quàm fœcunda Heroum mater extiterit Sicilia,
quòd Agathoni Siculo Leo Siculus successerit.
Atlantis nimirum Hercules,
veriùs Eliæ loco Elisæus subrogatus.
Geminus quippè spiritus viguit in Leone,
Agathonis, & Leonis.
Quod ille peragendum duxerat, hìc peragere incœpit,
quod prior inchoaverat, posterior absolvit:
uterque Sanctissimus.
Præsulum Ravennatum cervicibus
humi depressis,
Sextum Concilium Constantinopolitanum erexit.
Latinis, & Græcis literis ad miraculum excultus,
cunctis miraculo fuit præter Leonem.
Vel supra septem Colles positus
infra cæteros poni ambiebat:
sæpiùs se esse Pontificem dolens,
quòd idcirco cæteris innotesceret,
Musicæ peritissimus,
quam ore profitebatur, harmoniam
concentu morum superavit.
Pauperum amantissimus, quia simillimus,
ad cœlestes translatus est nundinas,
Evangelicus negotiator,
qui post Agathonem quæsierat margaritas.

Septem Siciliæ Urbium momenta pro vindicando sibi Leone vide apud Cajetanum, Pyrrhum, Grossum, Maurum, cæterosque Auctores Nostrates, & expende ad eruditæ prudentiæ libram.

CLXXXXIII.

LEO CENTURIPINUS.

LEO Centuripinus, Græci sermonis intelligentissimus; scripsit *laudationes in S. Leonem Thaumaturgum*. Ex Octavio Cajeta-

Cajetano tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animadversion. ad Vitam S. Leonis.

CLXXXXIV.

LEO CORINTHUS TROINENSIS.

LEO Corinthus Notarius Troinensis, *Vitam SS. Alphii, Philadelphi, & Cyrini è quodam pervetusto Codice m.s. Græco latinitate donavit* anno 322. ex Octavio Cajetano in Animadversion. ad Vitam SS. fratrum tom. 1. Vitar. SS. Sicul. & Carolo Antonio Conversano in Ætherea Leontinorum gloriâ pag. 74.

CLXXXXV.

LEONIDAS LEONTINUS.

LEonidas Leontinus, belli, pacisque studijs præclarus, Leontinam Rempublicā Consul administravit, & florentissimas copias in Phalaridem, Tyrannum Agrigentinorum, duxit. Syracusas amandatur, ibidem ex Chrisidâ coniuge suâ, Hicetam suscepit, & Praxidem Grammaticum. Poëta Comicus, & Tragicus, utrumque Dramatis genus coniunxit, *Tragicomœdias* inter primos Auctores composuit, præsertim *Proserpinæ Raptum, & ejusdem nuptias cum Molossorum Rege Argis celebratas*: quâ Tragicomœdiâ usus est Phlegon Trallianus in Iside secundum Cæsarem Volphangum Pighium. Scripsit quoque *nuptias inter Cererem, & Osiridem*. Vixit annos 78. anno mundi circiter 3489. Ex Philadelpho Mugnos in Triumpho Leontino, in Raptu Proserpinæ, in Novo Laërtio pag. 130. atque alibi. Francisco Aparo in Triumpho Siculo pag. 51. Philadelpho Mauro in Historiâ SS. Fratrum pag. 71.

CLXXXXVI.

LICINIUS LEONTINUS.

Licinius Leontinus floruit anno mundi 3495. Poëta, & Legislator, ſcripſit *leges Leontinorum, & Proſerpinæ Raptum*, ſecundùm Aſconium Padianum. Ex Philadelpho Mugnos in Triumpho Leontino, & in Raptu Proſerpinæ pag. 9.

CLXXXXVII.

SANCTUS LUCAS DEMENNENSIS.

S. Lucas Demennenſis parentes habuit nobilitate conſpicuos. In Aſceterio Agyrenſi religioſæ vitæ nomen dedit. E Siciliâ in Calabriam profectus, S. Eliæ diſcipulus, brevi plurium Monachorum Abbas evaſit, Ægris mortalium corporibus ſudarioli etiam contactu ſalutem reſtituebat, Averni genios ſupremo quodam imperio expellebat, nec non armatas Saracenorum phalanges ſæpè inermis fugavit. Miraculis clarus obiit 3. Idus Octobris anno Domini 993. Hunc putavimus minimè prętermittendum in hoc opuſculo literatorum Siculorum: cùm & ipſe ſapientiſſimus fuerit, divino à fonte hauſtâ ſapientiâ. Teſtantur ejus vitæ Scriptores apertis verbis. Sancti Spiritus in eo gratiâ redundante ad eam Scripturarum intelligentiam, eumque perfectionis cumulum pervenit; vt non planas modò Scripturas, ſed profunda etiam myſteria, Philoſophorum ſubtilitates, ac latibula ſtudioſâ interpretatione diſcuteret, ac denudaret. Utinam, qui ſaperent, divinam Sapientiam ſaperent! Ex Anonymo, ſed Synchrono ejus diſcipulo apud Octavium Cajetanum tom. 2. in Vitis SS. Siculor. pag. 34.

Demenna Urbs Siciliæ hodie nulla, ex Lucâ lucem mutuata: de reliquo ignota. Intra fines Diœceſis Troinenſis à Rogerio Magno Siciliæ Comite, propè Caſtellum Arcariæ deſcribitur. Vide Rogerii diploma de erectione Troinenſis Epiſcopatus, & Tabulas Meſſanenſis Archimandritatus, apud Rocchum Pyrrhum de Meſſan. Archimand., & Epiſcop. Troin.

S. LU-

CLXXXXVIII.

S. LUCIANUS EPISCOPUS LEONTINUS.

S. Lucianus Ecclesiæ Leontinæ primùm Archidiaconus, à Crescenti Antistiti scelestissimo restitit, ne Sanctorum reliquias dissiparet. In ejusdem locum suffectus, quod ille pessumdederat, instaurare occœpit, cum primis *Historiam Sanctorum Fratrum Alphii, Philadelphi, & Cyrini, à B. Marco conscriptam, sed ab illo concrematam*, sive memoriæ adiumento Marcianam Historiam exscripserit, sive aliam de integro exaraverit. Porrò cum S. Lucianus per annos 27. Episcopatum piè, sanctèque gubernasset, Deo animam reddidit. Corpus juxtà fores basilicæ conditum. Videtur ad annum 400. Dominicæ nativitatis pervenisse, quin excurrisset ulteriùs. Ejus memoria 3. Februarii colitur. Ex Actis SS. Martyrum Alphii, Philadelphi, & Cyrini Cryptæ Ferratæ apud Octavium Cajetanum tom. 1. Vitar. SS. Siculor. pag. 170. & in Animadversion. pag. 144. Philadelpho Mauro in Historiâ SS. Fratrum pag. 323. Carolo Antonio Conversano in Ætherea Leontinorum gloriâ Januarii 3.

CLXXXXIX.

LUPUS MESSANENSIS.

Lupus Poëta ille insignis, cujus in libris de Ponto meminit Ovidius, qui *de Perseo, & Raptu Helenæ carminibus Historiam* contexuit, Messanæ ortus sui principium debet. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 2. pag. 49.

CC.

LYCUS MESSANENSIS.

Lycus Messanensis, sive Lupus, qui & Buteras vocabatur, Historicus, & Poëta, *plura de Sicilia, & de Lybia* conscripsit. Ex Constantino Lascare.

Deceptus fortè Lascaris Lyci nomine, quod apud Latinos Lupum sonat, Lycum cum Lupo confundit. Sed duos Auctores Messanenses fuisse Lupum, & Lycum tradit Fazellus citatus loco citato, Josepus Carnilivarius in Historiâ Sicil. lib. 11. pag. 178. Placidus Reina tom. 1. in Histor. Messan. pag. 326.

Lycus igitur Messanensis Historicus, qui de Lybiâ, & de Siciliâ scripsit, vixit anno mundi 3746. quando Alexandri Magni successores regnabant. Ex Suidâ. Lupus Messanensis Poeta, Lyco Junior, ad annum mundi 3930. Scripsit *de Andromeda, & Pelope, de Castore, & Polluce*. Ovidius lib. 4. de Ponto Eleg. 16.

Trinacriusque suæ Perseidos Auctor, & Actor,
Tantalidæ reducis, Tyndaridosque Lupus.

CCII.

LYSIAS SYRACUSANUS.

Lysias Syracusanus, suavissimus Orator, Cephali Filius, Tisiæ Discipulus, unus ex decem Magnis Græciæ Oratoribus, *plures Epistolas* edidit, *Artem Oratoriam, Orationes ultra trecentas*, ex quibus pauca extant. Ex Constantino Lascare.

Post Lascarem Cajetanus, Pyrrhus, atque alii Scriptores Nostrates Lysiam Oratorem patriâ Syracusanum fuisse tradunt: sed Athenis ortum scribit Plutarchus in Vitis X. Rhetorum, quanquàm multis nominibus, & Siciliæ, Syracusisque obstrictum deprædicet:

Lysias Cephali filius, Lysaniæ nepos, Cephali pronepos, hujus quidem Syracusani domo, sed qui Athenas commigrasset cum ejus Urbis desiderio adactus, tùm Periclis, Xantippi filii, suasionibus, quo amico, atque hospite utebatur: homo prædives. Alii expulsum Syracusis eum fuisse ajunt, cum eam Urbem Gelo tyrannus teneret. Natus, & Lysias Athenis, Philocle Archonte, qui Phrasicli successit, anno secundo Olympiadis XXCII. Initio inter nobilissimos Atheniensium fuit institutus. Cùm autem Civitas Coloniam ad Sybarim mitteret, cui nomen Thuriorum fuit, eò profectus est unà cum fratre majore, natu, qui nominabatur Polemarchus, mortuo jam patre. Habuit

etiam

etiam alios duos fratres, Eudemũ, ac Brachillũ, ut in partem sortis veniret. Actum hoc anno ætatis ejus quinto supra decimum, Archonte Proxitele. Ibi ergo mansit, & formandum se Tisiæ, ac Niciæ Syracusanis præbuit, domoque partâ sorte ductus Rempublicam gessit usque ad id tempus quo LXIII. annos implevit, Archonte Athenis Clearcho. Proximo ãno Archonte Calliâ, Olympiade XCII. cùm in Siciliâ cladem accepissent Athenienses, commotique essent, & alii socii, præcipuè, qui Italiam incolebant; culpatus, quòd Atticis rebus faveret, cum aliis CCC. ejectus est, venitque Athenas Calliâ post Cleoritum Archonte, cùm jam Quadringenti Viri Urbi imperarent, ibique commoratus est... Mortuus est Athenis, annos natus XXCIII. aut, ut alii volunt, LXXVI. alii annos vixisse ultra XXC. ajunt, ab eoque Demosthenem adolescentulum visum fuisse. Natus perhibetur Archonte Philocle. *Orationis* ejus feruntur *CCCCXXV.* de quibus genuinas affirmant Dionysius, & Cæcilius esse CCXXX. ac bis tantùm victus dicitur. Est, & *oratio* ejus *pro decreto, quod Archinus reprehendit, ostendens quomodo in Republica sit versatus, alia adversùs XXX. Tyrannos.* Vim ad persuadendum habuit maximam summâque usus est brevitate. Orationes privatis hominibus vulgò dedit. Sunt etiam ejus *præcepta Artis Oratoriæ, & Concio, atque Epistolæ, Laudationes funebres, Orationes, & amatoriæ,* Item *defensio Socratis* ingeniis judicum accommodata. Videtur dictio ejus facilis, quanquàm est imitatu difficilis... Conscripsit etiam *Orationem Iphicrati, quæ in Harmodium, & aliam, qua proditionis accusavit Timotheum*: vicit ambabus. Cùm autem Timothei actiones in se recepisset, & crimina proditionis diluere vellet, oratione usus est ad defensionem à Lysiâ conscriptâ, estque absolutus, Timotheo maximâ mulctato pecuniâ. Recitavit etiam in solemni Olympico conventu *Orationem, in qua ostendit Græcos hoc maximum fecisse, quòd inter se instaurata gratia Dionisium deiicerent.* Ex Gulielmo Xylandro Augustano interprete, Auctore damnato, loc. cit. in Plutar.

Lysias in causis forensibus non versatus, sed egregiè subtilis scriptor, atque elegans, quem jam propè audeas Oratorem perfectum dicere. Nam planè quidem perfectum, & cui nihil admodùm desit, Demosthenem facilè dixeris. Nihil auctè inveniri

potuit

potuit in eis caufis, quas fcripfit: nihil, ut ita dicam, fubdolè, nihil verfuti, quod ille non viderit. Nihil fubtiliter dici, nihil prefsè, nihil enucleatè, quo fieri poffit aliquid limatius, nihil contra grande, nihil incitatum, nihil ornatum, vel verborum gravitate, vel fententiarum: quo quicquam effet elatius. Cicero in Brut.

Fuerunt & Lyfiæ duo, literis infignes, alter Tarfenfis, ex Epicureo Philofopho Tyrannus effectus, alter Tarentinus in Philofophicis Epaminondæ præceptor. Ex Laurentio Beyerlink in Theatro Vitæ Humanæ lit. D. 398. & lit. M. 172. c.

CCII.

LYSINUS.

LYfinus Siculus Poëta, Phalaridi Agrigentinorum Tyranno, infenfiffimus, *Carmina, & Tragœdias in eundem* fcripfit. Hanc ob caufam, Poëtæ licentiam fequenti epiftolâ Phalaris infringendam exiftimavit:

Phalaris Lyfino.

Non, tu, ergo ceffabis à temeritate, ftolidiffime Lyfine? Neque parcis tibi ipfi triginta natus annos, inimicos graviores, quàm ferre queas, cum multis aliis tui fimilibus, fuftinere tentans? Sed carmina, & Tragoedias in me fcribis, quafi dolorem mihi allaturus? Porrò exitus tibi atrociores quavis Tragoediâ ne contingant, cave. Ex Laurentio Craffo de Poëtis Græcis.

CCIII.

MALDATUS.

MAldatus inter Poëtas Siculos numeratur à Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtar. Siculorum.

CCIV.

MAMERCHUS.

MAmerchus etiam Siculis Poëtis annumeratur à Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

Is fortassis est Mamerchus, Catanensium Tyrannus, vir militiâ, & opibus insignis, cuique tùm, & thesauri parati, & magnæ militum copiæ suppetebant, Timoleon Tycham expugnavit, cum quo ultrò societatem iniit, eidemque argentum, quo stipendia exercitui solveret, obtulit. Sed à Timoleonte defecit, cui tandem desperatâ fugâ se dedit appositâ conditione, ut Syracusanorum judicio sisteretur. Sperabat enim ab illis ad commiserationem flexis veniam quoque assecuturum. Ergo Syracusas adductus, cum *Orationem pro se* in concione moliretur, populus contra eum tumultu edito proditorem non esse audiendum, sed raptandum in supplicium, conclamavit. Quod ille animadvertens, dolore, ac desperatione percitus, abjecto pallio per theatrum medium cursu citissimo in subsellia perductus, velut ibi moriturus, caput dabat. Sed à militibus inhibitus, paucis pôst diebus pro prædone à legibus indicto pœnæ genere suffocatus est. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 2. lib. 3. à pag. 325. ad pag. 332.

CCV.

MAMERTINUS MESSANENSIS.

MAmertinus, à Juliano Augusto Consul factus *Oratione Panegyrica Imperatori gratias egit*. Pronunciata ea est anno CCCLXII; ut ex Fastis apparet, cùm Consulatum gereret Nevita Collega. Quis porrò Mamertinus ille fuerit, ex quâ patriâ oriundus, nullibi, quod sciam, proditum est. Ego facilè putem hunc Messanâ oriundum fuisse: sic enim Messanenses propter Mamertinos hospitio exceptos dicti sunt Mamertini. Ejus mentio fit in variis locis apud Ammianum lib. 6. lib. 21. lib. 23. atque etiam de seipso non semel loquitur in Panegyrico. Ex

quibus locis omnibus constat Mamertinum Præfectum ærario fuisse, tùm Præfectum Prætorio per Illyricum, in cujus provinciâ ambitione peculatus reus, absolutus est, & tandem à Juliano Consul factus. An verò Mamertinus hic idem fuerit, ac ille, cui Panegyrici Secundus, & Tertius, Maximiano dicti, attribuuntur; neque ausim prorsùs negare. Nam tunc, cùm Orationem Juliano dixit, admodùm senex fuisse videtur: ut constat ex Panegyrico n. 17. Sed à teneris annis ab ætate puerili ad hanc usque canitiem Consulatus amore flagravit. Ex Jacobo de la Baune Societ. Jesu in Notis, & Interpret. Veterum Panegyricorum ad Usum Galliæ Delphini pag. 292. Mamertini Panegyricus pluriès editus est in lucem unà cum aliorum Veterum Panegyricis, putà, Plinii, Cæcilii, Secundi, Latini Pacati Drepani, &c.

CCVI.

S. MAMILIANUS ARCHIEPISCOPUS PANORMITANUS.

S. Mamilianus anno reparati orbis 297. Panormitanam Ecclesiam administrabat. Quo verò tempore ad eam dignitatem evectus fuerit, incertum est. Is morum gravitate, sapientiæ, prudentiæ, ac sanctimoniæ laude nobilis habetur. Nam sævientibus in Christianos Diocletiano, & Maximiano, credito sibi gregi tuendo totis nervis incubuit, & audaci facinore in Regias quoque ędes pedem intulit, ut Nympham, Aureliani, Siciliæ Præfecti, filiam, Aureliani Cæsaris proneptem, Religionis mysteria edoceret, ac baptismo expiaret. Proinde in rabiem actus Aurelianus, magistrum, ac discipulam in ferventis olei dolium coniecit. Sed incolumes experti flammas, pòst ab Angelo exuti vinculis, quibus obstringebantur, conscensâ navi ad Gilium, seu Ægilium Insulam appulerunt, ex quâ Romam, hinc ad cryptam juxtà Suanam Tusciæ Urbem contendunt. Ibi rerum terrenarum indigentiâ penè consumpti, sed affluentibus cęli favoribus identidem recreati, è custodiâ corporis liberantur: & quidem Mamilianus 15. Septembris ann. 310. cujus cadaver perhonorificè jacet in templo ejus nomini dicato,

ubi Epigramma hoc marmori incisum se legisse testatur Octavius Cajetanus lib. de Natali die S. Nymphæ:

Hic jacet Corpus S. Mamiliani, Panhormensis Archiepiscopi.

De S. Mamiliano lege Cajetanum citatum loco citato, & tom. 1. Vitar. SS. Siculor pag. 139. & in Animadversion. pag. 120. plura de corporis inventione narrat. Josephus Spuccius Societatis Jesu in Sanctuario Panormit. & Petrus Fortis de SS. Panormitan. Vitam S. Mamiliani scribunt. Sed de Archiepiscopali ejus dignitate tàm antiquâ penes Panormitanos, consule Rocchum Pyrrhum in Notit. Eccles. Panormit. pag. 58. & 59.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium nos ità de Mamiliano lusimus:

Mamilianus, Archiepiscopus Panormitanus,
pastorem egit furis ingenio.
Totus furandi magisterio intentus,
idoneos discipulos,
Proculum, & Golbodæum,
clanculùm in Regiam aulam immisit,
ut Nympham Aureliani Siciliæ Præfecti unicam,
& vernas raperent.
Vulgari prædâ non contentus,
dominam cum famulitio rapi docuit,
nullis machinamentis, nisi stratagemate veritatis.
Felix Virginis raptus,
qui perpetuum Virginis servavit pudorem!
Auctor inauditi facinoris auditus,
in obscurum carcerem detrusus,
provinciam eo in loco ad insidias commodo,
feriari minimè ferens;
custodes Christi cassibus irretivit.
Equuleo affixus,
ne ulteriùs latrocinia progrederentur;
sub inclementissimo Præside
in suppliciis probavit humanitatem.
Igitur à tormentis nil passus
adhuc in quæstione furti reus,

aliena

aliena bona in rem suam convertit:
nimirum Ethnicos in Christianos.
In terrâ quid amplius auferret, ignorans
exercere piraticam voluit.
Appositum ergò adortus navigium
Angelo navarcho,
Neptunum ferociâ spoliavit.
Tyrrhenum mare depopulatus,
terram iterùm appulit,
atque in secreto adversùs Suanam specu,
viatores prædaturus delituit.
Raptus tamen à Superis,
mortalitatis exuvias in auro deposuit,
sepulcrum augustius
in Aureâ Conchâ habiturus.

CCVII.

L. MANLIUS SOSI CATANENSIS.

L. Manlius Sosi Catanensis, Civibus, exterisque, sed Romanis quàmmaximè à literarum studiis commendatur. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Chordâ 9.

CCVIII.

MARACHUS SYRACUSANUS.

MArachus Syracusanus, Poëta erat etiam præstantior, dum mente alienaretur. Ex Aristot. in Problemat.

Cùm in maniam morbum incidisset, Poëta, quod anteà non erat, adeò insignis effectus est; ut longè cæteris suâ ætate præstiterit. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis.

Præterea numquàm meliùs, aut doctiùs scribebat carmina, quàm cùm irâ percitus ad carmen accederet. Ex Carolo Stephano in Diction. Histor.

CCIX.

BEATUS MARCUS.

B. Marcus Monachus, atrociſſimâ Decii Cæſaris perſecutione vixit, Sanctos Martyres Alphium, Philadelphum, & Cyrinum, fortè à Vaſconiâ Leontinum uſque comitatus, eiſdem adfuit, dum torquerentur, & à Judice interrogarentur. *Horum Martyrum Hiſtoriam*, quam impius Creſcens cremavit, ſed S. Lucianus, Epiſcopus Leontinorum, reſtituit. Claruit anno circiter CCLXII. Ejus memoria colitur apud Leontinos die 4. Martii. Ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Siculor. pag. 87. Philadelpho Mauro in Hiſtoriâ SS. Fratrum pag. 335.

CCX.

MARCUS BASILIUS PLANCARENUS MESSANENSIS.

Marcus Baſilius Plancarenus Meſſanenſis, Franciſci Pharaonii Auditor, Hiſtoricus, & Poëta, *Vitam Franciſci Pharaonii, & Epicedion in ejuſdem funere*, quæ Grammaticis Inſtitutionibus Franciſci Pharaonii præfixa viſuntur, non inelegantis dictionis compoſuit, *& alia quædam carmina*, quæ nos viderimus. Ex Grammat. Pharaon.

CCXI.

MARIANUS ACCARDUS NETINUS.

Marianus Accardus Netinus, in arte Oratoriâ, & ſcientiâ legum ſatis exercitatus, pro Epiſcopo Cephalœditano Romæ negotia prudenter geſſit. Ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 147.

MA.

CCXII.

MARINUS HIMERENSIS.

MArinus Himerensis, quem alii Mamertinum vocant, Stesichori frater, Geometra præstantissimus fuit. Ex Constantino Lascare.

Thaleti proximus successit Mamertinus, insignis Geometra, qui dicitur rerùm Geometricarum inventor: de quo nihil, nisi nomen, & elogium retulit Proclus. Frater Stesichori Poëtæ. Ex Claudio Francisco de Chales Societ. Jesu in suo Cursu Mathemat.

CCXIII.

MATTHÆUS CANDIDUS LEONTINUS.

MAtthæus Candidus Nobilis Leontinus, mitiori literaturâ cumulatus, & Historicus non vulgaris. Scripsit *de Rebus Siculis ab anno* 1435. *usque ad an.* 1445. Ex Philadelpho Mugnos in Theatro Genealogico Siciliæ tom. 1. pag. 117. famil. Candid.

CCXIV.

MATTHÆUS RICCUS MESSANENSIS.

MAtthæus Riccus Messanensis, inter vetustiores Poëtas Italos numeratur. Scripsit *carmina*, quæ seculo illi rudi congruunt. Ex Leone Allatio de Poëtis Italis antiquioribus.

CCXV.

MATTHÆUS SILVAGIUS CATANENSIS.

Matthæus Silvagius Catanensis Ordinis Minorum Observantium; in divinis Scripturis si quis alius versatissimus, Theologicis, ac Philosophicis studiis clarissimus. Plura, eaq; sale referta in utrâque facultate Commentaria dedit, quę aut vetustate ob sita delitescunt, aut in publicum supposititi nominis usurpatione prodierunt. Hujusmodi tamen infortunium perpeti nequivère pręclara illius ingenii monumenta, *in libros Natural. Aristotelis. De nuptiis animæ cum sponso ejus Christo. De Gratia, & remediis. Et Victoria Verbi Dei contra Hebræos. Colloquia trium peregrinorum, in quibus brevem, sed concinnam de Patria Historiam* scripsit. In patrio Lycæo Theologiam quàm sæpissimè professus. Acri sanè ingenio præditus, sed ex eo summopere laudandus, quòd à scribendo, aut disputando nunquã destiterit. Floruit anno 1490. Ex Grosso, sed ætatem produxisse ad annum 1535. constat ex ipsius Chronico Siciliæ. Nam *Siculorum rerum Chronicon* usque ad adventum Caroli V. Cæsaris in Siciliam extendit, & Panormitanorum, ac Messanensium solenines pompas describit, quas excipiendo potentissimo Imperatori apparaverunt. Prodivit Venetiis 1542. in 8. Antonio de Montecatino, & Francisco ejus filio, Adernionis, & Caltanisectæ Comitibus, dedicatum; opus pulcrum, & studiosis viris satis jucundum. *De tribus Peregrinis, seu Colloquiis trium peregrinorum, de Divinis Perfectionibus, de Philosophia Sanctorum, de partibus Mundi, climatibus, linguis, & populis, civitatibus, & conditionibus, & de excellentia Romæ, & Hierusalem, ubique multa notatu dignissima.* Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. chordâ 2. pag. 105.

CCXVI.

MAURITIUS EPISCOPUS CATANENSIS.

Mauritius Civis, & Episcopus Catanensis, vir æquè pius, ac doctus, cum anno salutis 1126. Byzantio attulissent

cor-

corpus Beatæ Agathę Virginis, & Martyris, Goselmus, & Gilibertus; *hujus Translationis Historiam* scripsit. Obdormivit in Domino 1143. Ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Siculor. pag. 53. & Joanne Baptistâ de Grossis in Catanâ Sacrâ pag. 70.

CCXVII.

S. MAXIMIANUS EPISCOPUS SYRACUSANUS.

S. Maximianus Syracusanus, in patrio Cœnobio extructo, ubi S. Martyris Luciæ triumphus acciderat, Benedictinum institutum professus unà cum Trajano, pòst Antistite Milevitano, atque aliis consummatæ virtutis Monachis, S. Gregorium Magnum adolescentem religiosis disciplinis instituit in Romano Cœnobio S. Andreæ, quod in paternâ domo ad Clivum Scauri Gregorius condiderat remisso jam caducis rebus nuncio, & Maximianus Abbas administrabat. Inde ad Syracusanum Episcopatum evectus, eâdem fermè tempestate ad Romanum Pontificatum Gregorio ascendente, in omnes Siciliæ Ecclesias vices à Gregorio sibi collatas suscepit. Tandem Maximianus migravit ad Dominum anno 596. Junii 9. Franciscus Maurolycus, & Josephus Bonfilius in Historiâ Siculâ falsò tradunt Maximianum floruisse ad annum 624. Habes plura, eaque præclarissima monumenta de S. Maximiano passim, in Dialogis S. Grægorii, & in Vitâ ejusdem S. Gregorii, à Joanne Diacono conscriptâ. Meminerunt de S. Maximiano Baronius in Martyrol. Roman. Octavius Cajetanus in Martirologio Siculo, atque alii plures passim. Extat hujus Sanctissimi Episcopi *Epistola Græcè scripta ad S. Gregorium Magnum*. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Syracusan. pag. 132. 133.

CCXVIII.

MENECRATES SYRACUSANUS.

MEnecrates Syracusanus, Medicus celeberrimus, homines è comitiali morbo liberabat. Hic Jovem se vocari,

cos autem, quos sanabat, sibi subditos voluit. Ex Constantino Lascare.

Quarè, cùm ad Agesilaum scribens, in Epistolę fronte proposuisset: Menecrates Juppiter Regi Agesilao salutem dicit; Rex, ut primùm legit, reliquis nequaquàm perspectis, evestigiò hominis insaniam faceto responso reticulavit, dicens: Rex Agesilaus Menecrati sanitatem dicit: ut Plutarchus commemorat. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad.1. lib.4. pag.102.

At Philippus Macedo ad medendum vesaniæ hominis inter lautissimas epulas ridiculam inediam illi præscripsit. Nam amictus purpurâ, coronam auream capite gestans, sceptrum tenens, soleas indutus, stipatus cætu Deorum, quos repręsentabant, qui à morbo ejus operâ convaluerant, cùm Menecrates regiones multas lustraret; ad Philippum in hanc sententiam scripsit: Tu quidem in Macedoniâ regnas: at ego in Medicinâ: tu benè valentes perdere potes, ægris autem sanitatem ego reddere, præstareque, ut incolumes consenescant. Itaque milites tibi stipatores sunt, ac satellites; mihi verò comites, atque asseclæ, quos à morbis, ac morte vindicavi. Rex tacitus eum cum suo Deorum famulitio ad convivium invitavit. Cœnaculum ingressi, ut accumberent in mediis lectis, magnificentissimè pro ritu sacrorum extructis, curavit, alias mensas aliis convivis occupantibus. Interim Menecrati, Diisque Menecraticis odores ad suffitus incendebantur, fructuum libationes tantùm fiebant, reliquis lauto admodùm prandio vescentibus. Sed Menecrates jam obrepentem famem gravatè ferens, indignante acriùs ad injuriam stomacho, cum subjectis, ac morigeris Diis suis illusus Juppiter, discessit, festivissimè Philippo ejus inertiam redarguentę. Ex Athenæo lib.7. Æliano lib.12.

CCXIX.

MESO.

MEso Siculus, an is Metho, Empedoclis pater, an Myso, de quo Laertius lib. 1. meminit, an alius extiterit? incertum. Inter Poëtas Siculos recensetur à Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

ME-

CCXX.

METELLUS AGRIGENTINUS.

Metellus Agrigentinus, vir doctus, & Musicus eximius, Musicam Platonem docuit. Ex Constantino Lascare.

CCXXI.

MICHAEL PLATIENSIS.

Michaël Platiensis Ordinis Minorum Observantium, scripsit *Historiam Siculam ab excessu Friderici II. hujus nominis, Regis Siciliæ, usque ad annum* 1361. *more Siculo, &* 1362. *more Romano*. Hanc Historiam ex m. s. codice Friderici de Vigintimilliis, Equitis Panormitani, Marchionis Hieracii fratris se in lucem editurum promiserat Antonius Amicus, sed promissis stare nequiit fato aduentante. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Catan. pag. 105. Joanne Paulo Clarandao Societ. Jesu in Historiâ Platiensi, & Antonio Amico in Indiculo operum, quæ in lucem edere meditabatur.

CCXXII.

MICHAEL GLYCAS.

Michaël Glycas Siculus sub Alexio, & Joanne Commenis, Imperatoribus Constantinopolitanis, vixit, & scripsit *Annales quadripartitos: opus non modò historicum, sed etiam Theologicum, & Physicum*. Primâ parte agit de operibus sex dierum: alterâ de rebus gestis ab orbe condito usque ad Christum natum: tertiâ prosequitur res à Christo usque ad Cōstātinum Magnum: quartâ Byzantinorum res tractat usque ad obitum Alexii Commeni, qui anno 1118. moriens, Joannem Commenum habuit successorem. Exinde usque ad captam à Latinis Constantinopolim perstrinxit res Byzantinas Leunclavius: qui, & primus

Glycæ interpretationem nobis dedit. Ex Auberto Miræo de Scriptor. Ecclesiasticis pag. 237.

Jacobus Pontanus Societatis Jesu vertit è Græco in Latinum sermonem Michaëlis Glycæ disputationes cum notis. Extat tom. 12. Bibliothecæ Magnæ Patrum. In tomo 12. Bibliothecæ Magnæ Patrum, editę Colonię 1618. extant Michaelis Glycę disputationes 11. recernsitæ, atque illustratæ ab Andrea Schotto Societatis Jesu. Philippus Labbè ejusdem Societatis edidit Glycæ Annales Græcè, ac Latinè, & Parisiis ex Typographiâ Regiâ 1660. in fol. Ex Philippo Alegambe Societ. Jes. Nathanaële Sotuello ejusdem Societ. in Biblioth. Scriptorum Societatis Jesu. Michaël Glycas non indignus lectu, à quo multa recondita eruas, inquit Dempsterus, licèt leges historico præscriptas passim negligat. Ex Balthassare Bonifacio in Historiâ Ludricâ lib. 15. cap. 6. pag. 440.

CCXXIII.

MIDAS.

Midas Musicus non ignobilis Siculus, *versus* aliquando fudit, & cudit. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

Midas Phrygiæ Rex, de quo fabulosa multa jactantur, Poëta, & Musicus fuit, easque artes, aliasque scientias ab Orpheo didicit, ut narrat Franciscus Patritius.

CCXXIV.

MONYMUS SYRACUSANUS.

Monymus Syracusanus, Philosophus Cynicus, ac Diogenis Cynici filius. Vir sanè elegantissimus, & copiosissimus, multa scripsit in Philosophiâ. Famulus autem fuerat cujusdam mensarii Corinthii. Hic contemptâ gloriâ veritatem semper appetiit. Ex Constantino Lascare.

Lapsum hîc Lascarem locus Diogenis Laërtii, atque aliorum,

rum, arguit, dum Monymum pro discipulo Diogenis Cynici filium reponit. Monymus Syracusanus, Diogenis quidem discipulus, famulus verò cujusdam mensarii Corinthii fuit, ut Socrates tradit. Ad eum Xeniades, qui Diogenem emerat, frequens commeabat, virtutem hominis, atque in dicendo vim admiratus. Adhæsit autem, & Crati Cynico sæpiùs, cæterosque id genus studiosè consectatus. Fuit vir eloquens, & doctus, adeout Menander Comicus ipsius mentionem fecerit in quadam Comediâ, quæ Hippocomus inscribitur. Adeò verò gravis, & constans fuit, ut contemptâ gloriâ solam veritatem appeteret. Scripsit autem *Ludicra sententiis seriis permixta. De Appetitionibus duo, & Exhortatorium*. Ex Laërtio in Monymo.

CCXXV.

MOSCHION SYRACUSANUS.

MOschion Syracusanus Grammaticus, *Navis Hieronis, Tyranni Syracusanorum Historiam* scripsit, quam attentè, ac studiosè perlegisse sese Athenæus lib. 5. pag. 148. fatetur. Hunc malè cum Moscho Poëtâ Syracusano confusum à Lascare tradit Vigintimillius.

CCXXVI.

MOSCHUS SYRACUSANS.

MOschus Syracusanus Grammaticus, & Poëta fuit. *Multa* scripsit, quem opinor, & Moschionem appellatum, inquit Constantinus Lascaris.

Moschus Syracusis in Siciliâ natus est, ac post Theocritum temporibus Aristarchi vixit Olympiade 157. cùm in Ægypto regnaret Ptolomæus Philometor. Sunt autem à principio Regni Philadelphi, sub quo Theocritus vixit, usque ad principium Regni Philometoris, sub quo Moschus vixit, anni circiter centum. Ex Joanne Crispino in Præfatione in Moschum.

Scripsit *Idyllia*, quæ sunt; *Amor profugus. Megara. Epitaphium*

Bionis

Bionis. Fragmenta nonnulla, & Epigrammata in Amorem arantem. Ex Patritio in Histor. Poët. lib.1. pag.121.

Hunc alium fuisse à Moschione Grammatico censet Vigintimillius, eumque præter Carmina Bucolica quædam alia edidisse refert. Ex Hegesiâ, seu Glossar. Rhodior. Vocab. apud Athenæum lib.11. pag.361. & lib.14. cap.8. pag.634. Athenæus scribit Moschum scripsisse *de Machinis*. Romanorum autem machinam esse tradit Sambucam, cujus fabricam, & speciem Heraclides Tarentinus invenerat. Ex Ioanne Vigintimillio de Poëtis Bucolicis Siculis à pag. 401. ad pag.427.

CCXXVII.

M U S Æ U S.

Musæus inter Poëtas Siculos à Ioanne Vigintimillio recensetur in Tabulâ Poëtarum Siculorum. Sed apud Auctores de Musæo Siculo nulla mentio. A Laurentio Crasso de Poëtis Græcis quatuor Musæi recensentur: Atheniensis unus, Ephesius alter, tertius Eumolpi filius, quartus Thebanus.

CCXXVIII.

NICOLAUS BITRONUS CATANENSIS.

Nicolaus Bitronus Catanensis è Carmelitanâ familiâ, in Philosophicis, ac Theologicis studiis Magister, Provinciæ Siculæ universæ moderator, Bononiæ Theologiam Senatus stipendio professus est. Ex Ioanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Chordâ 2. pag.159.

CCXXIX.

NICOLAUS DE COSCIIS MESSANENSIS.

Nicolaus de Cosciis Canonicus Messanensis, floruit anno 1466. Scripsit *Libellum, in quo Messanensium Archiepiscoporum*

rum series continetur. Eum in Thesauro Messanensi asservari olim, seque nonnulla ex eodem decerpsisse affirmat Carolus Morabitus in Annalibus Ecclesiæ Messan. pag. 220. Scripsit etiam *de familiis Messanensibus*, ut refert Stephanus Maurus in Messan. Protometrop. Siciliæ pag. 192.

CCXXX.

NICOLAUS DATUS NETINUS.

Nicolaus Datus Netinus, Philosophus, & Medicus præstantissimus, Doctoratus insignia Bononiæ accepit anno 1446. Mirabiles ejus prædictiones fuerunt. Ingentes sibi divitias comparavit, ab Antonio Moncatâ, Calataniſſectæ Comite, Feudo S. Michaëlis in Augustano agro etiam donatus. Hisce literarum, atque opum splendoribus, nec non avorum suorum gloriâ in omni Siciliâ claruit. Meminit illius Lucius Marinæus lib. 5. Epistol. famil. ubi ad Cataldum Parisium scribens, inter Mathematicos, & Medicos insignes Nicolaum Datum refert. Ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 126.

CCXXXI.

NICOLAUS MARINUS CATANENSIS.

Nicolaus Marinus Catanensis, Ordinis Carmelitanorum, Divinarum rerum scientiâ laureatus, & eruditionis plurimæ, Provinciæ Siculæ Præfecturam gessit. A Bonifacio IX. summo Pontifice, qui eum amplioris fortunæ capacem noverat, Apostolicus Visitator in eâdem Provinciâ Siculâ renunciatus anno 1396. mortem occubuit. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Chordâ 2. pag. 158.

NICO-

CCXXXII.

NICOLAUS SPECIALIS NETINUS. SICILIÆ PROREX.

NIcolaus Specialis Neti summo loco natus, domi, militiæque clarissimus, Alphonso Regi adeò gratus, ut vicariâ ejus potestate plures annos Siciliam administrarit. Tantâ humani, divinique juris prudentiâ, & consummato per longam experientiam judicio Siculum Regnum procuravit; ut Alphonsus palam dixerit: si fortè leges, rectèque vivendi mores interirent, Nicolaus unus satis est, qui omnia in integrum restitueret. Inter Proceres illos à Collenucio numeratus, qui cum Alphonso Rege navali classe à Liguribus capti sub Philippo Mariâ Mediolanensium Duce, atque ab eo perquàm honorificè sunt dimissi anno 1436. Magnis auctus honoribus, atque opum affluentiâ, Leonorâ filiâ Blasco Barresio, Militelli Domino, altera Isabellâ Ferulæ Toparchæ, nuptui traditis, de patriâ optimè meritus, in patrio solo devixit anno 1444. Februarii 13. Scripsit *Historiam Siculam usque ad sua tempora an.* 1444. quæ manu exarata plurimorum manibus teritur. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusan. pag. 225. Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 106. Pandulpho Collenucio in Histor. Neapol. lib. 6.

Nicolaum Specialem, qui *Siculorum Regum Historiam*, scripsit *à tyrannide, ac cæde Gallorum ad Friderici Regis obitum usque*, floruitque anno 1334. alium fuisse censet Grossus ab illo, qui Siciliæ Proregem egit anno 1423. quam opinionem Maurolicus prior invexerat, hæc inquiens in Histor. Sicil. lib. 5. Joanne Pont. Max. fatis sublato subrogatus est Benedictus XII. anteà Monachus Cisterciensis. Tunc Fridericus Rex ad novum Pontificem Legatos destinat, Ogerium Vizolum, Nicolaum Lauriam, & Nicolaum Specialem, ejus intercessu cum hoste tractaturus. Sed hi, & alii Legati ad eundem ad idipsum missi, nihilominùs infectis rebus redierunt. Fuit autem Nicolaus Historiæ Scriptor à tyrannide, ac cæde Gallorum usque ad obitum Friderici Regis, quam nos Historiam, inquit Maurolycus, quâ decuit bre-

brevitate, Compendio nostro inservimus. Apud Joannem Baptistam de Grossis in Decachordo Catan. tom. 2. pag. 51.

Cæterùm Nicolaus Specialis à Scriptoribus Netinis, Littarâ, & Pyrrho, Netinus creditus, Siciliæ Prorex, & Siculæ Historiæ Auctor, in marmoreo tumulo in Netino templo Divi Francisci compositus, hoc triviali epitaphio insculpto:

Magnificus Specialis heros iacet hic Nicolaus:
Trinacriis tumulis ditior euge, lapis.
Divinos cineres serva speciale sepulcrum.
Sicelidum specimen, tàm speciale decus.
Nestora Consilio; quamvis virtute Catonem,
Hunc Quintum Fabium pro gravitate puta.
Proregemque tribus lustris videre Sicani.
Nam totidem Regis sustulit ille vices.

Postero anno Joannes Matthæus Specialis, Nicolai filius, obiit qui marmoreo etiam tumulo in Divi Fracisci, sed carmine non minùs impolito, conditur:

Quæris Matthæi Specialis busta Joannis?
Ossa viri fortis iste colossus habet.
Magnanimi, intrepidi, clari Mavortis alumni;
Tanta sub exiguo condita virtus humo.
Hicce Camerlingus Regis, simul omnibus istis,
Olli, quod tantis contigit, adde, pater.
Obiit an. 1445. Julii XX.

CCXXXIII.

NICOLAUS TERRANOUA DREPANENSIS.

Nicolaus Terranova Drepanensis, Ordinis Prædicatorum, Theologus, & Orator facundissimus, Alphonso Regi Neapolitano à Confessionibus. Scripsit *in Epistolas divi Pauli volumina duo, volumen unum sermonum*. Ex Leonardo Orlandino in Descriptione Urbis Drepani pag. 53.

CCXXXIV.

NICOLAUS TEDESCHIUS CATANENSIS, ARCHIEPISCOPUS PANORMITANUS, CARDINALIS.

PAnormum, Sicularum Urbium Principem, Nicolao Patriam attribuunt Rocchus Pyrrhus, & Franciſcus Baronius, coniecturâ, quæ incertæ rei uſurpandæ valeret, niſi multa obeſſent. Ferunt hi ſub extremâ orâ quorundam Conſiliorum, & in primâ omnium Operum facie Nicolaum Abbatem Panormitanum indigitari: quo ſanè titulo Abbatis Panormitani externi Scriptores Nicolaum internoſcunt, & etiamnum allegant. Verùm, qui contrarias partes tuentur, Petrus Carrera, qui de familiâ Tedeſchiâ juſtum volumen confecit, & Joannes Baptiſta de Groſſis, qui peculiari argumento Nicolai vitam inſcripſit, Abbas vindicatus; appellationem illam amanuenſium imperitiâ prolapſam clamant, nunquam ab Auctore appoſitam: nec mirum invaluiſſe apud ignotos homines: cùm, quæ altius in vulgus deſcendunt, difficiliùs exoleſcant. Sed, inquiunt, legitimum ortum habeat appellatio illa, Nicolaum Panormi ortum non probat. Nam Abbas Maniacenſis electus Nicolaus, tantâ literarum famâ celebrari cœpit Abbas Maniacenſis, ut idem inde Archiepiſcopus renunciatus, retento Abbatis nomine, additoq; cognomento ex recentis dignitatis loco, Abbas Panormitanus nuncupatus ſit. Cęterùm clariſſimam Urbem Catanæ Nicolai patriam fuiſſe tàm multa convincunt, ut caligare in luce videantur, qui veteri opinioni adhuc hæreant, & obſiſtant. Primùm Nicolaus ipſe Civem Catanenſem ſe non raró, Catanenſes autem ipſos Cives ſuos nominat. In Prooęmi. Rubric. extra. de Jud. Ego Nicolaus de Tudiſco Catanenſis Siculus inter DD. minimus. In cap. noviter de Jud. num. 13. Ætna, quæ diſtat à Civitate meâ ferè 14. milliaria. In Epiſtol. ſub an. 1425. ad Catanen. miſsâ: cùm inſtituiſſem ſcribendum ad vos, viri inſignes, ac concives quàm plurimùm honorandi. &c: ſed id, concives optimi, intueri libet. &; in fine Epiſtol. Veſter concivis Nicolaus de Tudiſchis Doctor minimus, Abbas Maniacii.

Ante

Ante id tempus, nimirum ânno 1419. Catanenſes Martino V. Rom. Pont. pro Nicolao ſcribentes, illuſtrem Decretorum Doctorem, egregium Dominum Nicolaum de Tudiſco Concivem noſtrum inſignem. &c: eſt enim Concivis noſter plurimùm generoſus; ſcribunt. in Epiſtol. Regi Alphonſo à Catan. miſsâ in Nicolai commendationem multis pòſt annis, nimirùm anno 1434. ſi vera ſunt, quæ de Cive noſtro narramus. &c: Civem noſtrum Dominum Nicolaum, ſcribunt. Secundùm Panormitani patriâ Catanenſem aſſerunt Nicolaum. Nam in æde maximâ Panormitanâ incidi ad ejus tumulum curarunt: certè quidem tacito in veritatem conſenſu tolerarunt:

Panormi Antiſtes, & Catanenſis erat.

Ex Panormitanis Petrus Ranzanus, Epiſcopus Nucerinus, obitis legationibus, ac literariis monumentis illuſtriſſimus, qui ferè ſub ætatem Nicolai vixit, lib. 41. Annal. qui m. ss. aſſervantur in Bibliothecâ Panormitani Cœnobii Divi Dominici ad an. 1441. de Nicolao meminit his verbis. Nicolaus cognomento Tudiſcus natione Siculus Catanenſis, Juris Pontificii ſcientiâ ſuo ſeculo nemini ſecundus judicatus eſt. Ad hæc plures afferuntur Auctores, qui tradunt Nicolaum fuiſſe Catanenſem: neque inter hos referendi ſunt Scriptores Catanenſes, qui blandiente in patriam affectu, aut peregrini, qui de rebus longinquis aliquando ſentiunt, ut audiunt, non ut vident: ſed Siculi nullarum partium ſtudioſi, quibuſque omnia perſpecta eſſe poſſunt. Thomas Fazellus inquit: Nicolaus cognomento Todiſcus Catanenſis fuit. Marius Aretius ait: Nicolaus Tudiſcus cognomento Abbas, proximis ante annis Juris prudentiſſimus, qui multa ſcripſit, Catanæ claris ortus natalibus, Archiepiſcopus Panormitanus. Contra hæc eruditam Apologiam apparari à Vincentio Auriâ, Juriſconſulto Panormitano, minimè ignoramus. Sed de Patriâ controverſiam innuiſſe ſufficiat, nobis nec in diſceptationem advenire, nec dirimere litem, inter duas potentiſſimas Siciliæ Urbes diù agitatam, conſentaneum exiſtimamus. Ultrò arriperemus arma, conſtanterque dimicaremus, ſi qui barbarorum Siculam rem uſurparent, aut inuaderent.

De Patriâ Nicolai contentio eſt inter Siculos, de nobilitate

generis ejuſdem nulla diſcordiarum ſemina uſquam apparent: omnes ad unum egregiam Tedeſchiorum proſapiam, undè ille profectus, extollunt, Guidonem Pancirolum ſugillantes, quòd ſcripſerit in Vitâ Nicolai: Nicolaus Tudiſcus Cataniæ, quæ Urbs eſt Siciliæ, obſcuris natalibus ortus, à puero Divi Benedicti habitum ſuſcepit. Eundem Pancirolum carpunt, quòd ingentem pecuniæ vim in Baſileenſi Concilio per avaritiam conflaſſe Nicolaum referat, & inanem natalium calumniam, & fictum cupiditatis crimen Scriptoris invidiæ vertunt, quâ Pancirolus in Nicolaum æmulum laborabat. Non vacat hîc Tedeſchiæ gentis ornamenta recenſere. Profectò Nicolaus paternum genus traxit ex Antonio ſeniore, qui poſt defectionem à Regę Martino, eidem adhæſit, Regiis obſequiis inſignis, Baro Ennenſium Salinarum in cenſu Feudatoriorum Martino Rege deſcriptus. Maternum genus hauſit ex Agathâ Intorrellâ, ſive Torellâ dictâ, cujus, neptem Andrevam ex Marinellâ ſorore, Joannes Moncata, Comes Adernionis, in uxorem duxit. Jacobus Nicolai germanus frater, Catanenſis Senator, ex Blancaflore Platamoniâ quatuor Feuda, Bruchæ, ſive Modali Campanæ, Criſciunæ, Ciurcæ, & Canalium, dotalia accepit, generoſiſſimamque ſobolem ſuſcepit. Antonius Junior, Antonii ſenioris ex Henrico fratre nepos Catanenſis Senator, cum Conſtantiâ coniuge præter cæteros Jacobum Juniorem genuit, qui ex Abbate Ciſtercienſi Alti Fontis, Archiepiſcopus Meſſanenſis deceſſit an. 1473. Martii 14. Antonii ſenioris, & Henrici pater, Nicolai noſtri avus, Nicolaus fuit, ex Theutonico ſanguine ſatus: unde Tedeſchiorum nomen effluxit.

Nicolaus adhuc adoleſcens in Benedictino Cœnobio Divæ Agathæ, quod tum Catanæ florebat, cujus tum Abbas Epiſcopum agebat, quemadmodùm Abbas Montis Regalis Archiepiſcopum repręſentabat primo extructæ Sedis ſęculo, donec Monachis Presbyteri ſucceſſerunt; religioſa vota nuncupavit. Catanæ in Juris prudentiam incubuit, quam etiam Bononiæ addidicit, ſub Franciſco Zabarellâ Canonum Profeſſore, à quo Pontificio Senatui adlecto, Doctoratus inſignia conſecutus eſt. In patrio Athenęo Sacros Canones deinde interpretatus, eoſdem Senis decem, & amplius, annos docuit. Tunc à Martino V. Rom.

Rom. Pont. Abbas Maniacensis creatus anno 1425. Januarii 10. plurimùm inclaruit. Subinde Parmæ, mox Bononiæ Canones tradidit, Referendarius Apostolicus, & Generalis Pontificiæ Cameræ Auditor, Regi Alphonso à Consiliis suffectus. Rege Alphonso postulante demùm ab Eugenio IV. Rom. Pont. Archiepiscopus Panormitanus renunciatus est anno 1433. mense Februario. Jussu Alphonsi Regis bis ad Basileense Concilium contendit, in quo conventu, legitimâ priùs auctoritate coacto inde in seditiosum conventiculum abeunte, facultate Juris, & eloquentiâ plurimùm valuit. Robertus Cardinalis Bellarminus aliquot articulos benè illum tractasse affirmat, sed parùm benignum ergà Eugenium IV. vel si mavis dicere, inimicum se gessisse testatur Marcus Battalinus, qui Generalium Conciliorum Historiam recèns publicavit, cui Eugenio Alphonsus Rex apertè adversabatur ob Regnum Neapolitanum, in quod Renati Andegavensis adoptione accersitus, id validâ manu occuparat, Pontificiam licentiam nihil veritus secundùm jura, quæ in Neapolitanum Regnum Pontifices obtinent. Ergo Basileenses Patres, sive, ut morem Principibus gererent, sive, ut Principes, qui privatis odiis in Eugenii exitium conjuraverant, factiosorum studia foverent, plura in Eugenium moliti sunt. Denique Amadeus Sabaudus, Felicis V. nomine Antipapa creatus, Nicolaum Cardinalitiâ purpurâ Duodecim Apostolorum titulo decoravit anno 1440. Novembris 12. Alphonso Ciacconio teste in Vitâ Eugenii IV. quam deinde dignitatem etiam post abdicatum Felicis V. Imperium retinuit, à Nicolao V. postmodùm confirmatam ex Divo Antonino, & Panvino. Post hæc Nicolaus Panormi morbo sublatus est anno 1445. mense Julio ex Æneâ Silvio, sivè Februarii 24. ex Catanensi codice, in quo Monachorum, & Canonicorum defunctorum memoria extat. Sepultus est in templo Panormitano adjecto Epitaphio:

Morte tua Canon, & leges, & jura Quiritum
Occubuere, jacent hoc tumulata loco.
Tu Nicolaus eras, Tudisco sanguine natus:
Panormi Antistes, & Catanensis eras.
Eugenio, & Basila discordi pace ruebat
Nostra fides; steterat te duce Concilium.

Nomi-

Nominis, & tituli cumulos, & laudis adeptus,
Unde tuum texit rubra thiara caput.
obiit 1445.

Post multos annos Franciscus Tedeschius, Patritius Catanensis, Fortunæ II. filius, hoc Nicolao epitaphium scripsit.

Me genuit Catana, Ausonii rapuere, Panormus
Læta tenet: Princeps juris in orbe fui,

Plures Scriptores honorificè meminerunt de Nicolao præter supra allegatos. Lucius Marinæus lib. 5. Epistol. Clarissimum legum lumen appellat. Tritemius in Catalogo Scriptorum Ecclesiast. Jurisconsultum omnium celeberrimum, ingenio subtilem, & acutum, consilio promptum, & firmum, sermone apertum, & compositum, Lucernam Juris nuncupat. Jacobus Gualterius in Chronographiâ Eccles. Cathol. de Nicolao testatur: tantâ Juris præsertim Canonici eruditione præditus, ut lampas Juris appellatus sit. Guido Pancirolus in fine Vitæ ejusdem Nicolai: Panormitanus Pontificum Decreta eâ doctrinæ soliditate est interpretatus, ut alter Bartholus inter Juris Pontificii Professores dici meruerit. In eo præcipuè commendatur, quòd lucidum ordinem observans perspicuus appareat. Præter Concilii Basileensis opus, nonnullas quæstiones, & erudita responsa scripsit, quæ à Ludovico Bolognino in lucem emissa fuere. Pius II. Pont. Max. anteà Æneas Silvius Piccolomineus dictus, qui Eugenii IV. causam impugnaverat in Concilio Basileensi, in Bullâ Retractationum hæc de Nicolao subdit: Nicolaus Panormitanus Archiepiscopus, & Ludovicus Pontanus, Alphonsi Regis Oratores, qui velut duo orbis sidera, ceu Pontificii Juris, & totius civilis sapientiæ duo præcipua lumina, & clarissima censebantur. Idem in libro prim. Comment. erravi, quis neget? sed neque cum paucis, neque cum parvis hominibus, Julianum S. Angeli Cardinalem, Nicolaum Archiepiscopum Panormitanum, Ludovicum Pontanum, tuæ sedis Notarium sum secutus, qui Juris civilis, & veritatis magistri credebantur. Aubertus Miræus in Auctario de Scriptoribus Ecclesiast. pag. 267. Nicolaus Tudescus, natione Siculus, patriâ Catanensis, Abbas ordinis Benedictini, pòst Archiepiscopus Panormitanus, demum Cardinalis, sed in schismate à Felice V. Antipapa crea-

creatus, Juris Pontificii peritissimus: obiit anno 1445. ejus opera tomis 8. Veneti 1592. evulgarunt: de quibus vide Bellarminum de Scriptor. Ecclesiast.

Scripsit ergo Nicolaus ex Bellarmino de Scriptoribus Ecclesiasticis *tomos octo in fol.* juxta editionem Venetam an. 1592.

In primo, & secundo tomo habentur Commentaria in primum librum Decretalium.

In tertio, quarto, & quinto tomo habentur Commentaria in secundum librum Decretalium.

In sexto tomo habentur Commentaria in tertium Decretalium.

In septimo tomo habentur Commentaria in quartum, & quintum Decretalium, & in Epistolas Clementinas.

In octavo tomo habentur Consilia 226. quæstiones septem.

Item Relectio in cap. per tuas de Arbitris.

Item Practica ejusdem.

Dicitur etiam scripsisse Commentarium inchoatum in Decretum: sed nescio, an extet?

Dicitur etiam scripsisse librum pro Concilio Basileensi: sed hunc librum, ut in mala causa scriptum, & proinde erroneum, credibile est ex ejus operibus abrasum fuisse, ego certè inter ejus opera variarum editionum eum nunquam reperi.

Conradus Gesnerus, Auctor damnatus, in Bibliotheca eadem Nicolai opera quibusdam additis recenset:

Nicolaus Siculus Abbas Maniacensis, Ordinis S. Benedicti, dictus de Tudeschis, Panormitanus Archiepiscopus, & demum Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, Juris consultus celeberrimus scripsit:

Super Decreto imperfectum librum unum, pro Concilio Basileensi librum unum, super Decretalibus libros quinque, super Clementinis librum unum, Processum judiciarium librorum, Consilia centum quatuor libro uno, Disputationes varias libro uno, & alia complura. Ejus processus judiciarius, sive Practica de modo procedendi in judicio tàm summariè, & de plano, quàm merè, & cum strepitu judiciali, in omnibus fermè Curiis observari consueta. Tractatus de Auctoritate, veritate, & institutione Conciliorum sacrorum, præsertim Basileensis, cum annexione quorundam dubiorum, & casuum extat m. s. apud M. Dresserum cum aliis Panormitani libris. Ejus Tractatus, qui inscribitur, nobilissimus

simus super Concilio Basileensi, de ejus Concilii, & Papæ potestate, super Decretales Commentaria tomis quinque edita cum aliorum annotationibus Lugduni. Ejusdem Concussiones, fortassis legendum Conclusiones, Glossarum Clementinarum junctis aliis variis Doctorum tractat bus extant m. ss. in Bibliotheca Imperatoris. Duo volumina Consiliorum, & varias quæstiones in Jure 1527.

Leonardus de lege Nicolai opera multùm commendat, eadem illustravit editione Lugdunensi Alexander de Nevo Vincentinus.

Præter alias editiones extat editio Veneta hoc præfixo titulo: Nicolai Tudeschii Catanensis Siculi, Panormi Archiepiscopi, vulgò Abbatis Panormitani, &c. apud Junctas 1588.

Consule citatos Auctores, Scriptores Conciliorum, & Historiæ Pontificiæ, nec non Annal. Benedictin. & Catanensium, ac Panormitanorum monumenta.

CCXXXV.

NICOLAUS TOSCANUS ERYCINUS.

Nicolaus Toscanus Erycinus, Ordinis Prædicatorum, mirabili naturæ dono voces omnes in arte Musicâ pernecessarias adeò perfectè videbatur effingere; ut organum pneumaticum gestare in pectore crederetur. Obiit in patrio Cœnobio senio confectus anno salutis humanæ 1505. Edidit *librum de Musica*.

Eryx, Siciliæ mons altissimus, Veneris fano, Butis pugnâ cum Hercule commissâ, Trojanorum appulsu, ac spectaculis post Trojanam cladem illustris, Divi Juliani templo, à Rogerio Comite, anno circiter 1080. condito, ac militaribus sanè ludis, quos idem Divus Julianus exhibuit, gestoque adversùs Saracenos prælio illustrior fuit. Hinc Erycina Urbs Mons Divi Juliani appellari cœpit, & nobiliori auspicio incrementa suscepit. Ad hanc diem Mons Eryx, & Mons Divi Juliani nuncupatur. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Mazariensis pag. 562. & 564. Consule Philippum Cluverium de antiquâ Siciliâ lib. 2. cap. 1.

NICO-

CCXXXVI.

NICOPHENUS LEONTINUS.

NIcophenus Leontinus, Charondæ Auditor, mox Empedoclis, regendæ Leontinorum Reipublicæ admotus, *Leges* tulit *ad civilem politiam satis utiles*. Statuit, nè quis uxorem repudiaret sine legitimâ causâ, quam Judices examinarent. Nè quis plusquàm tres uxores duceret. Mulier nisi unum maritum acciperet. Fœmina crimine adulterii accusata, post viri obitum ad alias nuptias non transiret. Liberi ex primâ uxore suscepti bona paterna adirent, cæteri maternis facultatibus fruerentur. Hæc, atque alia sancivit, quæ ad Romanos missa post Regum interitum maximâ veneratione sunt excepta. Odio in Phalarim, Tyrannum Agrigentinorum actus, Zanclæos, & Tauromenitanos ad eum lacessendum, labefactandumque stimulavit. Demum lapide percussus anno ætatis 97. extremum diem clausit, dum Lapidia in honorem Proserpinæ celebrarentur apud Leontinos. Floruit anno mundi 3507. Ex Philadelpho Mugnos in Triumpho Leontino, in Raptu Proserpinæ, præsertim in novo Laërtio pag. 52.

CCXXXVII.

NINA MESSANENSIS.

NIna Messanensis, Poëtria clarissima, cùm ejus amore captus Danthes à Majano, carmina ipsi misisset; eleganter respondit *carminibus*, quæ antiquam Italicæ Poësis sinceritatem olent. Ex Leone Allatio de Poëtis Antiquioribus Italis.

CCXXXVIII.

NYMPHODORUS SYRACUSANUS.

NYmphodorus Syracusanus, Philosophus, & Historicus, scripsit *de Admirabilibus Siciliæ*, cujus Athenæus meminit

lib. 13. Hunc Fazellus refert inter Scriptores, quibus pro construendâ Siculâ Historiâ usus est,eumque adducit Decad.1.lib.7 pag.162, ubi de Laide Siculâ meretrice, Corinthi famosissimâ, scribit. Ad quam ditiorum hominum ex omni Græciâ conventus celebres erant, inquit Aulus Gellius lib.1. cap.8. quamque adamarunt Aristippus, & Diogenes Philosophi, Demosthenesque Orator, ex Athenæo lib. 13.

Nymphodorus, vetus rerum variarum narrator, Ctesiæ conferendus, & Antigono, qui mirabilium Sinagogam reliquit. Ex Balthas. Bonif. in Histor. ludicrâ lib.15. cap.16. pag.441.

CCXXXIX.

ODO COLUMNA MESSANENSIS.

ODO Columna Messanensis, priscis illis seculis, cùm Italica Poësis vagiret inter cunas, effloruit, & scripsit *carmina*. Ex Leone Allatio de Poëtis antiquioribus Italis.

CCXL.

ORPHEUS CAMARINENSIS.

ORpheus Camarinensis, Epicus, qui *carmine* composuit *descensum ad inferos, & alia multa*. Ex Constantino Lascare.

Camarina, & Camerina, Syracusanorum Colonia fuit, Urbs olim opibus, & ædificiorum magnificentiâ clara, hodie jacet, nihilque priscorum operum præter fundamenta integrum servat. Nomen tamen i solùm in a mutato Camerana vulgò retinens ingentes, ac latè diffusas, casque intrà totum ejus ambitum, pro maximâ parte obrutas, ostentat ruinas. Litora ei subjecta insanarum opere molium, in profundum etiam mare dejectarum in modum portus manufacti,decorabantur. Camerinensis lacus aquæ cùm olim foetore suo pestem generarent; consuluerunt Apollinem Camarinenses: expediretne ipsis Camerinam exsiccari? quibus ab Apolline responsum est, Camerinam non esse movendam. Neglecto tamen oraculo lacum siccaverunt;

runt: per quem mox ingressis hostibus contempti oraculi pœnas dederunt. Hinc manavit Proverbium, Camerinam movere, pro eo, quod est sibi malum accersere. Vide Servium in illud Virgilii Æneid. 3.

. . . . & fatis nunquam concessa moveri,
Apparet Camerina procul, Campique Geloi.

Lacus extat hodie, solâ piscium capturâ insignis, tincas, & anguillas profert laudatissimas. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 5. pag. 117. 118. ubi de Orpheo meminit, & de Psaumide, Acronis filio, Camerinæo, qui Olympiade 82. quadrigâ victor evasit, cuique in victoriæ præconium dicavit Pindarus Oden 3. Olympior.

Quinque hujus nominis Poëtæ, fuerunt alii licèt septem faciant, & duos tantùm Herodorus, alterum Poëtam, alterum ex Argonautis unum, quem Herodorum ideo Pherecydes incusat: non enim Orpheum, sed Philammona in Colchos ad vellus aureum navigasse prodidit. At verò Aristoteles, & eum secutus Marcus Cicero, nullum fuisse Orpheum putaverunt. Igitur primus Orpheus ex Libethris Thraciæ Poëta fuit, Civitate sitâ sub Pieriâ. Plinius tamen, & Martianus Sithonem Orphei patriam fuisse contendunt, & ipso in Thraciâ. De hoc fabulosa multa veteres dixerunt. Secundus Orpheus Arcadius fuisse perhibetur, vel, ut alii tradunt, Ciconeus ex Bisaltiâ Thraciæ, & ante Homerum alterâ generatione, & rebus Trojanis antiquior creditus est. Tertius Odrysius fuit, quartus Crotoniata. Ultimus verò inter istos Orpheus fuit Camarinæus, versificator egregius, cujus esse à plerisque proditur, *Descensus ad Inferos*, ex libro Gregorio Gyraldo tom. 2. oper. de Poëtis. Dialog. 2. à pag. 52. à num. 40. à pag. 57.

CCXLI.

PAMPHILUS.

Pamphilus Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculor.

De Pamphilo quodam ait Suidas: Pamphilus semper metricè loquebatur in conviviis.

CCXLII.

SANCTUS PANTÆNUS MESSANENSIS.

S. Pantænus Presbyter Stoicæ Philosophiæ Professor, ex Palæstinâ oriundus, Hebræâ gente, ex alto ductâ origine, Messanæ nascitur. Qui Marci Evangelistæ discipulus, apud Alexandriam præfuit scholæ, sacrarum literarum studio florenti: quæ sanè ad multa etiam tempora duravit, multis inter se omnis generis disciplinarum æmulatione concertantibus: inter quos in primis ipse fuit. Qui primus in Ægypto ignotus vitā solitariam agens, divinis contemplationibus vacavit. Sed cùm in eum Clemens Alexandrinus inciderit; in eo penitus conquiescens, multùm sub tanto præceptore profecit. Ille verò tanto studio, & amore prædicandi Verbi Dei claruit, ut in Indiam requisitus per ipsius gentis legatos illuc ab Episcopo Alexandriæ missus fuerit: ubi Christum Dominum feliciter gentibus illis prædicavit. Dein ad Indiam inferiorem rediit, in quâ primum Domini adventum, fideique semina jam Bartholomæum Apostolum sevisse reperiit juxtà *Matthæi Evangelium*, quod Hebræis scriptum literis secum tulit, indè regrediens Alexandriam, quod tamen *in Græcum transtulit*. Denique miraculis, & doctrinâ clarus, ad quem, tanquam ad oraculum ex toto terrarum orbe populi confluebant; ad Dominum migravit nonis Julii anno circiter à Christi nativitate 213. Ex Carolo Morabito in Annal. Ecclesiæ Messan. pag. 230. & seqq. ubi fusè differit de S. Pantæno, ejusque patriam Messanam statuit, conjecturâ, qualis qualis ea sit: refert tamen Gentiani Heructi opinionem in Comment. Stromat. Clem. Alexand. lib. 1. ubi Pantænum Siculum natione fuisse opinatur, vel opinari creditur.

Stephanus Maurus in Siciliæ Protometropoli pag. 233. S. Pātænum fuisse Messanensem probat, Petrus Ansalonius de suâ familiâ pag. 341. non uno testimonio idem tuetur adversùs Octavium Cajetanum, in Ideâ SS. Siculor. pag. 22. ubi nimis austerè S. Pantænum in Civem Siculum admittere detrectat. Colitur ejus memoria 7. Julii ex Giliberto Genebrardo in Kalendario Roma-

Romano, Aloysio Novarino in Martyrologio pag. 191. apud Josephum de Ambrosio in Relatione Solemnitatis pro Epistolâ Marianâ pag. 471.

CCXLIII.

PAPHNUTIUS.

Paphnutius, Abbas Monasterii Basiliani S. Mariæ Cryptæ Lilybœi, vir in græco, & latino idiomate insignis, anno 1282. *transtulit ex græco in latinum sermonem Privilegium Ecclesiæ Panormitanæ de Jurisdictione Tabularia*. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Eccles. Mazariensi pag. 103.

Ab anno 1440. Abbates Commendatarii S. Mariæ Cryptæ successere. Sed opulentum hoc Sacerdotium cum Abbatis insignibus Collegio Panormitano Societ. Jesu attributum est Caroli V. Cæsaris munificentiâ, Joannis Vegæ, Siciliæ Proregis, studio, quo Ignatium Societatis parentem, cunctosque Societatis alumnos prosequebatur, & Generalium Siciliæ Comitiorum postulatis: anno 1552. Januarii 10. literis obsignatis. Julius III. Pon. Rom. anno 1554. donationem illam ratam habuit, & Pius V. Pont. Rom. anno 1571. confirmavit ex eodem Pyrrho loc. cit. pag. 558.

Collegium autem Panormitanum Societatis Jesu in quam magnitudinem excreverit, & Caroli V. Cæsaris, & Panormitanæ Reipublicæ, & plurium nobilium, aliorumque Civium Panormitanorum liberalitate, collatis ex asse patrimoniis, aut non modicâ paterni census portione impertitâ, & Platamoniorum generosæ familiæ beneficentiâ, quæ ante omnes Collegium fundaverat; satis perspectum habet quisquis nostratium, & externorum ad Panormitanam majestatem propiùs contemplandam accedit. Hoc quidem Panormitanum Collegium non solùm ædificiorum amplissimis substructionibus, annuoq; proventu satìs largo, Collegiis Romano, Neapolitano, Monachiensi, Parisiensi, Ulysipponensi, Goano, quæ sunt in Societate universâ primaria, comparandum, sed etiam illis præferendum creditur. In hoc Collegio, Provinciæ Siculæ Athenæo, bonarum artium

Empo-

Emporio, & Philosophiæ, Theologiæque nos operam dedimus, & Scholarum inferiorum administrationem gessimus, incalescentibus adeò perpetuâ contentione in literariis concertationibus frequentissimorum Auditorum animis, ut porticus, geminâ concameratione peristyliorum sese altiùs attollens, tùm Regiis sanè scalarum gradibus sese quaqua versum complectens, aulæque admodum capaces personarent. Ducenta capita supra viginti tunc temporis splendidè alebantur, mirabili omninò, religiosâque politiâ muniis distributis. In ambulacris, quorum alterum Divi Josephi nominant, à sacello perquàm eleganti, Divo Josepho sacro, alterum Immaculatæ Conceptionis, à marmoreo fonte ibidem extructo, cui marmoreum Virginis Mariæ signum præest, serpentem proterens, ex cujus hiante rictu aquarum opes in subjectam pelvim sese exonerant; Illustrium Virorum imagines, nobili penicillo expressæ, qui Panormitanum Collegium benefactis ditarunt, pulcro elogio singulis addito, in grati animi monumentum visuntur. Nos quoque, ne ingrati videamur, amantissimorum præceptorum, aliorumque insignium Doctorum, quos literis clarissimos Panormitanum Collegium tulit, Elogia scripturos pollicemur in Bibliothecâ Novâ Siculorum: cùm ad recentem ætatem Panormitani Collegii ornamenta pertineant.

CCXLIV.

SANCTUS PASCHASINUS EPISCOPUS LILYBOETANUS.

PAschasinus Diaconus, scripsit *ad Leonem Papam contra errorem quorundam, qui anno Domini CCCCLV. putantes esse annum communem, cùm esset embolismus, errabant in celebranda Pascha*. Ex Sigiberto Gemblacensi de Scriptoribus Ecclesiasticis apud Aubertū Miræum in Bibliothecâ Ecclesiast. pag. 134.

Paschasinus Episcopus Lilybœtanus in Siciliâ, recenter à captivitate Vandalorum reductus, scripsit anno quadringentesimo quadragesimo tertio *ad Leonem I. Papam* Epistolam Paschalem, quam emaculatam Ægidius Bucherius cap. 1. Comm. in Victorium

ctorium Aquitanum 1633. typis Moretianis edidit. Scripsit & *Epistolam de damnatione Dioscori* tom. 2. Conciliorum, à Binio Colorita evulgatam. De Paschasino mentionem facit Isidorus Hispalensis de Scriptoribus Ecclesiasticis. Ex Auberto Miræo in Bibliothecâ Ecclesiast. scholio ad Sigibertum Gemblac.

Paschasinum quanquam Sancti titulo insignitum nusquam repererimus, vitæ sanctitudine, ac literarum studiis apprimè nobilem vocat Rocchus Pyrrhus in Notitiâ Ecclesiæ Lilybœtanæ pag. 447. Octavius Cajetanus tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Appendice viri sanctitatem, & studia literarum commendat. Memoriâ verò per manus traditâ illum Sanctum appellat. Successit in Episcopatu Lilybœtano S. Gregorio Martyri, successorem ipse habuit Theodorum, quem Gregorius Magnus Pont. Rom. lib. 2. Epistol. 49. laudat. Ultimus Lilybœi Episcopus Theophanes extitit, qui Nicænæ Synodo II. interfuit. Post ejectos è Siciliâ Saracenos Lilybœum Episcopos amisit, Mazariensi Diœcesi nunc subest.

Lilybœum autem Urbs Siciliæ olim splendidissima, & jucundissima, teste Cicerone in Verrem, ac Diodoro in Bibliothecâ, Marsala nuncupari cœpit post adventum Saracenorum. Marsala enim Saracenicè Portum Dei sonat, ob nobilissimum portum, cujus tamen fauces ingentibus saxis intercludi Carolus V. Cæsar, ex Africâ rediens, jussit, ne Africanæ regionis piratæ stationem illam occuparent. Ex Philippo Cluverio de Antiq. Sicil. lib. 2. cap. 1.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium ità nos de Paschasino lusimus:

Marsala, hoc est, Portus Dei,
Lilybœum dici cœpit
cùm Saracenicæ tyrannidis procella
Siciliam quateret.
Saracenus rerum potitus,
domum Dei verterat in speluncam latronum,
fidissimum littus
in asylum piratarum cesserat.
Vix tutus in templis Deus,
vix in aris religio,

quam

quam ergo ſecuritatem in Portu invenient,
aut dabunt?
Ante Saracenicam tempeſtatem
erat Portus Dei Lilybœum.
Nam in Africam, in Aſiam
cœleſtes tunc negotiatores
lucrandorum animorum avidi,
Lilybœo ſolvebant,
redeuntes, undè diſceſſerant,
onuſti ſpoliis infidelitatis.
Per id temporis Paſchaſinus,
Epiſcopus Lilybœtanus,
maximum quæſtum fecerat,
operoſus trapezita.
Hinc in Paſchaſini jacturâ
cunctarum mercium naufragium
Portus Dei paſſus eſt.
Habebat in Paſchaſino Epiſcopum;
in Epiſcopo parentem,
in parente omnia.
Hieronymo æqualis,
Fidem ſermone propugnans, & ſtylo,
utroque fidei perduelles expugnans,
pro Damaſo
Leonem Pontificem meruit encomiaſten.
Vicariâ Leonis auctoritate
Chalcedonenſi Concilio præfuit:
dignus habitus,
qui Leoni ſuccederet,
ob Dioſcorum profligatum
de Romanâ Sede benemerentiſſimus;
In concionibus
non delectabat, ut Xenophon;
non tonabat, ut Pericles:
utrumque vincebat.
Magiſter autem, ac Diſcipulus;
Quidquid linguâ docuerat, compleverat factis;

Homi-

Hominibus æquè verendus, ac dulcis,
eorum mores suis similes efficiens,
mundum in cęlum vertisset;
ni mundi perosus commercia
Cęlum intempestivâ festinatione adiisset.
Subitus mortis turbo
intrà Portum Dei Paschasinum adortus,
fractâ corpusculi cymbâ,
animam in alium Portum abripuit,
omnis jactationis expertem,
omni jucunditate tranquillum.

CCXLV.

PAULUS ABBADESSA MESSANENSIS.

PAulus Abbadessa Messanensis, Poëta Italus egregius. *Iliadem, & Odissæam Homeri, & potiorem Metamorphoseon Ovidii partem Italico versu donavit*. Ex Placido Samperio in Iconolog. Virgin. Messan. lib. 1. pag: 27. Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

CCXLVI.

PAULUS MAZONIUS NETINUS.

PAulus Mazonius Netinus, Jurisconsultus celeberrimus, scripsit *de feudis*, ut testatur Joannes Antonius Cannetius in Friderici Regis extravag. quæ incipit: Volentes. Floruit tempore Guilielmi Perni I. C. Syracusani, qui Mazonium laudat ad primum dubium, de quo quæritur in consilio suo de feudis. Pernus enim scripsit XXIV. Consilia Feudalia, de Principe, de Rege, deque Reginâ tractatus, Consilia Practica, & Statuta. Messanæ 1531 Junii 25. sed alibi de Perno. Ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 122. Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusanæ pag. 113. & 126.

CCXLVII.

PAULUS VICECOMES, ARCHIEPISCOPUS PANORMITANUS.

PAulus Vicecomes, seu, ut Tritemio, & Possevino placet, Bisontus, Panormitanus, Carmelitani Ordinis ornamentum, S. T. M. Provinciam Siculam procuravit, indè per omnem Italiam Generalem Vicarium egit. Nicolai V. & Pauli II. Romanorum Pontificum confessiones excepit. Episcopus Mazariensis primùm in Joannis Burgii locum suffectus, mox eidem abeunti ad Superos in Panormitanum Archiepiscopatum subrogatus est. Orator cum Nicolao Leophante, Regni Thesaurario, pro rebus Siculis ad Joannem Regem contendit. Ex Tritemii testimonio, vir fuit in divinis Scripturis jugi studio exercitatus, & eruditus, ingenio subtilis, & clarus eloquio. Fertur *de variis rebus multa* scripsisse *opuscula*. *Trecenta volumina* Panormitano Cœnobio reliquisse tradit Possevinus, ex quibus *plura* edidit. Sed incendio conflagrasse Pyrrhus comperit, cùm Vicecomitis opera quæreret. Panormitano Cœnobio S. Mariæ Montis Carmeli Bibliothecam legavit, ubi religiosa vota emiserat, & Præfecturam postmodùm domesticam administraverat. Panormi fato cessit anno 1473. ejusque sepulcro, quod in principe templo visitur, hic brèvis character inscriptus:

Hìc requies Pauli,
Civis nostri, ac Præsulis,
de Visconti.

Ex Tritemio de laude Carmelitan. Antonio Possevino in Apparatu sacro, Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Mazariensis pag. 515. & in notit. Ecclesiæ Panor. pag. 169. Francisco Baronio de Majestate Panormitanâ cap. 6. de Philosophis, & Theologis Panormitanis pag. 122.

CCXLVIII.

PAUSANIAS GELOUS.

PAusanias Gelous, Anchiti filius, Phœbi nepos ob Medicinæ præstantiam ab Empedocle Agrigentino nuncupatus. Auditor fuit Empedoclis, à quo, & claritate sanguinis, & opum affluentiâ, & Medicinæ peritiâ summè dilectus, & commendatus. Extant apud Laërtium quædam Empedoclis carmina in Pausaniam Geloum:

Pausaniam, Anchiti natum, Phœbique nepotem,
Clarum aluit Medicum patria clara Gela.
Qui multos diris homines languoribus ægros
Eripuit furvis Persephones thalamis.

Heraclides de morbis ait, Empedoclem Pausaniæ dictasse, quæ de Apno ille scripsit. Erat enim Pausanias, ut Satyrus, & Aristippus refert, amator Empedoclis, qui libros de naturâ compositos eidem ità declaravit:

Pausania, Anchiti sapientis percipe, fili,

Ex Diogene Laërtio de Vitis Philosophorum in Empedocle.

CCXLIX.

PELOTUS.

PElotus Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

CCL.

SANCTUS PEREGRINUS MARTYR SYRACUSANUS EPISCOPUS TRIOCALITANUS.

S. Peregrinus Martyr, S. Marciani, Episcopi Syracusani discipulus, Divini Verbi præco insignis, scripsit *Vitam S. Marciani*. Obiit ex Octavio Cajetano in Idea SS. Siculor. pag. 70. anno Christi circiter 90. die 30. Januarii. Sed solemnis festivitas cum religiosorum hominum supplicatione, ac nundinis 18.

Augusti celebratur. Syracusanum fuisse conjecturâ verosimili affirmat Cajetanus citatus in to. 1. Vitar. SS. Siculorum pag. 21.

Triocala, vetus Siciliæ Urbs, initio Belli Servilis clara eoque à Romanis funditùs deleta, iterùm habitari deinde sedatis motibus cœpit. Sub Divo Petro, Principe Apostolorum, decoratur Episcopali sede. Multos habuit Episcopos à S. Peregrino usque ad Ioannem, qui Nicæno Concilio II. interfuit, Constantinus in recentioribus editionibus etiam dictus. Episcopalis sedes Triocalitana post Saracenos defecit, paret nunc Agrigentino Episcopo. Ubi erat Triocala, oppidum Calatabillottæ, ab anno 1335. titulo Comitatus insigne, Moncatæ familiæ obnoxium, ædificatum ferunt. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Agrigentinæ pag. 366. 367. in Notitiâ Ecclesiæ Triocalitanæ pag. 444. 445.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium ità nos de Peregrino lusimus:

Peregrinus Syracusanus,
Marciani, carissimi, atque amantissimi præceptoris vitam
calamo eleganter expressit,
luculentiùs opere.
Missus Triocalam Episcopus,
Urbem Servili prælio celebrem,
turpissimâ servitute mancipatam Idololatriæ,
filiorum Dei libertate vindicatâ,
manumisit.
Eadem arma eâdem disciplinâ tractavit,
quibus instruxerat Marcianus,
eodem cum adversario dimicaturus.
non impari eventu.
Audi, quibus dapibus vires
athleta fortissimus instauraret
Emendicatâ stipe victitans,
frustulum panis è fœminâ precatus,
repulsam tulit.
Imprecata fœmina, quæ repulsam dederat:
Lapidescant in panario, quotquot mihi panes sunt;
Lapidescentibus illicò panibus

Illa

Illa mendacii, & avaritiæ pœnas luit,
ad lapidem damnata.
Increbreſcente miraculi famâ
famem ſuam explevit Peregrinus,
allato undique cibo à Triocalitanis;
Lapideſcentes panes
ad alterius duritiem increpandam,
lapides pretioſi fuerunt Peregrino,
quibus homo juſtus, victus copiam ſibi mercaretur.
Aſſuetus his epulis Peregrinus,
aſſuetam puerorum carnibus belluam,
obiectæ puellæ cædem jam jam anhelantem,
inſerto in os baculo,
veluti medicato boleto enectam,
præcipitem dedit ex antro,
quod ex foro Lanario
in emporium gratiarum vertit,
illius antri hoſpes factus Peregrinus,
Tandem urgente fato Patriæ Pater
Cæli Civis efficitur.

CCLI.

PETRUS EPISCOPUS ARGIVORUM.

PEtrus Siculus, ex imperio Baſilii, & filiorum, Conſtantini, & Leonis, Imperatorum Orientis, Legatus, Timbricam, Armeniæ Civitatem, ut de captivorum permutatione ageret, miſſus eſt, cauſamque feliciter, ut ipſe extremis narrat paginis, cùm novem menſes Timbricæ moratus eſſet, peregit. Legatio hæc ſecundo Imperii Baſilii, & filiorum, anno obita eſt, ut Auctor ipſe ultimâ paginâ teſtatur. Vixit anno circiter DCCCLXX. Scripſit *Hiſtoriam de vana, & ſtolida Manichæorum hæreſi*, ex m. s. codice Bibliothecæ Vaticanæ per Matthæum Raderum Societatis Jeſu editam. Ex eodem Radero in obſervationibus ad prædictam Hiſtoriam. Hiſtoria inſcripta eſt Archiepiſcopo Bulgarorum: Legitur in tom. 16. Bibliothecæ Maxi-

Maximæ Veterum Patrum, quæ nuper Lugduni apud Anissonios 1677. in tomos 27. distributa, prodivit, pag. 753.

Octavius Cajetanus tom. 2. Vitar. SS. Siculor. in Animadversion. ad Vitam B. Athanasii, Episcopi Methonensis, pag. 18. Petrum Siculum, Argivorum Episcopum, qui scripsit prædictam historiam, existimat *B. Athanasii, Episcopi Methonensis, Epitaphium* quoque scripsisse. Prædictum Epitaphium extat tom. 2. Vitar. SS. Siculor. pag. 52. Indicia verò, quibus tamen leviter suaderi testatur, ne duos Petros Siculos admittat, hæc recenset: idem nomen, eadem natio, idem tempus, in quod incurrunt. Cæterùm in sententiam propendit, quòd duo Petri Siculi extiterint, alter Auctor Historiæ Manichæorum, alter Epitaphii B. Athanasii, quemadmodùm innuit eodem tomo 2. in Animadversion. ad Vitam S. Leonis Lucæ Abbatis pag. 27. Saracenica tempestas totam Insulam devastavit: quam ob caussam plerique relictâ Siciliâ in Orientem profugêre, ut S. Josephus Hymnographus, S. Athanasius Catanensis, Petrus Siculus qui de Manichæorum hæresi scripsit,& fortassis alius Petrus Argivorum Episcopus.

CCLII.

PETRUS DISCORDANUS CATANENSIS.

PEtrus Discordanus Catanensis, Ordinis Benedictini, scripsit *de Viris illustribus Catanensibus*. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Catan. pag. 95.

CCLIII.

BEATUS PETRUS HIEREMIAS PANORMITANUS.

BA. Petrus Hieremias Panormitanus, ingenio nobilis, genere clarus, eloquio fæcundus, vitæ probitate conspicuus, concionibus ad populum suo tempore celebris, undequaque doctus, Ordinis Prædicatorum. Omnia, quæ ad divinæ, humanæque sapientiæ modos explicanda pertinent, tàm cumulatè comple-

complexus est; ut qui solos ejus labores inspexerit, aliunde sibi ipsi nihil omninò sit indagandum. Ità Benedictus Britannus Brixianus in Epistolà nuncupatoriâ. Scripsit *de Septem gaudiis, & de septem doloribus Beatæ Virginis. Sermones de Pœnitentia. Pulcros, & doctos sermones de tempore, de Sanctis;* quos Hagonesæ excudit Henricus Grant 1551. *Sermones de peccatis. De fide. De Passione Christi. Viginti quinque sermones in Orationem Dominicalem.*

Obiit Panormi anno salutis 1434.. Ex Leandro Alberto de Viris Illustrib. Ord. Præd. At Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 2. cap. 4. & Plodius lib. 3. part. 1. tradunt floruisse anno 1444. obiisse verò 1452.

Hic Bononiæ in ordinem receptus est, deindè in Siciliam profectus, magnam Siculorum Cœnobiorum partem reformavit. Postremò sanctè obdormivit in Domino 1452. ut in Epithaphio, quod Panormi habetur, insculptum cernes:

Spectatissimi Patris Fr. Petri Hieremiæ
ossa in hoc sepulcro sita sunt.
Cujus doctrinæ, & sanctitas vitæ
sibi nomen æternum præbuit,
& Prædicatorum Ordini laudem peperit
gloriosam.
A Jesu Christo 1452. *V. nonas Martii*
obiit mortem.

Recensetur inter Beatos Confessores in Martyrologio Dominicano, post multa sanctitatis, & egregia miraculorum monumenta. Ex Ambrosio Altamurano in Bibliothecâ Scriptorum Dominican. ad annum 1434. pag. 173.

Vita B. Petri Hieremiæ, Italicè conscripta, prodivit Panormi Auctore Joanne Baptistâ de Franchis Ordinis Prædicat. apud Augustinum Bossium 1658. in 8. Senatui Panormitano d. d. d.

PE-

CCLIV.

PETRUS GRAVINA CATANENSIS.

PEtrus Gravina Catanensis, primam domus originem à Capuâ repetebat. Naturâ ei admodùm indulgente præter excellentis ingenii vim, summam etiam procero corpore, & venusto tribuit dignitatem, firmitate in primis, & agilitate quadam singulari, quum in ludo pilæ usque ad admirationem, & gladiatoriâ arte equestribus armis ad militarem laudem exerceretur, nataretque sæpissimè ad incredibilem urinandi patientiam. Quibus agitationibus ità firmaverat corpus, ut nullâ paulò severiore tentatus valetudine, ad extremam propè senectutem, integro, & penè juvenili pervenerit. Utebatur parciore mensâ, sed eâ semper mundâ: vinum è Vesævo, Surrentoque in honore erat, sed semper sobriè, & temperatè perpotanti. Vitæ genus adamavit quietum, cunctis solutum curis, & litibus, hilarique in primis, & tenerâ studiosorum adolescentum familiaritate gaudebat. Ingenio enim erat aperto, liberali, perblando, cultu corporis nitido, ac sumptuoso, quùm undulatâ togâ uteretur, à serico latiore villoso pileo argenteam comam morosè peramaret. Quùm in Aragoniæ aulâ versaretur, emanarentque ex eo versiculi ex nobili semper occasione: argutè, lepidèque perscripsit. Pontano carus esse cępit, qui erat ingeniorum censor longè gravissimus: idque divinis operibus ad immortalem amici laudem benignè testatus est. Spectatæ demùm ejus virtuti externus Męcenas, Magnus Consalvus accessit, qui *ipsius victorias, & trophæa Gallica Heroicè* celebrantem in templo maximo Neapoli Sacerdotis honore nobilitavit. Sed Consalvo in Hispaniam abducto, quòd Regi in suspicionem affectati Regni venisset; Prospero Columnæ adhæsit. *In pangendis Elogiis* tenero quodam lepore sibi genium respondente fatebatur: Sed *In scribendo epigrammate* uni ei haud dubiè palmam tribuebat Actius Sincerus, qui & parcus, & amarulentus in alieni operis censurâ laudator esse consuevisset. *Heroica Poëmata* periisse tùm ferunt, nisi jampridem à nobis lectitata compareant, cùm Cęsariani à Gallis obsessi Neapoli, tanquam

quam non in sociâ Urbe, divina,& humana conturbarent: itaut non miretur quispiam tàm paucis, quæ extant, ingenii monumentis præclari Poëtæ famam constitisse. Nam & multa ipse lugentibus amicis spontè delevit, veluti strepentibus armis seculum indignatus, aut iratus Musis, quòd externi Duces conceptæ spei minùs liberaliter arrisissent. Sed dispari judicii sorte id *Poëma* propè amissum querulus lugebat, *quo Surrentini otii delitias elegantissimè depinxerat*. Sed Scipionis Capycii pietas dignum egregio, nobilique Poëtæ, colligendi dispersa, & publicandi officium præstitit: ut penè intercepta amico Poëtæ vita redderetur. Non carebat quoque compositi Oratoris nomine, quanquàm dum publicè oraret, unâ Orationis laude contentus esse videretur. Decessit septuagesimo quarto ætatis anno ad Concham, oppidum Sidicini agri, quùm ei in umbrâ meridianti castaneæ echinus tibiæ suram levissimè pupugisset. Tenerè enim scalpendo enatum est ulcus, accersitâ lethali febriculâ: adeò enim subtiles mortis causas fata inveniunt, cùm ex decreto urgent;

Jani Vitalis.

Hanc tibi pro tumuli Janus Vitalis honore
Ramosam laurum, Magne Gravina, dicat.
Hìc ubi odorata manes requiescere in umbra,
Floribus in mediis & juvet, esse tuos.
Illa, notis quoties rami quatientur, & Euris,
Perstrepet in laudes, sancte Poeta, tuas.

Latomi.

Cujus hìc tumulum vides, viator,
Vatis eximii, Petri Gravinæ;
Tu fortasse putas obiisse totum,
Et vel esse nihil, vel isse ad umbras:
Erras: non obiit, sed usque vivit.
Nam, quum quæ cecinit, vel est locutus,
Vel misit teneræ preces puellæ,
vel scripsit lepidos jocos amicis,

quæque illa ingenii fuere multa,
Hunc audis, legis, excipis, tenesque;
Illum vivere, quo negas colore?
Vivit, teque magis, supine, gaudet,
Cujus post cineres nihil manebit.

Ex Paulo Jovio in Elogiis Virorum Illustrium pag. 138.

CCLV.

PETRUS ODDUS NETINUS.

PEtrus Oddus Netinus, in Physicâ, & Medicinâ exercitatissimus, in litterariis circulis primas obtinuit, promptissimâ memoriâ instructus, ingenioque versatili, adeò ut nemo cum ipso congredi auderet, nisi qui, vel adversarii virtutem ignoraret, vel nimiâ confidentiâ æstuaret. Duodeviginti annos uberrimâ mercede conductus, & digniori laudis didauro Patavii legisse dicitur. Hinc aliquando miles emeritus in patriam regressus, Guilielmo filio, ejusdem professionis viro, à studiis revertenti, ubi Doctoris lauream fuerat consecutus; manum exosculandam anteà non porrexit, quàm priùs diligenter examinatum, & patre dignum, & arte invenisset. Ex Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 148.

CCLVI.

PETRUS RANZANUS PANORMITANUS. EPISCOPUS NUCERINUS.

PEtrus Ranzanus Panormitanus Ordinis Prædicatorum, à Sixto IV. Rom. Pont. sexto Kalendas Novembris 1478. in Apuliâ Dauniâ Episcopus Lucerinus factus est, Poësi, Oratoriâ arte, historiæque peritiâ, & Theologicâ facultate præstantissimus. Commotus ejus famâ Ferdinandus Rex Aragonus, cum Neapolim accersivit, & liberis suis, Alphonso, qui postcà rapto è vivis parente anno 1494 in Regiam dignitatem successit, & Joanni, pòst inter Purpuratos Pontificii Senatus Optimates adlecto,

lecto, præceptorem adhibuit, ac subinde ad Lucerinum Episcopatum evexit. Legatus ad Matthiam Corvinum, Hungariæ Regem, triennio in Pannoniâ commoratus, quæ in mandatis exceperat, ex voto complevit. In hac legatione *librum de Rebus Hungaricis*, quem eidem Matthiæ dicavit, composuit. *Eundem Matthiam Regem defunctum anno 1490. funebri oratione apud Albam Regalem strenuum Christianæ Reipublicæ tutorem in Turcas, laudavit.* In Italiam tandem reversus, ad invisendas sibi creditas oves, salutato priùs Neapoli Rege, properavit. Scripsit prætereà *de Urbis Panormitanæ antiquitate elegantissimo stylo. Vitam S. Vincentii Ferrerii in tres libros divisam. Collegit in quatuor volumina Scientias Speculativas, & Practicas, Geographiam, atque Historiam. Item de laudibus Lucerinæ Civitatis. Item Annales omnium temporum*, quos morte præventus non absolvit. Annales continent de omnium penè gentium rebus libros sexaginta, & unum: ex quibus ultimum dumtaxat habemus inter Hungaricarum rerum Scriptores beneficio Sambuci, qui Auctarium edidit. Decessit anno 1492. Lucerini gregis, & utriusque Siciliæ lacrymis parentatus. Meminêre de Petro Ranzano Aubertus Miræus in Auctario Bibliothecæ Ecclesiast. cap. 513. Ferdinandus Ughellus in Italiâ Sacrâ tom. 8. Fontana in Sacro Theatro Dominican. par. 1. cap. 5. tit. 348. num 2. Leander in suâ Italiâ. Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 8. Antonius Lusitanus Senensis in Bibliothecâ Dominican. Vallus de Viris Illustrib. Regni part. 3. Ambrosius Altamuranus in Bibliothecâ Dominican. ad an. 1492. pag. 214.

CCLVII.

PETRUS SANCTERAMUS MESSANENSIS

Petrus Sancteramus Messanensis, in Hispaniam profectus, Salamanticæ in amicitiam Lucii Marinæi Siculi Bidinensis, Historiographi Regii, se recepit, eique suam *de Granatensi bello Historiam* legendam dedit. Hanc pulchram, facundo stylo, & eleganti conscriptam Historiam, seque novâ delectatum jucunditate paucis diebus perlegisse testatur Lucius Marinæus in lib. 20. de Rebus Hispan. pag. 489.

CCLVIII.

PHALARIS TYRANNUS AGRIGENTINORUM.

PHalaris ex Cretâ Insula Urbe Astyphalide, patre Laodamente natus est. Hujus mater, ut ex Pontico Heraclide, Platonis discipulo, lib 1. de Divinatione refert Cicero, antequàm Phalarim ederet, visa est in somnis videre Deorum simulacra, quæ ipsa domi consecraverat, ex quibus Mercurium vidit ex paterâ, quam dexterâ manu tenebat, sanguinem fundere, qui, cùm terram attigerat, visus est refervescere adeò, ut tota ejus domus sanguine repleretur. Quod somnium crudelitatem, tyrrannidemque filii præsagivit. His itaquè parentibus primâ ætate orbatus cùm adolevisset, Astyphalide ob tyrannidis suspicionem exulans, Erithiâ uxore, & Paurolâ filio domi relictis, Agrigentum contendit. Ubi cùm opibus, literis, potentiâque honoratior evasisset, ut Politic. 5. scribit Aristoteles, tyrannidem primus omnium occupavit, ut lib. 7. cap. 56. Plinius tradit. Vir sanè maximus ingenio, studiosus, & erga probos, & literatos liberalissimus. Hinc Stesichoro Himerensi, Poetæ Lyrico, suo nomini infenso, à se demùm ob eam ipsam rem intercepto musarum reverentiâ pepercit: cujus quoque demortui uxorem ac liberos favore, ac beneficio est prosecutus. Callesehrum item manifestè illi insidiantem captum, conjurationisque crimen confitentem, Polycleti Messanensis Philosophi, ac Medici insignis, gratiâ servavit. Charitonem, & Menalippum insidias sibi struentes, captosque, ac scelus fatentes, quàm benignissimè suscepit. Scribit lib. 13. Athenæus Apollinem hoc pietatis opere motum, vitam Phalaridi duos annos prorogasse. Cæterùm licèt hæc à veteribus de Phalaride tradantur, eiusdemque Epistolæ elegantissimæ, quas Angelus Politianus Luciano adscribit, nullo antiquorum testimonio fultus, è Græco in Latinum redditæ pari dictionis venustate, sed pingui Minervâ in linguam Italicam translatæ, virum eum ostendunt insigni eruditione, prudentiâque præditum; ipsum tamen crudelem, immanemque tyrannum 3. officior. lib. & omnium crudelissimum 6. in Verrem

rem Cicero appellat. Præter cætera suppliciorum novorum instrumenta, taurum habuit æneum, Perilli artificio fabricatum, in quem detrusi damnati, subiectoque igne, mugitum bovis edebant. Cujus muneris nomine cùm artifex non leve munus speraret; jussu Tyranni coniectus in taurum, primus artis specimen præbuit. Ipse quoque Phalaris, cùm nimia ejus atrocitas ulteriùs ferri non posset, facto in eum universorum civium impetu, correptus, ei ipsi tauro, quo alios exusserat, inclusus, crematus est vivus. Ex Constantino Lascare, Thomâ Fazello, & Carolo Stephano.

Phalaris Tyrannus Agrigentinorum juxtà Chronologiam Caferri vixit anno mundi 3482. Obiit anteChristum natum 552. Juxtà Maurolycum. Agrigentum occupavit anno mundi 3350. ab Urbe conditâ 150. ante Christum 594. Scribit verò Joannes Franciscus Abela illum regnasse tempore Tarquinii Superbi anno mundi 3482. Olimpiade 52. ante Cristum 571. secùs alii quidam scribunt. Joannes Bussieres in Flosculis Historiarum anno mundi circiter 3482. tradit: Anacreon, Poëta Lyricus suavissima carmina, sed minùs honesta, concinebat; pòst acino suffocatus, fato ad temulentam, quam traduxerat, vitam perapto. Dum Phalaris Agrigentinus Siciliam crudelitate summâ vexabat. Verùm ut nihil adeò malum est, quin boni mixturam habeat; justus Phalaris, qui Perillum suo bove primum inclusit, & humanus, qui cædis suæ reos, Menallippum, & Carithonem amicitiæ ignoto in Aulicos bono condonavit.

Phalaris plurium Philosophorum amicitiam affectavit, eorumque familiaritate usus est sive ad famam aucupandam, sive ad ingenium exercendum. non ad deponendos mores, humanitatemque, viro literato dignam paremque Philosophicis documentis, profitendam. Præsertim omni officiorum genere Pythagoram Samium, Crotone degentem anno mundi 3490. antè reparatum hominem 563. ut Reina scribit, ad quem audiendum ex Siciliâ studiosi quique accedebant, ut Laërtius refert, in Agrigentinam Urbem invitavit, epistol. 23.

Pha-

Phalaris Pythagoræ.

Phalaridis tyrannis à Pythagoræ Philosophiâ differre plurimùm videtur: nihil tamen prohibet, quin rebus etiam sic se habentibus certum nostri periculum faciamus. Fieri enim potest, ut quę longè distant, in idem redigat consuetudo. Nos ex his, quæ de te accepimus, virum te optimum esse nobis persuademus. Tu autē noli adhuc de nobis ferre sententiã. Falsa enim, quæ de me habetur opinio, me offendit. Verùm mihi tutus non est ad te accessus propter meam, quâ accusor, tyrannidem. Si inermis, & sine satellitio venirem, capi facilè possem: si armatus, & militum munitus præsidio, suspectus forem. Tu verò omni liber periculo, & venire ad me, & sine metu apud me esse, & mei periculum facere poteris &c.

Pellectus his dictis Pythagoras in Siciliam trajecit, moratus aliquantulùm Zanclæ, iter Agrigentum versus suscepit: quò demum pervenit, satis lautè in aulâ Tyranni tractatus, ut idem Phalaris Orsilocho scripsit Epistol. 73.

Phalaris Orsilocho.

Si propterea, quòd Pythagoras Philosophus, sæpenumerò à me accersitus, hùc venire noluerit, quemadmodum eum, qui meam fugeret consuetudinem, laudasti; mihi calumnias attulit. Quòd nunc ad me venerit, & quintum jam mensem unà mecum in voluptatibus sit; mihi profectò laudi est. Apud me enim ne brevi quidem momento permansisset, nisi mores nostri convenissent, &c.

Inter has Agrigenti delitias reliquum vitæ Pythagoras traduxit, donec sociis Agrigentinis opem allaturus, contrà Syracusanos exiens, atque à Syracusanis in fugam versus, postquàm fabarum campum circuisset, ferro interierit, ut scribit Diogenes Laërtius de Vitis Philosophorum in Pythagorâ.

CCLIX.

PHILEMON I. SYRACUSANUS.

PHilemon I. Poëta Comicus tempore Alexandri Magni, vixit annos nonaginta, & *totidem* edidit *Comœdias*. Obiit ex vehementi risu. Ex Constantino Lascare.

Risum, quo functus est, hac ortum esse occasione ferunt. Cùm in lecto decumberet, vidit asinum ficus comedentem: ex quo in risum est concitatus: vocato famulo, jusso merum asino sorbendum dare, risu suffocatus est. Ex Luciano.

Magas à Philemone comicâ scurrilitate publicè in theatro exagitatus, quòd literas ignoraret, Comœdum convitiatorem, tempestate ad Paraetonium ejectum, cepit, militi mandans, ut ejus cervicem nudo gladio tantùm attingeret, ac facetè dimitteret. Eidem deinde pilam, ac talos misit, ut puero mentis inopi, ac de moderandâ linguæ intemperantiâ monitum voluit. Ex Plutarcho de irâ cohibendâ. Item Auctor de virtute Morali magnam laudat ob animi moderationem, quâ in Philemonem animadvertit: Nicreontem verò vituperat, quòd ab Anaxarcho verbis proscissus, Anaxarchum, ferreis pastillis in mortario contundi mandaverit.

Hic Philemon integro fuit corpore, quin etiam felicitate quadam sensus illæsos conservavit. Hoc autem omnes confitentur. Cùm Athenienses, & Antigonus inter se bellū gererent, Philemon in Piræo degens in somnis vidit novem virgines ex suis ædibus exeuntes. Videbatur autem illas dicentes audire se foras prodire: nefas enim ipsas diutiùs ab ipso audiri. Attamen ipse à somno excitatus, puero narrat omnia, quæ sibi objecta essent. Deindè reliquas partes Comœdiæ, in quam tunc scribendam erat intentus, absolvit; quo labore perfunctus, in lecto se composuit, velut somnum capturus. Sed familiares abstractâ culcitrâ illum iam exanimem conspexerunt. Ex Suidâ apud Laurentium Crassum de Poëtis Græcis, ubi plura de hoc Philemone. Sed novem puellas, seu Musas, sub exitu vitæ Philemoni II. apparuisse testatur Lascaris in Philemone II.

PHI-

CCLX.

PHILEMON II. SYRACUSANUS.

PHilemon II. Syracusanus, Comici filius, & ipse Comicus *Comœdias LIV.* edidit. Ex Suidâ apud Laurentium Crassum de Poëtis Græcis.

CCLXI.

PHILEMON III. SYRACUSANUS.

PHilemon III. Syracusanus, secundi filius, Comicus itidem Poëta, *quatuor* exaravit *Comœdias*. Ex Constantino Lascare.

De Philemone III. Poëta Comico Syracusano mentionem faciunt Thomas Fazellus de Rebus Siculis. Decad. 1. lib. 4. pag. 101. Schobar, Aretius, Littara, penes Rocchum Pyrrhum in Notit. Ecclesiæ Siracus. pag. 211.

CCLXII.

SANCTUS PHILIPPUS PANORMITANUS.

S. Philippus Junior, seu Philippellus, genere nobilis Panormitanus, precibus Divi Philippi Agyrensis ex sterili matre impetratus, ab infantiâ multarum virtutum specimen dedit. Super sanctitate, ac miraculis Divi Philippi Agyrensis plura deprædicantes parentes cum fructu audivit. Nam paternâ domo posthabitâ, mundique illecebris contemptis, Agyram adit, ubi tàm exactam religiosæ vitæ rationem coluit; ut invidiâ Dæmonis interdiu insidiis, ac flagellis vexaretur. Quem diabolum, nomine Maymonem, in obscurissimâ speluncâ, ligavit catenâ: undè Divi Philippi festo die horrendæ voces olim, & ululatus audiebantur. Anniversarius dies Philippi Junioris etiam 12. Maii quondam celebrabatur, nunc autem Junii 12. Hic scripsisse cre-

se creditur *Divi Philippi Presbyteri gesta*, quæ Beatus Eusebius exscripsit, novorumque miraculorum historiâ locupletavit. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Catan. pag. 107.

CCLXIII.

PHILIPPUS SYRACUSANUS.

PHilippus Syracusanus, secularibus rebus valere jussis, Ordini Dominicano cooptatur. Illicò visus est splendescere gravitate morum, quos mirificè literis imbuit. Philosophiam, & Theologiam feliciter assecutus, eâdem ingenii celebritate illas professus, Magisterii ornamenta sub Sixto IV. Rom. Pont. meruit. Scripsit *in Orationem Dominicam, in Salutationem Angelicam, in Symbolum Athanasii. Super Te Deum laudamus, super Gloria in Excelsis Deo. De discordantiis apparentibus inter Eusebium, Hieronymum, & Augustinum*. Ex Seraphino Razio, Ambrosio Gozeo in Catalog. Scriptor. Dominican. Antonio Senensi Lusitano in Bibliothecâ Dominicanâ, Ambrosio Altamurano in Bibliothecâ Dominic. ad annum 1475.

CCLXIV.

PHILIPPUS CRESPUS MESSANENSIS.

PHilippus Crespus Messanensis, Francisci Crespi Augustiniani Archiepiscopi Messanensis, nepos, Sac. Theologiam in gymnasio Apostolici Palatii Romæ tradidit. Ob singularem doctrinam, & vitæ perfectionem Episcopus Squillacensis ab Urbano VI. Rom. Pont. inauguratus. Ex Ferdinando Ughello in Italiâ Sacrâ tom. 9.

CCLXV.

PHILIPPUS PERDICARUS.

PHilippus Perdicarus, fortassis ortu Politiensis, aut Panormitanus, Politio oriundus. Nam è Politiensi, & Panormita-

nâ Perdicarorum familiâ egregii viri prodierunt. Jurisconsultus clarissimus, Philippum Aragonium, Ferdinandi Regis nepotem, Caroli Principis, qui primo loco Joannem Regem parentem sortitus est, filium, in Panormitanum Archiepiscopum electum, sed adeundæ possessioni à Senatu Panormitano inhibitum, defendit, ejusque *Allegationes* citat Pyrrhus. Compositâ demum causâ inter Archiepiscopum electum, & Senatum Panormitanum, Joanne Cardonâ Siciliæ Prorege, ann. 1479. Januarii 9. in possessionem admittitur Aragonius. Ex Rocho Pyrrho in Notit. Eccles. Panormit. pag. 169.

CCLXVI.

PHILISTION CATANENSIS.

PHilistion Catanensis, Eudoxi Gnidii præceptor, Philosophus, ac Medicus excellentissimus, Auctor *libelli de victu salubri*, quem Hippocrati Galenus attribuit. Ex Joan. Baptistâ de Grossis in Decachordo Catanensi chordâ 9. pag. 151.

CCLXVII.

PHILISTUS I. SYRACUSANUS.

PHilistus I. Syracusanus, vel Naucratita, Historicus, *plura de Sicilia* scripsit. Fuit affinis Dionysii Tyranni, & obiit in bello contrà Carthaginienses gesto. Ex Constantino Lascare.

CCLXVIII.

PHILISTUS II. SYRACUSANUS.

PHilistus II. Syracusanus, Historicus, *plura* scripsit *de Rebus Ægyptiacis lib. 12. de Sicanicis lib. 11. Item de Baccho, de Theologia Ægyptiorum, lib. 6. de Syria, & de Lybia*. Hic à Dionysio seniore in exilium actus, ibi bonam Historiæ partem absolvit. Ex Constantino Lascare.

PHI-

CCLXIX.

PHILO MAZARIENSIS.

PHilo Mazarienſis Canonicus, Poëta Epigrammatographus, & Orator. Ex Joanne Jacobo Adriâ in Topographiâ Mazariæ, ubi de Viris Illuſtribus Mazarienſibus, apud Rocchum Pyrrhum in Notitiâ Eccleſiæ Mazarienſ. pag. 147.

CCLXX.

PHILOLAUS SYRACUSANUS.

PHilolaus Syracuſanus, ut nonnulli contendunt, Crotoniata, Philoſophus Pythagoricus fuit: ſub Platonis tempora floruiſſe dicitur. Scripſit *librum*, quem Hermippus refert Platonem Philoſophum, cùm in Siciliam ad Dionyſium profectus eſſet, emiſſe à Philolai conſanguineis argenti minis Alexandrinis quadraginta, atque inde tranſcripſiſſe Timæum. Quidam illum accepiſſe Platonem dicunt Dionyſii operâ ex adoleſcente quodam, Philolai diſcipulo, ex carcere abducto. Moritur ſuſpectus, quòd Tyrannidem invadere moliretur. Ex Diogene Laërtio in Philolao, & Huberto Goltzio in Elencho literatorum Siculorum, apud Laurentium Craſſum de Poëtis Græcis.

Jacobus Bonannus in Hiſtoriâ Syracuſanâ plura de hoc Philolao de more diſſerit contrà Fazellum, Carnelivarium, Porcachium, Nicolaum Scutellium.

CCLXXI.

PHILONIDES ENNENSIS.

PHilonides Ennenſis, Medicus celeberrimus. Ex Conſtantino Laſcare.

Philonidem, qui *opuſculum de Albo veretro* ſcripſit, Dioſcoridi, & Galeno nuncupatum, Catanenſem fuiſſe arbitratur Joan-

nes Baptiſta de Groſſis in Decachordo Catanenſi chordâ 9. pag. 151.

CCLXXII.

PHILONIDES CATANENSIS.

PHilonides Catanenſis, Pauli Antiocheni magiſter, Andreæ Tiraquello, Scribonio Largo,& Marcello Burdigalenſi obſervatus, ex Joanne Baptiſtâ de Groſſis in Decachordo Catan. chordâ 9. pag.151.

CCLXXIII.

PHILOXENUS SYRACUSANUS.

PHiloxenus Syracuſanus, Poëta Lyricus, cùm Tragœdiam, à Dionyſio conſcriptam,cenſoriâ gravitate totam liturâ induxiſſet, ab eodem in latomias conjectus, fugâque paulò poſt elapſus, Tarentum pervenit. Cùm verò per literas à Dionyſio, magnis præmiis plenas, revocaretur; laconicè nihil allud reſpondit, quàm, non. Ex Huberto Goltzio.

Conjectus in latomias animum non deſpondit, nec otio corrumpendum permiſit. Nam in illo reorum antro *Cyclopem, omnium ſuorum Poematum præſtantiſſimum*, elaboravit. Adeò parvipendens ſupplicium, à Dionyſio ſibi conſtitutum, & condemnationem, ut etiam in ipſis miſeriis, atque ærumnis operam Muſis daret. Ex Æliano in Variâ Hiſtor. lib. 12. cap.44. Diodorus lib.15. *Hiſtoriam* Philoxeni refert. Meminere itèm ejus Cicero ad Atticum lib. 4. Plutarchus in lib.de tranquillit. animi, & item de fortunâ,ac virtute Alexandri lib.2.Lucianus de mercede ſervientibus,Suidas in voce: Philoxenus. Ex Philippo Cluverio de Siciliâ antiquâ lib. 1. cap.12. Joanne Bunone, Cluverii Epitomatore, loco citato pag.84.

Latomias deſcribit Cicero V. in Verrem. Opus eſt ingens, magnificum, Regum, ac Tyrannorum. Totum eſt in ſaxo ad mirandam altitudinem depreſſo, & multorum operis penitùs exciſo. Nihil tàm clauſum ad exitum, nihil tàm ſeptum undique,

que, nihil tàm tutum ad custodias nec fieri, nec cogitari potest. In has latomias, si qui publice custodiendi sunt, etiam ex cæteris oppidis Siciliæ deduci imperantur. & eâdem Oratione postea: Carcer ille est à crudelissimo Tyranno Dionysio factus. De latomiis Syracusanis fusè differit Vincentius Mirabella in Topographiâ Veterum Syracusarum.

Anno mundi 3665. Joannes de Bussieres Societ. Jes. in Flosculis Historiar. hæc habet de Philoxeno, & Platone. Circà id tempus Plato, Socraticæ facultatis hæres, à Dionysio in Siciliam avocatus, & accuratâ pompâ exceptus, pro Tyranni ingenio aulâ dimissus est. Ambiebat doctrinæ laudem, ut potentiæ, Siculus, eam, ut sperabat, à Platone Philosopho, & Poëta Philoxeno inventurus. Sed cùm ab eis argueretur liberiùs, indignans se, ut corporibus, non item ingeniis dominari; Platonem, cujus Philosophiam jam oderat, quinque minis vendidit pro mancipio, miserumque Philoxenum, a quo sua carmina expungebantur, in latomias conjecit. Nulli unquàm emendatum carmen tanti fuit.

Habes plura de Philoxeno apud Laurentium Crassum de Poëtis Græcis.

CCLXXIV.

PHIRMION TRIOCALITANUS.

PHirmion Triocalitanus, Philosophus, & Medicus illustris. Cùm in obsidione Syracusanâ M. Marcelli exercitus morbo conficeretur, contagionem sensim glifcente m amovit, infectis militibus in Leontinam arcem amandatis, ut salubriori cœlo, & rerum abundantiâ malum deponerent, quod aëris vitio, & belli molestiâ contraxerant. Ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag. 92.

CCLXXV.

PHOCYLIDES MYLENSIS.

PHocylides Mylensis, nisi potiùs Milesius, Philosophus, & Poëta moralissimus, & admonitivus, Synchronus Theognidis.

dis. Nam uterque claruit post bellum Trojanum anno 547. *Multa carmina, & Elegias* scripsit. Extat ejus *admonitorium Poema heroico metro utilissimum*. Ex Constantino Lascare.

CCLXXVI.

PHORMUS SYRACUSANUS.

PHormus Syracusanus, Poëta Comicus, Epicharmi socius, Comœdiæ inventor, cum eo gratus Geloni Tyranno, & filiorum ejus præceptor. *Plures Comœdias* scripsit. Primus veste talari usus est, & scenâ ex pellibus rubris. Ex Constantino Lascare.

Habes plura de Phormo apud Laurentium Crassum de Poëtis Græcis. Hunc Photinum appellat Thomas Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. pag. 102.

Non omittendum hoc loco Joannis Passeratii testimonium, quod in Præfatione in Plauti Menæchmos de Siculis edidit pag. 71. 72. Orat. & Præf. Reliquum est, ut breviter exponam, cur è Plauti Comœdiis Menæchmos potissimùm delegerim: cujus rei duplicem causam adfero: unam, quòd Sicula sit hæc fabella, ideòque acutissima: cùm sit omnium facetissima, & callidissima Siculorum natio: alteram. quòd ejus argumento nihil excogitari possit festivius, & urbanius. Siculam esse fabellam, & is significat, quisquis scripsit prologum: & indicio sunt Menæchmi, ac Messenio; Sicula nomina: Epicharmique stylus à Plauto expressus accuratissimè, cujus eum imitatorem fuisse vel unus Horatius, licèt iniquior Plauto, satis ostenderit his verbis:

Dicitur Afrani toga convenisse Menandro:
Plautus ad exemplum Siculi properare Epicharmi.

Apud Siculos verò natam, educatam, adultam, & excultam fuisse Comœdiam, gravissimi Auctores prodidere; necquicquam Atticis controversiam moventibus, adversùs quos dandas esse Siculis vindicias, docti viri pronuntiarunt his adducti rationibus, quòd Phormis, & Epicharmus, Siculi Comici, Chonnida, & Magnete priores fuerint, quos Athenienses apud

se

se jactarent antiquissimos Auctores Comoediæ. &c.

Phormi fabulæ septem feruntur: *Admetus, Alcimus, Alcyones, Ilii depopulatio, Hippos Cepheus, sive Cephalæa, Perseus*. Addit, & Athenæus *Atalantam*. Ex Gyraldo in Histor. Poët. Dialog. 6. pag. 249. num. 10.

CCLXXVII.

PHRINICUS.

PHrynicus Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculor. Phrynicus Atheniensis, Tragicus, Thespiadis discipulus, qui primus vultum fœmineum protulit in scenam,& tetrametrum invenit. Docuit Tragœdias novem. Filium habuit Polyphragmonem Poëtam, & ipsum Tragicum. Alter item Atheniensis Comicus inter secundos antiquæ Comœdiæ, qui docuit fabulam unam. Tertius ejusdem nominis Bithynius, Sophista, qui scripsit de Atticis dictionibus. Ex Carolo Stephano in Diction. Histor. Poët. Geogr.

Habes plura de Phrynico apud Laurentium Crassum de Poëtis Græcis.

CCLXXVIII.

PHTIANDER CATANENSIS.

PHtiander Catanensis, Historicus, Philosophus, & Astrologus, maximæ apud Agathoclem, Tyrannum Syracusarum, opinionis. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Chordâ 9. pag.150.

CCLXXIX.

POLUS AGRIGENTINUS.

POlus Agrigentinus Orator, & Magnus Sophista, Gorgiæ Leontini discipulus, *Græcorum,& Barbarorum,qui Trojam profecti fuerunt, genealogiam* scripsit. Ex Constantino Lascare.

POLY-

CCLXXX.

POLYCLETUS MESSANENSIS.

POlycletus Messanensis, Philosophus, & Medicus celeberrimus, qui Phalaridem, Agrigentinorum Tyrannum, morbo incurabili liberavit, sicut ex primâ Phalaridis Epistolâ colligitur. Ex Constantino Lascare.

Phalaris Messeniis Epistol. 21.

Audio vos Polycletum, Medicum vestrum, tanquam Agrigentinorum proditorem accusare, quòd, cùm me gravissimo morbo laborantem interimere potuisset, eo me liberavit, & justitiæ ejus laudem in justitiæ accusationem vertitis: neque vos hujuscemodi confiteri pudet. Ego autem admodùm ejus artem, sed longè magis ejus mores admiror, quòd cùm me tanquam morientem suæ fidei creditu mhaberet, non ut tyrannum interemit sed ut ægrotum omni conamine in pristinam restituit valetudinem: atque vestris calumniis, nè minimo quidem detrimento affectus est. Meâ verò in se liberalitate inter Siculorum ditissimos in primis potest annumerari. Non igitur ignoro, quin ob meam in Polycletum liberalitatem omnes Agrigentinorum proditores potiùs, quin Phalaridis percussores exoptatis.

Phalaris Policleto Epistol. 69.

Nescio, quid de te potiùs admirer, Polyclete, medicinæ facultatem, an morum fidem? Facultas enim adversùs tyranni valetudinem, mores autem tantæ cœdis præmia vicerunt. Et hæc ambo justitia tua discurrens, duobus me periculis periclitantem vi scilicet incurabilis morbi, & hostium præmiis, liberavit. Soli namque tibi licuit, si morbo periissem, tyrannum videri interemisse: sin minùs, quùm quicquid mihi dederis, id prompto animo ad salutem acceperim me interimere, quod tibi plurimùm ad ejusmodi præmia consequenda profuisset. Verùm enim

verò

verò noluisti pretium iniustum justæ fraudi præferre. Siquidem fortaſsè occaſio illa temporis ad me interimendum propter morbum justæ cædis cauſam non habuit. Ego igitur, quòd ità mecum egeris, quùm in tuâ eſſem poteſtate, dignam tantâ virtute laudem referre nequeo. Hoc unum ſcio, eam te aſſecutum doctrinam, quæ Deo digna ſit, qui Medicinæ artem invenit. Verumtamen cum Medicinæ, & fidei laudibus miſi ad te animi mei ergà te monumenta: puri auri phialas quatuor, crateres argēteos non noſtri temporis artificii, duos, poculorum Tericliorum paria decem, puellas impollutas viginti, quinquaginta millia Atticorum. Scripſi prætereà, & Teucro, ut in mearum rerum diſpenſationem id tibi ſalarium daret, quod navium gubernatores, & corporis cuſtodes, & reliqui centuriones accipiunt: parvam profectò pro tanto beneficio vicem. Sed addatur minori meæ gratitudini me confiteri non habere, quo pacto pro meritis tibi debitum poſſim perſolvere.

Polycleti gratiâ etiam liberavit Calleſchrum, qui tàm maniſeſtè inſidias tyranno fecerat, ut non ſolùm eas confiteretur, ſed coniuratos etiam indicaret, adderetque quo loco, & quando, & quâ ratione ipſum eſſent aggreſſuri. Ex Epiſtol.70. Meſſeniorum Diis ob recuperatam valetudinem tripodes delphicas, coronas aureas, multaque alia, pretioſaque munera miſit. Ex epiſtol. 83.

Placidus Reina tom.1. Notit.Hiſtor. Meſſan. tractat. de Polycleto à pag. 124. ad pag. 126,

CCLXXXI.

POLYCRITUS.

Polycritus Siculus Poëta. Ex Joanne Vigintimillio in Tabulâ Poëtarum Siculorum.

Polycritus à Voſſio inter Poëtas collocatur: ſed cùm de Græcis Hiſtoricis agit, eum Hiſtoricis quoque annumerat. Nam *de rebus Siculis heroicis carminibus* ſcripſit.

Ariſtoteles de Admirabilib. ità de Polycrito loquitur. Polycritus, Rerum Sicularum ſcriptor, loco mediterraneo ſta-

gnum esse ait, ambitu suo scutum nihil excedens, aquâ resplendente quidem, sed turbulentiore nonnihil, in quod si quis lavandi gratiâ ingrediatur, in latum extenditur. Quòd si iteret, ampliùs dilatari, adeò, ut amplificatum spatium quinquaginta etiam viros capiat. Verùm ad eam jam mensuram diffusum ex imo intumescere, corporaque lavantium in sublime rapta foras in pavimentum sternere, ac mox ad veteris angustiæ spatium contrahi. Atque id non solùm humanis corporibus, sed quadrupedibus etiam ingressis usuvenire perhibent. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

CCLXXXII.

POLYZELUS MESSANENSIS.

POlyzelus Messanensis, Ibici Poëtæ Lyrici pater, clarissimus Historicus. Ex Joanne Gerardo Vossio de Poëtis Græcis lib. 4. atque aliis non paucis.

CCLXXXIII.

PORPHYRIUS.

POrphyrius Siculus, Scriptor Christianus, alius à Porphyrio Philosopho, qui fuit Christiani nominis desertor, & osor, quemque Lilybœi morantem Commentarios edidisse ferunt. Hunc unum, eundemque fuisse contendit Baronius, nec Siculum, sed Batanæotem, anno 302. num. 57. & anno 264. Lactantium, & Hieronymum secutus, affirmat, contrà Augustinum, qui lib. 2. Retractat. cap. 31. duos dicit, alterum, qui contrà Christianos scripsit, alterum Siculum famâ celeberrimum. Ex Carolo Morabito in Annalib. Ecclesiæ Messan. pag. 277.

CCLXXXIV.

PRAXIDES LEONTINUS.

PRaxides Leontinus, natus patre Leonidâ, Poëtâ Comico, primoque Leontinæ Reipublicæ Consule, Grammaticus illustris fuit, Dicæarchi, Philosophi Messanensis, præceptor. Ex Philadelpho Mugnos in novo Laërtio pag. 44.

CCLXXXV.

PROBUS LILYBOETANUS.

PRobus Lilybœtanus, vir doctissimus, ad quem videndum, & audiendum venit Porphyrius. Ex Constantino Lascare.

CCXXXVI.

PTOLEMÆUS GALLINA CATANENSIS.

PTolemæus Gallina Catanensis, Astrologus celeberrimus, *ea de re* scripsit tempore Joviniani Pontani, qui lib. de Tumulis 1. pag. 73. hæc posuit carmina Ptolemæo Gallinæ:

Digne senex cœlo, cœlum, Ptolemæe, petisti,
Prozatana cœlum patria facta tua est.
Quasque olim stellas numeris, quæ sidera cursu,
Nunc metire oculis, fataque certa tenes.
Et tibi, quæ series rerum, lexque ipsa futuri
Nota patet, summis perfruerisque bonis.
A puero mihi culte senex, Gallina, valeto:
Perpetuùm Catinæ vive perennis honos.

Ex Roccho Pyrrho in notit. Ecclesiæ Catanensis pag. 94.

CCLXXXVII.

PYTHIAS, ET DAMON.

PYthias, & Damon, Siculi, Pythagoricæ Sectæ, maximâ invicem amicitiâ coniuncti: quorum alterum Dionysius Syracusanus cùm interimere decrevisset, eique tempus determinasset, ut domum profectus suas res ordinaret; alter vadem se Tyranno pro amici reditu obtulit, certus de amici constantiâ. Nec eum opinio fefellit: nam ille ad horam constitutam superveniens, vadem liberavit. Quorum fidem Dionysius admiratus reum absolvit, eosque oravit, ut se tertium in sodalitate reciperent. Ex Constantino Lascare.

CCLXXXVIII.

PYTHON CATANENSIS.

PYthon Catanensis, Orator, & Poëta: Philippo Macedoni à Secretis. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Chordâ 9. pag. 152.

CCLXXXIX.

RAINERIUS PANORMITANUS.

RAinerius Panormitanus, inter vetustiores Auctores Italicę Poësis ab Allatio recensitus, scripsit *Carmina Italica*. Ex Leone Allatio de Poëtis Italis antiquior.

CCLXXXX.

RAYNALDUS DE MONTAURO NETINUS, EPISCOPUS CEPHALOEDITANUS.

PIus de Viris Illuſtribus Dominicanis lib. 3. part. 2. pag. 8. & apparat. 404. & Tabulâ I. Epiſcop. duos Raynaldos Netinos, Epiſcopos Cephalœditanos, conſtituit, alterum cognomento de Montauro, ſeu Montorum, alterum Landolinam. Sed unus, idemque eſt Raynaldus de Montauro, & Landolina, more gentis paternum, maternumque genus, & utrumque nobiliſſimum, apponens. Dominicanis adſcriptus, Provinciæ Siculæ adminiſtratione ſemel, atque iterùm perfunctus, Inquiſitor pro Fidei negotiis in Siciliæ Regno inſtituitur. Indè unà cum Petro Bellorato, Meſſanenſi Archiepiſcopo, ad excitandum pro rebus Fidei ſanctiſſimum tribunal Neapolim contendit. Ferdinando Rege poſtulante ab Alexandro VI. Rom. Pont. Cephalœditanus Epiſcopus renunciatus eſt 4. Idus Octobris 1496. Proximo anno ab eodem Pontifice Generalis Commiſſarius Cruciatæ in Siciliâ, eique adiacentibus in Inſulis, & Collector Decimarum ex proventibus Eccleſiaſticis pro Ferdinando Rege in Africani belli ſubſidium, declaratur. Abbas S. Mariæ de Arcu, quod eſt illuſtre admodùm apud Netinos Sacerdotium, à Julio II. Rom. Pont. fit anno 1503. Patrio huic Cœnobio nobiliſſimam Bibliothecam Franciſci Vitalis, Epiſcopi Cephalœditani prædeceſſoris ſui, ſuorum librorum ſupellectile locupletatam, impetrato regio aſſenſu, legavit, Netumque, Urbem patriam, titulo Ingenioſiſſimæ appellandam à Ferdinando Rege obtinuit. Poſtremò dum Siculorum nomine Oratorem apud Ferdinandum Regem ageret, in Hiſpaniâ è vivis exceſſit menſe Octobri anno 1511. Joanne Requeſenio Siculo, ſed Barcinone oriundo ſubſtituto in demortui locum, ſed Epiſcopatu ſe abdicavit, ut & Regi obtemperaret, & Joanni Sancio Caſaraguſtano vacuam ſedem relinqueret. Fuit Raynaldus in gerendis gravibus negotiis prudentiſſimus, ingenio promptus, & eloquio facundus; traditis *Philoſophicis*, ac *Theologicis* diſciplinis clariſſi-

rissimus. Scripsit *quatuor volumina super quatuor libros Sententiarum*, quæ in Conventu Salmantino, ubi publicè docuit, asservantur. Edidit *de Reductionibus Naturalibus. Et futurorum contingentium difficultate. Orationem funebrem, quam Panormi habuit 16. Novembris 1497. in obitu Joannis Aragonensis, Filii Ferdinandi II. Regis.*

Ex Lucio Marinæo lib. 5. Epistol. famil. ubi omni literaturâ præstantissimum illum vocat. Vincentio Littarâ de Rebus Netinis pag. 139. Ludovico Paramo de Origine Inquisit. pag. 31. Mariano Accardo in Epistol. ad Petrum Pepim apud Littaram cit. loc. cit. pag. 141. Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesi. Cephalœdit. pag. 461. 462. 463. & in Notit. Ecclesi. Syracusanæ pag. 224. Ambrosio Altamurano in Bibliothecâ Dominicanâ ad an. 1511. pag. 288. Plodio in Appendice Relat. Sic. Fontanâ in Theatro par. 1. cap. 5. tit. 159. num. 7. Vincentio Auriâ de Antiquitate Cephalœdit.

CCLXXXXI.

RICHARDUS GRIZETTA MESSANENSIS, EPISCOPUS CEPHALOEDITANUS.

Richardus Grizetta Messanensis, è Franciscanâ familiâ, Episcopus Cephalœditanus. Antequàm ad Episcopales infulas eveheretur, Italiam peragravit, indè Parisios digressus, ad Philosophicas, sacrasque facultates sibi comparandas, Alexandri de Ales auditor, & Sanctorum Bonaventuræ, ac Thomæ Aquinatis condiscipulus, eorum vitam sanctissimam imitatus scientiarum etiam compos efficitur. Siciliam, aliasque Ordinis Provincias Visitator lustravit. Excitati ejus nomine Cephalœditani Canonici eum in Antistitem, ut moris erat, elegerunt anno 1249. At Richardus, dum pessumdatos Ecclesiasticorum mores, laxamque nonnullorum vitam emendare nititur; à quibusdam, tanquam violator privilegiorum, & Cephalœdensium Jurium corruptor, insimulatus, Cephalœdio discedit. At cognitâ innocentiâ postliminie revocatur. Tandem meritis, ac diebus plenus, mortalitatem exuit anno 1253. Ejus vitam

fecùs Rocchus Pyrrhus in Notit. Ecclesiæ Cephalœdit. pag. 439. describit. Ex Philippo Gagliolà in Explorat. Provin. Sicul. Minor. Conventual. Explorat. 6. Manifest. 10. Vincentio Aurià de Antiquit. Cephalœditan.

CCLXXXXII.

RINTHO SYRACUSANUS.

Rintho Syracusanus, quem alii Tarentinum faciunt, Poëta Comicus figuli filius, floruit post Alexandrum, hoc est post tempora Primi Ptolemæi. *Fabulæ ipsius octo, & triginta* numerantur à Scriptoribus. Mixtæ autem sunt Rinthonis fabulæ ex Comoediâ, & Tragœdiâ: unde *Tragicomœdia* dicta est. Rintho Auctor fuit illius, quæ vocatur *Hilarotragœdia*, quod est *Phylacographia*, inquit Suidas. Hujus verò Poëtæ meminere Marcus Cicero in primo Epistol. ad Atticum, Varro, Columella, Hephæstion, Athenæus, & Suidas citatus.

Noxidis epigramma extat in Anthologiâ Epithaphii loco Rinthoni dicatum:

Et vehementer ridens præteri, & gratum dicens
Verbum super me: Rinthon sum Syracusanus.
Musarum parva quædam philomela, sed floribus
Ex Tragicis propriam decerpsimus herbam.

Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

CCLXXXXIII.

ROGERIUS PANORMITANUS.

Rogerius, vulgò Rogeronius, Panormitanus, inter Antiquiores Poëtas Italos recensitus, scripsit *Carmina Italica*. Ex Leone Allatio de Poëtis Antiquior. Italis.

SABAS

CCLXXXXIV.

SABAS GRAPHÆUS MESSANENSIS.

SAbas Graphæus Messanensis, origine Græcus, præclarissimâ Graphæorum domo, scientiarum omnium, præsertim utriusque Juris peritiâ illustris, Græcis codicibus dives, amplissimis latifundiis cùm in Siciliâ, tùm in Calabriâ, vel ex paternâ hæreditate, vel Regiis largitionibus locupletissimus: uxorem habuit primariam fœminam Græco ritu, magnarum ædium dominam Mess næ ad S. Theodorum. Generosam sobolem ex eâ suscepit, Joannem, Petrum, Nicolaum Logothetam, Simonem, Theodorum Sacerdotem, Thomasium, & Matthæum, impertitâ in singulos non modicâ bonorum portione. Germanos fratres habuit, Nicolaum post susceptum cucullum Nicodemum, Theodorum Palatii Presbyterum, & Molem, quibus ex hæreditario patrimonio divitias distribuit. Ipse quidem remisso nuncio secularibus curis, defunctâ jam conjuge in edito colle recentis Oppidi Bordonari, quod tria passuum millia Messanâ distat, extructo Templo, & Cœnobio Basilianum institutum professus est, primus ejusdem Abbas inauguratus. Principiò Servatori humani generis dicatum, Sancti Salvatoris Cœnobium dicebatur, aut de Scholario, ab Auctoris nomine: nam Sabas Scholarius nuncupabatur, aut de Presbyterio, à Sacerdotali dignitate, quam in aulâ Rogeriorum, Comitis, & Regis, administraverat Sabas: Rogerio Rege postulante, Hugo, Antistes Messanensis, Archimandritæ Messanensi Cœnobium illud subiecit. Cæterùm anno 1446. Monasterium Sancti Pantaleonis appellari cœpit. Sabas quoque alterius Cœnobii, quod Nicodemus frater in honorem Magnæ Matris Mariæ de Mafsk sub Divi Basilii disciplinâ excitaverat, Abbas fuit. Rogerio Comite, ac Rogerio filio Rege Siciliæ florebat: sed properante fato demùm laudabiliter decessit, unà cùm Nicodemo, & Theodoro, fratribus, cumque tribus liberis, ejusdem Ordinis Basiliani studiosis. Existimat nonnemo Bibliothecam illam S. Salvatoris Messanensis, Græcis voluminibus, manu exara-

exaratis, & ad omnem elegantiam compactis, pretiosissimam per universam Europam celeberrimam, quam nunc post Messanensis Reipublicæ cladem, direptam Siculi, apud quos superest, & in patriam amor, & in antiquiores literas studium, complorant, à Saba Scholario Presbytero Graphæo fuisse donatam. Utinam reflorescente Messanensis Reipublicæ statu, & attollente sese superbiùs Siciliâ post lamentabilem cunctis seculis terræ motus casum, Augustissimi Regis Hispaniarum, ac Siciliæ beneficentiâ, meliori aliter reviviscant veteres disciplinæ in Siciliâ, & exoticarum mercium copiam excusorum librorum opulentia, instauratis antiquis, aut excitatis novis bibliothecis, præstet! Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ primâ Archimandritatus Messanensis pag. 50. & 53.

CCLXXXXV.

SALVUS CASSETTA PANORMITANUS.

Salvus Cassetta, Panormitanus, Ordinis Prædicatorum Theologus eximius, in Siciliâ Generalis Fidei Quæsitor à Paulo II. destinatus, id munus viginti sex annorum integro cursu pro virili parte gessit. Sixto IV. Rom. Pont. adeò acceptissimus fuit, ut ei Summus Pontifex adblandiens, interdum diceret: felicior tu præ cunctis, qui nondum perseverasti usque in finem, & Salvus es. Cui respondens ille ajebat: utinam! nam infelicior: quippè nomen habeam, quod vivam, & mortuus sum. Ab eodem quoque hisce verbis excipi solebat: Salve, salve. Quare Sacri Palatii Magister institutus est anno 1474. Anno 1481. non servatâ suffragiorum solemnitate, publico præconio, ut Pontifici Maximo, id enixè petenti, morem gererent Patres Electores, totius Ordinis Magister acclamatur: erat tunc Vicarius, & Procurator Generalis. Legatus Apostolicus ad Fridericum III. in Germaniam missus est ab eodem Rom. Pont. Ibidem anno 1482. Coloniæ Corpus Beati Alberti Magni in decentiorem locum, anno scilicet ducentesimo secundo ab ejusdem Beati Doctoris obitu transportavit, cujus brachium Pontifici dono dedit. Cum nobiliorem fortunam expe-

ctaret, in mortis complexus corruit Romę 17. Kalendas Octobris 1483. Vixit in Magisterio Sacri Palatii annos septem, in Generalatu duos. Sepultus est in æde super Minervā sequenti epigraphe.

Salvo Cassettæ Panormitano,
Summo Theologo, Hæresis ann. XXVII. Inquisitori,
Sacri Palatii Magistro VII.
Cæteris Prædicatorum muneribus præclarè functo:
Demùm sui Ordinis incredibili omnium consensu Generali assumpto:
Misso pro arduis Ecclesiæ rebus
à Sixto IV. Rom. Pont. Max. in Germaniam Legato,
Et re ex voto perfecta reverso:
De se, majori spe, desiderioque relictis;
PP. ope, ac benemerito Ordo poni curavit.
Annum agens LXX. obiit XVII. Kalendas Octobris anno salutis MCDLXXXIII.

Scripsit *Vitam S. Vincentii Ferrerii. Item quamplures Epistolas, eruditione maxima refertas.* Ex Malvendâ in ejus Vitâ, Plodio p. 2. lib. 3. Lucarino Fernandio, Fontanâ in Theatro p. 2. cap. 2. tit. 2. nu. 2. & alibi pluries, Miræo in Auctario cap. 523. Ambrosio Altamurano in Bibliothecâ Dominicanâ ad annum 1483. pag. 207.

CCLXXXXVI.

SCOPAS SYRACUSANUS.

Scopas Syracusanus, Mathematicus, invenit Plinthum, nempè genus Horologii in Plintho, seu Cubo descripti: nempè in summo erat Horizontale, aliis faciebus verticalia. Ex Francisco Claudio de Chales de Mathematicis.

CCLXXXXVII.

S. SERGIUS PANORMITANUS PONT. OPT. MAX.

S. Sergius Panormitanus, Tiberii Mercatoris filius, Presbyter Cardinalis S. Susannæ ad duas domos, tùm Pontifex

Ma-

Maximus. Cùm præfuiſſet Eccleſiæ annis XII. menſibus VIII. diebus XXVIII. obiit VI. Idus Septembris anno ſeculi octavi primo, & ſepultus in Vaticano ſub ſequenti epitaphio:

Limina quiſquis adis Petri metuenda Beati,
Cerne Pii Sergii, excubiaſque Petri.
Culmen Apoſtolicæ Sedis is jure paterno
Electus, tenuit, ut Theodorus obiit.
Tellitur Urbe pater, pervadit ſacra Joannes,
Romuleoſque greges diſſipat ipſe lupus.
Exul erat patriæ ſeptem volventibus annis,
Poſt populi multis Urbe redit precibus.
Suſcipitur Papa, ſacratur ſede recepta
Gaudet, amat Paſtor agmina cuncta ſimul.
Hic invaſores Sanctorum falce ſubegit
Romanæ Eccleſiæ, judiciiſque Patrum.

Miſit *Epiſtolam ad Ceolfridum Abbatem, Ethlredum, & Adolphum, Angliæ Reges*: quas publici juris fecit Joannes Vaſtonus in Vit. Aquilon. Inter Eccleſiaſticos Scriptores à Poſſevino in Apparatu ſacro, & à Jacobo Coccio in Theſauro Catholico numeratur. Tanti viri res geſtas deſcripſerunt Cæſar Baronius in Annalibus Eccleſiaſtic. & in notis ad Martyrolog. Romanum, Platina, Panuinus, Ciacconius, cum Auctariis, & alii quamplures. Ex Auguſtino Oldoino in Athenæo Romano pag. 600. 601. Octavius Cajetanus Societatis Jeſu in tom. 2. Vitarum Sanctorum Siculorum pag. 4. S. Sergii Papę Vitam ex Anaſtaſio S.R.E. Bibliothecario adducit.

In Elogiis Juvenilibus Præſulum Siculienſium ità nos de Sergio luſimus:

Erepto è vivis Conone,
qui Petri naviculam feliciter gubernaverat;
non tribunitias tempeſtates,
quibus ea in incertum agitaretur,
ſed ferale ſchiſma,
quo ad ſcopulos alliderct,
Theodorus Archipresbyter, & Paſchalis Archidiaconus,
excitarunt.
Sed utriuſque factionis ſuffragiis

 in

in Sergium Panormitanum coëuntibus.
uno Sergio abnuente,
Alcyonios dies novus Pontifex restituit.
Religione, consilio, doctrinâ, fortitudine,
optimus erat, antequàm declararetur.
Didicerat ab Agathone Panormus,
quibus artibus suas imbueret Aquilas,
ut altiùs suprà mortalium sortem volarent.
Universas gentium regiones animo complectens,
cùm eas obire pede non posset;
plerosque iis præceptis instruxit,
qui audaci facinore illuc advolarent.
Cedualdradus, Occidentalium Saxonum Rex,
sacris lymphis per ministros ablutus,
primum Christianæ gloriæ rudimentum
exhibuit.
Justiniani Rhinotmeti minas aspernatus,
erraticum Orientalium Episcoporum gregem,
quem in ovile cogere non valuit,
diras imprecatus dissipavit.
Ad tantæ virtutis fulgorem cæcutientibus improbis,
incestu per summam calumniam insimulatus,
innocentiæ testem disertissimum habuit infantem.
Tunc collata in Virginem beneficia,
eam namque Deiparam appellari jusserat,
rependi expertus.
In exilio confectus ærumnis,
pati demùm desiit
ad Divi Petri tumulum:
nactus ad illius cineres solatium;
sub umbrâ quietem.

SER;

CCLXXXVIII.

SERGIUS SACCENSIS.

SErgius, in Cœnobio Calogeriano in Monte Cronio, Urbi Saccæ incubante, Monachus, Poëta Hymnographus floruit auspicante Imperium Basilio Macedone, filiisque Constantino, Leone, Alexandro, quod in annum CCMLXX. incidit. Extant *duo hymni in laudem S. Calogeri*, quos è Græco codice Monasterii S.Philippi Fragalatis latinè reddidit Augustinus Floritus Societatis Jesu. Ex Octavio Cajetano tom.1. Vitarum Sanctor. Siculorum in Animadversion. pag. 128.

CCLXXXIX.

SEUTONIUS MURGANTINUS.

SEutonius Murgantinus, Poëta clarissimus. Ex Philadelpho Mugnos in Novo Laërtio pag. 136. & 137.

CCC.

SEXTUS CLODIUS.

SExtus Clodius Siculus, Latinæ simul, Græcæque eloquentiæ professor, malè oculatus, & dicax. M. Antonio Triumviro adhærens, in ejusdem uxorem Fulviam, cui altera bucca inflatior erat, styli acumen intendit. Nec eò minùs, imò vel magis ob hoc Antonio gratus, à quo mox Cōsule ingens etiam congiarium, accepit, ut ei Cicero in Philippicis obiicit. Quanta merces Rhetori est data? Audite, audite, P. C. & cognoscite Reipublicæ vulnera: duo millia jugerum campi Leontini Sexto Clodio Rhetori assignasti, & quidem immuni, ut tantâ mercede nihil sapere disceres. Ex Svetonio Tranquillo de Claris Rhetoribus.

CCCI.

SIBYLLA LILYBOETANA.

Sibyllam inter Siculas Poëtrias numerat Joannes Vigintimillius in Tabulâ Poëtarum Siculorum. Sibylla Cumana ea creditur, quę in Siciliam veniens, Lilyboei fato cessit, ibique humata. Nec abs re Lilybœtanam facimus, quæ relictis patriis sedibus nostras fieri maluit, quàm Cumana vivere. Solinus cap. 11. & Isidorus lib. 8. orig. cap. 8. memorant Sibyllæ Cumanæ Sepulcrum Lilybæi, apud Philippum Cluverium de Antiqu. Sicil. lib. 2. cap. 1.

Fuerunt autem Sibyllæ Virgines quædam, non Dœmonis, sed Dei beneficio futurorum prescię, ac prænunciæ, ut Hieronymus lib. 1. contrà Jovinianum tradit. Mulieres vates Deo plenas vocat Diodorus Siculus lib. 5. Lactantius lib. 1. Divin. Institut. Multa de Christo, deque Religionis Christianæ mysteriis cecinerunt. Plura, eaque eleganter scribit Munster lib. 2. Cosmograph. de Sibyllis, quænam, & quot Sibyllæ, quando, & quo loco fuerint, non convenit inter omnes. Collegit varias sententias Ludovicus Vives in cap. 23. lib. 18. de Civitate Dei Augustini. Decem ex Varrone recensentur. Prima fuit Sibylla Persica. II. Libyca. III. Delphica. IV. Cumæa. V. Erythræa. VI. Samia. VII. Cumana. VIII. Hellespon. IX. Phrygia. X. Tyburtina.

Sibyllam Cumanam, nomine Amalthæa, Herophile, vel Demophile, secundùm alios, Hierophile secundùm Suidam, *novem libros vaticiniorum* attulisse ad Regem Tarquinium Priscum idem Suidas refert, ac pro eis trecentos Philippæos postulasse, Regemque aspernatum pretii magnitudinem, & mulieris insaniam derisisse: illam in conspectu Regis tres combussisse, ac pro reliquis idem pretium postulasse. Tarquinium multo magis mulierem insaniare putasse, quæ denuò tribus aliis exustis, cùm in eodem pretio perseveraret, motum esse Regem, ac residuos trecentis aureis emisse. Hujus facti meminerunt plerique Scriptores, Plinius, Dionysius, Solinus, Gellius, Servius, qui Tarquinio

quinio superbo, non Prisco, libros oblatos tradidit, & Plinius tres libros, non novem ponit, combustisque duobus tertium superfuisse.

Fuerunt, & aliæ nonnullæ Sibyllæ. Cæterùm Sibyllam Lilybœtanam Siculam fuisse, non Cumanam, innuit Octavius Cajetanus cap. 7. Isagoges in Historiam Siculam: Christi Crucis virtute abacta Dæmonia à fanis, lucis, collibus, thermis, antris, ex totâ Siciliâ. Specus, ac celebre sepulcrum juxta Lilybœum, haud quaquam Cumanæ, sed Sibyllæ Siculæ fuisse: ejus superstitio in veram religionem conversa. Pag. 6. Ideæ SS. Siculorum.

CCCII.

SILENUS CALACTIANUS.

Silenus Calactianus Historicus. Ex Octavio Cajetano tom. 2. Vitarum SS. Siculorum in Animadversione ad Vitam Sancti Philareti pag. 43.

CCCIII.

SIMON BONONIA, ARCHIEPISCOPUS PANORMITANUS, SICILIÆ PROREX, CARDINALIS POSTULATUS.

Simon Bononia Panormitanus, è nobili Beccatellorum familiâ, quæ in Siciliam Bononiâ, undè nomen traxit, se contulit, ex patre Jacobo tertio loco genitus, Juris Pontificii scientiâ, & rerum tractandarum dexteritate, cùm vix duodetrigesimum annum attigisset, ab Alphonso Rege in Panormitanum Archiepiscopum electus, ab Eugenio IV. Rom. Pont. mense Januario anno 1445. inauguratur. Generalibus Regni Comitiis præfuit, atque unà cum Friderico de Abbatellis, Camerario, & Regio Equite, Antonio Joanne Barresio, Petræpertiæ Barone, & Andrea de Castellis equite, Regisque Cancellario, ad Alphonsum Regem Orator mittitur, ut Siculæ leges, quas Regni Capitula nuncupant, Regio assensu firmarentur. Secundùm

dùm ad eundem Alphonſum pro privilegiis,& conſuetudinum jure ſtabiliendo Orator acceſſit. Quod legationis munus ad Alphonſum, tertiùm, atque iterùm, quintùm verò ad Joannem Regem obivit. Tertiùm Siciliæ Proregem egit, multaque ſuprema munia geſſit virtute ſuprà fortunam. Alphonſus Rex ad Callixtum Rom. Pont. ſcripſit, uti Simonem inter Purpuratos Patres cooptaret. Tantis autem honoribus ereptus eſt in patrio ſolo 1465. Ejus ſepulcro hęc addita inſcriptio;

Simon, Juris Pontificii non indoctus interpres,
Ex nobili Panormitanæ Civitatis ductus familia,
Sexto Idus Januarii anno ab ortu Jeſu Chriſti 1465.
Panormi in Archiepiſcopali Palatio,
Quod vivens magnificè, ſplendidèque ſua ipſius impenſa
Erigere cæperat, piiſſimè diem obivit.
Vixit annos 45. *menſes tres, dies novem,*
ſedit annos 18. *mens.* 7. *dies* 9.

Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Eccleſiæ Panormitanæ à pag. 165. ad pag. 168.

CCCIV.

SIMON I. LEONTINUS.

SImon I. Leontinus, Ordinis Prædicatorum, Friderici III. Sacellanus, inſignis Hiſtoricus appellatur à Carolo Antonio Converſano, in Ætherea Leontinorum gloriâ pag. 44.

Hiſtoriam Gaufridi Malaterræ Italicè reddidit 300. antè annos. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Eccleſiæ Panormitanæ pag.90.

Cæterùm de Gaufrido Malaterrâ Baronius ad annum 1097. num. 40. hæc inquit. Ejus opus antiquitate planè venerandum delituit, penè ſepultum inter vetera monumenta veterum Regum Aragonum ad noſtram uſque ætatem: cùm illud ipſum Hieronymus Surita, vir celebris, de rerum antiquitate benè merens, in lucem protulit, ediditque Cæſarauguſtæ typis Dominici è Portonariis anno ſalutis 1578. idemque munitum adhuc, & laudatum regio privilegio, ne quid ad abſolutiſſimam ejus fidem deeſſe poſſet, dedicatum verò Antonio Auguſtino,

tunc

tunc Archiepiscopo Tarraconensi, eruditione legum sacrarum suæ ætatis in Hispaniâ facilè Principi.

Quatuor exemplaria m. ss. se Panormi vidisse, duo apud Carolum Vigintimillium, nobilitatis, & Matheseos laude insignem, tertium apud Alphonsum Cajetanum Societatis Jesu natalibus, & severissimis moribus clarum, ultimum apud Honorium Pactensem Ordinis Minorum, eruditione illustrem, testatur Rocchus Pyrrhus loco citato.

CCCV.

SIMON II. LEONTINUS, EPISCOPUS SYRACUSANUS.

Simon alter, seu Simonectus, Leontinus, Ordinis Prædicatorum, quem Ordinis Minorum fuisse quidam censent, Alaymi Leontini, Magni Siciliæ Justitiarii, filius, cùm Cœnobio Messanensi Prior præesset, ædes Militum Templariorum coëmit, ad novi Cœnobii substructiones amplificandas. Ad Syracusanas infulas evectus anno 1269. decessisse creditur anno 1294. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Syracusanæ pag. 166.

Simonem Leontinum II. *Historiam Vesperi Siculi* scripsisse Philadelphus Mugnos in Theatro Genealogico famil. Campo pag. 211. tradit: idemque tom. 1. Theatri Genealogici Simonem I. inter Auctores refert, quibus ipse in contexendâ Siculorum Genealogiâ usus est. Idem Mugnos in Raptu Proserpinæ pag. 10. Simonem Leontinum II. Scriptorem *Historiarum suorum temporum anno* 1350. fuisse dicit. Simonem Leontinum, Episcopum Syracusanum, *Historiam Siculam* scripsisse anno 1350. Joannes Ritonius testatur apud Mugnos tom. 3. Theatri Genealog. famil. Blanco pag. 439. Rocchus Pyrrhus in Præfatione ad Lectorem tom. 1. Siciliæ Sacræ inquit: Abbas Martinus Lafarina, genere, & eruditione clarus, vir de me benemerentissimus, habet apud se m. s. Fratris Simonis de Leontino, qui anno 1358. *Siculam Historiam* scripsit *Siculo Idiomate ab Northmannorum adventu*.

Sed inter hæc vetustatis velamina, & recentiorum Aucto-

rum fidem parùm tutam, quis vera secernere à falsis valeat, & sua cuique opera, & tempus, vitæque rationem attribuere? Nec adeò certum est, an uterque Simon patriâ potiùs Leontinus fuerit, an verò cognomine, è nobilissimâ familiâ de Leontino efformato, ortu Messanensis: ut in Thomâ de Agno inferiùs dicemus: quanquàm, & patriam, & gentilitium cognomentum Leontinum plures credant. Consule Carolum Antonium Conversanum in Æthereâ Leontinorum gloriâ pag. 44. & passim ibidem.

CCCVI.

SIMON PISCIS CATANENSIS, SARDINIÆ PROREX.

Simon Piscis Catanensis, Antonii, & Joannis germanus frater, natu maximus, genere, & virtute nobilissimus, Orator eximius, Alphonso Regi pretiosus, Sardiniæ Prorex, acerrimus scelerum vindex, ut filio suo delictis insimulato non pepercerit, Cæsarei, ac Pontificii Juris Doctor clarissimus extitit. Ex Joanne Baptistâ de Grossis in Decachordo Catan. Cordâ 9. pag. 150. Matthæo Silvagio in libro Colloquior. trium Peregrinorum pag. 264.

CCCVII.

SOPHOCLES AGRIGENTINUS.

Sophocles Agrigentinus, vir clarissimus, Romanorum tempore claruit. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Agrigentinæ pag. 332.

Sophocles ex Coloneo, vel Coloniâ, Poëta Tragicus clarissimus fuit. Fabulas 123. docuit, & quater vicies victor extitit. Senex accusatus delirii à liberis, œdipum Coloneum Tragœdiam, quam præ manibus habebat, judicibus recitavit, & absolutus est. Obiit ex gaudio nunciatæ victoriæ, vel grano uvæ strangulatus, anno nonagesimo quinto ætatis, cùm Lacedæmones Atheniensium Urbem obsiderent. Suidas.

CCCVIII.

SOPHRON SYRACUSANUS.

SOphron Syracusanus, Agathoclis, & Damnasyllidis filius, vixit temporibus Xerxis, & Euripidis. Scripsit autèm *Mimos viriles, & muliebres: sunt autem soluta oratione Dorica lingua scripti.* Dicunt Platonem Philosophum eos semper lectitasse, adeò ut interdum iis etiam indormiret. Ex Suida.

Habes plura de Sophrone apud Laurentium Crassum de Poëtis Græcis.

Hunc in Herbesso, veteri Siciliæ Urbe, Timone Leontino, & Hesperiâ Herbessensi, parentibus natum, abductumque adhuc puerum Syracusas, ibidem Philemone præceptore Comœdiam didicisse, Theophilus tradit. Theatrum histrionum inventione nobilitavit, *Comœdias* 95. Doricâ suavitate multùm commendatas, composuit, quarum unam festivissimam, inscripsit: *Philoxenus, & Gnato, Lurcones Syracusani*. Vixit annos 76. Euripidi coævus. Ex Theophilo.

Herbessum, antiquissimam, & celebrem Siciliæ Urbem, Dominicus Niger in descriptione Siciliæ putat esse, quæ nunc vulgo Vicari, Leander Albertus in descriptione Italiæ, quę nunc Cirami. Sed, quod errarint, danda est venia, ut exteris, rerum nostrarum minùs gnaris. Porrò duas Herbessi nomine Civitates insignitas fuisse, ex Polybio, Diodoro, & Livio constat. Vtraque Siculorum fuit ex Diodoro: utraque mediterranea ex Plinio, & Ptolemæo. Sed altera Siciliæ latus orientale, altera spectabat occidentale. Atque hæc illa est, cujus meminit Polybius, & Diodorus. Etenim primo bello Punico Romanis obsidentibus Agrigentum, locatis antè Urbem castris, adversùs Heracleam frumenti horreum, ac penè forum, unde res venales adveherentur, Herbessus fuit. Quod oppidum, Polybius ait, à Romanorum castris non longè aberat. Id hodie Gruttas Fazellus de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 1. Maurolycus in Indice ad res Sicanicas esse putant. Altera Herbessus haud procul Syracusis fuit, ut significat Diodorus. Syracusas, & Leontinum

inter Livius locat, quò Hippocrati, & Epycidi è Leontinis eâdem nocte perfugium fuit. Hanc Aretius, Fazellus, & Maurolycus fuisse dicunt, quam hodie Pantalicam nominamus. Argumentum, quo Fazellus ducitur, est origo nominis: quod Herbessus locum cavernosum significat. Sed Cluverius Fazellum reiicit, coniicitque ex Livio Palazolum esse Herbessum: etsi à speluncis nomen deduxeris, multas hic invenies. Quo tempore Herbessus interierit, incompertum est: Saracenis Insulam vastantibus crediderimus, iisdem dominantibus corruptum nomen, & Pantalicam dictam incertâ ratione. Ex Octavio Cajetano tom. 1. Vitar. SS. Sicul. in Animadversione ad Vitam S. Sophiæ pag. 113. 114. Agit de Erbesto, & Herbesso aspiratione additâ, ut communis mos fert; Cluverius de Antiqu. Siciliæ lib. 2. cap. 10. & 11.

CCCIX.

SOSICLES SYRACUSANUS.

SOsicles Syracusanus, unus, & ipse ex Plejadibus Tragicus, quem miror à Græcis inter Poëtas numerari, qui Philippi, & Alexandri Macedonis tempore floruerunt: cùm Poëtæ ii, qui Plejades dicti, simul eodem fermè tempore claruerint. Meminit, & Sosiclis Plutarchus, Athenæus, & Suidas. Ex Lilio Gregorio Gyraldo de Poëtis. Edidit *fabulas* 73. septem verò vicis. Suidas.

Sophronem, & Sosiclem uno nomine Sosiphanem appellare videtur Constantinus Lascaris. Sosiphanes, inquit, Syracusanus Poëta, sive Tragicus, & Synchronus Euripidis, unus ex septem Tragicis, tempore Philippi, & Alexandri. Mimos viriles, & muliebres, Tragœdias septuaginta tres scripsit, in quibus septies palmam adeptus est. Item alia tàm metro, quàm prosâ. Platonem hujus Poëmata legentem somnum cœpisse ajunt. Ex Constantino Lascare.

CCCX.

SOSITHEUS SYRACUSANUS.

SOsitheus Syracusanus, Poëta unus de numero eorum, qui Plejades appellantur. Suidas. Homeri Tragici æmulus. Ex Carolo Stephano in diction. Histor. Poët. Geogr.

Ingens bellum exarsit inter Jacobum Mazonium, & Franciscum Patritium, pro Sositheo: æquo marte diù utrinque pugnatum aculeato sanè stylo. Fueritne Syracusanus, Alexandrinus, an Atheniensis Sositheus iste? Fueritne unus, an plures? Comicus, an Tragicus? Idylliorum Auctor, an verò hæc omnia scripserit? *Daphnis, & Lithycrsa, Sosithei opus unum sit, an verò duo, Comicum, an Tragicum, an verò sit Ecloga?* Vixerit ne tempore Ptolomæi Philadelphi, an Philopatoris? Laurentius Crassus de Poëtis Græcis eruditè hoc argumentum prosequitur. Vide Sositheum:

CCCXI.

SPURION MURGANTINUS.

SPurion Murgantinus Poëta clarus. Ex Philadelpho Mugnos in novo Laertio pag. 136. 137.

Murgantiam, veterem Siciliæ Urbem, Livius lib. 4. de Secundo Bello Punico appellat, Murgentium Cicero in Verrem, Morgantium Strabo lib. 6. A' Morgesibus Asiæ populis conditam idem Strabo lib. 6. ex Antiocho refert. Non longè à Syracusis fuit, ac Leontino. In agro, qui nunc Murgus nuncupatur, ejus immanes ruinæ visuntur. Auctam illam olim à Leontinis, cùm hi opibus florerent, & Urbes XXII. obtinerent, Mugnos citatus loco citato scribit.

CCCXII.

S. STEPHANUS SYRACUSANUS, PONT. OPT. MAX.

S. Stephanus Syracusanus, Olybrii filius, Presbyter Cardinalis Sanctæ Cæciliæ à Zachariâ factus, deindè Romanus Pontifex sub nomine Stephani hujus nuncupationis Quarti. Comitia Constantini Pseudopontificis abrogavit, ejusque Conciliabuli acta combussit. Statuit, ne quis in posterum, nisi Diaconus, aut Presbyter Cardinalis, ad Pontificatum eveheretur. Itaquè Baronio teste omnibus invasoribus Apostolicæ Sedis occlusus est aditus, veluti alto interiecto pariete, quo profanum esset à sacro divisum. Hic summo Magistratu functus per menses quinque, diesque viginti suprà triennium, pridie Kalendas Februarii anno salutis DCCLXXII. è vivis abiit. Est Stephani mentio apud Ferdinandum Scholasticum in Chronico, Anastasium Bibliothecarium in Vitis Pontificum, & Auctarios, Baronium in Annalibus, apud Octavium Cajetanum tom. 2. Vitar. SS. Siculor. pag. 28. extat ejus Vita. Scripsit *Epistolas plures ad diversos*, quarum *una* tantùm extat in tom. 5. Conciliorum. Varias refert Jacobus Gretserus Societatis Jesu, *quinque* Baronius enumerat, *plures* Ferdinandus Ughellus in Jtaliâ Sacrâ. Ex Augustino Oldoino Societatis Jesu in Athenæo Romano pag. 622.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium ità nos de Stephano lusimus:

Stephanus
Syracusis, in Urbe Solis, ex Olivo natus,
nec gelidus esse potuit, nec obscurus.
Romam accersitus,
à Gregorio III. S. Chrysogoni Monachis,
indè à Zachariâ Cardinalibus,
sanctimoniæ archetypon proponitur;
à Stephano III. ac Paulo
ascitus in intimum consiliarium.
Quare ebullientibus undiquè tumultibus
propter excitata ab Antipapis incendia,

Ste-

Stephanus Olivi filius,
quem alii Olybrium dixerint,
viviſſima jam defunctorum Pontificum regula,
Pontifex Caducæator eligitur.
Exoptatam diù pariturus concordiam,
bellum ſceleſtis indixit.
Novæ Militiæ tyrocinium
in Crucis palæſtrâ jam poſuerat,
ſemet frangere aſſueſcens,
ſuiſque cupiditatibus imperare;
antequam educeret copias, aut hoſtes funderet
Alter Archimedes
uſtorio ſpeculo Charitatis,
Romanas arces tutatus eſt hoſtium lucro.
Plures enim iis ſtratagematis capti
de ſcelere triumpharunt.
Alienis autem triumphis
Stephano inclareſcebant victoriæ,
ſui nominis celebritate corona.

CCCXIII.

STEPHANUS PROTONOTARIUS MESSANENSIS.

STephanus Protonotarius Meſſanenſis, inter vetuſtiores Italicæ Poëſis cultores numeratur. Scripſit *Carmina Italica*, quę illius ætatis ſimplicitatem olent. Ex Leone Allatio de Poëtis Italis Antiquioribus.

CCCXIV.

STESICHORUS HIMERENSIS.

STeſichorus Himerenſis, Poëta Lyricus excellentiſſimus, ac Philoſophus tempore Phalaridis. Hic Tiſias vocabatur; & quoniam choream inſtituit, Steſichorus appellatus eſt, quaſi Stator Choreæ. Fratres habuit Marinum Geometram, & Halianactem

nactem legum latorem, filiasque doctissimas. *Plura Doricè* scripsit, quorum nihil extat. Item cùm contrà Helenam scripsisset, visum amisit: palinodiâ compositâ recuperavit. Hic filius fuit Euphemii, ut alii, Euphorbii, ut alii, Euclidis, ut alii, Hietis, ut alii, Hesiodi. Nonnulli Metauriæ ortum in Italiâ, nonnulli in Oppido Palantino in Arcadiâ, atque indè profugum Catanam venisse, ibique defunctum antè Civitatis portam, quæ ab ipsius nomine, Stesichoria, dicta est. Ejus sepulcrum octo columnas, totidemque gradus, & angulos habebat, de quo adhuc extat testudinatum monumentum, quod Divæ Mariæ Bethlemiticæ ædem vocant. Ex Constantino Lascare.

Natus Olympiade 37. cùm adhuc infans esset, in ejus ore lusciniam insedisse ferunt, ac dulciter cantasse, in futuræ suavitatis in pangendis carminibus præsagium, ut Plinius lib. 10. scribit. Phalaridem, Agrigentinorum tyrannum, habuit amicum, eundem versibus exagitatum, hostem, quemadmodum ex epistolis ipsius Phalaridis clarissimè constat:

Phalaris Stesichoro.

Pro *carminibus, in Clearistam* factis, plurima tibi, magnaque reposita erit gratia. Nam & te totum ad ea contulisti, quæ petii, inque dispositione partium singularum te gessisti egregiè: tùm figura scripturæ admirabiliter probata est, non solùm à me, sed etiam ab Agrigentinis multis, qui audivêre unà. Erunt autem & alii, qui probent, non solùm, qui in præsentiâ audiverunt, neque quicumque nunc existunt, sed & quoscumque futura post nos vita feret. Gratia igitur pro hac Poësi, ut dixi, tibi debetur à me. Donasti autem per tuam petitionem, & præsentibus, & futuris hominibus, & hanc melodiam. Cæterùm de me, rebusque meis, tale enim quippiam per epistolam significasti, per Sodalitium rogo Jovem, communemque Vestam, ne unum quidem in Poësi, neque quòd pessimus fuerim, neque quòd bonus, memineris: nomen enim meum absonum est propter fortunam. Scriptus autem sit Phalaris in ipso Stesichoro, sive melior, quàm opinio inter homines obtinet, sive pejor reputatus est. Vale.

Phala-

Phalaris Himerensibus.

Stesichorum scitote, Cononem, & Dropidam, traiicientes à Pachyno in Peloponnesum pro Corinthiis, ad quos à vobis missi sunt, ad me perductos esse: & Dropidam quidem forsan reddemus vobis, Cononem autem statim interfecimus. Stesichorus autem salvus est: donec modum excogitemus, quo punitum eum mori oporteat. Valete.

Sed perfunctus hoc periculo Stesichorus, Catanæ, quò profugerat, extremum diem obiit, ut Lucianus in Macrobiis refert. Ejus auditâ morte, cùm jam in gratiam recepisset, Phalaris Himerensibus, & filiabus consolatorias de ejus obitu epistolas misit. Quin imo, & Himerenses hortatus est, ut templum ei, veluti virtutum suarum immortale monumentum, conderent, ejusque carmina, & publicè in omnibus templis, & domi quoque privatim quisque haberet. Scripsit, & *Poema Epodicum*, quod ex tribus constat, nimirum, *Strophe, Antistrophe, & Epodo*. Undè adagium exortum; ne tria quidem Stesichori nosti.

In Antologiâ.

Stesichorum cognovit suavissimum, quem olim terra
Sicula nutrivit, lyræ verò docuit Apollo
Constantiam, adhuc matris in visceribus existentem.
Quo, & edito, & in lucem jam progrediente,
Aliundè per aera vadens in ore alauda
Tacitè insidens, dulcem emittebat sonum.

Consule Thomam Fazellum de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 9. pag. 197. & Laurentium Crassum de Poëtis Græcis.

CCCXV.

STHENIUS THERMITANUS.

Sthenius Thermitanus, vir primarius, & Orator eloquentissimus, ut Cicero in Verrem IV. & Plutarchus in Pompejo rete-

referunt, magno animo Pompejum, qui à L. Sylla Dictatore in Siciliam contrà Marianas partes missus, Thermitanos Himeræos, quòd hostium partibus adhæserant, universos interficere, atque oppidum delere statuerat, repressit. Non æquum, inquiens, facis, Pompei, quòd unius ob noxam innoxios innumeros occidere paras. Nam ego ipse sum ille, qui civibus, amicisque persuasi, & inimicos coëgi Marianas sequi partes. De me igitur solo supplicium sumito. Cujus responsi, animique, qui suæ ipsius vitæ, patriam, Thermitanosque omnes prætulerat, admiratione, patriæ ipsius simul, & ipsi Sthenio pepercit: ac in eo ipso judicio, quo absolutus est, Sthenium hospitio suo dignum censuit: atque ob hujus liberationem non solùm cum Himerâ, sed cum omni etiam Provinciâ gratiam iniit. Hic Sthenius solus, quod Siculus nemo, sed ne quidē tota Sicilia potuit, Verri, Romanorum Prætori, tanto animi robore obstitit, ut ex patrio Oppido nullum signum, nullum ornamentum, nihil ex sacro, nihil ex publico, ubi complura erant præclara, & ab illo concupita, unquàm attigerit. Hunc propterea Verres ipse iniusto, ac falso captum titulo condemnavit, atque in varias impulit calamitates. Quem tamen apud S. P. Q. R. Civitates Siciliæ propè omnes testimonio suo, legationibusque publicè laudarunt, defenderunt, ac veluti fortissimum omnium virorum prædicarunt. Illi ænea tabula pretiosissima ob plurima in Rempublicam beneficia, quæ majusculis literis in ea incisis declarabantur, in Thermitana Curiâ fuit affixa, ut Cicero in Verrem IV. scribit, quam deindè Romam Cicero detulit, & in Senatum contrà Verris falsam in Sthenium accusationem produxit. Extabat Fazelli ætate marmoreus lapis in privatâ domo Antonii Marturanæ juxtà Parochialem Ecclesiam, quæ Sthenii aliquando ædes fuere, insculptus: Sthenii ædes.

Placidus Reina Sthenem Messanensem civem facit, eumque invicto pectore obstitisse Pompejo, cùm is à Sylla Dictatore ad persequendos Perpennam, & Carbonem, Marianæ factionis Duces, & reliquum Marianorum delendum, missus, Mamertinos, quos nunc Messanenses vocamus, internicioni destinasset; scribit Plutarchum secutus. Plutarchus enim in Apophtegmat. Pompejus Mamertinos, quòd ab adversariis stetissent, univer-

ſos neci dedere conſtituerat. Tùm Sthenis, qui Orator in eâ Civitate principatum tenuerat, iniuſtè agere Pompejum dixit, qui ob unum ſontem multos innocentes vellet occidere. Se ſolum in culpâ eſſe, qui amicis perſuaſiſſet, inimicos vi adegiſſet ad Marianam factionem defendendam. Miratus Pompejus hominem, gratiam ſe delicti facere Mamertinis pronunciavit, talem ſecutis virum, qui patriam ſuâ vitâ haberet priorem, ignovitque, & Civitati, & Stheni. Atque hi quidem germanorum Mamertinorum ſpiritus proprii videntur pro tuendâ patriâ, & libertate publicâ vindicandâ. Ex Placido Reinâ tom. I. Notit. Hiſtor. Meſſan. pag. 332.

CCCXVI.

SUSARION MEGARENSIS.

SUſarion Megarenſis, Poëta Comicus, ſed enormiter maledicus: undè vetus Comœdia Maledica Suſarionis appellabatur. Eum ſecuti ſunt Evetes, Euxenides, & Mylus. Tantâ licentiâ hominum flagitia inſectabatur ſcribendo: ut opus fuerit lege, quæ maledicam illam linguam, & effrænem mordendi libidinem inhiberet, ac retunderet. Cùm moroſè admodùm, atque infeſtè junctus eſſet mulieri in Dionyſiorum celebritate theatrum ingreſſus, hæc quatuor carmina cecinisse traditur:

Audite populi, Suſarion hæc dicit,
Filius Philini Megarenſis Tripodiſcius:
Malum ſunt mulieres, ſed tamen populares.
Non eſt domum invenire ſine malo.

Ex Laurentio Craſſo de Poëtis Græcis.

CCCXVII.

SYMMIAS SYRACUSANUS.

SYmmias Syracuſanus, Philoſophus fuit, ac Stilponis auditor, cujus filiam parùm pudicam duxit. Ex Conſtantino Laſcare.

Stilpo Megarensis ejus Oppidi, quod est in Græciâ, præter uxorem, quam duxerat, etiam Micarete pellice utebatur, ex quâ fortassis aliam genuit, quam Symmiæ Syracusano despondit. Sed hæc dum lasciviùs viveret, Stilponique à quodam renuciatum esset, eam sibi probro esse; non, inquit, ista majori mihi probro est, quàm ego illi ornamento. Ex Diogene Laërtio de Vitis Philosophor. lib. 2. in Stilpone.

Symmiam hunc Casmenæ natum, & Megaram Stilponis audiendi causâ profectum, magnum subindè Philosophum evasisse, demùm anno ætatis sexagesimo defunctum, & *libros* 8. *Moralis Philosophiæ* scripsisse tradit Hermippus.

Casmenam, secundam Syracusanorum Coloniam, Urbem Siclim Motycensis Comitatus splendidissimam, fuisse censet Marianus Perellus, Siclensis noster, in erudito Commentario, quod de Antiquitate Casmenæ literarum monumentis consignavit anno 1640. Messanæ apud Petrum Bream in 4. Civibus Siclensibus d. d. d.

Casmenæ, g. arum, fuisse videntur, ubi nunc nobile, atque amœnum in primis conspicitur oppidum, vulgari vocabulo, Scicali, dictum; inquit Joannes Bunon, Philippi Cluverii Epitomator, de Siciliâ Antiq. lib. 2. cap. 10.

Fuit, & alter Symmias Thebanus, cujus dialogi 33. feruntur. Ex Laërtio lib. 2. in Symmiâ. Tertius Rhæbbius, sed origine Samius, à quo primùm Jambos scriptos ajunt.

CCCXVIII.

TELEMACHUS, TYRANNUS AGRIGENTINORUM.

TElemachus, Agrigentinorum Princeps, literis deditus, & Calcyopensis, à quo Eumenides instructus: cujus filius Gnessidamus, pater Theronis, Tyranni Agrigentinorum, & Xenocratis, qui omnes studiosi. Ex Constantino Lascare.

CCCXIX.

THALES CALACTIANUS.

THales Calactianus Orator, *Successiones Philosophorum, ac Sectarum* descripsit. Ex Constantino Lascare.

CCCXX.

SANCTA TECLA LEONTINA.

S. Thecla Leontina, S. Isidoræ Martyris filiâ, Lilium Virginum, genitricis cruore fecundatum potiùs, quàm nutricis lacte perfusum, ut Martyr quoque dici posset, unus illi defuit tortor, quem, quandiù vixit, optavit. Cæterùm tot sibi collegit palmas, quot Martyrum cadavera tumulavit. Amplum, quod habuit ipsa patrimonium, in duas distribuit partes, in alendis nempè fidelibus, in ferarum spelæis degentibus, atque in templis erigendis, ditandisque. De Leontinâ Ecclesiâ benemerentissima, scripsit *Epistolam, qua Romanum Pontificem rogat, ut in Leontinum Episcopum Neophitum initiaret*, qui deindè multa, & præclarissima gessit. Extat hæc Epistola tom. 1. Vitar. SS. Siculorum apud Octavium Cajetanum pag. 76. in Animadversione ad Vitam S. Neophyti. Colitur à Leontinis ejus memoria 4. Idus Januarii unâ cum Sanctissimæ Virginis Justinæ, Theclæ consobrinæ. Ex Francisco Carrerâ Societatis Jesu in Pantheo Siculo pag. 11. Carolo Antonio Conversano in Æthereâ Leontinorum gloriâ pag. 27. Philadelpho Mauro in Historiâ Sanctorum Fratrum, Alphii, Philadelphi, & Cyrini, pag. 333.

In Elogiis Juvenilibus Præsulum Siciliensium ità nos de Neophyto lusimus:

Augustini, Hipponensium Episcopi,
evolue gesta:
Neophytum Leontinorum Episcopum
in illis efformatum leges.
Prioris vitam

poste-

posterioris imaginem, aut prorotypon
censebis.
Ille Manichęorum antesignanus,
cùm Orthodoxos crudeliùs insectaretur
Aurelius appellatus;
monente cęlo vocibus
nomen vetus, & sectam novam deseruit,
utriusque sordes
piaculari lavacro abluit
Ambrosio administro.
Monica, mœstissima parens,
filii calamitatem diù fleverat:
ut meliora incrementa impetraret,
cui vitæ primordia tribuerat.
Tandem pectus saxeum,
& cor carneum, omni saxo durius,
jugi lacrymarum pluviâ emollitum,
molliter vivere desiit,
arctâ viâ salutis initâ:
plus debens lacrymis, quàm lacti,
plus oculis, quàm uberibus genitricis.
Hic Tertulli princeps consiliarius,
cùm excidium Christianis minitaretur,
Alexander dictus,
suadente cęlo prodigiis
nobilis transfuga
Christianæ militię sacramento se obstrinxit,
Sacramento baptismatis per Agathonē suscepto,
mutatâ in Neophytum nomenclatione.
InteremptâChristi causâ Neophytâ matre,
nobilissimo sanguine velut iterùm genitus,
multa illi nomina debens,
unum retinuit,
quo nullius oblivisceretur.
At Neophytus
idem monitor, exactor, ac debitor,
multiplici virtutum fructu

parenti

parenti reſpondit.
Uterque divinitùs creatus Antiſtes,
uterque ſe talem præſtitit,
qualem divinitùs creatũ Antiſtitem eſſe decebat.
Uterque alienis infortuniis infelix,
ſuis feliciſſimus,
alienos ità caſtigabat errores,
ut in ſuos animadverteret ſeveriùs.
Aſpexiſſet geminum Solem orbis,
niſi ſplendor ſingulorum adeò perſtrinxiſſet obtutus,
ut vix parhelion cerni poſſet.

CCCXXI.

THELESTES SELINUNTINUS.

THeleſtes Selinuntinus, cui Sicyoniorum Tyrannus Ariſtratus monumentum decrevit, Poëta Comicus, ſcripſit *fabulas*, quibus nomen: *Argo*, *&* *Æſculapius*. Scripſit quoque *Dithyrambos*, quos Harpalus cum aliorum Poëtarum operibus, præſertim unà cum Menalippidis Dithyrambis Alexandro Magno miſit. Saltatoriam artem adeò callebat, ut, cùm ſaltaret ſeptem Duces, Thebas obſidentes, res ab illis geſtas ſaltationis geſtibus evidenter oculis ſubjecerit. *Aliarum fabularum* Auctorem Patritius facit. Vixit Æſchyli temporibus. Ex Laurentio Craſſo de Poëtis Græcis, apud quem plura de Theleſte.

Selinis, ſive Selinûs, g. untis, Siciliæ Urbs non ſolùm inter magnas, ſed etiam inter magnificas priſcâ ætate recenſita, hodie proſtrata Mazaria creditur à Mazarienſibus: ſed ſitu recentis Urbis Mazariæ cum Selinuntis ruinis collato, ac veterum Scriptorum, cum primis Diodori lib. 14. ſententiis profundè perſpectis, non Mazariam fuiſſe autumat Fazellus, ſed illam everſam, quam nunc Terram Pulicum, 12. milliario Mazariæ propinquam, appellamus. Sed tractus Selinuntinus olim latè patebat, ditionem armis longiùs prolatantibus Selinuntinis. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis Decad. 1. lib. 6. pag. 146. ad pag. 150. Conſule Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 18.

THE-

CCCXXII.

THEMISTOGENES SYRACUSANUS.

THemiſtogenes Syracuſanus, Hiſtoricus, *Cyri Regis aſcenſum, & de patria ſua, multa* conſcripſit. Ex Conſtantino Laſcare.

CCCXXIII.

THEOCRITUS SYRACUSANUS.

THeocritus Syracuſanus, Poëta præſtantiſſimus, *Bucolicorum* Auctor illuſtris, *plures* ſcripſit *Eclogas diverſo idiomate*, quarum *triginta novem* extant. Bucolicorum genus, ut quidam ajunt, inventum eſt, apud Lacedæmonios, ut alii apud Tyndaridam Siciliæ Urbem, quo tempore Oreſtes cum Iphigeniâ Dianæ ſimulacrum ex Tauris reportavit. Alii, quod verius eſt, Syracuſis inventum afferunt. Nam, cùm Syracuſani poſt multas ſeditiones, & clades ad concordiam Dianæ ope rediiſſent; Dorici paſtores hoc carminis genere pſallentes Dianam celebrarunt. Ex Conſtantino Laſcare.

Theocritus modò Cous, modò Chius exiſtimatus eſt, ut Ambron in ejus Vitâ ſcriptum reliquit. Conſtans tamen reliquorum ferè ſententia eſt, ut ſit Syracuſanus, Proxagoræ, & Philinæ filius, id, quod ipſe quodam epigrammate teſtatur, negatque fuiſſe Chium:

Hæc ego compoſui, non ille Theocritus, ortu
Chius, at è media plebe Syracuſius.
Proxagora genitore ſatus, claraque Philina.
Externo cecini carmina multa ſono.

Idem, & Artemidorus ſuo epigrammate oſtendit. Ex Gyraldo Dial. Poët. pag. 110. edit. Baſileæ 1580.

Auditor fuit Aſclepiadis Samii, qui Aſclepiadæum carmen invenit, & Philippiadis, ut in editione Venetâ 1539. apud Bartholomæum Zannettum, 1543. ex officinâ Farreâ, in editione Françofurtianâ 1553. apud Petrum Brubacchium, in editione

Comme-

Commelianâ 1596. videre est. quanquàm in codice Florentino apud Juntas 1515. Philetiadæ legatur, quem Philetam Coum, Poëtam Elegiographum clarissimum, existimant, preceptorem Ptholomæi Philadelphi, Regis Ægyptiorum, in cujus aulâ versatus est, & Theocritus, magno in pretio habitus. Quam ob causam eidem Panegyricum scribens auream in cęlo Regiam Ptolomæo Lagidi constituit.

Quâ ætate adolescens nimirum, an senex, quo tempore vitâ decesserit, quove mortis genere; non una est Auctorum opinio. Non jussu Antigoni Regis affectus est suspendio, ut Ovidius in Ibin cecinit. Theocritus enim Chius ille fuit, de quo meminit Macrobius Saturnal. lib. 7. cap. 3. Nec veneno sublatus, ut Bonannus, sive Carrera, quisquis est Auctor Syracus. Illustrat. pag. 290. putat. Sed naturâ urgente mortalium contubernium deservit, ut Vigintimillius tradit.

Tantùm Doricâ Dialecto claruit, ut Princeps Doricæ linguæ dicatur, quemadmodùm Aristophanes, & Thucidides in Attico, Hippocrates, & Hesiodus in Jonico, Alcæus in Elico idiomate cæteros præstiterunt. At verò carminum elegantiâ, & suavitate, cùm Græcos, tùm Latinos omnes antecellit. Virgilius, qui Homerum in Æneade, in Georgicis Hesiodum ad admirationem est æmulatus; Theocritum, quem in Eclogis conscribendis Auctorem sibi imitandum proposuit, non attingit. Jam lis est, inquit Gaspar Bartius adverf. Comment. lib. 41. cap. 26. inter Criticos, utri præferendus sit; Virgilio ne Græcus, an Theocrito Latinus vates? Plurima sunt Theocriti inaccessa Maroni, plurima meliora Virgilio Theocriticis. Tamen Græcus Scriptor immani intervallo Latinum relinquere videtur. Id expressit Phileticus in epigrammate in Theocritum.

Pace loquar Latia, cessit bona Musa Maronis,
Cesserunt Siculæ cætera turba lyræ.
Aptiùs invenies nullum, qui luserit antè
Hoc carmen, nec, qui concinat, alter erit.

At non Latini modò, sed ne Græci quidem Theocritum styli præstantiâ pertingunt, quam citrà affectationem peregrinarum Venerum coluisse testatur Bartius citatus loc. cit. lib. 15. cap.

20. Idque adeò verè, plenèque præstitit, ut longè ab illius imitatione non solùm Latini, quod genus trans mare volavit insolentiùs; sed; & Græci absint. Quapropter Admirabilis appellatur à Quintiliano. Admirabilis in suo genere Theocritus, inquit: sed Musa illa rustica, & pastoralis non forum modò, verùm ipsam etiam Urbem reformidat.

Scripserunt in Theocritum Commentaria ex Græcis secundùm Casaubonum in Lect. Theocrit. cap. 2. pag. 23. Amaranthus Grammaticus Alexandrinus, Asclepiades Mirleanus, Apollonii discipulus, Amerias Macedo, Munatus, Neoptolemus Pharius, Nicanor Cous. Addit his Pontanus in Virgil. Eclog. 1. Theonem: Carrera, in Sicilian 7. addit Simplicium. Ex quibus Commentarium quoddam excerptum est, cujus meminit Eustathius juxtà Casaubonum, illo melius, quod sub nomine Scholiorum in Idyllia Theocriti, quæ Zacharias Calliergus Cretensis collegit, circumfertur. In Bibliothecâ Cæsareâ Viennensi asservantur Idyllia quædam mss. Theocriti cum glossis Amaranthi in 4. ut notat Jacobus Phrisius in supplemento Bibliothecæ Gesnerianæ.

Marianus gente Romanus, sed Palæstinæ incola, Patritius ab Anastasio Imperatore Constantinopolitano creatus, Apollonii, Callimachi, Arati, Nicandri opera in Jambos traduxit, Teochriti metaphrasin Jambis 3150. digessit. Martinus Phileticus septem priora Idyllia latinitate donavit, Andreas Divus Justinopolitanus omnia edidit Venetiis, & Basileæ, Vitus Vuensemius Francofurti apud Michaëlem Neandrum. Ælius Eubanus in Latinos versus transtulit, edidítque Haganoæ 1530. Basileæ 1531. apud Cratandrum; Francofurti apud Bubrachium cum Idylliis quibusdam Joachimi Camerarii, Joannes Trimaninus edidit Venetiis apud Joannem Antonium Nicolinum 1539. Notæ Joannis Sturmii, excerptæ à Martino Crusio, & Michaële Tossitâ, in primum Idyllium, editæ sunt Argentinæ, ac Tugurii. Lipsiæ quoque prodierunt Idyllia Theocriti unà cum Idylliis aliorum Poëtarum cum expositione Grammaticâ Michaëlis Neandri. Prodierunt insuper in Corpore Poëtarum Bucolicorum, quod Joannes Crispinus anno 1570. in lucem emisit, & Edelbergæ 1596. per Hieronymum Commelinum.

Spici-

Spicilegium Idylliorum Theocriti per Joannem Meursium Lugduni Batavorum 1597. Selecta eorundem ad usum Scholæ Amburgensis Henrici Rumpii operâ. Editio Græcolatina, emendata à Jacobo Letio, in volumine Poëtarum Heroicorum, prodivit Aureleæ Allobrogum 1606. in fol. apud Vignon. Circumferuntur etiam Danielis Heinsii notæ in Theocritum; emendationes Theocriti, Josephi Scaligeri, Lectiones Theocriticæ Isaaci Casauboni A. D.

Scripsit autem Theocritus ex Suidâ ea, quæ vocantur *Bucolica carmina Dorica dialecto*. Quidam hæc, alia Theocrito adscribunt, *Prætides*, *Elpidas*, *Hymnos*, *Heroinas*, *Epicedia*, *Elegias*, *Jambos*, *& Epigrammata*: in quod consentiunt Gyraldus Dialog. Poët. pag. 110. & Patritius Histor. Poët. lib. 1. pag. 119. Ad hæc numerantur *Ovum*, *fistula*, *bipennis*, *Cupido alatus*, *& ejusmodi solatiola*, à Pomponio Guarico in lib. de lege Poët. quanquam autem postrema hæc opuscula Symmiæ Rhodio quidam attribuant; ea tamen Theocrito nostro vindicant Patritius, Divus, Trimatinus, Gisnerus, Gyraldus, & Gulielmus Canterus: in quo tamen dubius hæret Casaubonus.

Idyllia Theocriti secundùm editionem Græco-Latinam Crispini XXXII. numerantur, sed à Fazello pauciora, à Lascare citato plura. Consule Laurentium Crassum de Poëtis Græcis, sed maximè Joannem Vigintimillium de Poëtis Bucolicis Siculis â pag. 113. ad pag. 401. Philadelphum Mugnos in novo Laërtio de Theocrito.

CCCXXIV.

THEODECTES MINOUS.

THeodectes Minous, Gorgiæ Leontini auditor, Historicus, & Orator illustris. *Multa* scripsit. Ex Philadelpho Mugnos in novo Laertio pag. 65.

Minoa, Urbs Siciliæ, indè dicta Heraclea, ut auctor est Livius, anno mundi 4000. ut supputat Eusebius, à Cretensibus post mortem Minois eorum Regis condita, ut lib. 5. Diodorus refert; penitùs interiit. Ex Thomâ Fazello de Rebus Siculis

Decad. 1. lib. 6. pag. 139. Doricus verò, Anaxandridæ filius, genere Heraclidarum satus, cum suorum Coloniâ in Siciliam veniens, super Minoæ prostratæ Urbis monumentis Civitatem condidit, cui à suo genere, suoque Rege Hercule Heracleæ nomen indidit, anno mundi 4780. ut in supputationibus testatur Eusebius. Ex Fazello citato pag. 140. Consule Philippum Cluverium de Antiquâ Siciliâ lib. 1. cap. 17.

Is Theodectes fortassis est, quem Phaselitem ex Lyciâ nuncupant. Et hic quidem, oratoriæ arti operam dedit, sed maximè Tragœdiâ inclaruit. In dedicatione Mausolei, quod Artemisia Olympiade 103. construxit, cum Naucrate Erytrhæo, Isocrate Apolloniate, ac Theopompo Chio, certavit, atque victoriam assecutus est: tametsi alii Theopompum victorem asserant. Suidas. Discipulus fuit Platonis, Isocratis, & Aristotelis, & Alexandri Magni condiscipulus. Qui cùm in Lyciam contrà Persas iturus venisset, Theodectis statuam in foro positam coronavit, eique parentavit. Scripsit Tragedias quinquaginta, inter quas Mausolus potissimùm placuit: item artem Rhetoricam carmine. Memoriâ ità excelluit, ut semel auditos multos versus protinùs repeteret, teste Fabio. Obiit Athenis annos natus 41. Filium habuit ejusdem nominis, qui scripsit inter alia etiam artem dicendi. Suidas.

CCCXXV.

THEODORIDAS SYRACUSANUS

Theodoridas Syracusanus, Poëta, scripsit *fabulam*, cui nomen, *Centauri*: aliam, cui nomen, *Seplasiarius*. Seplasia verò forum Capuæ fuit, in quo plurimi unguentarii erant. In stromatis Clementis Alexandrini legitur Euphorionem scripsisse contrà Theodoridam. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Græcis.

CCCXXVI.

THEODORUS SYRACUSANUS.

THeodorus Syracusanus Orator, qui præter alia *multa de re militari* composuit. Ex Constantino Lascare.

CCCXXVII.

THEODOSIUS I. EPISCOPUS SYRACUSANUS.

THeodosius, Episcopus Syracusanus hujus nominis Tertius, anno reparatæ salutis circiter 700. scripsit *Troparia, quæ canuntur in Vesperis Jejuniorum*. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Syracusanæ pag.239.

CCCXXVIII.

THEODOSIUS II. SYRACUSANUS.

SOphronius, Syracusanus Episcopus, Vrbe à Saracenis excisâ, oneratus catenis, unà cùm Theodosio Monacho Syracusano Panormum abductus, in tenebricosum carcerem conjectus est. Exin ad Amiram Saracenorum adductus, cùm constantissimè Jesum Christum profiteretur, Mahumetem verò detestaretur, in custodiam detruditur, ubi penè confectus ærumnis imminentem mortem eâdem constantiâ opperiebatur. Theodosius autem, ærumnarum, ac periculorum socius, vir æquè pius, ac doctus; prosâ, versuque, *ad Leonem Archidiaconum Syracusanum Epistolam Græcam* scripsit è Custodiâ Panormitanâ, in quâ *Historiam ab excidio Syracusarum cœptam eò usque deducit*. Item *carmina Anacreontica de eodem excidio ad S. Sophronium Episcopum, aliaque ejusmodi Poemata*. Epistolam adducit Octavius Cajetanus in Appendice ad Vitas SS. Siculorum tom.2.pag.272. Anacreontica extare apud se affirmat in Animadversione: quid dein Theodosio Monacho, & Sophronio Episcopo, nimirùm post Panormitanam

tanam custodiam, factum sit; haud compertum se habere fatetur Cajetanus citatus in Ideâ SS. Siculorum pag.21.

CCCXXIX.

THEOGNIS MEGARENSIS.

Theognis Megarensis, Poëta moralissimus admonitivus, *plures Elegias* composuit, quarum extant nonnullæ, & *Admonitorium Poema*. Ex Constantino Lascare.

Theognis Megarensis, Poëta, & sapientissimus, & sententiarum copiâ gravis: vitæ namque præcepta Elegiis brevibus, acutis, & argutis complexus est. *Elegiam quoque de iis, qui in Syracusarum expugnatione non cecidissent*, composuisse, & *ad Cyrum*, quem unicè colebat, *Poema, ut eruditissimum, ità prudentissimum*, scripsisse, Auctor est Suidas: eumque floruisse Olympiade quinquagesimâ nonâ. Ex Huberto Gotzio.

Consule Laurentium Crassum de Poëtis Græcis, ubi plura de Theognide.

CCCXXX.

THEOPHANES SYRACUSANUS, PATRIARCHA ANTIOCHENUS.

Cœnobium Benedictinorum, S. Petri Bajas nuncupatum, olim apud Syracusas ædificatum censet Pyrrhus, ubi nunc Templum S. Petri de Trimillio extat, florebat Gregorii Magni temporibus, & sanctissimis institutis, & humanarum, divinarumque scientiarum famâ. Instructus hisce artibus Theophanes, patriâ Syracusanus, Cœnobium illud Abbas moderatus est, pòst anno 678, Patriarcha Antiochenus, factus. Concilio VI. Constantinopolitano III. sub Agathone Pontifice interfuit, atque in ejus Actis primus inter Abbates subscribitur. Ex Tomo tertio Concilior. pag. 237. Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Syracus. pag.138. 211. 295.

THEO-

CCCXXXI.

THEOPHANES CERAMEUS ARCHIEPISCOPUS THAVROMENITANUS.

THeophanes Cerameus, Archiepiſcopus Tauromenitanus, ſapientiſſimus, idemque eloquentiſſimus fuit. Scripſit *Homilias in Evangelia, & feſta totius anni Græcè*, quas latinitate donavit, notiſque illuſtravit, ex multorum m.ss. fide, cum exemplari Vaticano collatas, Franciſcus Scorſus, Panormitanus, Societatis Jeſu, ſacrorum voluminum interpres eximius, Latinæ, Græcæque linguæ gnariſſimus, *Lutetiæ Pariſiorum anno* 1644. *in fol.* Item *Homiliam de Sanctis Imaginibus*, in earum feſto die dictam; quam typis edidit Baronius, depromptam ex Hoplotheca m.s. Franciſci Turriani Societatis Jeſu, atque ab eodem latinè redditam. Eandem Homiliam Græcè, & Latinè edidit præterea Jacobus Gretſerus Societatis Jeſu tom. 2. de Cruce. *Duas Orationes de Exaltatione Sanctæ Crucis* ejuſdē Theophanis. Cujus meminit Poſſevinus in Apparatu ſacro, & ſcripſiſſe ait Homilias, in Dominica, & alia feſta, quas Octavium Cajetanum collegiſſe ſcribit Rocchus Pyrrhus in Notitiâ Eccleſiæ Tauromenitanæ pag: 444 Floruit temporibus Baſilii, & Leonis Impp. anno circiter 842. & ſequentibus. Obiitque paulò antequàm Sicilia Imp. Conſtantino parere deſiit. Ejus laus eſt in eruditione præclarâ, ſolidâque Scripturarum explicatione. Ex Petro Pyrrho in Auctario Bibliothecæ Concion. Petri Blanchot. in Elencho Auctorum. Vide plura apud Franciſcum Scorſum loc. cit.

CCCXXXII.

THEXIMONIDES HERBESSENSIS.

THeximonides Herbeſſenſis, Platonis ex ſorore nepos, Speuſippi auditor, Platonicæ ſectæ Philoſophus, avunculi ſectator egregius. Ex Philadelpho Mugnos in novo Laërtio pag. 115.

CCCXXXIII.

THOMAS AGNUS LEONTINUS, PATRIARCHA HIEROSOLYMITANUS.

THomas Agnus, Leontinus, Ordinis Prædicatorum, vir disertissimus, magnæ doctrinæ, sed maximæ probitatis. Neapolim à Gregorio X. Rom. Pont. ad excolenda fidelium sata Evangelii prædicatione missus, ingentes fructus collegit. Gregorii Pontificis testimonio vir profundi pectoris, ad convertendos ad frugem Hæreticos alti consilii, virtutum claritate conspicuus, tùm experientiâ rerum probatus. Primus in Regno Neapolitano Inquisitor Fidei constituitur. Sed, cùm Neapolitanum Cœnobium Prior administraret, Divum Thomam Aquinatem Ordini adscripsit, futurum fidei oraculum, & Religionis gymnasiarcham Angelicum. Neapolitanæ Provinciæ Præfectus in Episcopum Bethlemiticum à Romano Pontifice initiatus, ab eodem subindè in Syriam legatus, demùm anno 1268. 14. Kalendas Maii Consentinus Archiepiscopus renunciatur: Pòst anno 1272. 2. Kalendas Maii Bartholomæo Pignatellio, Archiepiscopo Messanensi, è vivis sublato, Canonicorum Messanensium suffragio in demortui locum substituitur. Hanc autem electionem Gregorius X. qui Thomam ad majora designaverat, non approbavit, Thomâ in Hierosolymitanum Patriarcham constituto. Decessit anno 1276. Ughellus, & Fontana. Sed juxtà Castillum 1. p. Chron. lib. 2. cap. 69. sequenti anno. Mandato Patris Generalis Joannis Vercellensis scripsit *Vitam S. Petri Martyris*. Castillus lib. 2. cap. 44. part. 1. Thomas Trugillus in Sanctuario Aprilis, Fontanam in Theatro, & alii. Pisis in Generalibus Ordinis Comitiis decretum fuit, ut Vita S. Petri Martyris, à Thomâ conscripta, in singulis Cœnobiis asservaretur, atque identidem legeretur. Castillus 1. p. lib. 3. cap. 44. Præterea posteritati reliquit *volumen Concionum de tempore, ac de Sanctis*. Ejus meminit Fernandez in Concert. Prædic. Marracius in Bibliothecâ Marianâ, Fontanâ in Theatro p. 1. cap. 3. tit. 4. & cap. 4. tit. 36. n. 1. Spondanus in Annalib. Ecclesiast. ad annum 1272. n. 2. Vatic. Regest. Gregor. X. Epistol. 6. Ughellus in Italiâ Sacrâ tom-

tom. 9. Plodius par. 2. lib. 5. Malvenda Annal. ad annum 1231. cap. 7. Lusitanus in Bibliothecâ Dominic. pag. 241. Valle in Compend. part. 1. Villegas, Lucarinus, & omnes Scriptores Prædicatorum. Ex Antonio Altamurano in Bibliothecâ Prædicat. ad annum 1276. pag. 48.

Thomam Agnum Leontinum Archiepiscopum Messanensem electum antè Bartholomæum Pignatellium post Joannem Columnam tradit Rocchus Pyrrhus in Notitiâ Ecclesiæ Messanensis pag. 335. Bartholomæo Pignatellio Reginaldum Agnum Leontinum, Thomæ germanum fratrem, ejusdem Ordinis Prædicatorum, suffectum à Clemente IV. per Rodulphum Episcopum Albanensem, Apostolicæ Sedis in Italiâ Legatum, atque in Siciliæ Regno Ecclesiasticarum rerum administrum, ad annum 1268. pag. 336. Ferè in idem consentiunt Scriptores Messanenses: addunt præterea Thomam patriâ Messanensem fuisse nobilissimâ familiâ Agni-Leontino: quæ in causa fuit, ut ortu Leontinus ab imperitis crederetur. Ità Placidus Samperius Societatis Jesu in Iconolog. Virgin. Messan. pag. 97. Josephus de Ambrosio in Relat. Solemnitatis Epistol. Marian. pag. 316. Beati prænomen apponit Stephanus Maurus in Sicil. Protometropol. pag. 254. ubi de Archiepiscopis Messan. tractat ex Paulo Minervâ in Relat. virorum sanctitate illustrium Prædicator. pag. 18.

CCCXXXIV.

THOMAS CHIAULA CLAROMONTANUS.

Clarus Mons, Oppidum in præruptis collibus à Manfredo Claromontio conditum, Gulfis olim dicebatur, cujus etiam vetustæ Urbis vestigia, ædesque sacræ dirutæ hodiè visuntur; Motycensis Comitatus ditioni parens, Thomam Chiaula edidit. Is tempore Martini Regis Poëta Laureatus, *Tragædiarum opus, ac bellum Macedonicum versu Heroico libris XXV.* feliciter absolvit. Id m. s. Fazellus asservabat. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Syracusanæ pag. 259.

CCCXXXV.

THOMAS DE HERBES CATANENSIS EPISCOPUS SYRACUSANUS.

THomas de Herbes Catanensis, nobilibus parentibus ortus, Florâ, & Petrolo de Herbes, sive Herbeo, Juris Pontificii consultissimus, Monachus Benedictinus Cœnobii S. Agathæ Catanensis, Bonifacii IX. Referendarius, deindè Syracusanus Episcopus 4. Martii anno 1388. ex Pontificiis literis declaratur. Anno 1392. mense Junio, cùm Diœcesim lustraret, Terranovæ à piratis captus, in Africam abducitur, unde ingenti auri summâ exsolutâ Syracusas remeavit. Post multas præclarè res gestas Catanæ mortalibus valedixit 14. Martii 1419. Ex Roccho Pyrrho in Notit. Ecclesiæ Syracusanæ pag. 172. ad pag. 176. & in Notitiâ Ecclesiæ Catan. pag. 93.

CCCXXXVI.

THOMAS MONCATA CATANENSIS, COMES ADERNIONENSIS.

THomas Moncata Catanensis, Comes Adernionensis, præclarissimo generi, jam indè à Bavariæ Ducibus deducto, omnigenam literaturam adjunxit. Floruit seculo superiori. Edidit *librum elegantissimarum Epistolarum*. Ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Catanensis pag. 95.

CCCXXXVII.

THOMAS SAXUS MESSANENSIS.

THomas Saxus Messanensis, quo tempore Italica Poësis vagiebat in cunis, cecinit, & scripsit *Carmina Italica*, jucunda quidem, & lacteæ venæ. Ex Leone Allatio de Poëtis Italis Antiquioribus.

THO-

CCCXXXVIII.

THOMAS SCHIFALDUS LILYBOETANUS.

THomas Schifaldus Lilybœtanus, Ordinis Prædicatorum, Orator,& Theologus eximius, Generalis Inquisitor in Regno Siciliæ ob virtutum, & literarum merita factus. Scripsit *de Viris Illustribus Dominicanis,& Vitâ Beati Petri Hieremiæ*; quę circumfertur Auctore Anonymo, sed Synchrono, quęque ab Octavio Cajetano edita est tom.2. Vitarum Sanctorum Siculorum pag.254. Ex Jo. Baptistâ de Franchis in Vitâ B. Petri Hieremiæ.

CCCXXXIX.

THRASIMACHUS PANORMITANUS.

THrasimachus Panormitanus, Orator eloquentissimus, Gorgiæ auditor. Ex Philadelpho Mugnos in novo Laërtio.

Hunc Sophistam Carthaginiensem appellat Suidas, *periodum, & colon, idest, membrum Orationis* priùs monstrasse, tùm *modum, qui nunc est Rhetorices*, induxisse, idem tradit. Fuit discipulus Isocratis. Ex eodem Suidâ.

CCCXL.

THYRSIS ÆTNÆUS.

THyrsis Ætnæus pastor, & Daphnis Heræus pastor, uterque pastor, & Poëta, *Bucolicum Hexametrum* reperisse dicitur. Ex Plotio de Hexametro Bucolico.

Theocritus illius nomine primum Idyllion, Thyrsis, nuncupavit, in quo Thyrsis Daphnidis obitum deflet, quod & Maro imitatus est Eclogâ V. ex Antonio Mancinello in Eclogam V. Virgilii. Consule Joannem Vigintimillium de Poëtis Siculis Bucolicis pag.60. 162. 164.

CCCXLI.

TIMAGORAS GELENSIS.

Timagoras Gelensis, Philosophus, ac Theophrasti discipulus, deindè Stilponis. Ex Constantino Lascare.

CCCXLII.

TIMÆOPHON LEONTINUS.

Timæophon Leontinus, Philosophus, & Historicus celeberrimus, Arconidis, & Timææ filius, Timæi Tauromenitani ex sorore nepos, post navatam Philosophiæ operam in patrio gymnasio Romam contendit, ut Ciceronem Romanæ eloquentiæ principem audiret. Sed cum L. Metello Romano Prætore in Siciliam redit, Prætoris gratiâ multùm commendatus. Subindè ad Historiam conscribendam animum appulit, ut Hermodorus in Variâ Historiâ tradit. Scripsit *Historiam duorum Pyrrhorum, alterius, qui Achillis Trojani filius, alterius, qui Rex Epirotarum fuit, atque in Italiam contra Romanos bellum gessit*. Scripsit etiam *Vitas Tyrannorum Siciliæ, & patriæ Urbis Leontini*, secundùm Theophilum in suâ Siciliâ. Plures Philosophos tùm in Philosophiâ, tùm in arte Oratoriâ, è Siculis Civitatibus properantes, habuit, inter quos, Diodorum Agyrensem. Sed hunc apud Cæsarem accusavit, quòd ejus scripta sibi per fraudem arrogasset. Exorta hinc simultas Timęophontem præceptorem Constantinopolim abire persuasit, Diodorum Discipulum Romam, ubi magnum porrò in Scriptorem evasit. Cæterùm anno ætatis 86. paucos annos antè Christi Servatoris in terras adventum discessit. Ex Philadelpho Mugnos in Raptu Proserpinæ pag. 6. n.9. in Novo Laertio pag. 102. & 103.

CCCXLIII.

TIMONACTES LEONTINUS.

Timonactes Leontinus, Herodici auditor, deindè Hippocratis, Medicus clarissimus, primus omnium virtutes lapidum Siculos docuit. Abstinentiam pro valetudine tuendâ commendabat, atque ad res adversas ferendas substinentiam, illis verbis universam vitæ dirigendæ ad beatum finem rationem complectens: abstine, & substine. Scripsit de morbo articulari. Vixit annos 98. ad annum mundi 3506. Ex Philadelpho Mugnos in Triumpho Leontino, in Raptu Proserpinæ pag. 8. & in suo Novo Laërtio pag. 50. Philadelpho Mauro in Historiâ Sanctorum Fratrum pag. 71.

CCCXLIV.

TIMOTHEUS TAUROMENITANUS.

Timotheus Tauromenitanus, Orator satis mordax, quem Athenienses Epithimeum, hoc est, Increpatorem vocabant. *Is libros* 8. *de Siciliæ, & Italiæ gestis* composuit. Item *de argumentis, aliisque necessariis artis Oratoriæ*. Item *de omnium Historicorum erroribus*, quos amarissimè carpit. Ex Constantino Lascare.

Hunc Timæum omnes appellant. Fuit autem Timæus Tauromenitanus, Andromachi, Naxiorum Chalcidensium Principis, in antiquis Siciliæ monumentis, præsertim ob bella contrà Dionysium gesta, & Tauromenitanam Urbem à fundamentis excitatam post Naxiensem cladem, clarissimi, filius, Epithimei agnomen promeruit ob id, quòd lacessendo, insultandoque, non Platoni, non Aristoteli, non Thucydidi, neque alteri cuiquam vel Historico, vel Philosopho parceret, ut Plutarchus in Niciâ refert. Ipse verò, inquit Plutarchus ibidem, Siculâ quadam pinguedine delibutus, ad ridenda, minimèque ad Historiæ gravitatem pertinentia, digreditur. In quam sententiam Diodorus videtur consensisse, dum illum nimium operæ in aliis redarguendis

guendis impendiſſe, contrà Ephorum præſertim, nimis res etiam minimas perſecutum, ſcribat. Verùm de Timæo Tauromenitano Cicero in libro de Oratore in hunc modum loquitur. Poſt Calliſthenem Timęus longè eruditiſſimus,& rerum copiâ, & ſententiarum varietate abundantiſſimus, & ipsâ compoſitione verborum non impolitus, magnam eloquentiam ad ſcribendum attulit, ſed nullum uſum forenſem. Idem 2. de nat. Deor. ſcribit: concinnè,ut multa Timæus, quùm in Hiſtoriâ dixiſſet, quâ nocte natus Alexander eſſet, eâdem Dianæ Epheſinæ templum deflagraſſe, adjunxit: minimè id eſſe mirandum, quòd Diana, quùm in partu Olympiadis adeſſe voluiſſet, abſuiſſet domo: Hic teſte Suidâ *Rhetoricæ facultatis argumenta,quamplurimùm neceſſaria,* literis commendavit. Scripſit *libros XX. de Rebus in Sicilia, & Italia geſtis*: quod opus Fazelli ætate, ut ipſe de Rebus Siculis Decad. 1. lib.2. pag.55. dicit, Græcum tantummodò habebatur. Scripſit & *Bellum Thebanum*, ut in Epiſtolâ quadam ad Lucejum teſtatur Cicero, vixitque annos 96. Scripſit autem Athenis, quo exulaverat, ut Plutarchus de Exilio tradit, illum inter præclariſſimos viros reponens, qui procul à patriis laribus opera ſua poſteritati mandarunt. Nam, inquit, Thucydides Athenienſis Bellum Peloponneſiorum, & Athenienſium conſcripſit in Thraciâ apud Scapten Hylen, Xenophon in Scillunte Elidis, Philippus in Epiro, Timæus, Tauromenii in Siciliâ natus, Athenis, Androtion Athenienſis Megaræ, Bacchylides Poëta Ceus in Peloponneſo. Hi omnes, iiſque adhuc plures, patriâ ſuâ amiſsâ non deſponderunt animos, neque ſeſe projecerunt: ſed bonitate ſuorum ingeniorum uſi, tanquam commeatum fortunâ exilium ſuppeditante, apud omnes etiam poſt mortem famâ celebrantur. Sed Plutarchus præter ſuperiùs dicta plura de Timæo effundit, quæ & Timæi dignitatem dedecent, & ipſius Plutarchi gravitati deeſſe videntur. In Vitis Parallelis tom. 2. de Niciâ. Conſule Joannem Gerardum Voſſium de Hiſtoricis Græcis.

UBER-

CCCXLV.

UBERTINUS DE MARINIS ARCHIEPISCOPUS PANORMITANUS.

UBertinus de Marinis Panormitanus, genere illuſtris,ſed virtutis,& ſcientiæ laude nobilior,Regni Vice-Cancellarius, Regiſque Conſiliarius, Blanchæ Reginæ poſtulatis in Panormitanum Archiepiſcopum Canonicorum ſuffragiis electus, à Rom. Pont. Joanne XXIII. initiatus, ſolemni Pontificum ritu Panormum ingreſſus eſt 25. Octobris anno 1414. Creditâ Vicariâ poteſtate Blaſio Comiti, & Franciſco Urſino, Canonicis, ipſe cum Pactarum Epiſcopo Philippo Ferrarâ,& Joanne Moncatâ Barone,Siculorum Optimatum nomine ad Ferdinandum Regem Orator mittitur, de ſubſtituendo in demortui Martini Regis locum ſucceſſore. Deindè ab Rege ad Concilium Conſtantienſe Orator acceſſit.Joanne Vigintimillio Siciliæ Prorege, totius Regni Cancellarii munus adminiſtravit. Quibus functus egregiis factis extremum diem obivit anno 1434. Ejus ſepulcro in principe templo Panormitano hæc inſcriptio viſitur.

Requies Ubertini de Marinis,
Præſulis Panormitæ.

Scripſit *volumen*, quod m. s. citat Rocchus Pyrrhus in Indice Auctorum, quibus in digerendis Siciliæ Sacræ Annalibus uſus eſt. Ex Roccho Pyrrho in Indice Auctorum citato,in Chronologiâ Regum Siciliæ ad annum 1414.& in Notitiâ Eccleſiæ Panormitanæ pag.262. & 163.

CCCXLVI.

VERALDUS DE ROCCHO CATANENSIS.

VEraldus de Roccho Catanenſis, in linguâ vernaculâ Poëta ſingularis, à Matthæo Silvagio commendatur in Colloquio trium peregrinorum pag.152.

XAN-

CCCXLVII.

XANTHUS.

XAnthus *Lyricorum versuum* modulator, antiquior Stesichoro, quod ipsemet Stesichorus non inficiatur, ut Auctor est Megacleides. Multa quidem ex Xanti carminibus Stesichorus est mutuatus. Ex Athenæo.

Alium fuisse Xanthum Rerum Lydiorum Scriptorem plures opinantur: Sed de Xanthi Poëtæ patriâ nihil ferunt. Siculum fuisse non abs re quis putat ob Stesichori necessitudinem, cùm & legatum Stesichori Himeræi scribat Carolus Stephanus in Diction. Histor. Poët. Geograph. secutus Volaterranum.

CCCXLVIII.

XENARCHUS SYRACUSANUS.

XEnarchus Syracusanus, Sophronis filius, Poëta Comicus, & Mimographus, *plures* edidit *fabulas*, quarum *octo* recensentur à Suidâ. Ex ipsius fabulis sunt istæ: *Bucolion*, ut ait Athenæus lib. 2. Dipnosoph. *& Purpura, & Scythæ*, ut idem tradit, *& Didimi, idest, Gemini, & Pentathli, idest, quinquerciones, & Triapus, Somnus, Miles*. Scripsit præterea *Mimos* ex Aristotele in Poëticâ. Ex Laurentio Crasso de Poëtis Grecis.

CCCXLIX.

XENOCRATES AGRIGENTINUS.

XEnocrates Agrigentinus, Theronis germanus frater, cui Pindarus duas odas dicavit Pythiade 24. curru aurigandi arte victor evasit Fazello teste pag. 137. ex Roccho Pyrrho in Notitiâ Ecclesiæ Agrigentinæ pag. 332.

XENO-

CCCL.

XENOPHANES.

COlophonem imponat Elogiis Veterum Siculorum, qui literis claruerunt, Xenophanes, patriâ Colophonius, domo Siculus, & ipse vetustissimus, Poëticâ laureâ, & Philosophico pallio insignis in omni Græciâ, in quâ natus est, atque apud Siculos nostros, apud quos in fata concessit.

Xenophanes Colophonius, Dexii, sive, ut Apollodorus ait, Orthomenis filius, Botonis Atheniensis, aut Archelai secundùm alios, auditor fuit. Sunt, qui eum neminem audivisse dicant. Magnus Philosophus, & Poëta effectus est, & studio pertinaci, & ingenio satis erecto. Ex Diogene Laërtio de Vitis Philosophorum in Xenocrate lib.9.

Quatuor esse rerum elementa dixit, mundos sine fine, immutabiles, nubes concrescere attractis vi solis sursum humoribus, & in ambiente locum capientibus. Dei substantiam esse sphœricam, nihil homini simile habentem, & totum, quicquid ubique est, videre, atque audire, nec tamen spiritum ducere: simulque omnia esse, mentem, prudentiam, ac æternitatem. Primus affirmavit, quicquid gignitur, interitui esse obnoxium, & animam esse spiritum: dixit & pleraque inferiora esse mente, deterioraque. Cum Tyrannis, vel omninò sermonem non esse habendum, vel quàm suavissimè. Empedocli dicenti, sapientem haud temerè reperiri; respondit: rectè tu quidem, quippè sapiens sit, necesse est, qui sapientis cognitionem habebit. Primus etiam dixit cuncta esse incompræhensibilia. Ex Hesychio Milesio.

Scripsit autem *Versus, Elegias, & Jambos contra Hesiodum, atque Homerum,* subsannans ea, quæ de Diis dixere. Hinc laudatus à Timone dicitur, Homeri nobile flagrum. Ex Laertio.

Scripsit præterea *contrà Thaletem, contrà Pythagoram, sed contrà Epimenidem duriùs. Item de rebus Colophoniorum, de Colonia Italica, & Sillos versus, Poema mordax.* Ex Strabone.

Linguæ adeò amarulentæ, styliqne adeò aculeati crimine actus in exilium, è patriâ in Siciliam, alteram Græciæ sororem, sapien-

ſapientum aſylum,& altricē,venit. Diù moratus eſt Meſſanæ,atque in clariſſimâ Urbe Catanâ. Plures habuit filios,quos omnes ipſe ſuperſtes compoſuit. Floruit Olympiade ſexageſimâ juxtà Laërtium, quinquageſimâ ſextâ juxtà Euſebium, quinquageſimâ ſecundùm alios apud Voſſium.

In hac temporum varietate audi Caſaubonum in Annotationibus in Athenæum. Sunt è veteribus, qui claruiſſe Xenophanem tradant Olympiade quinquageſimâ. In his,ſi benè memini, Euſebius, meliùs Diogenes Laërtius, florebat Olympiade ſexageſimâ: quin hic quoque numerus juſto fortaſsè minor eſt. Fuit enim Xenophanes natu minor Pythagorâ, quem floruiſſe ſcribunt Olympiade Sexageſimâ; Marathonicha pugna, quâ Darii copiæ ab Athenienſibus devictæ, pugnata eſt anno ſecundo Olympiadis LXXII. Xerſis tranſitus in Græciam incidit in annum ſecundùm Olympiadis LXXI. Interceſſiſſe annos aliquot, putat XV. aut XX. ab eâ pugnâ, de quâ loquitur Poëta, ad id tempus, quo hæc ipſi componebantur, eſt viriſimile. Sedeat nunc ad calculum lector diligens, & temporum rationem ineat. Reperiet florem ætatis ſuæ non obtinuiſſe Xenophanem circà Olympiadem Sexageſimam. Etſi ſcio longævum hunc virum fuiſſe, & ultrà XCII. annum vitam extendiſſe.

Plenus itaquè dierum obiit Catanæ, ibi nactus ſepulcrum, ubi non modò Sapientes innumeri, ſed & Reges, & Reginæ ſepulcrum habuerunt, & cunas. Teſtibus Appollodoro, & Fazello apud Joannem Baptiſtam de Groſſis in Dechacordo Catan. Cordâ 9. pag. 150.

Quotquot Siculorum, qui à mundi exordio ad exceſſum uſque Ferdinandi, cognomento Catholici, Hiſpaniarum, atque Siciliæ Regis, ſcientiarum laude floruerunt, ex probatis Auctoribus decerpta, expoſuimus Elogia: quæ omiſimus, appone ſuis locis, hinc nos tibi gratiam habituri, & Siculi, quos appones.

Poſt luſtratam Veterum Siculorum Bibliothecam, antequàm Recentis Bibliothecæ fores reſerantur, ut ſubeuntium oculis pateant animi lineamenta Siculorum, qui noſtrâ, vel noſtrorum memoriâ egregiis literarum monumentis claruerunt; Motyceſes Choreas agimus: ut in confinio ætatis antiquæ,

tùm

tùm novæ ſpectantia hinc, atque hinc ſecula eruditis patriæ Civitatis ſpectaculis quodammodò recreentur.

De Choreis Motycenſibus.

Poſtremis his paginis Choreas Motycenſes ducendas, ſeu potiùs dicendas, duxi: decet enimverò ad patriæ amorem conteſtandum ſermonem inſtituere de Choreis, quas Motycenſis Reſpublica Magno Rogerio Nortmanno cecinit: cùm & id me à ſcribendo feſſum ſuaviter excipiat, & legentium faſtidium, ſi quod ex peractâ narratione irrepſerit, jucunda rerum facies abſtergat. Nec vereor præterito labori moleſtiam hanc adiicere, quæ partâ ex rudi dictione occurret; cum illam ſingularis, quam adversùs me vel immerentem noſtrates, externique homines profitentur, benevolentia ſublevabit.

Magnus Rogerius Nortmannus poſt exactos Saracenos è Siciliâ, purgato jam Motycenſi ſolo Saracenicâ lue, cęlo milite cùm ipſa Cęlorum Imperatrix, Georgius Martyr, Cęlites alii, ſtipendia quodammodò meruerint apud invictiſſimum Ducem; triumphalem in morem, effuſis gratulationibus, geſtientibus præ gaudio Civibus, Motycam ingreditur. Ferebant ſe obviæ tripudiantium catervæ, cuncta cantu, & crotalis perſonabant: liceat in eam pompam explicandam Latini Pacati verba leniter, ac modeſtè deducere. Hic Rogerio triumphum chorus, illè contrà Tyrannos funebres nænias, & carmen exequiale dicebat. Hic perpetuum victis abitum, ille victoribus crebrum optabat adventum. Jam, quòcumque intuliſſet gradum, ſequi, circumcurſare, præcedere, vias deniquè, quibus ferebatur, obſtruere turmatim populi. Quid referam pro mœnibus ſuis feſtum liberæ Nobilitatis occurſum? Conſpicuos veſte niveâ Senatores? reverendos municipali purpurâ Flamines? Inſignes apicibus Sacerdotes? Quid portas virentibus ſertis coronatas? Quid aulæis radiantes plateas, accenſiſque funalibus auctum diem? Quid gratulantes annis ſenes, pueros ſaltantes, matres lætas, virginesquè ſecuras? Quid referam Motycam univerſam immortalem voventem Rogerio ſervitutem?

Augebat triumphi ſplendorem Humbertus Abbas, qui aderat

rat tunc Motycensis Ecclesiæ Inspector. Inter Choreas, quas Motycenses celebrarunt, modulamen quoddam in Rogerii Victoris laudem cecinêre, quod Humberto summoperè placuit. Quanquam enim barbariem nescio quam sapiat, nondum excusso literarum situ, accersitâque latinitatis munditie; amabilem venustatem præsefert, atque Musas sub immani Saracenorum feritate in Urbe Motycensi minimè interiisse, sed vel exulasse, vel delituisse, incubante malorum procellâ, demonstrat, easque prodivisse festivas in publicum conspectum Numine aspirante.

Titulum habet modulamen illud: *Jubilatus Chorearum, factus in transitu Felicis Comitis Rogerii, & Venerabili Imberto Abbati satis placitus, & præsentatus sibi in hac Visitatione Ecclesiæ Mohac, ubi cum magnitate fecit Pontificale.*

Tantę rei monumentum extabat in membranis priscis characteribus exaratum in pervetusto codice, quem Thomas Scarsus, Principis Ecclesiæ Motycensis Divi Georgii Cantor, asservabat, feruntque inscriptum: *Chronica beneficiorum Motucæ apud sanctam Majorem Domum*. Res ibi perantiquæ, dignæ posteris, notabantur: sed è vivis discedente Cantore, inter domestica bona consanguineorum direptioni patuit, periitque, nec ullâ posthac diligentiâ inventus.

Verùm Placidus Carafa V. J. D. Patritius Moticensis, quædam typis consignavit Panormi anno 1655. non interiturâ forte, inscripto libello: *Initium Historicum ad Annalia Siciliæ*. Cùm autem in Jubilatu Chorearum non obscura mentio Epistolæ B. M. V. ad Messanenses, per manus majorum tradita, intercurrat; in Messanenses fastos Motycensem Jubilatum Messanenses retulerunt. Præ cæteris Placidus Reina Messanensis, Artium, & Medicinæ Doctor, Comes Palatinus, de patriis rebus benemerentissimus, fide publicâ exscriptum Jubilatum refert *in Notitiis Historicis Urbis Messanæ tom. 2. pag.* 27. *&* 28. ut Epistolæ Virgineæ veterem traditionem veteri monumento stabiliret: quanquàm alia multa non deessent, nec argumenta desiderantur, in id Mariani amoris, ac tutelæ pignus à religiosis quorundam machinamentis asserendum. Literas fide publicâ obsignatas anno 1664. Aprilis 26. jurejurando firmavêre Placidus Carafa suprà

suprà dictus, Franciscus Carafa, qui Principis Ecclesię Motycensis D. Georgii Prępositus, & Abbas Benedictus, qui Sanctimonię famâ vitâ functus est mense Januario anno 1688. Antonius de Pomis Canonicus, Franciscus Jaconocto-Cannella Curio, Josephus Thomasius Curio ejusdem ædis Maximæ Georgianæ, nec non testis interfuit Angelus Augusta-Ferisius, Michaël Morada-Frasca, & Balthasar Ragusa, Parens meus, dum Fisci partes ageret in Motycensi Comitatu pro Magno Castellæ Architalasso, Motycæ Comite, cujus memoriam utinam mihi ab interitu vindicare liceret, ut lucis usuram, quam à Parente accepi, usurâ quodammodò redderem, ac fœnore compensarem! Placidus Alecius, Apostolicus Tabellio, publicum instrumentum confecit, quem virum annos multos in aulâ nostrorum Gubernatorum versatum, experientiâ rerum actarum idoneum administrum, inter tot, ac tanta miserorum Civium funera superstitem, vigentemque, proximâ tempestate veterum amicum amplexus sum.

Existimant quidam Humbertum Abbatem, Motycensis Ecclesiæ Inspectorem, illum fuisse, quem Monachum Tullensem ex Sigiberto Gemblacensi, pòst anno 1051. Sublacensis Cœnobii Abbatem ex ejusdem Cœnobii Chronico Cæsar Baronius vocat. Romam è Lotharingiâ, nòn è Burgundiâ, evocatum à S. Leone IX. Rom. Pont. anteà Episcopo Tullensi, atquè indè ablegatum in Siciliam, ut frigescentem pietatem cælesti prædicatione inflammaret, & Siculorum reliquias, quæ Saracenico furori superessent, spe fortunæ melioris erigeret; Lanfrancus tradit in Commentario, quod adversùs Berengarium scripsit. Intereà Siciliensem Archiepiscopum creatum, dein Episcopum Silvæ Candidæ, demùm Purpuratis Patribus adscriptum, missumque ad Constantinopolitanum Imperatorem cum Legationis munere pro sanciendâ Græcos inter, ac Latinos concordiâ, Rocchus Pyrrhus refert *in Notitia Ecclesiæ Panormitanæ pag. 86. ad annum* 1054. quo S. Leonem Rom. Pont. ad superos demigrasse Historia Pontificia testatur. Verùm subductis temporum calculis Humbertum hunc præcessisse adventum Normannorum in Siciliam reperiemus. Nam expeditioni Siculæ initia satis prospera dederunt Normannici sanguinis Heroës annò instau-

rati orbis 1059. Nicolao II. Rom. Pont. magnis verò cœptis quamvis animosiùs institissent, nec segniùs auxiliares copias benignum Numen immisisset; attamen Roberti Viscardi, & Rogerii Bossi, Normannorum fratrum operâ Christiano nomini restituta Sicilia dici cœpit anno 1072. post recuperatam Panormum, in quam hostes, tanquam in amplissimam Insulæ Regiam, sese receperant, & jam diù, tanquàm in Saracenici Dominatus arce firmissimâ, sese continuerant. Post hæc admiranda facinora Motycensem triumphum accidisse cônstat ex ipso Jubilatu, incurrisseque in tempora Alexandri II. Rom. Pont. post trium Pontificum, nimirum. Victoris II. Stephani X. & Nicolai II. à Leone IX. intercapedinem affirmat Placidus Reina *in Notitiis Historicis Urbis Messanæ pag.* 29. Cùm hæc ità sint, alius fuit Humbertus Abbas, Motycensis Ecclesiæ Inspector, qui Motycensibus Choreis interfuit, ab Humberto Monacho Tullensi, & Sublacensi Abbate, quem inter illustres Doctores, de Christianâ religione merentissimum, Sigibertus *de Scriptoribus Ecclesiasticis*, & Lanfrancus *in Commentario adversùs Berengarium* recensent.

De Principe Templo Motycensi, barbarè Matricem indigitant, jam indè à Magno Rogerio Normanno Divo Georgio sacro, à Claromontanis Comitibus aucto, sed Henriquio-Capreris dominantibus, confluentibus Civium studiis in augustam sanè basilicam exstructo, eversoque anno proximo 1693. Januarii XI. ingenti terræ motu, quid in hunc locum afferam, quod admirandæ structuræ recordatione stuporem pariter, ac lacrymas, recrudescente illatæ cladis memoriâ non excutiat? Joannes Antonius Renda-Ragusa, Theologus Canonicus Georgianus sacrorum tectorum ruinâ divino beneficio elapsus, cùm vespertinas cantiones persolveret, muris pontici ornatu, in quo casus eum perculit, reliquum illius funestissimæ diei, totamque fermè noctem transegit, inter cæli, terræque minas, fluctuante adhuc solo, nimbos, ac tonitrua impendēte aëre, quà excipiendis permixtæ multitudinis confessionibus, quà effodiendis laceris corporibus circumcursando undiquè, undiquè opportunam opem afferendo. Sed pacato tantarum calamitatum turbine cuncta reflorescere cùm incipiant, & aspectus venustior tùm rebus,

bus, tùm privatis ædibus redeat; Georgiano Templo instaurando impigrè Joannes Antonius incumbit, animo interim vastis curis non fatigato, quin sacris ministeriis obeundis ipse par sit. Miserando illo naufragio Antonia, unica proles Placidi Calvarii, Baronis Nemoris, ex Januensium Nobilium prosapiâ, unà cum viro suo Excellentissimo Carolo Grimaldo Principe, Januensium Grimaldorum germine, sublata est: ex quo Calvariæ domus opes, & frugifera latifundia jam ab ultimis tabulis Georgiano Templo à Placido Calvario legata, postquàm soboles extingueretur, obveniunt, quæ Joannis Antonii laborem, & industriam sustentabunt. In hoc studia vestra intendite, Motycenses, in hoc divitiarum cumulos impendite, ut splendida ædes Divis Tutelaribus assurgat, & erogatis identidem cimeliis præniteat, opulentiùs tamen affectu sacrificante. Non quærenda per lites, civilesque dissentiones Religionis gloria: cuncta enim sacra, profanaque, agitantibus factionibus divulsa, labascunt, & intereunt.

Motyca, Patria mea, ex tribus florentissimis Urbibus ejusdem nominis in Siciliâ una superest. Nam Motyca, Segestanorum olim, ac Panormitanorum finibus contermina, belli, pacisque studiis celebris, altera in Agrigentino agro Agrigentinorum perfugium tutissimum; vix ulla dignitatis antiquæ vestigia demonstrant. Tàm altus glebæ tumulus, & luxuriantia stirpium sepimenta potentissimorum populorum artem occulunt, & eludunt. Nostra hodie Mediterranea, Pachyno Promontorio adiacens, ea ipsa est ex Nostratium sententiâ, quam ad Pachynum condidit Hercules ille Tyrannorum domitor, cui adhuc vivo divinos honores ob maxima in genus humanum promerita tota vetustas detulit, ut Motycæ, mulieri nobilissimæ, gratificaretur, quæ amissa boum armenta, & furum latibula quærenti detegit. Hanc posteà Libyci, & Fœnices incoluerunt, Appollinis Libystini templo tunc claram. Post deletos Saracenos Regulo è Moschiâ familiâ paruit, temporū progressu Comites è Claromontanorum illustrissimâ stirpe habuit, his Capreræ, quibus demùm, Henriquez, Castellæ Legionisque Regibus oriundi, successere, paterno materni sanguinis cognomento annexo: undè Motycæ Comites Henriquez de Caprera nuncu-

nuncupari occœperunt. Nostrorum Comitum Regalis Genealogia, & penè Regalis Dignitas, Motycensis Comitatus amplitudo, & Motycæ Urbis majestas, ex inflicto ingenti vulnere nuperis terræ tremoribus jam jam convalescens, Commentarium sibi postulant operosius, quàm ad calcem Juvenilis Opellæ tenui filamento consuatur. Horum quædam scribit Placidus Carafa, Patritius Motycensis, *in Motyca Illustrata*; quædam Augustinus Invegius *in Historia Carthaginis Siculæ*, quædam alia Josephus Spuccius Societatis Jesu *in descriptione publicæ gratulationis, qua S. P. Q. Panormitanus Joannem Alphonsum Henriquez de Caprera, Magnum Castellæ Architalassum, Motycæ Comitem, &c. Siciliæ Proregem, excepit anno M DC XXXXI.*



INDEX
ONOMASTICUS.

A

Elias

E

F

G

H





R

S

T

V

X

INDEX TOPICUS

Siculi veteri memoriâ Literis Illustres, incerta Patria LX.

INDEX.

Siculi veteri memoriâ Literis Illustres secundùm ordinem uniuscuiusque Patriæ CCXC.

Æᴛɴᴀ, Mons Siciliæ, satis ignibus suis clarissimus vulgò Mōgibello, & ejusdem nominis oppidum nunc dirutum, olim Inessum, & Inessa, & Ennesia, dictum. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. IX. num. VII.

ÆTNÆUS I.

Aɢʀɪɢᴇɴᴛᴜᴍ, Græcis Acragas, & Agragas, g. antis, Urbs olim civium numero, & opulentiâ celeberrima, Vulgò nunc Girgenti. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 15. num. 4.

AGRIGENTINI XVI.

Aɢʏʀᴀ olim Agyrium, Agurium: & Agyrena, nunc Sanphilippus. Urbs Regia. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 6. num. 4. Vide in Elogio B. Eusebii.

AGYRENSES III.

Cᴀʟᴀᴄᴛᴀ, & Calacte, Oppidum nunc dirutum. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 4. num. 5. Vide in Elogio Cæcilii.

CALACTIANI IV.

Calataieron, g. onis, & Calatagironum, vulgò nunc Caltagirone. Consule Marium Pacium de Antiquitate Calatagironi, & Petrum Paulum Morrettam de Calatagirono.

CALATAJERONENSES II.

Camerina, Urbs nunc diruta. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 14. num. 6. Vide in Elogio Orphei.

CAMERINENSIS I.

Casmaena, g. æ. & Casmenę g. arum. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 10. num. 16. Marianum Perellum de Antiquitate Casmenæ: Vide in Elogio Symmiæ.

Catana, & Catina, Urbs nunc Clarissima, vetustissima, eaque nobilissimâ Academiâ satis illustris. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 9. num. 4. Petrum Carreram, & Joannem Baptistam de Grossis in Monumentis Historicis Catan.

CATANENSES XL.

Centuripa, g. orum, & Centuripæ g arum, Urbs olim celebris, nunc propè nulla, vulgò Centorbe, sed Congregationis Siculæ Reformatæ Augustinianorum Eremitarum incunabulis clara. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 6. num. 3. & Monumenta Historica Congregationis Reformatæ Siculæ Centuripinæ Augustinianæ.

CENTURIPINI II.

Clarus Mons, recens oppidolum intrà fines Motycensis Comitatus, Vide in Elogio Thomæ Chiaulæ.

CLAROMONTANUS I.

Demenna, oppidum nunc dirutum. Vide in Elogio S. Lucæ.

DEMENNENSIS I.

Drepanum, olim Drepana, singulari, & plurali numero, Urbs nunc invictissima vulgò Trapani. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 1. num. 2.

DREPANENSES IV.

Enna, Urbs quondam celebris, nunc Castrum Ennæ, & Castrum Joannis, vulgò Castrojanni, & Castrogiovanni. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 7. num. 1.

ENNENSES II.

Eryx, Mons, & Oppidum, in quo Veneris Erycinæ fanum ho-

hodie Latinis Eryx, & Mons S. Juliani, sed vernaculè Monte, aut Monte di Trapani. Cōsule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. Cap. 1. num. 4. Bonaventuram Provensalem de Antiquit. Montis Erycini. Vidi in Elogio Nicolai Toscani.

ERYCINI II.

Gela, Fluvius, & Urbs quondam amplissima, Lindi, g. orum, anteà dicta, nunc eversa. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 15. nu. 1. Jo. Paulum Clarandaum in Historiâ Platiensi. Vide in Elogio Euclidis.

GELENSES, AUT GELOI VI

Herbessus, & Herbessum, aut aspiratione abjectâ, Erbessus, & Erbessum, cujus vetustissima memoria extat apud Diodorum lib. 14. Oppidum modò nullum, nisi fuisse illud mavis; quod hodie dicimus, Gruttas, Ducatus titulo familiæ Platiensi Sanfilippo parens. Cōsule Philippum Cluverium de Antiquâ Siciliâ lib. 2. cap. 10. num. 20. Vide in Elogio Sophoclis.

HERBESSENSIS I.

Himera, fluvius, & Oppidum, quod posteà Termæ Himerenses, vulgò nunc Termine. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 3. num. 6. Vincentium Solitum de Thermis Himerensibus.

HIMERENSES VI.

Leontinum, & Leontium, & Leontini, g. orum, Urbs olim maxima, & potentissima, nunc vulgò Lentini. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ

liâ Antiquâ lib. 1. cap. 10. nu. 4.

LEONTINI XXII.

Lilyboeum, Promontorium, & Oppidum, nunc Promontorium vernaculè Capo Beo nuncupatur, Urbs splendida Marsala, Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2, cap. 1. num. 1. Vide in Elogio S. Paschasini.

LILYBOETANI IV.

Mazaria, & Mazara singularis numeri, Flumen, & Oppidum, antiquissimum Selinuntinorũ emporium, nunc Urbs Episcopalis, vulgò Mazara. Consule Philippum Cluveriũ de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 18 num. 1.

MAZARIENSES II.

Megaris, gidis, & Megara singularis numeri, Urbs nunc eversa. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 11. num. 3. Vide in Elogio Alcimenis.

MEGARENSES IV.

Messana, olim Mamertinum, & Zancla. Urbs etiamnum florentissima, vulgò Messina. Con-

nunc eversa. Consule Philippum Cluverium de Antiquâ Siciliâ lib. 2. cap. 8. numer. 9. Vide in Elogio Spurionis.

MURGANTINI II.

Mylae, g. arum, Siculis Milazzo. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 5. num. 6.

MYLENSIS I.

Netum, Urbs nunc ingeniosissima, vulgò Noto. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 2. cap. 10. num. 15. Vincentium Littaram de Rebus Netinis.

NETINI XIX.

Panormus, olim Panormum & Panormium, vulgò Palermo, nunc Sicularum Urbium Princeps, maxima, ac splendidissima. Consule Philippum Cluverium de Antiquâ Siciliâ lib. 2. cap. 3. num. 1. Thomam Fazellum Decade 1. Rerum Sicularum lib. 8. per totum, Marianum Valguarneram de Antiquit. Panorm. Franciscum Baronium de Majestate Panormit. Augustinum Invegium tom. 1. Annal. Panormit.

PANORMITANI XXIII.

Platia, olim Plutia, hodiè vernaculè, Piazza, & Chiazza. Consule Joannem Paulum Clarandaum in Historiâ Platiensi.

PLATIENSES II.

Ragusa, Urbs Motycensis Comitatus illustris. Vide in Elogio Daphnis.

RAGUSANUS I.

Sacca, hodie Sciacca. Vide in Elogio Agathoclis.

SACCENSES II.

Selinus, g. untis, g. f. & Selinus, g. i. g. m. Urbs quondam celeberrima, & inprimis potens, nunc vix apparens. Selilinus amnis, Latinis Apiarius, vernaculè Madiuni. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 18. nu. 2. Vide in Elogio Thelestis.

SELINUNTINI II.

Soloentum, Soluntum, & Solentum, Solois, & Solûs, g. untis, Vrbs vetustissima, hodie prorsùs jacens. Nunc ei subest arx, vulgò Solanto, thynnorum piscatu celebris. Consule Philippum Cluverium de Antiquâ Siciliâ lib. 2. cap. 3. num. 5. Vide in Elogio Charindi.

SOLOENTINI II.

Syracusae, g. arum, maxima juxtà, ac potentissima quōdam nobilissimaque totius Siciliæ Urbs, cujus ambitum stadiorum 180. idest, millium 22. cum dimidio, fuisse tradit Strabo lib. 6. Æqualem omnibus partibus fuisse Athenis plures Auctores scribunt. Nunc veteris magnitudinis vestigia quædam servat, vulgò nuncupatur Siracusa, & Saragusa. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 12. per totum, Vincentium Mirabellam de Antiquitate Syracus. Jacobum Bonannum in Monumentis Syracusanis.

SYRACUSANI LXVIII.

Tauromenium, Romanorũ Colonia, teste Diodoro, Plinio, & Solino, nunc vulgò Taormina. Consule Philippum Cluverium de Siciliâ Antiquâ lib. 1. cap. 7. num. 1.

TAUROMENITANI IV.

Thermae, g. arum, hodie Termine. Vide Himeram.

THERMITANI II.

Triocala nunc eversa. Vide in Elogio S. Peregrini.

TRIOCALITANUS I.

Troina Urbs vetustissima, vulgo Traina post expulsos Saracenos Episcopali sede decorata, sed eâ pòst, Messanam translatâ etiamnum Archiepiscopo Messanensi paret. Consule Thomam Fazellum, decad. 2. lib. 7. c. 1. Rocchum Pyrrhum. in Notitiâ octavâ Eccles. Troinensis, pag. 450.

TROINENSIS I.

His omnibus pro Colophone adde

INDEX TESTIUM

Quos pro Elogiis Veterum Siculorum Auctor allegat.

A

Augu-

INDEX.

Fla-

Joan-

L

M

Ma-

INDEX.

A. M. D. G.

F I N I S.

ERRATA,

Quæ Auctoris absentiâ irrepserunt, correcta hìc habes, cætera verò minoris notæ proprio Marte corrige sis benigne Lector.

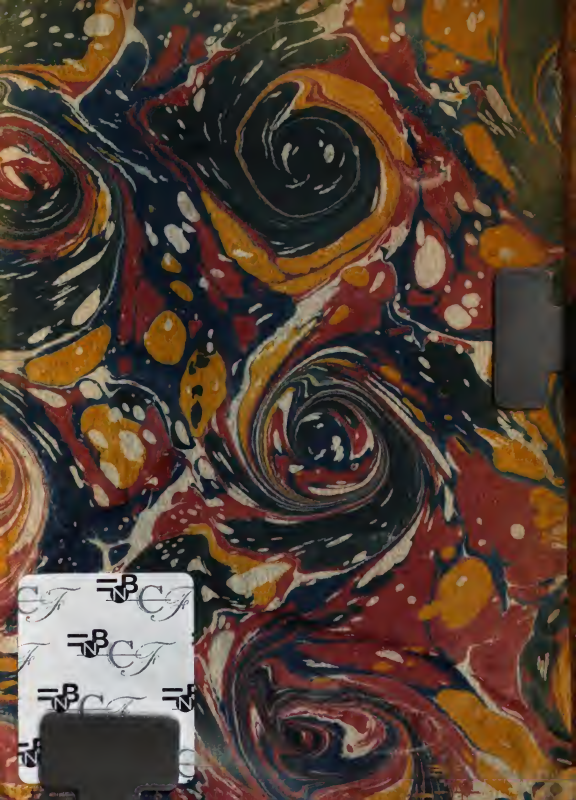
Pag.	lin.	Errata	Lege
10	19	calvaria	calvariæ
11	3	præfectu	præfectus
21	12	lin. 8.	lib. 8.
24	12	Senensium	Senesium
29	16	clarescete	clarescere
ibid.	25	illuscrat	illuserat
31	6	clatè	elatè
33	1	annos	annuo
38	29	Sardanopoli	Sardanapali
41	20	Alexandrinæ	Alexandrino
45	8	Aristotelis Stagirites	Aristoteles Stagirites
51	19	caritate	charitate
52	32	cumque	cumque
ibid.	34	B. Augustinum esse	B. Augustinum Thermitanum esse
59	2	de Caltagironi	de Calatagirono
73	26	Sorephus	Josephus
79	25	*inventa*	*juventa*
82	26	nostræ	nostra
84	16	Sicilia	Siciliæ
100	16	superstite	superstite
103	11	doctrinarum	doctrinarum peritiam
104	16	ulum	usum
107	19	non longi	non longè
108	24	veneit	vincit
109	18	incitatus est	imitatus est
122	18	cahors	cohors
123	24	arca	areâ
130	32	Agrigent.	Agrigentino

Pag.

Pag.	lin.	ERRATA	LEGE
ibid.	33	locoirum	locorum
136	5	italicæ	italicè
141	2	Hipparchides r	Hipparchides
161	12	Christiana	Christianæ
171	5	Atlantis	Atlanti
184	6	ob sita	obsita
214	17	Ymnographus	Hymnographus
216	17	à scirico	à serico
238	32	post liminic	postliminio
240	8	Mess' næ	Messanæ
282	16	putat	putà
283	11	quæ	si qua







INDEX TESTIUM

Quos pro Elogiis Veterum Siculorum Auctor allegat.

A

Augu-

INDEX.

Fla-

I N D E X.

G

H

I

Ioan-

A. M. D. G.

FINIS.

ERRATA,

Quæ Auctoris absentiâ irrepserunt, correcta hìc habes, cætera verò minoris notæ proprio Marte corrige sis benigne Lector.

Pag.	lin.	Errata	Lege
10	19	calvaria	calvariæ
11	3	præfectu	præfectus
21	12	lin. 8.	lib. 8.
24	12	Senensium	Senesium
29	16	clarescete	clarescere
ibid.	25	illuscrat	illuserat
31	6	clatè	elatè
33	1	annos	annuo
38	29	Sardanopoli	Sardanapali
41	20	Alexandrinæ	Alexandrinó
45	8	Aristotelis Stagirites	Aristoteles Stagirites
51	19	caritate	charitate
52	32	cumque	eumque
ibid.	34	B. Augustinum esse	B. Augustinum Thermitanum esse
59	2	de Caltagironi	de Calatagirono
73	26	Sorephus	Josephus
79	25	*inventa*	*juventa*
82	26	nostræ	nostra
84	16	Sicilia	Siciliæ
100	16	superstitc	superstite
103	11	doctrinarum	doctrinarum peritiam
104	16	ulum	usum
107	19	non longi	non longè
108	24	veneit	vincit
109	18	incitatus est	imitatus est
122	18	cahors	cohors
123	24	arca	areâ
130	32	Agrigent.	Agrigentino

Pag.

Pâg.	lin.	Errata	Lege
ibid.	33	locoirum	locorum
136	5	italicæ	italicè
141	2	Hipparchides r	Hipparchides
161	12	Christiana	Christianæ
171	5	Atlantis	Atlanti
184	6	ob sita	obsita
214	17	Ymnographus	Hymnographus
216	17	à scirico	à serico
238	32	post liminic	postliminio
240	8	Mess næ	Messanæ
282	16	putat	putà
283	11	quæ	si qua



Raro — 10 +





